

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Utval: Eldrerådet
Møtestad: Herøy omsorgssenter
Dato: 14.05.2018
Tid: 10:00

Melding om forfall til tlf. 70081300.

Forfall til møter i kommunale organer skal vere gyldig i hht. Lov om kommuner og fylkeskommuner § 40, nr. 1.

Varamedlemer som får tilsendt sakliste, skal ikkje møte utan nærare innkalling.

Fosnavåg, 07.05.2018

Arve Moltubakk
leiar

SAKLISTE:

Saksnr	Innhold
PS 10/18	Godkjenning av innkalling og sakliste
PS 11/18	Protokoll frå førre møte.
PS 12/18	Referatsaker
PS 13/18	Innsparingstiltak
PS 14/18	Årsrapport 2017

Orientering:

Pågåande prosessarbeid knytt til å vurdere rehabilitering av helse- og omsorgssenteret i Herøy.

Referatsaker

- RS 3/18   Årsrapport 2017 - Den offentlege tannhelsetenesta
- RS 4/18   Pasient- og brukarombudets årsmelding 2017
- RS 5/18   Brev om eldreomsorga med grafar
- RS 6/18   Særutskrift K-sak 29/18: Sal av kommunale bustadar - reinvestering i nye bustadprosjekt

PS 10/18 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 11/18 Protokoll frå førre møte.

PS 12/18 Referatsaker

Rådmannen

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	OJK	Arkivsaknr:	2017/715
		Arkiv:	124

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
13/18	Eldrerådet	14.05.2018
11/18	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	08.05.2018
13/18	Komite for helse og omsorg	03.05.2018
12/18	Komite for næring, kultur og idrett	07.05.2018
11/18	Komite for oppvekst	09.05.2018
20/18	Maritim og teknisk komite	07.05.2018
	Arbeidsmiljøutvalet	
	Formannskapet	15.05.2018
	Kommunestyret	24.05.2018

INNSPARINGSTILTAK

Tilråding:

1. Kommunestyret vedtek innsparingstiltaka slik dei går fram av vedlagde notat frå kommunalsjefane.
2. Kommunestyret ber om at stillingar vert haldne så lenge det er forsvarleg.

Særutskrift:

- Rådmannen si leiargruppe

Vedlegg:

- Notat frå kommunalsjef Helse og omsorg
- Notat frå kommunalsjef Oppvekst
- Notat frå kommunalsjef Samfunnsutvikling
- Notat frå kommunalsjef Stab

Samandrag av saka:

Rådmannen rår til at innsparingstiltaka vert vedtekne slik dei går fram av vedlagde notat frå kommunalsjefane.

Saksopplysningar:

I K-sak 165/17: Budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 vart det gjort slikt vedtak i pkt 8:

«Kommunestyret ber om at det vert gjort ein gjennomgang i alle sektorane innan 31.03.2018 med sikte på å finne tiltak som kan redusere driftskostnadene med 10 mill kr på årsbasis. Tiltaka skal vere realistiske og gjennomførbare. Dette er tiltak som skal kome i tillegg til rammereduksjonane for sektorane.»

Vedtaket var m.a. basert på slik oppstilling over balansen i økonomiplanperioden i budsjettdokumentet:

	2018	2019	2020	2021
Innsparingar				
Rammeinnsparing	7450	7 450	7450	7 450
Vakansar/stillingsred.	920	620	620	620
Andre driftsinnsparingar	0	0	0	0
Sum innsparingar drift	8 370	8 070	8 070	8 070
Kalk renter/avskrivning VAR	400	800	1200	1 600
Bruk av fonds	11 275			
Ytterlegare driftsreduksjonar		10 000	10 000	10 000
Bruk av fonds/eigedomsskatt/auka skatteinntekter		2 715	5 945	8 555
Sum auka innt/red kostn	11 455	14 555	17 155	20 555
Tot innsparing/auka innt	19 825	22 625	25 215	28 625
Skal finansiere:				
Driftsrammer høgare enn inntekter til fordeling	14555	14 555	14555	14 555
Nye tiltak	5 270	3 870	3 570	3 870
Auka renter/avdrag	220	3 160	7 090	9 800
Sum til inndekning	20 045	21 585	25 215	28 225
Diff	0	0	0	0

I tillegg har kommunestyret lagt til grunn ein handlingsregel om at netto driftsresultat skal vere minimum 1,75 % av netto driftsinntekter (ca 11,4 mill kr) innan 2020 og at driftsfondet skal vere på 10 % av netto driftsinntekter (ca 65 mill kr) innan 2021. Det totale innsparingsbehovet vil då vere ca 36,6 mill kr i 2020 og 39,6 mill kr i 2021.

Dette viser det store behovet for å redusere utgiftene/auke inntektene i åra framover.

Kommunestyret har signalisert at det ikkje er aktuelt med eigedomsskatt i denne kommunestyreperioden.

I budsjettokumentet for 2018 og økonomiplan 2018-2021 var det teke inn slik tabell:

	Ulstein	Hareid	Volda	Skaun	Kostragr 08
Pleie og omsorg	14,9	5,3	-21,9	13,3	-3,3
Grunnskole	-6,3	-8,0	-4,8	-7,1	-1,2
Barnehage	-4,9	-4,9	-2,1	-2,3	-1,3
Adm, styring og fellesutgifter	3,1	-9,9	-0,5	1,0	6,1
Sosiale tjenester	7,6	12,1	9,5	6,0	4,0
Kommunehelse	0,8	5,9	2,7	3,2	1,3
Barnevern	-5,3	0,5	-2,2	3,8	-2,5
Kultur og idrett	5,0	9,2	10,4	5,3	3,6
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	1,0	-0,9	-0,6	-1,5	1,1
Andre områder	9,2	18,4	12,4	15,6	16,2
Brann og ulykkesvern	3,8	2,2	1,2	6,6	3,9
Kommunale boliger	6,6	9,5	7,5	4,4	4,3
Samferdsel	-1,8	5,1	1,2	3,1	6,0
Næringsforv. og konsesjonskraft	-1,0	0,5	2,4	-1,0	0,1
Kirke	1,5	1,1	0,1	2,5	1,9
Totalt	25,1	27,7	2,9	37,3	24,0

(-) føre tala viser der Herøy er rimelegare enn samanlikningskommunane.

Tabellen over er basert på 2016-tal og syner ulikskapar i kostnader mellom Herøy og andre kommunar i million kroner. Vi ser kor mykje Herøy kan spare ved å drive med same kostnadsnivå som dei andre kommunane. Samla behovskorrigerte netto driftsutgifter i Herøy var 24 millioner kroner høgare enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 i 2016. Figuren viser også kva tenester som er dyre og billige i Herøy, samanlikna med Kommunegruppe 8 og dei andre kommunane. I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på desse tenestene: Sosial (4 mill.), administrasjon (6 mill.), helse (1 mill.), kultur (4 mill.), kyrkje (2 mill.) og diverse tekniske tenester (14 mill.). Utgiftene er lågare innafør grunnskole (1 mill.), PLO (3 mill.), barnehage (1 mill.) og barnevern (3 mill.).

På grunnlag av budsjettvedtaket har rådmannen gitt kommunalsjef for helse og omsorg og kommunalsjef for oppvekst i oppdrag å legge fram innsparingstiltak på 4,0 mill kr. Kommunalsjef for samfunnsutvikling og kommunalsjef stab har tilsvarande fått i oppdrag å legge fram innsparingstiltak på 2,0 mill kr.

I K-sak 165/17 vart det gjort slikt vedtak:

«Kommunestyret ber om at stillingar vert haldne vakante så lenge det er forsvarleg.»

Vurdering og konklusjon:

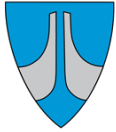
Balansen i økonomiplanen byggjer på visse føresetnader når det gjeld skatteinntekter og rammeoverføringar. For at skatteinntektene skal auke, må næringslivet og sysselsetjinga få eit oppsving. Rammeoverføringane vil auke dersom t.d. folketalet aukar.

Kommunestyret har gitt klare signal om at det ikkje er aktuelt med eigedomsskatt.

Det vil vere ekstremt krevjande å få balanse i økonomiplanen, oppfylle den økonomiske handlingsregelen og yte forsvarlege tenester utan vekst i skatteinntektene og auka rammeoverføringar. Det betyr at kommunen må drive ein svært aktiv nærings- og bustadpolitikk i åra framover samtidig som drifta må kraftig effektiviserast. Dette krev streng prioritering og vilje til å gjere upopulære tiltak.

Fosnavåg, 20.04.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

NOTAT

Til: Rådmannen

Frå: Skuleavdelinga

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
12.04.2018

INNSPARINGSTILTAK 2019, SEKTOR OPPVEKST

Prosess

Organisasjonane:

Møte med hovudtillitsvalde i Utdanningsforbundet og Fagforbundet, samt tillitsvald i Musikernes Fellesorganisasjon 15.januar.

Kommunalsjef la fram skisse for drøfting. Ingen nye forslag kom fram.

Korrespondanse på epost 23.mars, med oppdatering og med spørsmål om organisasjonane ønskte nytt møte før forslag vart sendt til rådmann innan fristen 31.mars. Ingen melde om behov for nytt møte.

Tilsette:

Drøfting i møte med stab, langsmed i prosessen.

Tema på leiarmøte i sektor Oppvekst 30.januar, drøfting av alternative forslag.

Grunngjeving for val av dei ulike tiltaka:

Med nasjonale vedtak om bemanningsnormer, samt budsjettvedtaket i kommunestyret om tidleg innsats og ekstra løyving til spesialundervisning, vart det lagt ei føring for mulege innsparingstiltak.

Ein legg også til grunn Kostra-tala, som viser lave driftsutgifter både i grunnskule og i barnehage.

Sektor Oppvekst har derfor sett på tiltak som ikkje går direkte på undervisning/tenester inn mot barn og unge, men heller på strukturelle og organisatoriske forhold. I forhold til rådmannen sitt krav om 4 mill, vil det resterande gå på redusert undervisningstimal i grunnskulen - så langt ein kan gå i høve lærarnorma.

Ein har vurdert innsparingstiltak i barnehage. Strukturelle endringar kunne gitt innsparing, men ikkje så lenge ein må kjøpe tilsvarande plassar i private barnehagar.

Vurdering av tiltaka

- **Flytting av elevar frå Moltu til Stokksund.**

Vurdering og konsekvens:

Dette forslaget inneber nedlegging av Moltu skule, og skyssing av elevar til Stokksund skule.

Konsekvensar elles må utgreiast i høve forskrift om nedlegging av skular. Dette tilseier høyring av alle partar, dvs brukarar av skulen, samt ei vurdering av barnets beste, jfr barnekonvensjonen.

Med den elevtalsutvikling ein ser i dag, vil forslaget vere muleg å gjennomføre. Her er likevel ein risiko knytta til usikker elevtalsutvikling. Dette med bakgrunn i utbyggingsklare byggefelt både på Moltu og i Stokksund, samt erfaringsmessig tilflytting til bygda.

Konsekvensen kan etter kvart bli modulbygg ved Stokksund skule, der klasseromma er dimensjonerte for 19 elevar.

- **Legge ned bassenget ved Stokksund skule**

Vurdering og konsekvens:

Elevar ved skulane Stokksund, Einedalen, Moltu og Leikanger nyttar i dag bassenget i Stokksund til symjeopplæring. Tida ein leiger i Sunnmørsbadet, vil måtte fordelast på alle skulane/elevane. Dette betyr kortare periode for symjeopplæring pr.år, eventuelt at ein ikkje har symjeopplæring på alle årstrinn som no (barnehage – 8.trinn) Lovkravet om å vere symjedyktig etter 4.årstrinn, vil likevel truleg kunne oppfølgjast.

Tida for transport til og frå symjeopplæringa vert auke, og undervisningstid tilsvarande redusert.

Risikovurderinga for ekstra vedlikehald/renovering i åra framover, tilseier auka kostnader på sikt.

- **Innføre kostpris på sal av dirigenttenester**

Vurdering og konsekvens:

Tiltaket gjeld sal av dirigenttenester til vaksne kor og korps, som nyttar tilsette i kulturskulen som dirigentar.

Ved å innføre kostpris, vil fakturering skje etter faktiske lønnskostnader til dirigenten, i staden for etter faste og «subsidierte» satsar som no.

Konsekvensen vert ein høgare kostnad for kjøp av denne tenesta. Tiltaket er ei tilnærming til praksisen i nabokommunane.

- **Avslutte ordninga med korps i barnehage og skule**

Vurdering og konsekvens:

Kulturskulen har eit tilbod om korpsundervisning i barnehage og skule, i samarbeid med lokale korps. Dirigenten er tilsett i kulturskulen, barnehage og korps betaler ein del av kostnaden.

Konsekvensen ved å kutte ordninga, vert at ca 120 barn i barnehage og småskule ikkje lenger får dette tilbodet.

- **I større grad sentralisere kulturskuletilbodet**

Vurdering og konsekvens:

Kulturskuletilbodet i Herøy er i dag desentralisert, med undervisning ute i bygdene i heile kommunen.

Konsekvensen vert meir undervisning sentralt på kulturhuset og skulane på Bergsøya, med utgangspunkt i kulturskulen sin base på kulturhuset. Dette vil gi ei innsparring ved bortfall av bilavtalar og reduserte køyrekostnader/betalt køyretid. Elevane vil måtte køyrast til undervisning i større grad enn i dag, og elevtalet i kulturskulen vil kunne bli redusert.

- **Redusert skuleskyss**

Vurdering og konsekvens:

Forslaget inneber ei budsjettmessig tilpassing til det skyssopplegget kommunen allereie har i dag. I tillegg ei forventning om planlagde trafikktryggingstiltak, i dette også utbetring av Skarabakken. Det betyr også ei fortsatt «streng» forvaltning i høve søknader om ekstra skuleskyss relatert til særleg, fagleg veg.

- **Redusert bemanning/tilbod SFO**

Kommunen er i følgje opplæringslova pliktig til å gi tilbod om SFO. Det er ikkje krav om SFO ved kvar skule. Tilbodet er frivillig, og føresette betaler jfr fastsett sats.

Tiltak 1: Reduksjon i kostnader ved kortare opningstid, med minimumstal på barn for å halde ope, basert på betre balanse mellom lønnskostnader og foreldrebetaling.
Konsekvens: SFO-tilbodet ved dei minste skulane vert redusert, og føresette kan få utfordringar relatert til eiga arbeidstid.

Tiltak 2: Reduksjon i kostnader ved å redusere grunnbemanninga, som i dag er 15 barn pr.tilsett.

Konsekvens: Vil kunne gjennomførast i nokre SFO'ar, men ikkje alle av omsyn til forsvarlegheit. Det må gjerast skjønsmessige vurderingar i høve dei enkelte barnegruppene.

- **Redusere undervisningstimar i grunnskulen**

Vurdering og konklusjon:

Tiltaket betyr færre undervisningstimar, mindre deling av klasser, mindre tilpassa opplæring og mindre tidleg innsats. Om dette tiltaket vert meir omfattande ved at kravet om 4 mill innsparing skal oppretthaldast og andre forslag ikkje vert vedtatt, vil lovfesta lærarnorm bli utfordra.

Oppstilling av dei konkrete innsparingsforslaga:

FORSLAG	SUM	KOMMENTAR			
Flytting av elevar frå Moltu til Stokksund	1800000	Inkl vedlikehald og reinhald. Ex framtidige investeringar			
Redusere symjeopplæring	475000	Inkl vedlikehald og reinhald, ex lønn Eignedom og framtidige utgifter med vedlikehald/renovering			
Innføre kostpris dirigenttenester	275000				
Kutte Korps i bh/skule	80000				
Sentralisere tilbod i kulturskulen	100000				
Redusert skuleskyss	800000				
Redusert tilbod SFO	100000				
Kutte stillingar i grunnskulen	370000				
SUM	4000000				

Vi gjer merksam på at utgifter til reinhald og vedlikehald i utrekningsgrunnlaget, ligg under Eignedomsavdelinga sitt budsjett og utgjer samla sett ca kr.900.000. Skal vi innfri kravet om 4 mill innsparing utan å ta med dette, vil reduserte undervisningstimar i grunnskulen bli auka tilsvarande.

Med helsing

Sølvi Lillebø Remøy
Kommunalsjef Oppvekst

Adr: Pb. 274 6099 FOSNAVÅG Tlf: 700 81 300 Fax: 700 81 301 Bank: 8647.11.04800 Org.nr 964978840
E-post: postmottak@heroy.kommune.no www.heroy.kommune.no

NOTAT

Til: Rådmannen

Frå: Helse og omsorg

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
12.04.2018

INNSPARINGSTILTAK 2019 - HELSE OG OMSORG

Prosess:

Innsparingstiltak har vore grundig drøfta og vurdert i sektor helse og omsorg, som møtepunkta i tabellen viser. Hovudtillitsvalde og hovudverneombod har vore invitert/med i dei fleste møta.

Arena	Møte	Møte	Møte	Møte
Leiarmøte HO, med HTV og HVO invitert.	03.01.2018	31.01.2018	14.02.2018	23.03.2018
Avdelingsmøte i Tenestekoordinering (alle tilsette)	08.01.2018	05.02.2018	19.02.2018	05.03.2018
Avdelingsmøte Barn, familie og helse		06.02.2018	20.02.2018	06.03.2018
Leiarmøte Bu og habiliteringsavdelinga	08.01.2018	05.02.2018	06.03.2018	21.03.2018
Bu og habilitering: fagdagar i alle seksjonar	25.01.2018			
Eigne seksjonsmøter: Nestunet	05.01.2018	12.01.2018		
Eigne seksjonsmøter: Solheim			28.02.2018	
Eige møte med voksenopplæringa				21.03.2018
Leiarmøter Pleie og omsorgsavdelinga	08.01.2018	22.01.2018	05.02.2018	05.03.2018
Pleie og omsorg: fagdagar i alle seksjonar	30.01.2018 blå avd	31.01.2018 Myrvåg B	01.02.2018 Grøn avd	
		31.01.2018 Raud avd	01.02.2018 Myrvåg A	
		31.01.2018 Hspl ytre	01.02.2018 Hspl indre	
			01.02.2018 Hspl ytre	
Besøk til Sula kommune i lag med HTV og HVO			26.02.2018	
Dialog med helse og omsorgskomiteen				08.03.2018

Grunngjeving og vurdering for val av tiltak:

Avdelingane har hatt mange tiltak til vurdering, dei aller fleste tiltaka som er foreslått her, vert vurdert som mogleg å gjennomføre. Det tiltaket som vil krevje størst grad av prosess, og som ikkje vil vere fullt ut på plass i 2019, er om ein vil gå vidare med omheimling av sjukeheimplassar til bukollektiv. Her må ein i tillegg pårekne ei investering knytt til bad, om ein vel grøn avdeling. Kostnaden for ei eventuell investering er ikkje rekna på.

Tiltak:

Tiltak a) Auke i inntekt knytt til statstilskot for ressurskrevjande brukarar i avdeling bu og habilitering og pleie og omsorg.

Vurdering og konsekvens:

Erfaring tilseier at vi får meir tilskot når rekneskapen vert klar, i forhold til budsjettering ut frå kjente vedtak. Det går på konkrete rekneskapstal knytt til overtid, ekstraarbeid m.m, som fyrst er kjent konkret, ved slutten av året. Tiltaket vert vurdert som realistisk og mogleg.

Tiltak b) Opprette heimel for å løyse oppgåver knytt til hjelpemiddel og utrulling av velferdsteknologi.

Vurdering og konsekvens:

Teknisk drift har frigjort ressursar til 0,5 årsverk innanfor gjeldande budsjettramme. Vi treng kun oppretting av heimel for å løyse arbeidsoppgåver som utlevering av hjelpemiddel, bidra til innføring av "trygghetspakken". Dette vil føre til innsparing mellom anna ifht mindre betaling til eksterne. På same tid kan ergoterapeutressursane nyttast meir hensiktsmessig med meir direkte brukartid, og samstundes redusere behov for heimeteneste. Tiltaket vert vurdert som ønska omstilling for å møte behovet, slik at innbyggjarane kan bo lengst mogleg i eigen heim, og meistre kvardagen på ein god måte.

Tiltak c) Omheimling frå institusjon til bukollektiv

Vurdering og konsekvens:

Omheimling frå sjukeheim til bukollektiv kan gjere det mogleg å yte helsetenester med likt innhald og med lik bemanning som før. Vederlag fell bort og vert erstatta med husleige. Innsparing er stipulert for 40 plassar, med referanse til erfaring i Sula kommune. Effekt fullt ut vil nok ikkje vere synleg før 2020 og delvis 2021. Prosessen vert her viktig. Forankring, involvering, fokus på frivilligheit er naudsynt om ein vel dette alternativet.

Tiltak d) Redusere bruk av overtid

Vurdering og konsekvens:

Helse og omsorg har samla sett mykje høgare forbruk enn budsjetterte midlar, så ein reduksjon krev at arbeidsgivar har god planlegging, tilgang til nok personell og høg grad av nærver på jobb. Vi må sjå på kva har vi av 50% og 100% overtid, og vurdere korleis dette kan gjerast på andre måtar. Budsjetterte midlar i 2017 er i overkant av 1 million. Utvide bemanningsteam etter modell frå Myrvåg omsorgssenter stegvis til å gjelde heile sektoren? Evaluering av prosjektet i Myrvåg må takast tak i og leggest inn i saka her.

Tiltak e) Reduksjon av årsverk i samband med omorganisering og samanslåing av internasjonal skule og flyktingetenesta.

Vurdering og konsekvens:

Rådmannen har avgjort at flyktingetenesta vert slått saman med internasjonal skule, for å få betre heilskap i tenesta frå 1.januar 2019. I samband med det foreslår

vi at engasjementstilling i tenesta ikkje vert vidareført. Herøy kommune tek i mot færre flyktningar enn før, så tiltaket vert vurdert som realistisk og mogleg.

Tiltak f) Avslutte vaksenopplæring til personar som har fullført grunnskule og vidaregåande skule.

Vurdering og konsekvens:

Dei aller fleste fullfører grunnutdanning og vidaregåande utdanning i dag. I Herøy har fleire fått tilbod utover dette. Vi foreslår ein innstrammande praksis ifht tiltak etter opplæringslova. Ved behov for opplæring kan vi gje tenester etter HOL praktisk bistand, opplæring. Vi har 100% stilling i dag. Vi foreslår å kutte 80% stilling. 20% stilling vert omdefinert til miljøterapeut, som går til direkte brukartid. Tiltaket vert vurdert som realistisk og mogleg.

Tiltak g) Kutte kjøp av dagtilbodet Grøn omsorg.

Vurdering og konsekvens:

Då ein starta med Grøn omsorg i si tid var det med hensikt å få ned utagering og utfordrande åtferd. Grøn omsorg si kompetanse har visst seg positivt for å få ro rundt enkelte brukargrupper innan tenesta.

Å fjerne tilbodet kan få store konsekvensar for den det gjeld og det er fare for utagering. Kan ende opp med å bli dyrare med kompensierende tiltak.

Tiltak h) Kutte i vaktlengder i bu og habiliteringsavdelinga.

Vurdering og konsekvens:

Avdelinga har gått igjennom vaktlengder på dei ulike arbeidsplassane, og foreslår kutt/reduksjon på vaktlengder for å redusere ressursbruk. Tiltaket vert vurdert som mogleg.

Tiltak i) Kutte stillingsressurs som er vakant.

Vurdering og konsekvens:

Bu og habiliteringsavdelinga har meirforbruk av ressursar på enkelte arbeidsplassar, men foreslår likevel å saldere 10% stilling. Tiltaket vert vurdert som mogleg.

Tiltak j) Mindre bruk av vikarar.

Vurdering og konsekvens:

Helse og omsorgssektoren vil halde stillingar vakante for kortare og lengre periodar, der dette let seg gjere og er fagleg forsvarleg. Tiltaket vert vurdert som realistisk og mogleg.

Tiltak k) Auke matprisen på psykiatrisk dagsenter.

Vurdering og konsekvens:

Prisen på mat har i lengre tid vore fast ved dagsenteret innan psykisk helsevern. Ein foreslår her å ha same pris på psykiatrisk dagsenter, som ein har elles i sektor helse og omsorg. Ved å sette opp denne prisen kan ein få fråfall av brukarar, slik at innsparinga kan vere noko usikker.

Innsparingsliste:

Versjon 31.03.2018

Tiltak	Oppgave/namn	Omtale	2 019	Merknad/konsekvens
a	Helse og omsorg - auke i inntekt	Auka inntekt ifht statstilskot for ressurskrevjande brukarar i bu og habilitering og pleie og omsorg	1 500 000	Erfaringar tilseier at vi får meir tilskot når rekneskapen vert klar, i forhold til budsjettering ut frå kjente vedtak. Det går på konkrete rekneskapstal knytt til overtid, ekstraarbeid osv.
b	Helse og omsorg - velferdsteknologi	Teknisk drift har frigjort ressursar til 0,5 årsverk innanfor gjeldande budsjettamme- Vi treng kun oppretting av heimel for å løyse arbeidsoppgåver som utlevering av hjelpemiddel, bidra til innføring av "trygghetsspakken". Dette vil føre til innsparing mellom anna ifht mindre betaling til eksterne. På same tid kan ergoterapeutressursane nyttast meir hensiktsmessig med meir direkte brukartid. Redusere behov for heimeteneste.	200 000	Legge til rette for at innbyggjarane får bruke hjelpemiddel og teknologi, for å vere lengst mogleg i eigen heim. Halv effekt i 2018. Ønskeleg for sektoren.
c	Helse og omsorg- omheimling frå institusjon til bukollektiv	Omheimling frå sjukeheim til bukollektiv kan gjere det mogleg å yte helsetenester med likt innhald og med lik bemanning som før. Vederlag fell bort og vert erstatta med husleige. Innsparing er stipulert for 40 plassar. Ref. Sula kommune	1 100 000	Effekt fullt ut vil nok ikkje vere synleg før 2020 og delvis 2021. Prosessen vert her viktig. Forankring, involvering, fokus på frivilligheit.
d	Helse og omsorg- redusere overtid	Kva har vi av 50% og 100% overtid, og kan dette gjerast på andre måtar?	200 000	Budsjetterte midlar i 2017 i overkant av 1 mill, - Organisere tenesta anleis? Utvide bemanningsteam etter modell frå Myrvåg omsorgssenter stegvis til å gjelde heile SHO. Evaluering av prosjektet i Myrvåg må takast tak i og leggast inn i saka her.
e	Omorganisering og samanslåing av internasjonal skule og flyktingetenesta	Flyktingetenesta vert slått saman med internasjonal skule for å få betre heilskap i tenesta frå 1.januar 2019. Engasjementstilling i tenesta vert ikkje vidareført. Tillitsvald og verneombod har vore med i prosessen.	750 000	Engasjementstilling vert ikkje vidareført.
f	Helse og omsorg - avslutte vaksenopplæring til personar som har fullført grunnskule og vidaregåande skule	Dei aller fleste fullfører grunnutdanning og vidaregåande utdanning i dag. I Herøy har fleire fått tilbod utover dette. Vi foreslår ein innstrammande praksis ifht tiltak etter opplæringslova. Ved behov for opplæring kan vi gje tenester etter HOL praktisk bistand, opplæring.	500 000	Vi har 100% stilling i dag. Vi foreslår å kutte 80% stilling. 20% stilling vert omdefinert til miljøterapeut, som går til direkte brukartid. Vert vurdert som mogleg.
g	Kutte dagtilbod Grøn omsorg	Ikkje lovpålagt dagtilbod, men får direkte konsekvens for 3 brukarar om vi fjerner tilbodet	520 000	Å fjerne dette tilbodet får direkte konsekvens for 3 brukarar, som dette fungerer særst godt for. Konsekvens av å fjerne er ikkje heilt klart. Kan ende opp med å bli dyrare med kompenserte tiltak

i	Buhab. Har 10 % som ikkje er i bruk, men har overforbruk på Tvakter og Tofestøvegen.	Vakanse på 10% i heimeteneste bu-hab	55 000	Saldere 10% stilling. Vert vurdert som mogleg.
j	Helse og omsorgsrefusjon av sjukepengar, ved sjukdom kor det ikkje settast inn vikar.	Ved sjukdom etter arbeidsgivarperioden, settast det ikkje inn vikar, dersom det er ledigheit over tid.	200 000	Halde stillingar vakante.
k	Auke av inntekt ved å sette opp prisen på mat ved dagsenter	Prisen på mat har i lengre tid vore fast ved dagsenteret innen psykisk helsevern. Ved å sette opp denne prisen kan få frafall av brukere	20 000	Det er usikkert kor mykje ein kan spare inn ved dette tiltaket då det er uklårt om ei auke i pris vil føre til at færre vil spise på dagsenteret. Det er og slik at kommunane rundt oss har ulik pris ved mat på psykiske dagsentre.
l	Kommunehelse. Stabile utgifter dei siste 4 åra	Utgiftane til kommunehelse er høge, men har vore stabile over tid. Det er særleg utgiftene til behandling som er høg. Dette vil nok i hovudsak omfatte omfatte ei auke i kostnader som ikkje er kompensert etter samhandlingsreforma. Utfordringar med omsyn til rekruttering av fastlegar er og med. Kommunen har to kommunale legekontor og eit legevaktsamarbeid med andre kommunen. det er vel særleg nattlegevakta som harført med seg kostnader. Sett ut frå moglegheten til å rekruttere fastlegar ser ein likevel denne vaktordninga som teneleg.		Vurdert. Innsparing på kommunehelse er vanskeleg å foreslå. Kommunen har utfordringar med å få tilset fastlegar i ledige heimler. Dette er ikkje berre noko Herøy slit med, men gjeld nå mange kommunar rundt i heile landet. Dei inngåtte leigeavtalene med fastlegane skal evaluerast i løpet av 2018 slik at det er for tidleg nå å forskuttere noko i den samanhengen.
m	Redusere utgiftane til sosiale tenester	Utgiftane til arbeidsrettede tiltak er særleg høg i kommunen. Dette skuldes nok at det er feilføring ved at arbeidsrettede tiltak til funksjonshemmede. Samla for sektoren helse og omsorg vil ikkje dette ha nokon verknad, men tala som samanliknas vert ikkje samanlignbare.		Området er vurdert, men ser ikkje det heilt store innsparingspotensialet.
SUM			5 285 000	
Sum innsparingskrav 2019			4 000 000	

Detaljar punkt C. omheimling:

KONSEKVENNS OMDEFINERING LANGTIDSOPPHALD I INSTITUSJON TIL HEILDØGNSBEMANNA OMSORGSBUSTADAR							
	pr plass kr/mnd	pr plass kr/år	20 plassar kr/mnd	20 plassar kr/år	40 plassar kr/mnd	40 plassar kr/år	
Gjennomsnittleg vederlag langtid	11500,00	138000,00	230000,00	2760000,00	460000,00	5520000,00	
Husleige (inkl straum og enkelt reinhald)	8000,00	96000,00	160000,00	1920000,00	320000,00	3840000,00	
Straum (betalast til pleie og omsorg inkl i leige)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Fullpensjon	3600,00	43200,00	72000,00	864000,00	144000,00	1728000,00	
Praktisk bistand, heimhjelp (gj.snitt frå 2017)	500,00	6000,00	10000,00	120000,00	20000,00	240000,00	
SUM	12100,00	145200,00	242000,00	2904000,00	484000,00	5808000,00	
Differanse omdefinering	600,00	7200,00	12000,00	144000,00	24000,00	288000,00	
Reduksjon medisinar				150000,00		300000,00	
Reduksjon medisinske forbruksvarer				130000,00		260000,00	
Transport				10000,00		20000,00	
Tøyvask (reduksjon 20% stilling pr 20 plassar)				110000,00		220000,00	
Straum (minus fellesareal)				0,00		0,00	
Div eigendelar lege/sjukehus				10000,00		20000,00	
				410000,00		820000,00	
Innsparing				554000,00		1108000,00	

BEREKNING BEBUARØKONOMI			
OMSORGSBUSTAD			
	pr mnd	pr år	
Husleige (inkl. straum og reinhald)	8000,00	96000,00	
Straum	0,00	0,00	
Fullpensjon	3600,00	43200,00	
Praktisk bistand	200,00	2400,00	
Eigendel medisinar etc	208,00	2500,00	
	12008,00	144100,00	
Trygd	-15397,00	-184764,00	
Bustøtte*	-1813,00	-21756,00	
	-17210,00	-206520,00	
Disponibelt	-5202,00	-62420,00	
INSTITUSJON			
	pr.mnd	pr.år	
Trygd	-15397,00	-184764,00	
Vederlag	11547,75	138573,00	
Disponibelt	-3849,25	-46191,00	

* bustøtte utrekna med kalkulator via nav.no, 0,- i formue

Med helsing

Renathe Rossi-Kaldhol
Kommunalsjef helse og omsorg

NOTAT

Til: Rådmannen

Frå: Sektor Stab

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
17.04.2018

INNSPARINGSTILTAK - SEKTOR STAB

Bakgrunn og utfordringsbilete

Kravet til sektor for Stab er å varig redusere utgiftene med 2. mill. kr. Dette utgjør 4,35% utgiftsreduksjon basert på budsjettal for 2018. Til samanlikning kan nemnast at kravet for sparing for 2018 er 1,75%.

Stab har 52 stillingsheimlar i bruk og ein vakanse på 2,4 stillingsheimlar, sjå tabell 1.

Tabell 1

Avdeling	Netto per avdeling i mill. kr.	Heimlar i bruk ⁱ	Vakanse ⁱⁱ	Merknader
Dokumentsenter, innkjøp og kommunalsjef stab	3 925 929,-	3,90	0,6 tom april 2018	
Økonomiavdelinga	5 690 133,-	6,20	0,8 tom april 2018	
Personal- og organisasjonsavdelinga ⁱⁱⁱ	7 425 984,-	11,67	0,00	
Serviceforretning	3 172 569,-	4,50	1,0 tom desember 2018	
Eiendomsavdelinga	19 155 781,-	33,58	0,00	
IKT ^{iv}	6 611 681,-	0,00	0,00	
Totalt	45 982 077,-	52,05	2,4	

Samarbeidsprosjektet med Vanylven gjev ei utfordring med tanke på ressursar i vid forstand. I utgangspunktet og i praksis vil samarbeidsprosjekt føre til ein fordeling av både arbeidsoppgåver og ressursar. Endeleg behov er per dags dato ikkje klart. Ei vedteken målsetting er å spare 0,5 stilling i løpet av 2 år.

I Stab er kostandane i stor utstrekning knytt til lønskostandar, for utanom Eigedomsavdelinga. Det siste året har det vore stort arbeidspress innan alle avdelingane, av ulike grunnar. Særskilt har ein merka seg at Personal- og organisasjonsavdeling ikkje er bemanna for å handtere mange og store saker samstundes.

Ein viktig føresetnad å ta med, er at endringar og kutt i kostnader i andre sektorar, vil kunne ha direkte innverknad på utgifter og ressursbruk i Stab, t.d. innan Eigedom.

Generelt vil ein kostnadsreduksjon på kort og mellomlang sikt få konsekvensar for drifta og tenesteproduksjon, t.d. færre til å utføre arbeidsoppgåvene og avgrensa tid/ressursar til å fylgje opp utover i organisasjonen.

Kort om prosessen i kvar sektor

1. Kommunalsjef gjekk fyrst igjennom budsjetta for dei ulike avdelingane i lag med respektive avdelingsleiar i løpet januar
2. Kommunalsjef har heile vegen hatt tett dialog med økonomileiar
3. Status på prosessen har vore tema på kvart Stabsleiar møte i 2018
4. Felles info-møte med HTV og avdelingsleiar gjennomført den 22. januar
5. Munnleg orientering i Formannskapet den 23. januar
6. Leiarane har gjennomført eigen prosess i sine respektive avdelingar, der TV/HTV/VO har teke del
7. Felles statusmøte med avdelingsleiarar og HTV gjennomført den 26. februar
8. Avsluttande og konkluderande møte med HTV og leiarar gjennomført den 23. mars
9. Munnleg orientering om tiltak i Formannskapet den 10. april

Vurdering av tiltaka i forhold til konsekvensar og grunngjeving for val av dei ulike tiltaka

Stab tok utgangspunkt i samla driftsbudsjett for Stab for 2018, sjå tabell 3. Dette vart gjort for å gje eit estimat på forventa innsparing i kvar avdeling.

Tabell 2

OVERSYN OVER FORDELING - SPARING 2019 =>			
Avdeling	Netto ramme for 2018*	%- fordeling på avd.budsjett	Varig reduksjon, andel 2 mill
Personal- og organisasjon	kr 7 425 984	16,1	kr 322 995
Økonomi	kr 5 690 133	12,4	kr 247 494
Dokumentsenter og kommunalsjef	kr 3 925 929	8,5	kr 170 759
Servicetorg	kr 3 172 569	6,9	kr 137 992
Eigedom	kr 19 155 781	41,7	kr 833 185
IKT****	kr 6 611 681	14,4	kr 287 576
Sum	kr 45 982 077	100,0	kr 2 000 000
	2 000 000 kr		
*Jf. budsjettvedtak 14.12.17.			

Vidare vurderte Stab faktiske vakansar og lønskostnad knytt til dei stillingane, sjå tabell 3.

Tabell 3

Vakanse per januar 2018 per avdeling	Stillingsprosentar	Årsløn konsulent	Sosiale kostnader*	Årleg kostand	Vedteken vaksne**
Servicetorget	100	kr 480 000	kr 163 950	kr 643 950	kr 663 950
Dokumentsenteret	60	kr 440 000	kr 163 950	kr 603 950	kr 165 988
Økonomi	80	kr 440 000	kr 163 905	kr 603 905	kr 221 317
Totalt	240	kr 1 360 000	kr 491 805	kr 1 851 805	kr 1 051 255
*Pensjon 18,69% og Arbeidsgjevaravgift 14,1%					
**Jf. K-vedtak. Servicetorget vakent 2018. Økonomiavdelinga og Dokumentsenteret tom mai 2018.					

Stab vurderte konkret behovet for dei vakante stillingane i dei ulike avdelingane.

Vakanse Økonomiavdelinga:

Stab har vurdert det forsvarleg å kutte vakant stilling med 30%, slik at 50% stilling vert vidareført.

Vakanse Dokumentsenter og politisk sekretariat:

Stab har meiner ein reduksjon på 10% ikkje vil være avgjerande for produksjon, slik at 50% stilling vert vidareført.

Vakanse Servicetorget:

Stab vurderte til sist 100% vakant stilling i Servicetorget. Det avgjerande er at Vanylven kommune har teke over sentralbordfunksjonen for Herøy kommune. Dette gjer at Servicetorget får redusert arbeidsmengd og ikkje lenger treng vaktordning på sentralbordet. Stab har kome til at det er fullt forsvarleg å trekkje inn stillinga.

Vurdering av yttarlegare inndraging av vakante stillingar:

Det vart gjort ei vurdering av om det var fagleg forsvarleg trekkje attende yttarlegare vakante stillingar. Dette fann Stab ikkje tilrådeleg, bl.a. med tanke på arbeidsoppgåver Stab har og kva moglege konsekvensar eit samarbeidet med Vanylven kommune vil gje. I samarbeidsfasen Stab er i no, er sektoren avhengig av fleksibilitet opp mot eventuelt ansvar- og oppgåvedeling mellom kommunane.

Stab kom til at det er tilrådeleg å trekkje attende vakante stillingar slik:

100 %	Serviceetroget	640 000,-
30 %	Økonomiavdelinga	180 000,-
10 %	Dokumentsenteret	60 000,-
140%	Totalt	880 000,-

Kutt i budsjettamma:

Attståande sparekrav på vel 1,1 mill. kroner. Stab tok utgang i resultatrekneskapen frå 2017. Samla resultat for Stab var eit mindreforbruk på tett på 1,3 mill. kroner. I vurdering av dei aktuelle tiltaka vart m.a. desse høve lagt til grunn;

- Faktisk forbruk og behov
- Inntekter
- Realisme for gjennomføring
- Rettvis fordeling avdelingane i mellom
- Forsvarlege tenester

Avdelingsleiarane fekk i oppgåve leggje fram konkrete kuttforslag for eiga avdeling. Forslaga vart endeleg handsam i fellesmøte den 23. mars i lag med tillitsvalde og vernetenesten, sjå tabell 4 innsparingsforslaga.

Størst utfordring er knytt til taka innanfor Eigedomsavdelinga:

Kutt i planlagt vedlikehald:

Eit kutt på kr. 400 000,- vil sjølvstøtt føre til at vedlikehaldsetterslepet vert større. For å kunne støtte kravet til sparing, vart det likevel prioritert som kutttiltak i avdelinga. Dette må også sjåast i lys av at det gjennom tiltakspakkar i 2016 og 2017 er gjennomført ein god del vedlikehaldstiltak. På noverande tidspunkt er det ikkje råd å sei noko om kva konkret vedlikehald som må nedprioritert.

Kutt i klargjering av bustadar:

Eit kutt på kr. 100 000,- vart også prioritert, sjølv om konsekvensen kan vere ein auka risiko for at bustadar vert ståande tomme av di vi ikkje har midlar til å klargjere dei for ny utleige.

Andre kutttiltak:

Ut frå resultatrekneskap dei siste åra, om ein ser bort frå Eigedomsavdelinga, er det Stab si meining at dei andre tiltaka i avdelingane både er realistisk og forsvarleg å gjennomføre.

Samla finn Stab å kunne kutte budsjetttramma med ytterlegare vel 1,3 mill. kroner for 2019.

Stab meiner at samla innretning på dei konkrete tiltaka både er internt balansert og rettvis fordelt, realistiske og sikrar forsvarlege tenester.

Totalt har Stab kome med kuttforslag for budsjettet for 2019 på kroner 2,2 mill. kroner, sjå tabell 4 innsparingsforslaga.

Oppstilling over dei konkrete innsparingsforslaga

Tabell 4

OVERSYN SPARETILTAK STAB 2019 =>			Rammekutt, auka inntekt og kutt i 1,4 stillingar
AVDELINGAR OG KUTTILTAK: SIST OPPDATERT 23.03.18			kr 2 200 000
Personal- og organisasjon, jf. innspel leiar	Reduksjon overtid	kr 5 000	
	Kutt i konsulenttenester	kr 130 000	
	Kutt velferdstiltak	kr 7 000	
	Kutt i leasing kopimaskin	kr 8 000	
	Kutt i felleskurs verksemd	kr 20 000	
		kr 0	kr 170 000
Økonomi, jf. innspel frå leiar	Vakanse 30% (100% stilling inkl. sos. kost = 605 000)	kr 180 000	
	Reduksjon overtid	kr 25 000	
	Kutt lisensar	kr 20 000	
	Kutt diverse andre mindre postar	kr 35 000	
	Auka inntekter (Sande kyrkjelege fellesråd)	kr 20 000	
		kr 0	kr 280 000
Dokumentsenter, innkjøp og leiing, jf. innspel leiar	Vakanse 10% (100% stilling inkl. sos. kost = 605 000,-)	kr 60 000	
	Reduksjon overtid	kr 30 000	
	Bruk av SvarUT (Reduksjon porto)	kr 50 000	
	Auka inntekt (Varig overføring NAV)	kr 40 000	
		kr 0	kr 180 000
Serviceforretning, jf. innspel frå leiar	Vakanse 100%	kr 640 000	
	Kutt i kurs og kompetansetiltak	kr 9 000	
	Kutt i annonse og reklame	kr 10 000	
	Kutt i informasjonskostnader	kr 11 000	
			kr 670 000
Eigedom, jf. innspel frå leiar	Kutt i kurs og kompetansetiltak	kr 50 000	
	Kutt i planlagd vedlikehald	kr 400 000	
	Kutt i klargjering av bustadar	kr 100 000	
	Kutt i ikkje føresettt vedlikehald/byggdrift	kr 150 000	
	Ikkje sjukevikar 1. fråværsdag	kr 100 000	
			kr 800 000
IKT, jf. leiar	Kutt i datakommunikasjon/telefoni	kr 50 000	
	Kutt i serviceavtalar m.m.	kr 50 000	
	Kutt i leige/leasing	kr 30 000	
			kr 100 000

Med helsing

Jan Vidar Dammen- Hjelmeseth
Kommunalsjef Stab

NOTAT

Til: Rådmannen

Frå: Utviklingsavdelinga

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
24.04.2018

INNSPARINGSTILTAK 2019, SEKTOR FOR SAMFUNNSUTVIKLING

Innleiing

Prosesen med å «snu alle steinar» har hatt brei medverknad og prosessen er gjennomført av avdelingsleiarar. Tillitsvalgte har deltatt i prosessen der det har vore naudsynt.

Avdelingsleiarane har organisert sjølv prosessen på sin arbeidsplass og det er ført referat frå alle møte. Referat er lagt på avdelingsvise mapper - P:\HE Samfunnsutvikling\Kommunalsjef leiargruppe\Innsparing2018 og er tilgjengelege for alle som er involvert.

Kravet til sektor for samfunnsutvikling har vore 2 millionar kroner, men avdelingane har fått i oppdrag at ein skal vise breidde i moglege tiltak (også dei som ligg utover tidlegare stipulerte krav).

Avdeling	Ramme 2018	Varig reduksjon, andel 2 mill
Kultur	kr 8 575 000	kr 471 504
Utvikling	kr 7 630 000	kr 419 542
Anlegg og drift	kr 8 210 000	kr 451 434
Brann	kr 8 800 000	kr 483 875
Landbruk	kr 3 158 000	kr 173 645
Sum	kr 36 373 000	kr 2 000 000

Ingen avdelingar/seksjonar har vore skjerma i prosessen. Det er ikkje råd å nå innsparingskravet utan å sjå på bemanning og antall tilsette i sektoren samla sett.

Ein skal ha fokus på kva som er **forsvarlege** tenester og at vi er innanfor lov i respektive avdelingar.

Tenestene kommunen yter, må til ei kvar tid vere forsvarlege. Dei skal innehalde tilfredsstillande kvalitet, verte ytt i tide og vere av tilstrekkeleg omfang. Tenestene skal vere gode nok i forhold til kvar einskild brukar.

Det har vore ein stram framdriftsplan og formannskapet har vorte orientert om prosessen og moglege innsparingstiltak.

Resultat og tilråding

Avdelingsleiarane har lagt fram tiltak for innsparing på 3 900 000 kroner brutto. Dvs. at her finst modellar (val) for løysingar som ligg inne i denne summen. Den reelle summen av moglege tiltak ligg på om lag 3 000 000 kroner.

Etter ein samla gjennomgang vil kommunalsjefen legge fram moglege tiltak for innsparing på sektoren, mogleg maksinnsparing, om lag 2 100 000 kroner fordelt slik på avdelingane:

	Tilråding reduksjon	Varig reduksjon, andel 2 mill	Kommentar
Utvikling	kr 34 500	kr 471 504	Mindre kutt i avdelinga
Anlegg og drift	kr 370 000	kr 419 542	Interne endringar
Brann	kr 1 137 800	kr 451 434	Kutt stillingar
Kultur	kr 306 500	kr 483 875	Kutt stillingar
Landbruk	kr 300 000	kr 173 645	Kutt stilling
Sum	kr 2 148 800	Kr 2 000 000	

Utviklingsavdelinga

Oppgåve	Omtale	2 019	Forslag	Merknad avdelingsleiar	Merknad kommunalsjef
Telefonabonnement	Vi reduserer antal mobilabonnement for oppmåling.	kr 10 000	kr 10 000	Ingen/liten	ok
Planinnsyn	Ei programvare/teneste vi kjøper, men er lite nytta internt og eksternt.	kr 16 000	kr 16 000	Programvare som vi har lisens på, men er lite nytta. Innbyggjarane må no nytte planarkiv.	ok
Fastmerkeregister	Programvare for oppmåling som ikkje er nødvendig.	kr 5 500	kr 5 500		ok
HappyorNot	Prosjekt i regi servicetorget. Dette vert avslutta i 2018.		kr 3 000	Ingen konsekvens.	ok

Vurdering:

Kutta er forsvarleg og ein kan tilrå at ramme vert tatt ned med 34 500 kroner

Anlegg og driftsavdelinga

Oppgåve	Omtale	2 019	Forslag	Merknad avdelingsleiar	Merknad kommunalsjef
Privat brøyting	Ikkje tilbod om privat brøyting i kommunal regi.	kr 60 000	kr 60 000	Kan kutte 2. roder og dermed spare beredskapsgodtgjersle.	ok
Oppseiing av programvare (Focus anbud)	Har vore lite brukt siste åra, då ein i stor grad brukar konsulentar til dette arbeidet.	kr 10 000	kr 10 000	Programvare som vi har lisens på, men er lite nytta.	ok
Timebasert løn til prosjektleiarane	Føring av timelister som vert ei rettare belastning av prosjekta.	kr 300 000	kr 300 000	Vert ført meir løn på investeringsprosjekta og mindre på drifta.	ok

Vurdering:

Kutta er forsvarleg og ein kan tilrå at ramme vert tatt ned med 370 000 kroner

Landbruksavdelinga

Oppgåve	Omtale	2 019	Forslag	Merknad avdelingsleiar	Merknad kommunalsjef
Lønskostnader	50% vakanse i stilling på viltforvaltning	280 000	280 000	Stillinga har stått vakant frå 01.08.2015	ok
Porto	Redusert for overgang til SvarUt og elektronisk utsendign av møtepapir	10 000	10 000		ok
Kopimaskin	Bytte av avtale frå Haugen kontor til Kontorsystemer as	10 000	10 000		ok

Vurdering:

Kutta er forsvarleg og ein kan tilrå at ramme vert tatt ned med 300 000 kroner

Kulturavdelinga

Oppgåve	Omtale	2 019	Forslag	Merknad kommunalsjef
Lønskostnader	Reduksjon frå 1,34 til 1 heimel	kr 129 000	kr 129 000	ok
Overtid	Som fylgje av pkt a	kr 60 000	kr 60 000	ok
Ekstrahjelp	Som fylgje av pkt a	kr 40 000	kr 40 000	ok
Vedlikehald og byggetenester	Forbruket er erfaringsmessig lavare. Posten kan reduserast.	kr 30 000	kr 30 000	ok
Materialer til vedlikehald	Forbruket er erfaringsmessig lavare. Posten kan reduserast.	kr 20 000	kr 20 000	ok
Diverse utgifter	Forbruket er erfaringsmessig lavare. Posten kan reduserast.	kr 67 000	kr 27 500	ok
Billettinntekter	Innføre ein % - andel av billettinntektene frå dei som leiger seg inn i konserthuset		Ikkje kartlagt enno	ok

Vurdering:

Lønskostnadar vert redusert med 0,34 heimel. Dette inneber at her vil måtte gjennomførast organisatoriske endringar i bemanning ved kulturavdelinga. Kutta er forsvarleg og ein kan tilrå at ramme vert tatt ned med 306 500 kroner. Ein legg til grunn å auke inntektene ved å Innføre ein % - andel av billettinntektene frå dei som leiger seg inn i konserthuset i tillegg til nedskjering,

Brann og redning

Brannførebyggjande arbeid

Interne overføringar på 310.000 kr (opp 160 000 kr) som skal overførast frå 5062 (feiling) - 338 til 5061 (brann) - 338. Overføringa går til sakshandsaming, oppfølging av feie/tilsynstenesta, kontrollere bekymringsmeldingar og anna brannførebyggjande arbeid i heimar.

Dette er ei sjølvkost-teneste som skal gå i balanse - 0. Overføringa er til å dekke opp reelle kostnader som Herøy brann og redning har med tenesta.

Vurdering:

Endringa er forsvarleg og ein kan tilrå forslaget.

Gebyrbelaste gjentakande unødige brannalarmar

Foreslår å innføre gebyr på unødige/gjentakande brannalarmar. Det må fattast eit politisk vedtak om dette særskilt. Ein viser til erfaringar frå Ulstein brannvesen der ein tok inn 70.000 kr i 2017.

Konsekvens av gebyrlegging kan vere vanskelig å spå, men det er naturleg å tenke seg at antal unødige alarmar uansett går ned ved gebyrlegging pga.: Betring i vedlikehald/rutinar og instruksar. I 2017 hadde Herøy brann og redning 87 "unødige" alarmar og omlag 40 av desse var gjentakande (fleire enn 2 på samme objekt) og kunne soleis vore gebyrbelagt. Ein vurderer inntekspotensialet på om lag 90 000kr

Vurdering:

Ein tilrår forslaget.

Kurs i praktisk brannslukking

Meirinntekt ved å halde slokkekurs for verksemder som etterspør slike kurs. Ein vurderer inntekspotensialet på om lag 10 000kr

Vurdering:

Ein tilrår forslaget.

Vikarbruk

Vikarutgifter kun når anna er uforsvarlig. Dette punktet gjeld generelt for alle avd. i Herøy kommune. Vanskelig å sette nøyaktig tal på innsparing. Brannsjef og leiar beredskap har ansvar for at Herøy brann og redning til ei kvar tid har ein forsvarlig beredskap. Innsparing på om lag 40 000 kr vert vurdert som reellt.

Vurdering:

Endringa er forsvarleg og ein kan tilrå forslaget.

Brannberedskaper

Inkluderer brannberedskap og hjelpemannskap

Alt. 1

Ta ut alle hjelpemannskap som i dag ikkje går i beredskap for stasjonane Fosnavåg og Myrvåg.

Lokal brannordning

Å ta vekk hjelpemannskap ved Myrvåg bibrannstasjon er i strid med punkt 5.1 i gjeldande og vedteken brannordning (K-sak 34/14) og gjeldande ROS-analyse vedteken i 2013.

Nasjonal forskrift

Ein slik reduksjon i brannberedskaper er ikkje i strid med kapittel 5 i: "Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen".

Omfang

Det gjeld i dag 6 brannkonstablar, 4 i Myrvåg og 2 i Fosnavåg. (1 i Fosnavåg har permisjon og 1 er i vikariat som befal) Kostnadsreduksjonen er utrekna for 5 brannkonstablar (utan beredskap).

Innsparing

Ein vurderer innsparing på om lag 297 000 kr årleg

Detaljar:

Lønn (godtgjersle mm) – om lag 18 500 kr

Godtgjersle nødnetradio – 25 000 kr

Bilgodtgjersle – 6000 kr

49 500 kr x 6 mannskap =297 000 kr

Vurdering:

Endringa er forsvarleg og ein kan tilrå forslaget.

Alt. 2

Brannberedskap - Nedlegging av Myrvåg stasjon og alle hjelpemannskap som i dag ikkje går i beredskap ved Fosnavåg stasjon

Lokal brannordning

Å ta vekk hjelpemannskap ved Myrvåg bibrannstasjon er i strid med punkt 5.1 i gjeldande og vedteken brannordning (K-sak 34/14) og gjeldande ROS-analyse vedteken i 2013.

Nasjonal forskrift

Ein slik reduksjon i brannberedskapen er ikkje i strid med kapittel 5 i: "Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen".

Omfang

Dette gjeld sjåførar og mannskap ved Myrvåg stasjon. Det er utrekna frå 4 sjåførar i 4-delt vakt og med 50 timar utrykning pr/år og 4 brannkonstablar. I tillegg kjem hjelpemannskap ved Fosnavåg stasjon

Innsparing

Ein vurderer innsparing på om lag 837 800 kr årleg

Detaljar:

Fastlønn (40 timer øvingar) – 8 200kr

Beredskapstillegg (vaktgodtgjersle)- 78 500 kr

Godtgjersle nødnetradio – 25 000 kr

Bilgodtgjersle – 6000 kr

50 timar utrykningar (estimat) – 17 500kr

Sjåførar : 135 200 kr x 4 mannskap = 540 800 kr

Mannskap : 45 000 kr x 6 mannskap = 297 000 kr

Samla innsparing : 837 800 kr

Vurdering:

Endringa er forsvarleg og ein kan tilrå forslaget.

Alt. 3

Brannberedskap - Beholde Myrvåg stasjon, utan fast vaktberedskap. Myrvåg stasjon vert opprettholdt som depot/reservestyrke utan radioutkalling og beredskapsvaktordning. Hjelpemannskap ved begge stasjonane går ut.

Lokal brannordning

Å ta vekk hjelpemannskap ved Myrvåg bibrannstasjon er i strid med punkt 5.1 i gjeldande og vedteken brannordning (K-sak 34/14) og gjeldande ROS-analyse vedteken i 2013.

Nasjonal forskrift

Ein slik reduksjon i brannberedskapen er ikkje i strid med kapittel 5 i: "Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen".

Omfang

Forslaget inneber at ein har tankbilen stasjonert i Myrvåg og at det vert etablert branndepot m/sjåførar og utkalling via UMS-varsling.

Sjåførar vil ikkje gå i beredskap som kan bety at der ikkje er tilgjengeleg sjåfør ved alarm/utkalling. Ein legg til grunn ein antatt kostnad på 50 timar utrykking pr/år på 4 sjåførar. Det vil ikkje vere same behov for sjåførane med omsyn til øvingar. Ein viser då til "Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen seier i § 7-1:

Kommunen skal sørge for at personell i brannvesenet tilfredsstillir de krav til kvalifikasjoner som denne forskrift stiller. Det skal gjennomførers praktiske og teoretiske øvelser med slik hyppighet, omfang og innhold at personellets kompetanse blir vedlikeholdt og utviklet slik at den er tilstrekkelig til at brannvesenet kan løse de oppgaver det kan forventes å bli stil overfor."

Hjelpemannskap ved begge stasjonane går ut.

Innsparing

Ein vurderer innsparing på om lag 767 800 kr årleg

Samla innsparing alt 2 :	837 800 kr
Fråtrekk for kostnadar, alt 3:	70 000 kr

Detaljar, kostnad alt. 3:
50 timar utrykningar (estimat) – 17 500kr

Sum 17 500 kr x 4 mannskap = 70 000 kr

Vurdering:

Endringa er forsvarleg og ein kan tilrå forslaget.

Oppsummering:

I F-sak 16/17 den 24.01.2017 vart det gjort følgjande vedtak som vedkjem brannberedskapen i Herøy kommune.

Sitat:

Administrasjonen får i oppdrag å legge fram eiga politisk sak med forslag til revidert brannordning og ROS-analyse innan 01.07.2017. Saka skal også omfatte økonomiske konsekvensar m.m.

Det har ikkje vore mogleg å få til ein prosess der ein kunne ha levert reviderte dokumenter for å følgje opp formannskapet sitt vedtak. Det har vore krevande å verte samde om alt frå definisjonar til konkrete løysingar for kva vegvalg ein bør legge til grunn.

Representantar for mannskap legg til grunn at det ikkje skal gjerast endringar i beredskapen, men har signalisert at hjelpemannskap kan vere mogleg å ta bort. Brannsjefen på si side legg til grunn at vi ikkje får vesentleg svekka beredskap då med visning visning til det nye naudnettet og dei gjensidige avtalar med nabokommunane. I tillegg må det påpeikast at beredskap til vassforsyning i området (Myrvåg og Leikong) er vesentleg forbetra og at sjukeheimen i Myrvåg har kompenserte tiltak. Dette gjeld og kyrkjene på Leikong og i Stokksund.

Interkommunalt samarbeid

Herøy kommune er i dialog med Vanylven kommune med omsyn til drift av brannvernet i dei to kommunane. Det ligg føre to ulike forslag til frå arbeidsgruppa med omsyn til organisering av branntenesta. Ingen av forslaga legg opp til endringar i beredskapen i forslag til samarbeidsavtale.

Det vil vere naturleg etter at prøveperiode på to år er gjennomført og evaluert å vurdere eit utvida samarbeid med Ulstein og Hareid brannvesen i større eller mindre grad.

Dimensjonering av brannberedskapen.

Dimensjonering av brann og redningsteneste i Herøy kommune er i hovudsak relatert til tettstaden Fosnavåg (3000 innbyggjarar) og sjukeheimen i ytre på Eggesbønes (ikkje gjort kompensierende tiltak). For sjukeheimen i Myrvåg er det gjennomført kompensierende tiltak med sprinkling.

Krav til utrykningstid vil då for beredskapen vere relatert til Fosnavåg sentrum og sjukeheimen i ytre. Utrykningstida skal vere 10 minutt til begge lokasjonane inklusive forspenningstid (mannskap har 4 min forspenningstid på dag og 6 minutt på natt).

Den normale utrykningstida til tettstadar elles i kommunen er 20 minutt.

Ein viser til § 4-8 i dimensjoneringsforskriften, 3. ledd:

Innsatstid i tettsteder for øvrig skal ikkje overstige 20 minutter. Innsats utenfor tettsteder fordeles mellom styrkene i regionen, slik at fullstendig dekning sikres. Innstatstiden i slike tilfeller bør ikke overstige 30 minutter.

Viser og til § 5-2 i dimensjoneringsforskriften der støttestyrke er omtalt som :

- Fører for tankbil
- Fører for snorkel/stigebil

§ 5-5 i dimensjoneringsforskriften:

Der kommunen har stige/snorkelbil som påbudt rømningsvei etter bygningslovgivningen skal vognfører ha samme beredskap som vaktlag ellers.

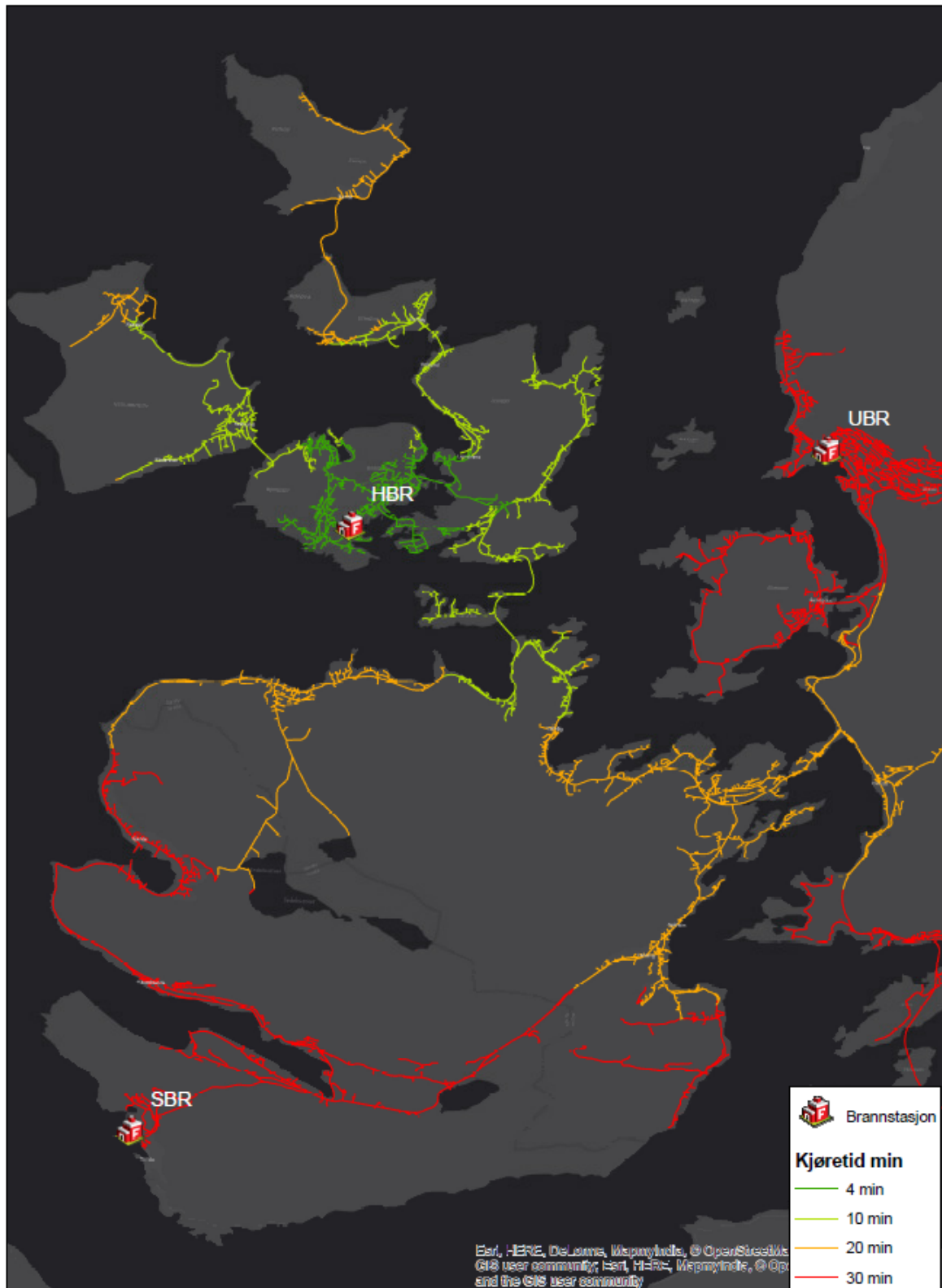
Kommentar: Dette er ikkje aktuelt for oss på noverande tidspunkt

I boligstrøk o.l der kommunen har vedtatt at tankbil bil kan erstatte annen tilrettelagt slokkevannforsyning, j.f. § 5-4 i forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn – Uaktuelt for oss.

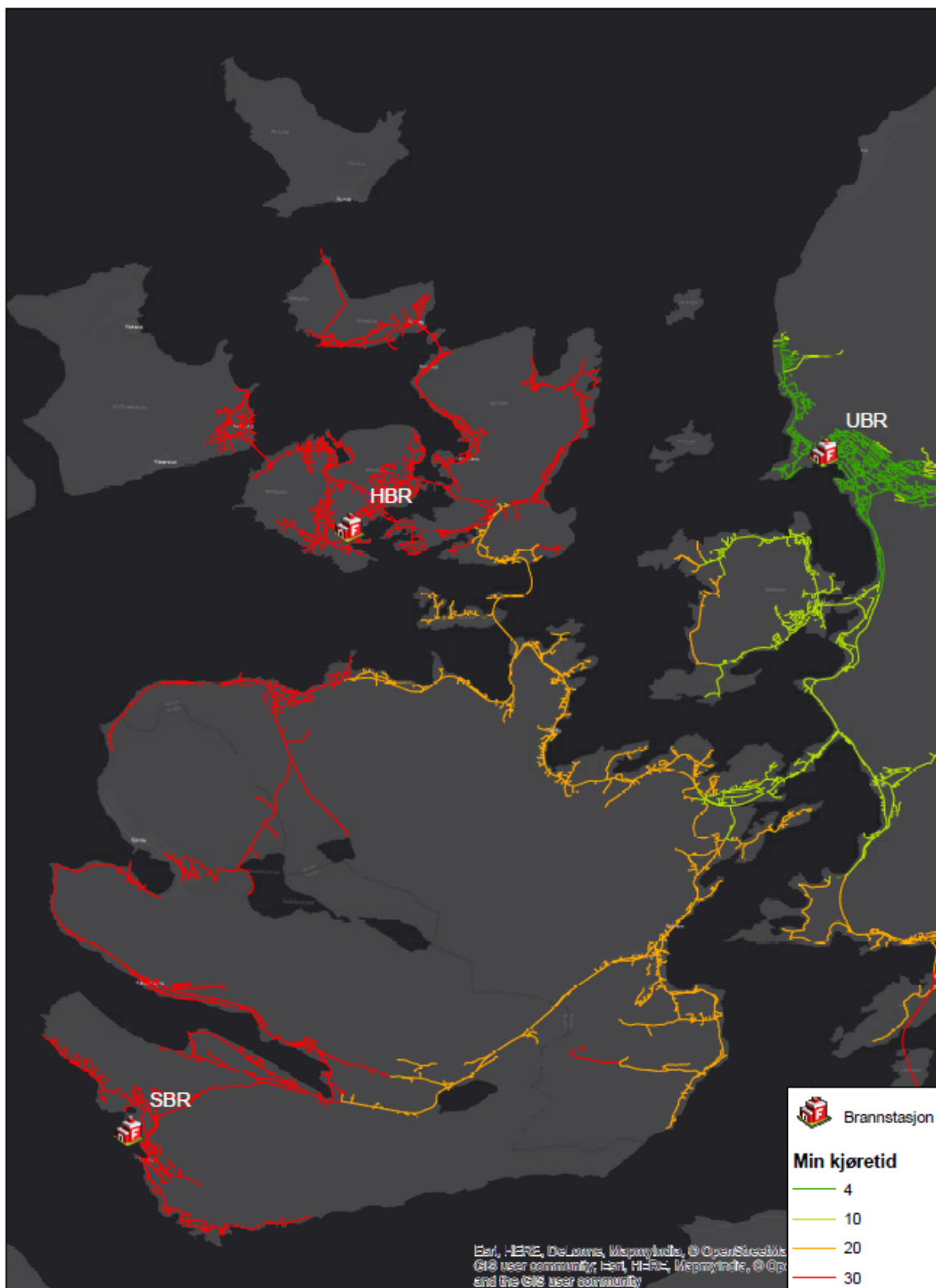
Kommentar: Vi har ikkje slike vedtak.

Kart – som viser utrykningstid

Områder innen 4, 10, 20 og 30 minutters kjøretid fra Herøy brannstasjon

Områder innen 4, 10, 20 og 30 minutters kjøretid fra Ulsteinvik brannstasjon

Krav til beredskap etter lovverket for Herøy kommune

Herøy kommune sin beredskap med omsyn til dimensjonering av brannvernet skal vere i henhold til kapittel 5 i [Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen](#)

Sitat:

I tettsteder med 3.000 – 8.000 innbyggere skal beredskapen være organisert i lag bestående av deltidspersonell med dreiende vakt.

Et vaktlag skal minst bestå av:

- 1 utrykningsleder
- 3 brannkonstabler/røykdykkere.

I kommuner eller brannvernregioner med tettsteder med mer enn 2.000 innbyggere skal det være dreiende overordnet vakt.

Dette betyr at Herøy kommune vil vere innanfor lova med ei organisering med 4 vaktlag x 4 personar og ei overordna vakt med 4 personar. Dette gir totalt 20 personar i vaktberedskap.

Dersom der er ekstra moment som tilseier at det ikkje er forsvarleg med minimumsberedskap skal kommunen dimensjonere etter ROS-analyse. Lokal brannordning skal då byggast på den risiko og sårbarhet som finst i kommunen.

Hovudelementa i forskrifta som ligg til grunn for organisering og dimensjonering av brannvernet, er dei same i dag som i 2014. Det er såleis ikkje store prinsipielle skilnader mellom dagens brannordning og forslaget til revidert brannordning som har vore drøfta med representantar for mannskap og brannsjefen. Den store skilnaden går på flytting av tankbil frå Myrvåg stasjon til Fosnavåg stasjon.

Sidan 2014 har nasjonalt naudnett vorte innført og det har vorte gjort vesentlege forbetringar i vassforsyninga både i indre og ytre Herøy. M.a. er leidningsnett til Herøy Vasslag SA og Stemmedal Vasslag SA bygt saman slik at det ved evt. leidningsbrot og andre hendingar kan leverast vatn begge vegar.

Tankbilen som i dag er plassert ved Myrvåg stasjon har som funksjon å levere vatn til hovudbrannbil ved brann og andre hendingar der det er behov for større vassmengder. Det er berre ein sjåfør i dreiande vakt som er i beredskap på tankbilen så det kan ikkje til ei kvar tid påreknast at andre mannskap rykker ut ved alarm.

I det reviderte forslaget til brannordning har ein føreslått at tankbil ved brannstasjonen i Myrvåg vert flytta til Fosnavåg stasjon utan særskild tankbilberedskap. Flytting av tankbil vil vere avhengig av at det er etablert garasje for tankbil ved Fosnavåg stasjon.

Felles bistand over kommunegrensar

Herøy har felles avtalar om bistand med kommunane Ulstein og Sande. Det er vidare viktig å presisere at etter gjeldande lovverk er dette regulert ved at i § 15 i brann og eksplosjonsvernlova.

Det er lagt til grunn at: *Kommunene skal samarbeide om lokale og regionale løsnings- og forebyggende og beredskapsmessige oppgaver med sikte på best mulig utnyttelse av samlede ressurser.*

Ulstein kommune er ein naturleg samarbeidspartner med omsyn til beredskap i delar av indre områder av kommunen, herunder Myrvåg og Leikong. I andre deler vil Sande kommune ha eit ansvar å rykke ut.

Det viktig å vere klar over at utrykning av mannskap og felles ressursar mellom kommunane vert styrt av felles 110-sentral som er lokalisert i Ålesund. Dette gjeld utrykningar til stadfesta bygningsbrannar.

Naudnett vart innført i Møre og Romsdal i april 2015. Overgang til naudnett har medført ein ny kvardag med omsyn til kommunikasjon i naudsituasjonar. Med god samtaleoverføring og nye rutinar for alarmering der alle naudetatane kan snakke saman på same samband har medført vesentleg betre beredskap og samarbeid i naudsituasjonar.

Ny utalarmeringsrutinar har medført at ein raskast mogleg får fram naudsynte ressursar der dei trengst uavhengig av kommunegrensar.

M.a. er det alltid nærmast eining/brannvern som vil verte utalarmert og rykke ut ved alvorlige hendingar uavhengig av kommunegrensar. For Herøy kommune vil det sei at det til dømes ved brann/alvorleg hending i Myrvåg og Leikong vil Ulstein brannvern bli utalarmert samstundes med Herøy brannvern. Ein har alt hatt fleire hendingar der Ulstein har vorte alarmert og har rykt ut til Myrvåg-/Leikong-området.

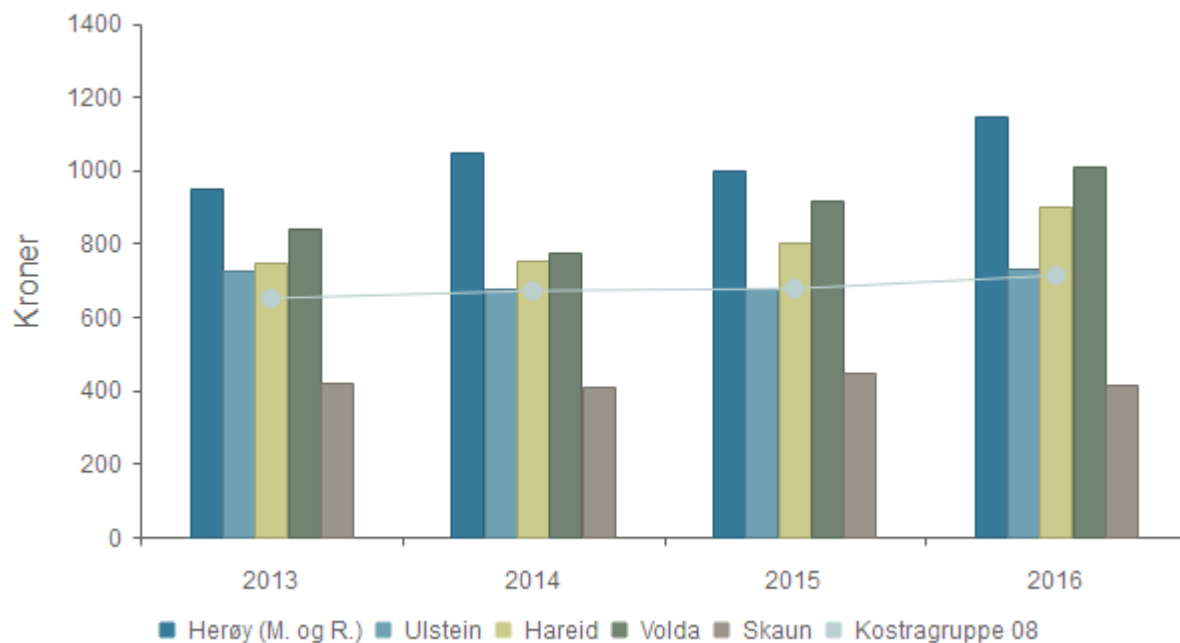
Konklusjon:

Med bakgrunn i gjeldande krav til beredskap i dimensjoneringsforskrifta, innføring av naudnett frå 2015, betra vassforsyning vurderer ein at det er grunnlag for å endre gjeldande brannordning og beredskapen i Herøy kommune. Dette inneber at ein kan redusere beredskapsstyrken og at ein kan klare seg med ein brannstasjon i Fosnavåg. Årleg innsparingspotensiale er rimeleg stort.

Kostra:

Brann omfattar funksjonane 338 førebygging (inkl feiing) og 339 beredskap. Herøy brukte mykje pengar på brannvesenet i 2016. Netto utgifter var 4 millioner kroner høgare enn snittet i kommunegruppe 8 og høgast mellom saman likningskommunane Skaun brukte 7 millioner kroner mindre på brannvesenet i fjor enn Herøy.

Prioritet - Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner

	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	952	1 047	997	1 148
Ulstein	724	679	678	729
Hareid	748	751	802	898
Volda	842	775	916	1 009
Skaun	418	410	445	414
Kostragruppe 08	650	670	676	712

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Herøy brukte 1148 kroner per innbygger på brann i 2016. Det er 400 kroner meir enn snittet i kommunegruppe 8. Brannutgiftene har vært stabile siden 2013.

Funksjon 339 har gått med underskot over fleire år.

2012	-1 485 384
2013	-1 394 964
2014	-475 000
2015	-29 000
2016	-506 520
2017	-904 592

Herøy brannvern har vore inne i ei positiv utvikling dei seinare år og dagens status må seiast å vere tilfredsstillande. På mannskapssida har ein eit godt utdanna korps og på utstyrssida er det gjort nyinvesteringar i både brannbil og tankbil.

Dersom ein vel å oppretthalde beredskap ved Myrvåg stasjon må ein investere i oppgradering slik at den tilfredsstillar krava i Arbeidsmiljølova. Ved Fosnavåg stasjon er det også behov for nye og større lokalitetar for å tilfredsstillar gjeldande krav og det det pågår vurderingar med sikte på å få på plass oppgradering/tilbygg til eksisterande stasjon eller nybygg. Det vil her vere snakk om vesentlege investeringar.

Brannvern er ein rimeleg stor utgiftspost på dei kommunale budsjetta både når det gjeld investering og ikkje minst drift. Samstundes er det vel heller ingen tvil om at kostnadane, både menneskeleg og materielt, kan verte vesentleg større dersom ein ikkje har eit oppegående og slagkraftig brannvern.

Kommunalsjef for samfunnsutvikling legg fram 3 ulike alternativ på innsparing på beredskapen for vurdering.

Kommunalsjefen rår til at alternativ 2 vert valgt.

Samla for sektor for samfunnsutvikling

Mogleg innsparing går fram av tabell under.

Utvikling	kr 34 500
AD	kr 370 000
Brann	Kr 300 000 -1 137 800
Kultur	kr 306 500
Landbruk	Kr 300 000
Sum	Kr 1 311 000 -kr 2 148 800

*Må auke lønsutgifter for 1 røykdykker Fosnavåg stasjon. Dette går i fråtrekk på innsparing (200 000kr).

Med helsing

Jarl Martin Møller

Rådmannen

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	OJK	Arkivsaknr:	2018/515
		Arkiv:	004

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
14/18	Eldrerådet	14.05.2018
	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	08.05.2018
	Komite for helse og omsorg	03.05.2018
13/18	Komite for næring, kultur og idrett	07.05.2018
9/18	Komite for oppvekst	09.05.2018
21/18	Maritim og teknisk komite	07.05.2018
	Arbeidsmiljøutvalet	15.05.2018
	Formannskapet	15.05.2018
	Kommunestyret	24.05.2018

ÅRSRAPPORT 2017

Tilråding:

1. Årsrapporten for 2017 vert teken til vitende.
2. Kommunestyret viser til handlingsregelen om at netto driftsresultat skal vere minimum 1,75 % av netto driftsinntekter innan 2020 og at driftsfondet skal vere på 10 % av netto driftsinntekter innan 2020, og at dette vert lagt til grunn som føring for vidare arbeid med budsjett og økonomiplan.
3. Kommunestyret legg vidare til grunn at netto lånegjeld ikkje kan auke vesentleg i økonomiplanperioden.
4. Kommunestyret ber rådmannen utgreie til budsjettseminaret 12.06.18 korleis kommunen kan levere tenester til innbyggerane med stadig større kvalitet og effektivitet.
5. Kommunestyret ber vidare rådmannen om å legge fram ein rehabiliteringsplan for Bergsøy skule Borga, YHU og omsorgssenteret på Eggesbønes til budsjettseminaret 12.06.18.
6. Kommunestyret ber også om at rådmannen på budsjettseminaret legg fram ein plan for anleggsprosjekt for komande økonomiplanperiode.

Særutskrift:

- Rådmannen si leiargruppe

Vedlegg:

- Årsrapport 2017.

Saksopplysningar:

Løyste kommunen oppgåvene i 2017? Og kva var årsaka til suksess eller fiasko? Svara på desse spørsmåla er ein føresetnad for å kome vidare, for å levere betre og rimelegare tenester til innbyggerane neste år. I årsmeldinga bør dette vere hovudsaka.

Den neste fasen i årshjulet er løysingsfasen, eller strategifasen. På strategisamlinga 12. juni må vegvala i budsjettprosessen drøftast. Kommunen skal finne løysingar på dei manglane analysen har påvist.. Årsrapporten bør peike ut tema for utgreiing som skal leggast fram på strategisamlinga. På samlinga kan formannskapet drøfte løysingsframlegga som ligg i utgreiingane. Då kan det verte eit møte med stor verdi for arbeidet med økonomiplanen.

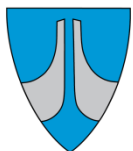
Vurdering og konklusjon:

Eg rår til at det til budsjettsamlinga 12.06.18 vert utgreidd korleis kommunen kan levere tenester til innbyggerane med stadig større kvalitet og effektivitet.

Vidare vil eg rå til at det til budsjettseminaret 12.06.18 vert lagt fram ein rehabiliteringsplan for Bergsøy skule Borge, YHU og omsorgssenteret på Eggesbønes og ein plan for anleggsprosjekt i komande økonomiplanperiode.

Fosnavåg, 23.04.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Årsrapport 2017

Innhald

1.Rådmannen sine kommentarar	4
2. Om Herøy	6
2.1 Dette er Herøy	6
2.2 Slik står det til i kommunen	6
2.3 Historiske hendingar.....	7
2.4 Hendingar i 2017	8
2.5 Organisering	10
3. Framtidsutsikter	11
3.1 Vurdering av framtidsutsikter	11
4. Styring og kontroll	13
4.1 Styring og kontroll av verksemda	13
4.2 Revisjonsordning	13
4.3 Rekneskapsrevisjon	13
4.4 Forvaltningsrevisjon	13
4.5 Tilsyn.....	13
4.6 Organisering	14
4.7 Mål- og resultatstyring	14
4.8 Rekneskapsutvikling og økonomisk styring	14
4.9 Risikostyring og internkontroll	14
4.10 Selskapskontroll.....	14
4.11 Tryggleik og beredskap.....	14
4.12 Etisk standard	15
4.13 Utfordringar og planar.....	15
4.14 Kvalitetssystemet Compilo (Losen)	15
4.15 Verdigrunnlag	15
4.16 Heilskapleg system	15
4.17 Plansystemet	17
4.18 Styringssystemet	19
4.19 Organisering, arbeidsprosessar og ressursbruk	20
5. Fokusområde samfunnsutvikling.....	22
5.1 Kommuneplanen 2013 – 2025. Samfunnsdel.....	22

5.2 Innbyggjarundersøkinga 2017:	28
5.3 Lokaldemokratiundersøking 2017	28
6. Fokusområde Organisasjon	30
6.1 Organisasjonsutvikling.....	30
6.2 Personalpolitikk og opplæring.....	31
7. Fokusområde Økonomi	44
7.1 Nøkkeltal	44
7.2 Hovudtal drift	48
7.3 Rekneskapsprinsipp.....	52
7.4 Rammevilkår/resultat.....	53
7.5 Hovudtalsanalyse	54
7.6 Hovudoversikt.....	62
8. Fokusområde Tenester.....	67
8.1 Kommunebarometeret.....	67
8.2 Brukarundersøkingar 2017:.....	70
8.3 Tilsyn og klagesaker.....	71
8.4 Årsrapport sektor Stab	72
8.5 Årsrapport sektor Oppvekst	80
8.6 Årsrapport sektor Helse og omsorg.....	83
8.7 Årsrapport sektor Samfunnsutvikling.....	90
9. Endringsbehov.....	93
9.1 Økonomiplanen	93
9.2 Evaluering av helse- og omsorgstenesta.....	93
9.3 Andre forhold	94

Framsidedfoto: Elevar og lærarar ved Ytre Herøy Ungdomsskule har stilt opp på bildetaking for Herøy kommune. Bilda skal vi bruke for å fremje dei tre vedtekne kjerneverdiane respekt, tillit og samhald. Dette bildet er mellom anna brukt på ein roll-up som er plassert i kommunestyresalen.

1.Rådmannen sine kommentarar

Herøy kommune fekk i 2017 eit positivt netto driftsresultat på om lag 9,5 mill kr. Dette utgjer 1,47% av kommunen sine driftsinntekter. Statlege måltal er eit netto driftsresultat på 1,75% av driftsinntektene.

Grunnen til resultatet er minst tredelt

- Avdelingane leverte eit samla mindreforbruk på om lag 3,2 mill kr noko som syner at avdelingane og dei tilsette har god budsjettdisiplin.
- Pensjonsavvik (kostnadane) vart om lag 5,2 mill kr
- Finansinntektene vart om lag 1,9 mill kr betre enn budsjettert

Herøy kommune var offensive då skatte- og rammeinntektene vart budsjetterte og vi fekk ein liten svikt i desse. Likevel vart desse tala mykje betre enn det prognosene synte hausten 2017.

Når ein tek omsyn til avsetnadane og bruken av desse har Herøy kommune eit rekneskapsmessig mindreforbruk på 10,06 mill kr i 2017. Eit slikt mindreforbruk er viktig for då kan kommunen styrke sine disposisjonsfond og vere mindre sårbar i framtida.

Eit anna positivt trekk med 2017 rekneskapan var at kommunen si langsiktige lånegjeld ikkje auka med meir enn om lag 0,5 mill kr. Likevel er gjelda for høg (840,7 mill kr) og per 31.12. utgjorde den nær 130% av kommunen sine driftsinntekter. Herøy kommune sine disposisjonsfond utgjorde om lag 39,6 mill kr per 31.12.2017

Kommunen si hovudoppgåve er å levere velferdstenester til innbyggerane, med stadig større kvalitet og effektivitet. For å få til dette, må ein lære av erfaring. I ein slik læringsprosess kan ein skilje mellom analysefasen, løysingsfasen og prioriteringsfasen.

Årsrapporten bør vere analysefasen.

Løyste kommunen oppgåvene i 2017? Og kva var årsaka til suksess eller fiasko? Svara på desse spørsmåla er ein føresetnad for å kome vidare, for å levere betre og rimlegare tenester til innbyggerane neste år. I årsmeldinga bør dette vere hovudsaka. Årsmeldinga bør handle om kommunale finansar (er dei gode nok, kva sviktar?), om det kommunale kostnadsnivået (kor rimeleg driv vi i forhold naboar og samanliknbare kommunar) og om kvaliteten (leverer vi gode tenester til innbyggerane). Årsrapporten må også analysere budsjettavvik, samfunnsutvikling og oppfølging av ulike kommunestyrevedtak.

Løysingsfasen

Den neste fasen i årshjulet er løysingsfasen, eller strategifasen. I denne fasen skal kommunen finne løysingar på dei manglane analysen har påvist. Strategisamlinga 12. juni må vegvala i budsjettprosessen drøftast. Seminaret vil vere nyttig dersom analysen av fjoråret er god. Årsrapporten bør peike ut tema for utgreiing som skal leggast fram på strategiseminaret. På strategiseminaret kan formannskapet drøfte løysingsframlegga som ligg i utgreiingane. Då vert det eit møte med stor verdi for arbeidet med økonomiplanen.

Prioriteringsfasen

Økonomiplanen er den tredje fasen i årshjulet. Med ei analytisk årsmelding og ei strategikutgreiing har kommunen forenkla arbeidet med økonomiplanen. Då kan økonomiplanen verte ein prioriteringsfase.

Eg vonar analysen i årsrapport 2017 gir grunnlag for å peike ut tema for utgreiing som skal leggest fram på strategiseminaret

Olaus-Jon Kopperstad

2. Om Herøy

2.1 Dette er Herøy

Herøy er – og skal framleis vere – ein god kommune å leve, jobbe og drive næringsliv i. Inntrykket er at innbyggjarane stort sett er godt nøgde med tenestetilbodet. Dette har vi undersøkt nærare i 2017. Sjølv om kommunen fekk eit positivt netto driftsresultat i 2017, er kommuneøkonomien sårbar. Vi har fleire utfordringar vi må løyse i åra som kjem.

2.2 Slik står det til i kommunen

Stor optimisme har prega næringslivet i kommunen ei stund og det har vore svært god aktivitet i mange næringar. Det har vore god skatteinngang og positiv folketalsutvikling. Dei siste åra har situasjonen, særleg i offshore-næringa, endra seg dramatisk.

- Over 7000 mista jobben i norske reiarlag i 2016, og det var fleire oppseiingar i 2017.
- Av om lag 550 offshore service-skip ligg no 170 av desse i opplag. Dette tilsvarar meir enn kvart fjerde offshoreskip.

Utviklinga i offshore/supply

	1990	2010	2015	2017
Tal på fartøy	12	95	122	100
Tal på tilsette	3-400	2600	3400	2800

Fangstutviklinga for Herøy-flåten

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ringnot	575	495	644	775	588	511	551	645	772	664
Reke/torsk	356	372	408	477	375	359	451	514	321	414
Pelag. trål	113	114	159	126	82	77	80	131	134	127
Autoline	68	61	36	42	40	27	46	52	81	120
Sjark	41	34	34	41	41	36	40	42	62	55
Sum	1153	1076	1281	1461	1126	1010	1168	1384	1370	1380

Kommune-NM

NHO lagar årleg eit kommune-NM der kommunane vert rangert etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarknad, demografi, kompetanse og kommunal økonomi. Kunnskapsbasen gir indikasjonar på utviklinga for den enkelte kommune, men også den relative utviklinga i samanlikning med dei andre kommunane.

Kommune	TOTAL		Næringsliv		Arbeids- marknad		Demografi		Kompe- tanse		Kommune- økonomi	
	2010	2016	2010	2016	2010	2016	2010	2016	2010	2016	2010	2016
Herøy	112	135	16	20	242	315	172	189	205	222	128	129

Tabellen viser at Herøy ligg ganske bra an i forhold til andre kommunar når det gjeld attraktivitet og vekstkraft. Kommunen har likevel hatt ein tilbakegang totalt sett frå 2010 til 2016.

<https://www.nho.no/Politikk-og-analyse/Offentlig-sektor-og-naringslivet/kommunenm/>

Samhandling mellom kommune, næringsliv, lag og organisasjonar

Kommunen har gjennomført fleire partnerskapsprosjekt med næringsliv, lag og organisasjonar. Mellom anna med/om: Herøy kyrkje, Sunnmørsbadet, Fosnavåg konserthus, parkeringshus, idrettsanlegg, flytebryggjer m.m.

Folketalutviklinga

Utvikling av folketalet pr. 01.01:

År	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Folketal	8957	8972	8934	8847	8847	8727	8533	8383

Herøy kommune har ein uttalt ambisjon om å auke folketalet.

Folkehelse

Folkehelseinstituttet har utarbeidd folkehelseprofilar for kommunane.

Profilane er eit bidrag til kommunen sitt arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden, og faktorar som påverkar denne:

- Det er færre barn (0-17 år) som bur i husstandar med låg inntekt enn landsnivået.
- Ungdomskuleelevane som oppgir å vere nøgde med lokalmiljøet, er likt med landsnivået.
- Antibiotikabruken i Herøy er høgare enn landsnivået.

<http://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=1515&sp=2&PDFaar=2017>

2.3 Historiske hendingar

Herøy har Sunnmørsalpane som bakgrunn og storhavet som næraste nabo. Fosnavåg er kommunesenteret i ein av dei største fiskeri- og offshorekommunane i landet.

Lengst i vest ligg Runde, den internasjonalt kjende «skatteøya» og det sørlegaste fuglefjellet i Skandinavia. Like utanfor øya vart det for nokre år sidan funne ein eventyrleg myntskatt etter det hollandske skipet «Akerendam». Dykkarar jaktar

framleis etter skattar, mellom anna gullet frå det spanske skipet «Castillo Negro» som skal ha forlist i 1589.

Ei anna særmerkt øy er Skorpa med barsk natur og ei stamme av ville geiter.

Herøy har ei rik historie med fleire gamle og velhaldne handelsstader, m.a. Kjeldsund, Flåvær og ikkje minst Herøy gard med kystmuseum og Herøyspelet første helga i juli.

På Nerlandsøy ligg funnstaden for Kvalsund-båtane frå før Vikingtida, og vi har fleire gravrøyser frå same tida, m.a. Løsetstranda.

2.4 Hendingar i 2017

JANUAR

Thon Hotel Fosnavåg ligg på 7.-plass i Berg Hansen si rangering av kundane sine favorittar i 2016.

FEBRUAR

Det vert halde **folkerøysting om kommunesamanslåing** mellom Herøy og Sande. Det mest oppsiktsvekkande er elles ikkje resultatet - eit tydeleg nei - men valoppslutninga. Kun 39,5 % i Sande og 21,35 % i Herøy tok seg bryet med å røyste.

MARS

6. klasse ved Bergsøy skule **ryddar fjøra på Runde** for plast før fuglane kjem.

Ny omsorgsbustad med 16 husvære vart opna ved blå avdeling På Eggesbønes.

APRIL

Kommunestyret vil flytte **pumpehuset** på Allmennigkaia i Fosnavåg, men vil også heve kainivået og ber om å få utgreidd ei totalløysing.

25 kinesiske turoperatørar vitjar Fosnavåg for å få eit inntrykk av Herøy som turistdestinasjon.

Mørenett si samlokalisering på Søre Sunnmøre kjem opp som ei sak på ei generalforsamling i Tussa Kraft, der Ørsta og Volda kommunar får fleirtal for Ørsta sitt forslag om at samlokaliseringa vert i Ørsta og ikkje i Dragsund.

MAI

Herøytrålararen Remøy vert teken i **arrest i Murmansk** på grunn av ein saksbehandlingsfeil i Fiskeridirektoratet. Kausjonskravet frå russiske styresmakter er på 90 millionar kroner.

JUNI

Fylkestinget har **samling i Fosnavåg for første gong i historia**. Samferdsel står langt framme på agendaen til dei lokale fylkespolitikarane.

Havyard innfrir harde miljøkrav og får levere design og utstyr, og **bygge fem nye Fjord 1-ferjer**. Samla kontraktverdi er på vel ein milliard kroner.

JULI

Herøyspelet går av stabelen for 26. gong. Besøkstalet er tydeleg lågare enn året før, men tilbakemeldingane er utelukkande gode, ifølgje styreleiaren for Stiftinga Herøyspelet.

Programmeraren, gründeren og fosnavågaren **Arve Voldsund** og tre andre gründerar slepp nyheita om ei satsing på ei ny, **revolusjonerande sjukehusseng** som mellom anna kan fortelje om pasienten er i ferd med å falle ut, og hente ut puls utan leidningar.

AUGUST

Om lag **70 celebre gjestar** frå heile verda nyt ein tre-rettars **lunsj på Skotholmen** i samband med dei prestisjetunge prisutdelingane til Land Rover BORN Awards.

SEPTEMBER

Runde fyr er 250 år, og om lag 500 personar tek turen over fjellet for å feire jubilenten.

Frp er årets valvinnar i Herøy.

Alle 1.- og 2.-klassingar i Herøy får utdelt **iPadar** til bruk i begynnaropplæringa.

Are Pilskog sin dokumentar «**Kunsten å legge seg paddeflat**» vert hovudpris-vinnar på den internasjonale naturfilmfestivalen «Matsalu Film Festival» i Estland.

OKTOBER

Marin Teknikk er sentrale i utviklinga av såkalla «**elektrisk robotskip**». – Å realisere ein båt som verken har styrehus, maskinrom eller lugarar presenterer noko heilt nytt for oss. Men det er ei svært fin utfordring, seier Svein Rune Gjerde i Marin Teknikk AS.

Offshoreveteranen **Åge Remøy startar opp igjen Rem**. Nye «Rem Maritime AS» overtek alle aksjane i Forland Shipping i Bergen, der to subseabåtar vert dei første i Remøy og co. sin flåte. Gamle-logoen vert teken fram!

NOVEMBER

Piggråd fører til dyretragediar i Herøy. Mellom anna må ein hjortekalv bli avliva etter å ha **rive seg opp på piggråd**, slik at tarmane kom ut. Leiar i viltneimnda, Sigurd Nygard har tidlegare i 2017, åtvare om piggråd-problematikken og minna om at det er ulovleg å ha piggråd til inngjerding av eigedomar.

Vanylven-lensmann **Tor Sæter** er tilsett som **einingsleiar i Herøy, Sande og Vanylven**, med hovudkontor i Herøy.

DESEMBER

Elise Nærø tek 5.-plass i The Voice.

Russiske styresmakter har dømd **Remøy Havfiske** til å betale to bøter på til saman 8,1 millionar kroner for feilen Fiskeridirektoratet gjorde tidlegare i år. Remøy Havfiske vel likevel å **ikkje anke dommen**.

Kjelde: Vestlandsnytt

2.5 Organisering

Ny politisk struktur blei vedteke 07.05.2012.

Kommunestyret har 33 medlemmer og er kommunen sitt øvste politiske organ. Kommunestyret gjer vedtak på vegne av kommunen så langt ikkje anna følgjer av lov og delegeringsvedtak.

Formannskapet har 9 medlemmer og er kommunen sitt nest øvste politiske organ. Formannskapet handsamar og avgjer ei rekkje saker som er delegert av kommunestyret. I tillegg handsamar formannskapet forslag til budsjett og økonomiplan, og gir innstilling i ei rekkje andre saker som skal til kommunestyret.

Kommunen har fire **komitear**, alle med 7 medlemmer. Komiteane førebur og innstiller i saker som vert handsama av kommunestyret. Formannskapet, kontrollutvalet og administrasjonsutvalet (likestillingsutvalet) og arbeidsmiljøutvalet er lovpålagde organ. Det same er eldrerådet og rådet for menneske med nedsett funksjonsevne.

Administrativ leiing

Ny administrativ leiing vart vedtatt av kommunestyret 29.09.2016. Kommunen gjekk over til ein **kommunalsjefmodell** med 4 kommunalsjefar under rådmannen med slike ansvarsområde:

Helse og omsorg

Omfattar dagens avdelingar for pleie og omsorg, bu og habiliteringhab, barn, familie og helse og tenestekoordinering.

Oppvekst

Omfattar dagens avdelingar for grunnskule, PPT, kulturskule, vaksenopplæring og barnehage.

Samfunnsutvikling

Omfattar dagens avdelingar for utvikling og kultur med tillegg av folkehelse og brann og beredskap.

Stab

Omfattar dagens avdelingar for :

- Personal
- Økonomi
- Innkjøp
- Dokumentsenter/politisk sekretariat
- IKT
- Servicetorg
- Eigedom

3. Framtidsutsikter

3.1 Vurdering av framtidsutsikter

Vi har utfordringar framfor oss, men gode føresetnader for å lukkast. Kompetansen, motivasjonen og omstillingsevna som finst i Herøy, vil vere avgjerande.

Samfunn

Som samfunnsaktør har Herøy kommune ei viktig rolle. I Herøy samarbeider politikk, administrasjon, kultur og næringsliv godt gjennom mange uformelle arenaer for felles nytte.

Kommunen kan vere ein pådrivar for å motverke effektane ein lågare aktivitet i næringslivet skaper. Kommunen sin økonomiske status vil sette grenser for tiltak for å stimulere næringsaktivitet. I så måte hastar det å forbetre økonomien vår.

Framskriving av folketalet

SSB presenterte nye befolkningsframskrivingar i 2016. Framskrivingane er usikre sidan dei er avhengig av fleire faktorar.

Framskrivinga av folketalet i Herøy kommune varierer, alt etter om ein legg til grunn låg eller middels nasjonal vekst.

	Eldre + 80	Born 0-5	Born 6-15
2016	461	605	1153
2020	473	599	1156
2021	470	598	1138
2022	488	604	1125
2023	496	606	1126
2024	512	610	1104
2025	533	608	1100
2030	665	597	1098
2035	791	581	1102
2040	893	576	1087

Kjelde: SSB, alt MMMM

Framskriving av folketal viser stabilt/ein svak auke i gruppa over 80 år fram til 2023. Deretter har vi ein sterk auke fram til 2040. Ungdomsgruppa 0 – 15 år vil vere relativt stabil dei komande åra.

Sterke og svake sider – moglegheiter og trugslar

Gjennomgang av status og utfordringar kan oppsummerast i oppstillinga nedanfor:

Sterke sider notid	Moglegheiter framtid
<ul style="list-style-type: none"> - Fosnavåg – potensial for å verte ein attraktiv småby og reisemål. - Tydlege og omforeinte mål og satsingsområde for samfunnsutviklinga. - Sterkt næringsliv. - Samarbeid kommune, næringsliv, frivillige organisasjonar. 	<ul style="list-style-type: none"> - Omstilling og effektivisering. - Inntektspotensial. - Fosnavåg – potensial for å verte ein attraktiv småby og reisemål. - Vidare satsing på infrastruktur. - Vidare satsing på kompetanse og næringsutvikling.
Svake sider notid	Trugslar framtid
<ul style="list-style-type: none"> - For høgt kommunalt tenestnivå. - Ujamn tenestekvalitet, for svak brukarorientering. - Dårlig standard på den kommunale bygningsmassen. - Einsidig næringsliv. 	<ul style="list-style-type: none"> - Manglande evne til å prioritere vidare satsing på nærings- og samfunnsutvikling. - Manglande evne og vilje til å ta grep som gir varige reduksjonar i driftsnivået/auke inntektene. - Dersom næringslivet ikkje klar å omstille seg

Medverknad

Det er mange i Herøy som ynskjer å bidra til lokalsamfunnet, og kommunen må vere ein koordinerande, konstruktiv og positiv samarbeidspart. Medverknad frå innbyggjarane er vitalt for å lukkast som kommune i framtida. Her har Herøy gode føresetnader.

Medarbeidarar

Motivasjon og kompetanse er viktig for alle kunnskapsbedrifter. Herøy kommune tar dette på alvor og har gjennomført mange kompetanseprogram innanfor fagområda. I tillegg har vi prioritert å fokusere på leiging som eit eige fag.

Læring og fornying

Medan læring dei siste åra i hovudsak har føregått på individnivå, vil vi i framtida sjå meir på den organisatoriske læringa. Omorganisering kom på plass i løpet av 2017. Vi skal evaluere endringane opp mot tidlegare praksis over dei neste åra. Målet er å få full gevinstrealisering av desse endringane.

Økonomi

Resultatmessig er kommunen i balanse, men vi treng mindreforbruk over tid for å skaffe oss det handlingsromet vi treng for å møte nye utfordringar og ta ein meir aktiv del i samfunnsutviklinga.

4. Styring og kontroll

God kommunal eigenkontroll skal bidra til å gi innbyggjarane tillit til at kommunen utøver mynde og leverer tenester på ein trygg måte. Eigenkontroll er ein viktig del av styringssystemet og skal bidra til å unngå kritikkverdige hendingar. I tillegg til eigenkontroll, fører mange statlege organ tilsyn med kommunen.

Kommunestyret har tilsyns- og kontrollansvar for kommunen si verksemd. Selskapskontroll inngår som ein del av kontrollansvaret. Kontrollutvalet fører løpande tilsyn med den kommunale forvaltninga på vegne av kommunestyret og ser til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning. Kommunen sin revisor gjennomfører rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og revisjon av rådmannen sin internkontroll så langt det følgjer av god kommunal revisjonsskikk.

Rådmannen er ansvarleg for at kommunen har eit føremålstenleg og heilskapleg system for styring og kontroll og at det vert utøvd internkontroll i verksemda.

4.1 Styring og kontroll av verksemda

Styringsdialogen mellom kontrollutvalet og kommunestyret har vore open og gir retning for vidare utvikling av verksemda.

4.2 Revisjonsordning

Herøy kommune er med i interkommunal revisjonsordning saman med seks andre kommunar.

4.3 Rekneskapsrevisjon

Revisjonemeldinga for rekneskapsåret 2017 vil ligge føre når rekneskap og årsrapport er kontrollert.

4.4 Forvaltningsrevisjon

Kommunerevisjonen har i løpet av 2017 gjennomført forvaltningsrevisjon retta mot økonomi og økonomirapportering. Rapporten er fylgd opp i ettertid og er heilt eller delvis gjennomført. Arbeidet held fram i 2018. Framdrifta og kvaliteten på oppfølginga er avhengig av saksmenga og personalressursane.

4.5 Tilsyn

Kommunen har i løpet av 2017 hatt 23 tilsyn med 60 avvik.

4.6 Organisering

Vi fullførte organisasjonsendringane i 2017. Denne omstruktureringa skal saman med nye linjeleiarar og endringar i administrativ leiing, levere forsvarlege tenester og robust økonomi i tida framover.

4.7 Mål- og resultatstyring

Målekort vert nytta som kommunen sitt administrative system for oppfølging når det gjeld vedtekne mål- og resultatkrav i budsjett og økonomiplan. Det er gjennomført ei vidareutvikling av innhaldet i korta på bakgrunn av erfaringane gjennom åra.

Mål- og resultatstyring inngår i kommunen sine årsplanar. Resultatkrava er fylgd opp gjennom medarbeidarsamtalar med den enkelte leiaren. Ein felles leiingspraksis er under utarbeiding og arbeidet vil bli vidareført i 2018.

4.8 Rekneskapsutvikling og økonomisk styring

Også i 2017 opplevde vi at fleire rammeområde hadde mindreforbruk.

Det har vore god oppfølging og kontroll på prosjekt gjennom året.

Formannskapet får månadsrapportar om status på økonomi og sjukefråvær, kommunestyret får tertialrapportar. Resultat i forhold til overordna mål i kommuneplanen, samt resultatkrav knytt til målekorta, er rapportert i årsrapporten.

4.9 Risikostyring og internkontroll

Kommunen har eit overordna kvalitetssystem og eige sak- og arkivsystem som skal sikre oppfølging av lovverk, politiske vedtak og interne rutinar.

Det elektronisk kvalitetssystemet skal ivareta-dokumentstyring, avvikshandtering, årshjul, risiko- og sårbaranalyser (ROS) samt varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

Revisjon av kommunen sitt økonomireglement vart gjennomført i 2017.

4.10 Selskapskontroll

Ny rutine for lovpålagt eigarskapskontroll var vedteke i K-sak 76/16 den 25.05.2016. Omgrepet eigarskapskontroll vert no nytta i staden for selskapskontroll.

Kommunestyret handsama saka om eigarskapskontrollen for 2016 i møte 30.11.17.

4.11 Tryggleik og beredskap

Beredskapsplanen for Herøy kommune vart vedteken av kommunestyret 15.12.2016.

Fylkesmannen konkluderte slik i tilsyn med kommunal beredskapsplikt 11.04.18:

Heilskapleg ROS-analyse er frå 2015 og moden for ein revisjon. Analysen er forankra i kommunestyret, men oppfyller ikkje alle minimumskrava i forskrifta. Analysen er i stor grad basert på kommunen si grovanalyse frå 2013, og manglar konkrete vurderingar på sannsyn og konsekvensar på dei hendingane som er med i analysen. I tillegg manglar ei vurdering av kommunen sin evne til å oppretthalde drift ved uønskte hendingar. Det går ikkje fram av ROS-analysen i kva grad relevante offentlege og private aktørar har vore invitert med/tatt del i arbeidet.

Kommunen har skildra mål og strategiar for arbeid med samfunnstryggleik i kommuneplanens samfunnsdel. Mål og strategiar for oppfølging av arbeidet med samfunns-tryggleik og beredskap bør forankrast tydelegare med bakgrunn i heilskapleg ROS. Vi saknar ein prioritert handlingsplan med tiltak for oppfølging av funna i ROS-analysen.

Organisering av Herøy brann og redning skal gjennomgåast i 2018.

4.12 Etisk standard

Revisjon av Etske prinsipp for tilsette og folkevalde i Herøy kommune vart vedteken av kommunestyret 15.12.2016. Etisk standard vert fylgd opp og sikra gjennom kommunen sitt kvalitetssystem.

4.13 Utfordringar og planar

I planperioden er målet å etablere eit heilskapleg system som sørgjer for at vi har styring og kontroll i ein organisasjon som er effektiv og framtidsretta. Kommunen sitt planverk må vere fokusert, målretta og skal fungere som eit referansedokument for den operative gjennomføringa av planar. 4.14 Kvalitetssystemet Compilo (Losen).

4.14 Kvalitetssystemet Compilo (Losen)

Bruken av systemet har vore aukande. Graden av aktivitet varierer mellom tenesteområda. Mangelfull opplæring og oppfølging kan vere hovudårsaka til variasjonane.

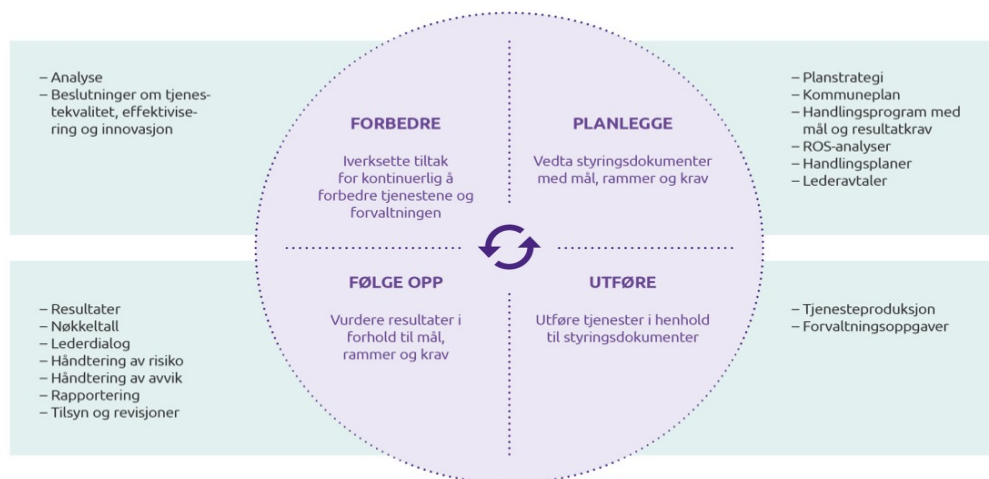
4.15 Verdigrunnlag

Verdigrunnlaget er revider i 2018.

4.16 Heilskapleg system

Plan- og styringssystemet i kommunen omfattar ei rekkje plan- og styringsprosessar som går fram av figuren under. Gjennom god leiing og gode plan- og styringsprosessar skal kommunen ivareta rolla som tenesteytar, samfunnsutviklar og demokratisk arena.

PUFF (PUKK) – Forbettringssirkel

Kommunen arbeider etter elementa i forbettringssirkelen. Gjennom plan- og styringsprosessane vert det planlagt og utført aktivitetar som skal sikre kvalitet i tenestene og forvaltninga. Resultata frå aktivitetane vert fylgd opp i forhold til dei måla og krava som er sett, og vert nytta til å iverksette tiltak for kontinuerleg å betre tenestene og forvaltninga. Alle plan- og styringsprosessar skal gjennomførast med bakgrunn i kommunen sitt verdigrunnlag, og verdiane skal vere retningsgivande for den enkelte si åtfærd.

Plansystem

Plansystemet er kommunen sitt overordna og politisk vedtekne planverk som skal sikre gjennomføring av politiske mål og prioriteringar.

Styringssystem

Styringssystemet er rådmannen sitt verktøy for å setje i verk og følgje opp politiske vedtak, mål og prioriteringar.

Leiing

Elementa i PUFF-sirkelen ligg til grunn for all leiaraktivitet knytt til kommunen sitt plan- og styringssystem. Gode plan- og styringsprosessar har som føresetnad eit leiarskap som gir retning, utnyttar handlingsromet og er resultatorientert. Samstundes skal leiarane legge til rette for ein arbeidskultur som fremjar læring og forbetring i heile organisasjonen. Forslag til innovative løysingar vil verte følgde opp. Det vert utarbeidd årsplanar. I årsplanane konkretiserer rådmannen krav til resultat og utvikling for den enkelte leiar. I løpet av året vert det gjennomført dialog om status og evaluering av resultatoppnåing i ein til ein møte. I tillegg utøver rådmann styringsdialog gjennom fellesmøte.

Utfordringar og planar

Rådmannen vil vidareutvikle grunntanken om at godt partssamarbeid skal bidra til ei omstillingsdyktig og serviceinnstilt kommune til beste for innbyggjarane og våre tilsette.

Rådmannen er oppteken av å legge til rette for at leiarane kan bruke mindre tid til administrasjon og meir tid til tenesteutvikling og leiding. Auka fokus på digitalisering, samhandling og samordning skal bidra til dette.

Rådmannen vil arbeide vidare med å utvikle og profesjonalisere kommunen. I alle styringsformer skal kommunen oppfattast som ein profesjonell part og agere deretter.

4.17 Plansystemet

Kommunen sine oppgåver følgjer av kommunelova, plan- og bygningslova, andre lover og føreskrifter, nasjonale føringar og politiske vedtak. Mange av oppgåvene blir operasjonalisert og implementert gjennom planar som inngår i kommunen sitt plansystem. Alle kommunen sine overordna planar vert vedtekne av kommunestyret. Det skal vere konsistens i kommunen sine styringsdokument ved at styringsdokument på eit lågare nivå skal vere ei operasjonalisering av dokument på eit høgare nivå.

Planstrategi

Kommunestyret skal minst ein gong i kvar valperiode (fireårsperioden), og seinast innan eitt år etter konstituering, utarbeide og vedta ein kommunal planstrategi. Gjeldande planstrategi for Herøy kommune 2016 – 2020 vart vedteken i kommunestyret 24.11.2016.

Føremålet med planstrategien er å vurdere kva for planar som skal utarbeidast og reviderast i valperioden. For å vurdere planbehovet skal planstrategien drøfte kommunen sine strategiske val for samfunnsutvikling, langsiktig arealbruk, miljøutfordringar og tenesteområda sine utfordringar. Det skal i tillegg vurderast om det er behov for å revidere heile eller delar av kommuneplanen.

Kommuneplanen

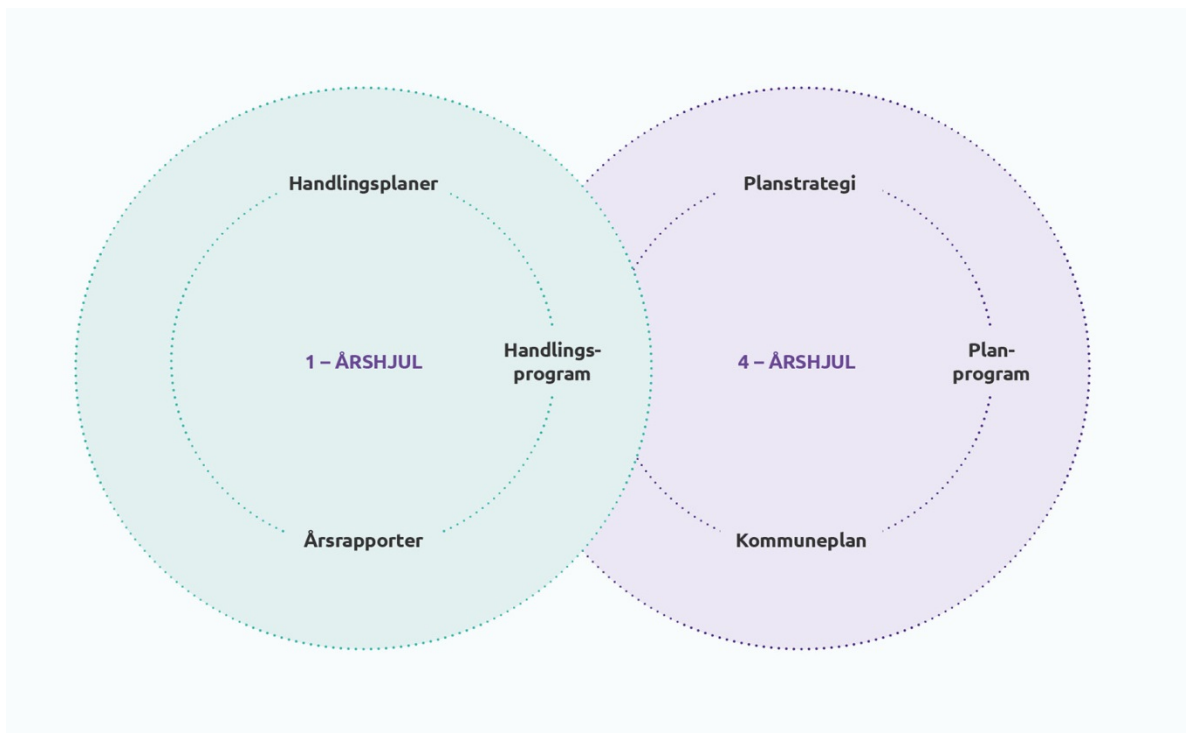
Kommuneplanen er kommunen sitt overordna strategiske styringsdokument og inneheld mål og retningsval for kommunen si utvikling. Kommuneplanen består av ein samfunnsdel og ein arealdel. Planen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål og interesser. I forkant av kommuneplanarbeidet vert det utarbeidd eit planprogram. Planprogrammet omtalar kva for tema som vert planlagt revidert i kommuneplanen, utgreiingsbehov og medverknadsprosesser.

Samfunnsdelen konkretiserer mål, strategiar og ønska utvikling for Herøysamfunnet og kommuneorganisasjonen.

Arealdelen viser samanhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk, der avveging mellom vern og utbygging er viktig. Planen er juridisk bindande.

Kommuneplanen vert utarbeidd for ein periode på 12 år og vert revidert kvart fjerde år. Kommuneplanen skal ha ein handlingsdel (økonomiplan) som seier korleis planen skal fylgjast opp i fireårsperioden. I Herøy kommune bør kommuneplanen sin handlingsdel i større grad innarbeidast i økonomiplanen.

Årshjul

Figuren illustrerer dei overordna strategiske prosessane knytt til kommuneplanen (4-årshjulet) og handlingsprogrammet (1-årshjulet).

Handlingsprogrammet

Kommunen sitt årsbudsjett og økonomiplan utgjer handlingsprogrammet. Årsbudsjettet og økonomiplanen vert utarbeidd gjennom ein felles prosess og vert integrert i same dokument.

Økonomiplanen har eit 4. årsperspektiv med årsbudsjettet som første år. Planen vert rullert årleg.

Årsbudsjettet er kommunen sitt dokument der det vert gitt løyvingar til ulike føremål. Det vil seie at vedteke budsjett gir kva for rammer kommunestyret har løyvd til kommunen si verksemd det komande året – rammene er bindande for rammeområda.

Gjennom handlingsprogrammet skal kommunen realisere målsetjingar fastsett i kommuneplanen sin langsiktige del, planlegge nye tiltak og føre kontroll med kommunen sin ressurstilgang og ressursbruk. Dei økonomiske rammene bygger på rammefaktorar i kommuneproposisjonen og statsbudsjettet. Økonomiske konsekvensar knytta til mål og tiltak i kommunen sine temaplaner, jamfør planstrategien, skal også innarbeia i handlingsprogrammet for oppfølging. I tillegg kjem ei rekkje måleindikatorar basert på kommunen si mål- og resultatstyring.

Handlingsplanar

Mål og tiltak frå handlingsprogrammet, felles gjennomgåande planar og anna relevant planverk som fylgjer av planstrategien, vert vidareført og fylgd opp i ulike handlingsplanar. Handlingsplanen er eit administrativt dokument som skal sikre samanheng mellom organisasjonen sine mål, tiltak og resultat, samt oppfølging av politiske vedtak, lover og forskrifter.

Felles gjennomgåande planar

Kommunen har fleire gjennomgåande planar som gjeld for heile organisasjonen. Desse vert revidert normalt hvert fjerde år.

Utfordringar og planar

Rådmannen vil heve kvaliteten på kommunen sine plandokument. Dette skal resultere i eit meir gjennomgåande planverk som både er smalare, med betre tverrfagleg koordinering, og meir målretta.

4.18 Styringssystemet

Verksemdsstyring femner all leiingsaktivitet, styring og kontroll som skal bidra til å iverksette politiske vedtak, prioriteringar og mål, og å skape best mogleg resultat og kvalitet i tenestane. Verksemdsstyring omfattar fullmaktsnivåa i kommunen og sikrar at styringa skjer likt og samordna mellom, og innan tenesteområda.

Prinsipp for verksemdsstyring

Verksemdsstyring skal:

- baserast på mål- og resultatstyring som overordna styringsprinsipp.
- sikre effektiv gjennomføring av politiske vedtak.
- sikre etterleving av lover og forskrifter.
- integrere risikostyring og internkontroll.
- sikre ei tenleg organisering, effektive arbeidsprosessar og rett ressursbruk.
- sikre læring, forbetring og innovasjon.

Mål- og resultatstyring

Dette medfører at kommunen skal planleggje, setje mål, og at resultatane skal målast og fylgjast opp for å avdekke avvik. Ein skal også kontinuerleg forbetre og vidareutvikle tenestene. Mål- og resultatstyring skal i tillegg sikre læring i organisasjonen.

Mål- og resultatstyring skjer manuelt ved hjelp av målekort.

Det er definert fire fokusområder. Innanfor kvart hovudmål er det utarbeidd ulike måleindikatorar. Fokusområda har gjennomgåande delmål for heile kommunen. I tillegg er det utarbeidd unike delmål for tenesteområda som skal sikre nødvendig styring og oppfølging av tenestene.

Gjennomføring av politiske vedtak

Kommunen skal ha system som sikrar at politiske vedtak blir fylgd opp og sett i verk.

Vedtaksoppfølging skjer elektronisk i kommunen sitt saks- og arkivsystem ePhorte.

Eigne rapportar viser kva for saker som skal fylgjast opp og kva for saker som er ferdig effektuerte.

Iverksetting av politiske vedtak vert sikra gjennom årsplanar og ulike handlingsplanar. Dette omfattar også gjennomføring av politiske vedtak som vert fatta utanom handlingsprogrammet.

Alle leiarar skal halde seg orienterte om dei vedtaka som direkte gjeld eige ansvarsområde, samt forhold som vedkjem heile kommunen.

Etterleving av lover og forskrifter

Dette medfører rett sakshandsaming og tenesteutøving, samt å ivareta kommunen sine juridiske interesser som forvaltningsmynde, tenesteprodusent og eigar.

Sakshandsaminga skjer elektronisk i kommunen sitt saks- og arkivsystem ePhorte.

Tenesteutøving skjer etter gjeldande fullmakter og aktuelt lov- og regelverk som har betydning for oppgåva.

Risikostyring og internkontroll

Kravet til internkontroll går fram av kommunelova. I tillegg er det innanfor fleire område av kommunen si verksemd særlege lovpålagde krav til internkontroll. Internkontroll er ein del av kommunen si daglege leiing og styring innan og mellom fullmaktsnivåa.

Risikostyring og internkontroll skjer elektronisk i kommunen sitt kvalitetssystem Compilo (KvalitetsLosen).

Systemet ivaretek dokumentstyring, avvikshandtering, årshjul, risiko- og sårbaranalysar samt varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Verktøyet sikrar at daglege arbeidsoppgåver blir utført, styrt og forbetra i samsvar med krava i lova.

4.19 Organisering, arbeidsprosessar og ressursbruk

Ei føremålstenleg organisering, effektive arbeidsprosessar og god ressursbruk skal sikre at innbyggjarane får ta imot tenester av rett kvalitet og til rett tid, samstundes som organisasjonen sine ressursar vert nytta på ein effektiv måte og innafør vedtekne økonomiske rammer.

Føremålstenleg organisering skjer ut frå omsynet til samordning, effektiv oppgåveløysing og kvalitet for brukarane.

Effektive arbeidsprosessar skjer gjennom optimalisering av prosessar og betre samhandling i tillegg til ei digitalisering av kommunen sine system. Elementa i PUFF-sirkelen ligg til grunn for utforminga av dei enkelte arbeidsprosessane.

God ressursbruk skal skje innafor dei mål og budsjetttrammer som kvart år vert vedteke av kommunestyret.

Læring, forbetring og innovasjon

Organisasjonen skal sikre kontinuerleg utvikling av innhaldet i tenestene sine og medarbeidarane sin kompetanse.

Vi skal jobbe med målsetjinga om å bli ein moderne og lærande organisasjon som fremjar utvikling gjennom involvering, styringsdialog og resultatfokus.

Kommunen sin forvaltningspraksis vert evaluert eksternt gjennom Kommunekompasset. Evalueringa oppsummerer kommunen sin styrke, svake sider og utfordringar og dannar grunnlag for vidare utvikling. I tillegg vert det gjennomført tilsyn og forvaltningsrevisjon innafor ulike områder.

Årshjul

Kvart år vert det gjennomført ei rekkje styringsprosessar. Desse er sett inn i eit overordna årshjul som viser korleis arbeidet med ulike dokument og prosessar vert fasa inn i forhold til kvarandre politisk og administrativt. I tillegg til det overordna årshjulet, har kommunen detaljerte årshjul for enkeltståande prosessar/aktivitetar.

Utfordringar og planar

Det er ei målsetjing at verksemdsstyringa skal forenklast og bli meir effektiv. Samstundes skal organisasjonen si forståing på området styrkast.

Rådmannen vil arbeide for at kommunen skal levere gode tenester ut frå dei rammevilkåra som vert vedtekne. Gjennom mål- og resultatstyring skal det arbeidast systematisk med å sikre rette og effektive tenester til brukarane. I tillegg til generelle og gjennomgåande mål, skal spesifikke mål innafor alle rammeområda sikre rett utvikling av dei enkelte tenestene. Rådmannen vil ha fokus på å hente ut samordningsgevinstar mellom einingar og sektorområde.

Rådmannen vil ha fokus på vidareutvikling av styringsdata, slik at ein kan fylgje utviklinga gjennom året og ved behov iverksette førebyggjande tiltak.

5. Fokusområde samfunnsutvikling

Gjennom arbeidet med samfunnsdelen av kommuneplanen 2013 – 2025 er det utarbeidd mål, strategiar og handlingsplan for samfunnsutviklinga. Fylgjande mål er nedfelte i budsjett og økonomiplan 2017 – 2020:

Mål	Herøy kommune skal vere ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i.	Innbyggjarane, frivillige organisasjonar og næringsliv er tilfredse med kommunen si rolle som tilretteleggjar for tryggleik, trivsel og utvikling og kommunen si rolle som samfunnsbyggjar.	Herøy kommune skal ha godt omdøme.
Korleis lukkast?	Oppfølging samfunnsplan	Oppfølging samfunnsplan	Oppfølging samfunnsplan
Korleis måle?	Innbyggjarundersøking Folketalsutviklinga. Data reiseliv.	Innbyggjarundersøking	Innbyggjarundersøking
Status 2017	8 972 innbyggjarar.	Innbyggjarundersøking 2017	Innbyggjarundersøking 2017
Ambisjon 2020	10 000 innbyggjarar	Manglar data.	Manglar data.
Resultatmål 2017	9 000 innbyggjarar	Manglar data.	Manglar data.

5.1 Kommuneplanen 2013 – 2025. Samfunnsdel.

Visjonen

Herøy – ei båtlengd føre

Kommunen skal gjere medvitne val om kvar vi skal vere i forkant, og kvar andre kan drage utviklinga vidare.

Kommunen skal vere nyskapande og attraktiv med lokal identitet og regional slagkraft. Vi skal vidareutvikle kommunen innafor havbasert verdiskaping.

Misjonen (oppdraget)

Herøy – ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i.

Kommunen skal vere ein attraktiv kommune å busetje seg i gjennom:

- eit attraktivt og definert sentrum, attraktive bygder og bustadsområde.
- ein interessant og mangfaldig arbeidsmarknad.
- eit framifrå kultur- og idrettsmiljø.

Innbyggjarane skal oppleve gode tenester av høg kvalitet. Kommunen skal vektleggje og gi eit heilskapleg, likeverdig og tverrfagleg tilbod til alle innbyggjarane. Ny teknologi og andre og smartare måtar å arbeide på, skal takast i bruk innafor dei ulike tenesteområda.

Reiselivet i kommunen har stort potensial som kan gi positive ringverknader i ei samordna satsing.

Styringsprinsipp

I samfunnsdelen av kommuneplanen er det formulert følgjande styringsprinsipp:

- samhandling
- kommunikasjon
- medverknad
- nytenking

Kommunen skal vise evne til **samhandling** mellom ulike nivå, eksternt og internt.

Kommunen skal vere tydeleg i **kommunikasjonen** sin, eksternt og internt.

Kommunen skal gjennom **medverknad** vere open for dialog med ulike aktørar for å kome fram til løysingar som fremjar samfunnsutviklinga på lang sikt.

Kommunen skal ha mot til å **tenkje nytt** slik at vi kan finne løysingar som betre samsvarar med innbyggjarane sine behov. Det kan handle om nye funksjonar, problemløysing, service og utvikling.

Satsingsområde

I samfunnsdelen i **Kommuneplan for Herøy 2013-2025** er det peika ut fem satsingsområde:

- **Heilskapleg sentrums- og samfunnsutvikling**

Utviklinga av sentrum er avhengig av at bygdene gjer seg attraktive som bustadsområde. For at bygdene skal kunne gjer seg attraktive er dei avhengige av eit sentrum som utviklar seg og har dei tilboda som vert etterspurde. Sentrumsutvikling og samfunnsutvikling er såleis to sider av same sak.

- **Infrastruktur**

Med infrastruktur meiner vi strukturen av faste anlegg som er grunnlaget for at eit lokalsamfunn kan fungere. Døme: vegsystemet til lands, hamner og farleier til sjøs, vassforsyning, avlaupsnett, straumnett og tele-/fibernet.

- **Kompetanse og næringsutvikling**

Herøy kommune har prosentvis færre innbyggjarar med universitets- og høgskuleutdanning enn fylket og landet. Nye arbeidsplassar vert stadig meir kompetanseintensive.

- **Rekruttering, busetjing og inkludering**

Herøy kommune har hatt positiv folketalsutvikling siste åra og det er mykje på grunn av utanlandsk innvandring. Sentrums- og samfunnsutviklinga er avhengig av folketalsvekst.

- **Barn, unge og identitetsbygging**

Barn og unge som satsingsområde, tek utgangspunkt i at trivsel i oppveksten aukar sjansen for tilbakeflytting seinare.

I kommuneplanen er det utarbeidd målsetjingar og strategiar for kvart satsingsområde. Det er også utarbeidd ein **handlingsdel** til kommuneplanen sin samfunnsdel.

Handlingsdelen til kommuneplanen sin samfunnsdel er det viktigaste strategiske verktøyet for å sikre at kommunen arbeidar mot målsetjingane som er sett i samfunnsdelen. Handlingsdelen skal konkretisere tiltak knytt til visjonen og målsetjingane i planen.

 Ferdig Igongsatt

Satsingsområde og tiltak		Tiltak som vil ha føringar for arealdelen	Status
Heilskapleg sentrum- og samfunnsutvikling			
1	Arkitektkonkurransse og reguleringsplan for <i>Byutviklingsprosjektet</i> skal realiserast i planperioden	X	
2	Kommunen skal legge til rette for etablering av nytt omsorgssenter	X	
3	Det skal leggest til rette for kjøpesenter i sentrum	X	
4	Kommunen skal halde på nisjebutikkane i sentrum		
5	Kommunen vil sikre at grunnplanet på bygningar i Fosnavåg i størst mogleg grad er forbeholdt detaljhandel		
6	Det skal leggest til rette for næringsverksemd retta mot turisme i Fosnavåg		
7	Det skal etablerast områder for fritidsbustadar med tilknytning til sentrum og sjøen	X	
8	Felles kantine for arbeidsplassane i Fosnavåg. Samle offentlege og private tilsette i eit «allbrukshus» i Fosnavåg		
9	Etablere sosiale møtestadar i sentrum med sitjeplassar og leikeområde		
10	Gjere delar av sentrum bilfritt		
11	Det skal leggest til rette for bustadbygging i alle bygdelag	X	
12	Etablere eit eldresenter i sentrum		
13	Byggje ungdomsbustadar i sentrum	X	
14	Kommunen skal opparbeide seg tilstrekkeleg kommunal bustadmasse for å dekkje egne behov		
15	Det skal leggest til rette for detaljhandel og plasskrevjande varer i Myrvåg	X	
16	Utvikle grøntområder i sentrum og aktivisere Parken		
17	Utvikle kai og strandområdet på Leikong	X	
18	Vidareutvikle Heid tursti og området rundt	X	
19	Opparbeide trapp frå Ura til Heid	X	

20	Vidareutvikle og betre turstien rundt Djupvikvatnet	X	
21	Promotere tilbodet om bygdevandring med lokalhistorikar i tilknyting til dei årlege festivalane		
Infrastruktur			
1	Etablere hurtigbåtanløp: Fosnavåg by – Ålesund	X	
2	Vurdere å etablere djupvasskai i Fosnavåg	X	
3	Skape ei meir framtidretta løysing for kryssing av Vaulane mellom Bergsøya – Nerlandsøya og Leinøya – Remøya	X	
4	Busetting skal etablerast i størst mogleg grad i tilknyting til kommunikasjonsaksane i kommunen	X	
5	Kommunen skal ha eit tettare samarbeid med nabokommunane om infrastrukturutvikling		
6	Arbeide for ei realisering av Hafast		
7	Etablere gangsti rundt Myklebustvatnet	X	
8	Vurdere innføring av hamneavgift		
9	Realisere eit samband mellom Vågsholmen og sentrum		
10	Mudring og miljøopprydding av Fosnavåg hamn		
11	Starte opp arbeid med opprusting av Dragsundbrua saman med Ulstein kommune	X	
12	Starte opp arbeid med ny veg frå Koppen, langs sørsida av Skinneset og bru over Frøystadvågen til Mjølstadneset	X	
13	Realisering av innfartsveg til Fosnavåg		
14	Det skal vere god standard på dei kommunale vegane gjennom forsvarleg vedlikehald		
15	Herøy kommune skal arbeide for ein ferjefri kyststamveg		
16	Herøy kommune skal leggje til rette for at bygdelag kan etablere gangstiar og helseløyper for å fremje folkehelsa	X	
17	Vurdere organisatorisk overtaking av vassverka		
18	Utbetre kloakktilhøva ved Fosnavåg hamn		
19	Organisere reinhald i sentrum		
20	Planlegge og byggje ut ei samanhengande hamnepromenade frå indre til ytre del av Vågen		
21	Etablere ei ordning med bybuss og buss mellom bygdene og sentrum for barn, ungdom, eldre og mennesker med nedsett funksjonsevne		
22	Betre tilkomsten til Fosnavåg, fjerne «flaskehalsar»		
23	Tilrettelegging for å nytte masseuttak og deponi på ein forsvarleg måte	X	
24	Kommunen vil arbeide for å gjere sentrum meir tilgjengeleg for mennesker med nedsett funksjonsevne		
25	Etablere nye parkeringsplassar i sentrum		

26	Etablere gangforbindelse mellom Fosnavåg sentrum og kulturhusområdet		
27	Bygge saman midtre og vestre kai på Mjølstadneset		
Kompetanse og næringsutvikling			
1	Herøy kommune skal bygge sterke fagmiljø i organisasjonen		
2	Skape kopling mellom næringslivet i Herøy og kompetansemiljøa i Volda og Ålesund		
3	Synleggjere og satse på høgt utdanna kvinner		
4	Vidareutvikle næringsbygg for utleige		
5	Etablere felles næringshage/inkubator for unge gründerar		
6	Mobilisere og bygge opp under eldsjeler		
7	Sterkare satsing på «ungt entreprenørskap» i skulen		
8	Satse på miljøvenleg turismeretta næring	X	
9	Utvikle strategisk handlingsplan for å knyte forretning mot dei kreative og kunstneriske kreftene i kommunen		
10	Styrke den internasjonale orienteringa innan den vidaregåande skulen		
11	Behalde og vidareutvikle utdanningsprogram på Herøy vidaregåande skule som dekkjer den lokale og regionale arbeidsmarknaden sine behov		
12	Styrke spisskompetansen innan næringsutvikling i kommunen og etablere stilling som «næringsssjef»		
13	Legge til rette for gode næringsareal	X	
14	Bevare og vidareutvikle havbruksnæringa	X	
15	Etablere eit inkubasjonsmiljø for å trekke til seg høgt utdanna arbeidskraft		
16	Ta i bruk ny teknologi innan helse- og omsorg		
17	God drift og vedlikehald av kommunal bygningsmasse		
18	Kulturhuset skal renoverast i planperioden		
19	Kulturhuset skal utviklast til eit «kompetansesenter» for kreative krefter		
20	Herøy VGS skal bestå med fag knytt til lokalt næringsliv som er attraktivt for jenter		
21	Herøy VGS skal vere ein attraktiv arbeidsplass med tilsette med høgteknologisk kompetanse innan helse og maritim sektor		
22	Vere med i eit felles prosjekt for Søre Sunnmøre om felles arbeidsmarknadstrategi og utarbeide informasjonsbrosjyre til studentar ved vidaregåande og høgskule		
23	Ta i bruk området sør for Fv. 654 i Myrvåg til massedeponi/næringsføremål		

Rekruttering, busetting og inkludering			
1	Herøy kommune skal vere aktivt ute og nytte tradisjonelle og utradisjonelle arenaer for å nå dei rette målgruppene og promotere kommunen som ein attraktiv bu- og arbeidsstad		
2	Nytte den kompetansen som arbeidsinnvandrara har med seg frå heimlandet		
3	Rekruttere høgt utdanna arbeidskraft frå utlandet og Noreg til kommunen		
4	Det skal vere god kvalitet på norskopplæringa til innvandrarane		
5	Fremje arbeid, bustad og serviceregionen med fokus på den arbeidsmarknaden som er tilgjengeleg		
6	Langsiktig satsing på ungdommen som framtidig arbeidskraft og kompetanse		
7	Etablere ein vennskapsby i td. Litauen, Latvia, Estland eller Polen		
8	Tilflyttarar skal kunne busette seg både i Fosnavåg og på bygdene	X	
9	Der skal vere attraktive tomter i alle bygdelag	X	
10	Bustadmarknaden i Myrvåg skal vidareutviklast	X	
11	Bulystprosjektet skal auke kunnskapen knytt til andre kulturar og forholdet til innvandring		
12	Talet på arbeidsinnvandrara som vel å busette seg i kommunen skal aukast		
13	Drive opplysningsarbeid og spreie informasjon om moglegheiter for stipend og andre ordningar		
14	Styrke samarbeidet mellom næringslivet og vidaregåande skule om td. simulatoropplæring		
15	Få tilbake utdanningsprogramet teknisk teikning ved Herøy VGS		
16	Utveksle vidaregåande elevar med utlandet og ta i mot utvekslingselevar frå andre land		
17	Meir aktiv oppfølging av Herøyværingar som reiser ut for å ta utdanning		
Barn, unge og identitetsbygging			
1	Barnehage og skule skal inkludere alle barn og unge på ein god måte med tilrettelagt informasjonsmatriell		
2	Kommunen skal ha god dekning av helsetenester for alle barn og unge		
3	Kommunen skal intervernere tidleg der barn og unge har problem		
4	Rekruttere personar med førskulelærerutdanning i alle pedagogiske stillingar i barnehagane		

5	Kommunen vil arbeide for å få fleire profesjonar innan barnehage og skule		
6	Auke og vidareutvikle kompetansen til dei tilsette i barnehagane		
7	Utarbeide tiltak for å imøtekomme krava til fysisk utforming av barnehagar og skulebygg		
8	Styrke spesialiseringa for vern av barn		
9	Auke og vidareutvikle kompetansen til lærarar og førskulelærarar		
10	Tydeleggjere samanhengane mellom barns oppvekst, skule, vidaregåande og inngangen til arbeidslivet		
11	Ta i bruk ny teknologi i barnehage og skule		
12	Herøy kommune vil leggje til rette for at barn og unge får informasjon om Herøy si fortid og notid og etablerar ein indentitetskjensle til kommunen		
13	Etablere ordning med ungdomsbuss på kvelds-/nattestid		
14	Innføre kinesisk som valfag i skulen		
15	Styrke yrkesretteiinga i skulen mot lokale bedrifter		
16	Ny skule i området ved Blåhaugen		
17	Rekruttere fleire mannlege rollemodellar i barnehage og skule		
18	Planlegge ny idrettshall ved Einedalen skule		
19	Etablere moderne badeplassar		

5.2 Innbyggjarundersøkinga 2017:

Undersøkinga viser at i snitt er innbyggjarane i Herøy like fornøgd med kommunen som landsgjennomsnittet (4,3 på ein skala 1-6).

Innbyggjarane er mest fornøgd med barnehagane og biblioteket (5,4) og minst fornøgd med transport og tilgjenge (3,1). Spørsmål om **møte med kommunen** (3,7) og **tillit** (3,8) kjem også ut med lav score. Desse resultatane samsvarar også med resultatane for landsgjennomsnittet.

Undersøkinga viser at det er lagt godt til rette for næring og arbeid (4,4) og bustadtilbodet (4,3) i forhold til landsgjennomsnittet.

Når det gjeld frie kommentarar, vert hotell, konserthus, kino, badeland og turstiar trekte fram av mange som område der kommunen har lukkast. Når det gjeld område kommunen ikkje har lukkast, er Skarabakken, Fosnavåg hamn, pumpehuset på Almenningen, bruene, NAV og vedlikehald av vegar gjengangarar.

5.3 Lokaldemokratiundersøking 2017

Lokaldemokratiundersøkinga viser at dei folkevalde i større grad enn innbyggjarane meiner at vi har eit godt lokaldemokrati. Det er små avvik mellom vår kommune og

landsgjennomsnittet på dei fleste spørsmåla. Vi har størst avvik på fylgjande spørsmål:

- Ordføraren er ein ordførar for heile kommunestyret: (-0,4).
- Her i kommunen er det dårlege relasjonar mellom posisjon og opposisjon (+0,5).
- I denne kommunen behandlar politikarane kvarandre med **respekt** (-0,7).

<http://www.bedrekommune.no/bedrekommune.no/bk/lokaldemokrati/>

6. Fokusområde Organisasjon

Kommunen gjennomførte Kommunekompasset i 2016 og fekk ein skår på 329 av 800 moglege. Dette er middels bra og midt på listene over dei 45 kommunane som har gjennomført ein eller fleire kommunekompassevalueringar sidan 2010.

Utfordringane for kommuneorganisasjonen dei komande åra:

- Nedbemanning som følgje av nødvendig økonomisk omstilling.
- Kompetanseutvikling.
- Gode leiarar på alle nivå for å lukkast med økonomistyring, omstilling, tilsette, tenestene og brukarane.
- Ta i bruk ny teknologi. Til dømes: digitalisering og velferdsteknologi.

Mål	Kommunen skal vere ein effektiv, kompetent, utviklingsorientert, lærande og politisk målstyrt kommuneorganisasjon.	Alle medarbeidarane skal oppleve Herøy kommune som ein god arbeidsplass der det er lagt til rette for trivsel og motivasjon i tråd med arbeids-gjevarpolitikken sine mål.	Auka nærvær i samsvar med målsetjinga i IA-avtalen og totalt på heile kommunen minimum 92,5 %	Avgrense tidleg avgang: Flest mogleg og minst 90 % av dei som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til fylte 65 år. Flest mogleg og minst 50 % av desse skal stå i arbeid fram til fylte 67 år.
Korleis lukkast?	Oppfølging Kommunekompasset.	Oppfølging arbeids-gjevarpolitikken.	Førebyggje og følgje opp sjukemelde.	Oppfølging seniorpolitikken.
Korleis måle?	Ny gjennomgang Kommunekompasset.	Medarbeidarundersøking.	Sjuefråverstatistikk.	Statistikk.
Status 2016	329 poeng	Ikkje undersøkt.	7,19 %	-
Ambisjon 2020	450 poeng	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	-
Resultatmål 2017	Neste måling i 2018.	Betre enn landsgjennomsnittet.	8,3 %	65 år = 50% 67 år = 33,33%

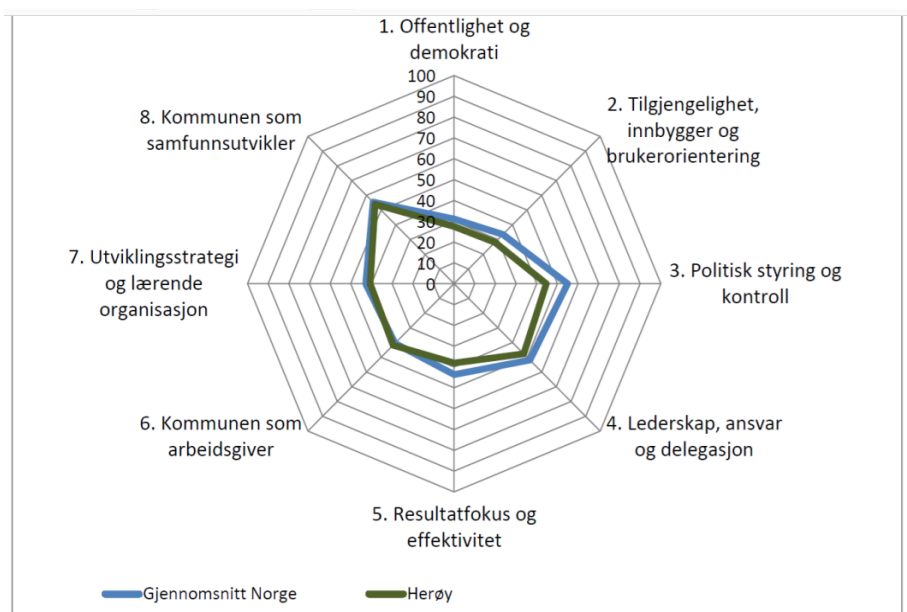
6.1 Organisasjonsutvikling

Resultata av evalueringa etter Kommunekompasset er jamt over middels gode. Det kan vere at kommunen har ein vesentleg gevinst å hente når det gjeld kvaliteten på forvaltningspraksisen, noko som igjen vil gi ein betre og meir effektiv tenesteproduksjon.

KS-K rår til at kommunen systematiserer styringsinformasjonen som allereie finst, med fokus på resultat og indikatorstyring. I tillegg bør ein hente inn og systematisere brukarperspektivet, innbyggjarperspektivet og medarbeidarperspektivet i langt større grad. Konsulenten rår til at denne styringsinformasjonen vert sett inn i ei årshjultekning for oppfølging, dialog, evaluering og utvikling basert på brukar-, medarbeidar- og innbyggjarundersøkingar kombinert med objektiv informasjon om kvalitet og økonomi. Dette for at kommunen får utvikle seg i eit heilskapleg styrings- og utviklingsperspektiv. På denne måten kan ein få lagt eit godt grunnlag for både å

utvikle dialogen og samspelet med innbyggjarane, men også ein god prosess saman med politikarane med planarbeid og tilbakerapportering på korleis kommunen jobbar, kva ein prioriterer og kva som vert levert av resultat. Dermed ser ein ikkje berre på mengda, men også kvaliteten på dei tenestene som vert leverte.

I tillegg bør ein sette systematisk fokus på kommunen sitt arbeid med demokrati, deltaking og serviceperspektivet, då skåren på desse områda er vesentleg under landsgjennomsnittet.

Alle områda vil vere viktig for utviklingsarbeidet i Herøy kommune, men i perioden denne utviklingsstrategien fokuserer på (2017-2019), så ynskjer vi å ha særleg fokus på områda vedtekne i K-sak 142/16 :

- Område 1 Offentlegheit og demokrati
- Område 2 Tilgjengeleg, innbyggjar- og brukarorientering
- Område 4 Leiarskap, ansvar og delegasjon
- Område 5 Resultatfokus og effektivitet

Dette arbeidet er fylgd opp i 2017.

6.2 Personalpolitikk og opplæring

Sjukefråverstala og resultat frå medarbeidarundersøkingar, arbeidsplass- og arbeidshelseundersøkingar vert nytta som indikatorar på trivsel og motivasjon.

Det vart i 2016 bestemt at ein skal gjennomføre medarbeidarundersøkinga 10-Faktor i første halvår av 2017.

Medarbeidarundersøkinga (10-Faktor) 2017

Det er små avvik mellom vår kommune og landsgjennomsnittet på dei fleste faktorane. I forhold til landssnittet kjem kommunen best ut når det gjeld

oppgåvemotivasjon og fleksibilitetsvilje. Med oppgåvemotivasjon meiner ein motivasjon for oppgåva i seg sjølv, dvs om oppgåvene vert opplevde som ei drivkraft og som spanande og stimulerande. Med fleksibilitetsvilje meiner ein medarbeidaren si vilje til å vere fleksibel på jobb og tilpasse måten sin å jobbe på til nye behov og krav.

I forhold til landssnittet kjem kommunen dårlegast ut i forhold til relevant kompetanseutvikling. Relevant kompetanseutvikling er avgjerande for at medarbeidarane til ei kvar tid er best mogleg rusta til å utføre oppgåvene sine med høg kvalitet, og er avgjerande for kvaliteten på dei tenestene som vert leverte, uansett kva type teneste vi snakkar om.

Herøy kommune til liks med landssnittet scorar total sett lavast på faktoren relevant kompetanseutvikling og høgast på faktoren nytteorientert motivasjon. Nytteorientert motivasjon er motivasjon for å gjere noko nyttig og verdifullt for andre, også kalla prososial motivasjon. Det er ei viktig drivkraft for mange og har ei rekkje godt dokumenterte, positive effektar.

Tabell 1

Viktige aktivitetar og tiltak i 2017
1. Personalleiarnettverket i Sjustjerna gjennomførte på våren HMS-kurs for vernetenesta og leiarar . Kurset var eit tverrfagleg samarbeid der ressursar frå kommunane og bedriftshelsetenesta stod for det faglege innhaldet.
2. Herøy kommune har i samarbeid med Datawaves tilbydt og gjennomført data- og norskkurs for medarbeidarar.
3. Herøy kommune, saman med kommunane i Sjustjerna og SSIKT, gjennomførte på våren ei oppgradering med personal-, løns- og økonomisystemet Agresso .
4. Kontaktutvalet sette ned ei partsamansett arbeidsgruppe hausten 2016. Arbeidsgruppa starta arbeidet med å revidere arbeidsgjevpolitikken og andre retningsliner på personalområdet. Den partssamansette arbeidsgruppa fortsette dette arbeidet i 2017, og vil halde fram dette arbeidet så lenge det er føremålstenleg med omsyn til revideringa av aktuelle dokument som gjer seg gjeldande for alle leiarar og medarbeidarar i Herøy kommune.
5. Personal- og organisasjonsavdelinga har utarbeidd overordna kompetanse- og informasjonshandbok for leiararar og medarbeidarar – Bestikken . Boka tek utgangspunkt i intern organisering og ansvar, mål og strategidokument, rutinar og retningsliner innan ulike område. Våren 2017 vart det gjennomført opplæring for alle leiarar i «Bestikken»
6. Våren 2017 vart det gjennomført intern opplæringsløp for leiarar og nyttilsette medarbeidarar .
7. Administrasjonen har i løpet av 2017 vidareutvikla og revidert HMS-handboka i tråd med Arbeidstilsynet sine krav til internkontroll.
8. Kommunalsjef Stab saman med Personal- og organisasjonsavdelinga gjennomførte i 2017 medarbeidarundersøkinga 10-faktor.

Sjukefråvær

Målet for sjukefråværet for 2017 var 7,5% eller lågare. Det vil sei eit nærvær på 92,5% eller høgare.

Det totale sjukefråværet for 2017 enda på 8,3%. Dette er ein auke frå 2016 på 1,11 %. Målet på 92,5 % nærvær (7,5 % sjukefråvær) er såleis ikkje nådd for 2017. Sjå tabell 2.

Av tertialmålingane ser vi at sjukefråværet 1. tertial var monaleg mykje høgare enn 2. og 3. tertial, sjå tabell 3 og 4. Dette syner seg vere eit fast mønster frå eine året til det andre, og har naturelge forklaringar.

Oversyn over utvikling sjukefråvær:

Tabell 2

Sjukefråvær	Korttid	Langtid	Totalt
2002	3,0	7,6	10,6
2003	3,0	6,9	9,9
2004	2,8	5,9	8,7
2005	3,4	5,7	9,1
2006	2,8	6,1	8,8
2007	2,0	7,3	9,7
2008	2,0	6,3	8,6
2009 ¹	-	-	9,0
2010	1,7	8,0	9,7
2011	2,1	6,3	8,4
2012	1,9	6,4	8,3
2013	1,9	5,6	7,5
2014	1,85	6,13	7,98
2015	2	6,42	8,42
2016	1,97	5,22	7,19
2017	1,85	6,45	8,3

Tabell 3

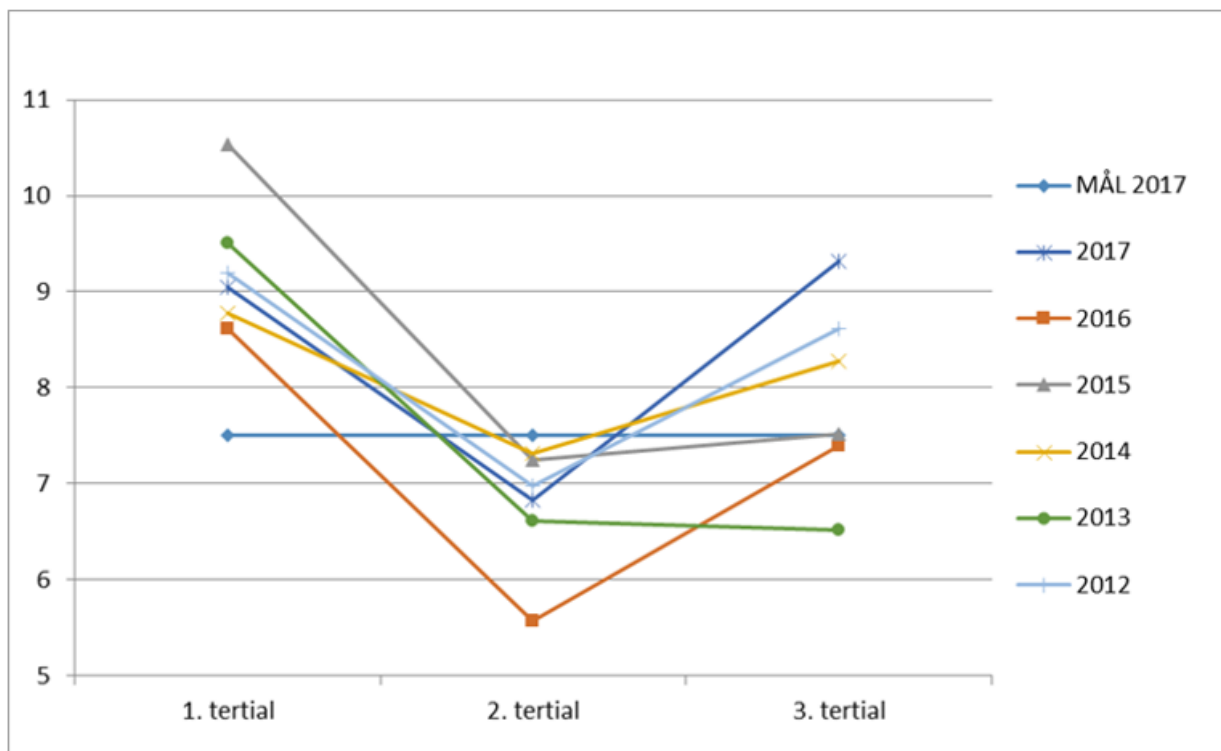
Sjukefråvær i prosent 2009-2017 – Mål for 2017 7,5% eller lågare				
År / Kvartal	1.kvartal	2.kvartal	3.kvartal	4.kvartal
2009 ²	-	9,8	8,1	9,5
2010	10,9	10	8,6	9,4
2011	10,1	8,7	6,5	8,1
2012	9,7	7,8	6,2	8,9
2013	9,7	8,6	5,2	5,64

¹ Tala for 2009 er feil, usikre eller vantar pga. omlegging av datasystem.

² Tala for 2009 er feil, usikre eller vantar pga. omlegging av datasystem.

2014	7,78	7,85	7,28	7,52
År / Tertial	1.tertia	2.tertia	3.tertia	Totalt
2015 ³	10,53	7,25	7,52	8,42
2016	8,61	5,57	7,39	7,19
2017	9,05	6,83	9,32	8,3

Tabell 4

Sjuefråværestala og resultat frå medarbeidarundersøkingar, arbeidsplass- og arbeidshelseundersøkingar vert nytta som indikatorar på trivsel og motivasjon.

I første halvår 2017 gjennomførte Herøy kommune medarbeidarundersøkinga 10-Faktor, og denne undersøkinga har vore gjenstand for det vidare arbeidet med arbeidsmiljøet, der medarbeidarar, leiarar, tillitsvalde og verneteneste har vore involverte.

I regi av bedriftshelsetenesta vart det gjennomført sju undersøkingar i ulike avdelingar. Herøy kommune har fått bistand innan systematisk HMS-arbeid, livsstil, arbeidshelse, helsekontrollar, arbeidsmiljø og yrkeshygiene. Stamina har også vore involvert i arbeidsmiljøprosessar. Herøy kommune har valt sette inn ressursane frå bedriftshelsetenesta der vi har sett at behovet har vore størst, og på den førebyggjande delen av tenestene som til dømes ergonomi, kurs i yrkeshygiene og trening/opplæring.

³ Frå og med 2015 er det rapportert per tertial, slik at ein rapporterar like intervallar i tertialrapportar og til AMU.

Resultata frå medarbeidarundersøkinga 10-faktor tyder på at mykje er bra, men at vi kan verte betre. Kommunen har i stor grad lukkast i arbeidet med at medarbeidarane skal trivast og vere motiverte. I større og komplekse organisasjonar vil det vere små og store utfordringar i einskilde avdelingar/einingar. Slik er det også i vår organisasjon i 2017. Undersøkingane som vert gjort i samarbeid med bedriftshelsetenesta er med på å avdekkje og analysere eventuelle arbeidsmiljøutfordringar. Desse undersøkingane vert gjort både førebyggjande og der det er uttalte utfordringar. Denne kunnskapen gjer organisasjonen betre i stand til å handtere og løyse desse utfordringane.

Inkluderande arbeidsliv (IA)

Herøy kommune har vore inkluderande arbeidslivserkjenningsordning sidan juli 2003. I juni 2014 vart IA-avtalen resignerte. Herøy kommune kan syne til systematisk og kontinuerlig IA-arbeid, gjennom bl.a. faste møter i IA-utvalet og deltaking på kurs og seminar i regi av NAV Arbeidslivsentret.

Delmål 1) Sjukefråvær

Målet er nærværprosent på 92,5 % for 2017

- Med eit nærvær på 91,7 % er målet for 2017 ikkje nådd.
- Vi registrerar òg at sjukefråværet fyl det historiske sjukefråværsmonsteret i løpet av året

Gravide skal gjennomsnittleg stå i arbeid til veke 30

- Med eit snittmål på 22 veker er målet ikkje nådd i 2017, sjå tabell 5
- Tallet på 22 veker er lik tala i 2014 og 2015

Det er vanskeleg å gje ei presis forklaring på variasjonen frå det ein året til det andre, men arbeidsstad, arbeidsoppgåver og/eller faktisk sjukdom under svangerskapet er openbare faktorar som påverkar snittalet.

Tabell 5

Gravide i arbeid					
Målepunkt i % og veker / År	2013	2014	2015	2016	2017
Ikkje sjukmeld før fødselspermisjon	7,1%	30%	0%	18%	8%
Sjukmeld før veke 30	21,4%	50%	78,94%	68%	77%
Sjukmeld etter veke 30	71,5%	20%	21,06%	14%	15%
Snitt veker i arbeid (mål veke 30)	Veke 30	Veke 22	Veke 22	Veke 25	Veke 22

Delmål 2) Personar med redusert funksjonsevne:

Aktivitetsmål er dokumentering av tilretteleggingstiltak, at desse er vurdert, forsøkt eller gjennomført

- Organisasjonen følgjer i all hovudsak NAV sine retningslinjer for oppfølgingsplan, aktivitetskrav og dialogmøte
- Gjennomføring av dialogmøte er systematisert og organisasjonen har høve til å nytte fagkompetanse frå Personal- og organisasjonsavdelinga

- Det er lagt til rette for å nytte bedriftshelsetenesta i einskildsaker
- Arbeidsavklaringsutval (AAU), som er eit rådgjevande organ. Det skal medverke til å leggje til rette arbeidet slik at arbeidstakar, som er blitt hemma i sitt yrke på grunn av sjukdom eller skade, skal kunne fortsette i arbeid så langt som det er mogleg

Ta imot 28 personar frå NAV (inkludert praksis / tiltaksplassar)

- Herøy kommune har stilt plassar til disposisjon, so langt det har vore mogleg sett i lys av ressursar og tenesteleveranse m.m.
- Herøy kommune er ei kunnskapsverksemd, der det vert stilt krav til spesifikk kunnskap. Administrasjonen registrere at førespurnader om praksisplassar ofte er knytt opp til merkantile- og sakshandsamaroppgåver. Førespurnadane kjem difor somme tider i konflikt med det ansvaret Herøy kommune har for å leggje til rette for eigne medarbeidarar, som også ynskjer slike stillingar. Dette er ei kjent problemstilling, og er kommunisert til NAV
- Det er difor slik at ikkje alle plassane har blitt nytta, men somme plassar har blitt nytta fleire gongar

Delmål 3: Avgangsalder

Aktivitetmålet er at flest mogleg og minst 90 % av dei som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til fylte 65 år, sjå tabell 6. Dette måler vi ved å samanlikne tal på medarbeidarar som var 63 år to år før rapportåret, med tal på medarbeidarar som var 65 år på rapportåret.

- I 2015 var 22 medarbeidarar 62 år
- 12 medarbeidarar var 63 år
- 4 medarbeidarar var 64 år
- Av dei 22 medarbeidarar som var 62 år i 2015 er framleis 11 medarbeidarar i arbeid 2017

Flest mogleg og minst 50 % av desse skal stå i arbeid fram til fylte 67 år, sjå tabell 6. Dette måler vi ved å samanlikne tal på medarbeidarar som var 65 år to år før rapportåret, med tal på medarbeidarar som var 67 år på rapportåret.

- I 2015 var 18 medarbeidarar som var 65 år
- 1 medarbeidar var 66 år
- Av dei 18 medarbeidarane som var 65 år i 2015 er det framleis 6 medarbeidarar i arbeid 2017, det året dei fylte 67 år
- I tillegg til dette hadde organisasjonen 7 medarbeidarar som var over 67 år eller eldre ved utgangen av 2017

Måltala for avgang i seniorperioden er ikkje eintydige og dette skuldast både at utgangspunktet for målingane og tala som har vore nytta frå år til år ikkje er like. Tala for 2017 og som går fram i tabell 6, viser kor mange prosent av dei som var 62 år i 2015 som framleis er i arbeid i 2017. Likeeins viser tabellen kor mange av dei som 65 år i 2015 som er i arbeid ved utgangen av 2017.

Tabell 6

Målepunkt i % / År	2009 ⁴	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ⁵
I arbeid ved 65 år	84,6	94,7	89,8	92,9	90,9	77,6	67,7	-	50
I arbeid ved 67 år	68,8	38,9	68,8	81,8	88,2	40,0	45,5	-	33,33

Likestilling

I den vedtekne arbeidsgjevpolitikken er det utarbeidd mål og verkemiddel for auka likestilling mellom kjønna. Likestilling i høve, etnisk tilhøyr og personar med nedsett funksjonsevne er og innbakt i arbeidsgjevpolitikken. Administrasjonsutvalet er likestillingsutval. I medarbeidarundersøkinga frå 2010, var der mellom anna spørsmål om arbeidsplassen er integrerande når det gjeld kjønn, etnisk tilhøyr, religion osv. Svaret er 4,95 på ein skala frå 1 til 6, der 6 var beste indikator og 1 var dårlegast. Herøy kommune har dei siste 4 åra tilsett personar frå mellom 15-20 ulike land.

Kjønnsbalanse

Den kjønnsmessige fordelinga på stillingar har endra seg lite over tid, sjølv om der er noko variasjonar frå år til år. Framleis er det slik at det er stor kvinneleg dominans i dei tradisjonelle pleie- og omsorgsyrka og blant reinhaldarane. Det er mannleg dominans innan dei tekniske faga og i brannvernet. Vi registrerer likevel at fleire menn enn tidlegare søker stillingar knytt til stab- og støttefunksjonar. Sjå meir i tabell 7 nedanfor.

Tabell 7

Målepunkt	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009 ⁶	Snitt
Talet på årsverk *	541,2	532,3	520	527,2	524	525	589	597	642	557
Talet på tilsette **	831	728	815	835	760	735	714	854	1225	833
Talet på kvinner **	699	607	678	679	624	582	575	685	956	673
% del kvinner	84,11	83,4	83,2	81,3	82,1	79,6	80,5	80,2	78,0	81
Talet på menn **	132	121	137	156	136	153	139	169	269	160
% del menn	15,89	16,6	16,8	18,7	17,9	20,4	19,5	19,8	22,0	19
Talet på kvinner i høgare stillingar	35	35	35	33	34	33	30	29	28	32
% del kvinner i høgare stillingar	70	71,4	63,6	66	70,8	66	63,8	61,7	60,9	66
Talet på menn i høgare stillingar	15	14	20	17	14	17	17	18	18	17
% del menn i høgare stillingar	30	28,6	36,3	34	29,2	34	36,2	38,3	39,1	34

⁶ Tala for 2009 er feil, usikre eller vantar pga. omlegging av datasystem.

Tal på tilsette i deltidsstillingar	564	453	562	584	516	487	464	622	-	527
Tal på kvinner i deltidsstillingar	497	408	499	511	456	419	411	537	-	463
% del kvinner i deltidsstillingar	88,12	90,1	88,8	87,5	88,4	86	88,5	86,3	-	88
Tal på menn i deltidsstillingar	67	45	63	73	59	68	53	85	-	64
% del menn i deltidsstillingar	11,88	9,9	11,2	12,5	11,6	14	11,4	13,7	-	12
Undervisningspersonell***	148	147	137	151	151	147	144	155	269	163
Turnuspersonell	292	273	299	290	275	253	260	278	607	317
Anna personell	391	308	379	394	334	335	310	421	349	354

* Årsverk pr. 31.12.2017

** Tilsette pr. 31.12.2017

*** Undervisningspersonell i grunn- og kulturskulen

Når det gjeld leiande stillingar ser ein at menn har vore underrepresentert, både i rådmannen si leiargruppe og blant mellomleiarane, sjå tabell 8 og 9. I 2017 er fordelinga mellom menn og kvinner i rådmannen si leiargruppe lik mellom kvinner og menn.

Samanliknar ein desse tala med fordeling av tilsette samla sett i Herøy kommune, er det prosentvis fleire menn som har leiande stillingar enn kvinner, sml. tabell 7, 8 og 9.

Tabell 8

Utvikling i kjønnsballansen på leiarnivå	Kvinner 2014	Menn 2014	Kvinner 2015	Menn 2015	Kvinner 2016	Menn 2016	Kvinner 2017	Menn 2017
Leiarar i rådmannen si leiargruppe	8 av 14	6 av 14	7 av 12	5 av 12	6 av 10	4 av 10	2 av 4	2 av 4
Mellomleiarar	26 av 36	10 av 26	26 av 36	10 av 36	29 av 38	9 av 38	33 av 46	13 av 46

Tabell 9

Utvikling i kjønnsballansen på	Kvinner 2014	Menn 2014	Kvinner 2015	Menn 2015	Kvinner 2016	Menn 2016	Kvinner 2017	Menn 2017
--------------------------------	--------------	-----------	--------------	-----------	--------------	-----------	--------------	-----------

leiarnivå i %								
Leiarar i rådmannen si leiargruppe	57,1	42,9	57,1	42,9	60	40	50	50
Mellomleiarar	72,2	27,8	72,2	27,8	76,3	23,7	71,74	28,26

Likelønn

Det vart gjennomført lokalt lønsoppgjer for alle tilsette i 2017, som etter HTV omfatta alle gruppene i kap. 3, 4, og 5. Oppgjeret i 2017 ynskja partane å vidareføre det langsiktige arbeidet med likelønn. I tillegg hadde partane fokus på rekruttering, behalde kompetanse og at utdanning skal løne seg.

Vi ser at lønsskilnadane mellom kvinner og menn har gått ned i perioden 2015 til 2017. Dette med unntak av rådmannen si leiargruppe, der vi ser ein auke. Det største skilje mellom kvinner og menn dette året har vi blant fagarbeidarane, med ein avstand på 3,5%. Den tydelegaste nedgangen har vi blant høgskuleutdanna, som vi ser har ein nedgang på 7,6% i avstanden mellom kvinner og menn. Det samla lønsskilje har likevel gått ned med eitt prosentpoeng, og er likt med året 2015.

På toppleiarnivå har likestillingstrenden vore positiv dei siste åra, der kvinnene i 2016 tener 0,3 % meir enn menn i 2016. I høve undervisningspersonell er differansen stabilt lågt. Det har vore ein positive trend i høve likelønn på fagarbeidarnivå, men vi ser at i 2016 er det på ny ein prosentvis større skilnad mellom menn og kvinner i menn sin favør. Om ein samanliknar tala frå 2015 til 2016, er det ei endring på heile 5,9 % i favør menn. Det er vert å merkje seg at det ikkje var lokale forhandlingar 2016, for kapittel 4 der fagarbeidarstillingane er lønsplassert.

Tabell 10

Gjennomsnittslønn	2015			2016 ⁷			2017 ⁸		
	Menn	Kvinner	Diff. i favør menn i %	Menn	Kvinner	Diff. i favør menn i %	Menn	Kvinner	Diff. i favør menn i %
Rådmannen si leiargruppe	652 920	644 500	1,3	674 250	676 167	-0,3	791 950	779 150	1,6
Mellomleiarane	588 940	568 642	3,6	597 200	585 003	2,1	621 130	610 476	1,7
Fagarbeidarstillingar	415 729	421 674	-1,4	415 889	397 943	4,5	427 965	413 131	3,5
Høgskule	470 420	436 141	7,9	494 954	450 767	9,8	492 747	481 892	2,2

⁷ Tala i rådmannen si leiargruppe er utrekna utan løna til rådmannen, og utan løna til assisterande rådmann. Løna til assisterande rådmann er òg teke ut av høgskulegruppa sidan ein i 2015 og 2016 ikkje har hatt assisterande rådmann.

⁷ Tala i rådmannen si leiargruppe er utrekna utan løna til rådmannen, og utan løna til assisterande rådmann. Løna til assisterande rådmann er òg teke ut av høgskulegruppa sidan ein i 2015 og 2016 ikkje har hatt assisterande rådmann.

⁸ Undervisningspersonell er i felles gruppe med høgskuleutdanna.

Undervisning- personell	485 083	485 484	-0,1	491 152	490 320	0,2			
Utvikling samla sett i snitt			2,3			3,3			2,3

Arbeidstid

Tilsette som ikkje har ynskja deltid kan variere frå eit år til eit anna, alt etter samansettinga av personalgruppa. Ein ser at ynskje i høve stillingsstørrelse i noko grad er livsfaseorientert.

I organisasjonen vert det ført oversyn over kven som ynskjer å auka si fasta stilling. Kartlegginga vert basert på at den einskilde medarbeidar i lag med sin næraste leiar rapporterer til Personal- og organisasjonsavdelinga. Dette kan fører til nokon avvik og manglande informasjon.

Herøy kommune har vedteke mål om at alle tilsette innan 01.01.17 skal minimum ha ei stilling på 60%. Dette med unntak av reine rekrutterings- og helgestillingar og stillingar i brannvernet.

Målet er diverre ikkje nådd, men det er gjort ein god innsats i høve til å redusere «ikkje ynskja deltid».

Herøy kommune har dei siste 4 år redusert «ikkje ynskja deltid» med heile 59,7% blant kvinner, frå 62 i 2014 til 25 i 2017. Det var ingen menn som var definert under uønska deltid i 2017, slik tabell 11 viser. Dette er eit svært godt resultat, og syner at heile organisasjonen tek dette arbeidet på alvor.

Tabell 11

Ikkje ynskja deltid pr. avdeling	Menn 2014	Menn 2015	Menn 2016	Menn 2017	Kvinne 2014	Kvinner 2015	Kvinner 2016	Kvinner 2017
Skuleavdelinga lærarar	0	0	0	0	0	0	0	0
Skuleavdelinga assistentar	0	0	0	0	4	4	4	4
Eigedomsavdelinga, reinhold	0	0	0	0	1	5	3	1
Pleie og omsorgsavdelinga, sjukepleiarar	0	1	0	0	12	7	4	4
Pleie og omsorgsavdelinga, fagarbeidar	0	1	1	0	26	19	16	12
Bu og habiliteringsavdelinga	0	1	1	0	18	9	8	4
Administrasjon og andre avdelinga	0	0	0	0	1	3	0	0

Totalt	0	3	2	0	62	47	37	25
--------	---	---	---	---	----	----	----	----

Tabell 12

Ikkje ynskja deltid totalt sett i heile organisasjonen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	82	78	62	50	39	25

Foreldrefråvær

Statistikken viser prosent av dei tilsette fordelt på kjønn som er heime med sjukt barn. Fråværet er rekna ut i frå tal på menn og kvinner som jobbar i organisasjonen. I høve tilsette menn og kvinner har kvinner tradisjonelt meir fråvær enn menn p.g.a. sjukt born, slik også i 2017, sjå tabell 13 og 14.

Foreldrefråvær

Tabell 13

Kjønn / År	M 2014	K 2014	M 2015	K 2015	M 2016	K 2016	M 2017	K 2017
Tal på tilsette som har hatt fråvær p.g.a. sjuke born	21	114	27	122	21	131	25	157

Tabell 14

Kjønn / År	M 2014	K 2014	M 2015	K 2015	M 2016	K 2016	M 2017	K 2017
Fråvær i % p.g.a. sjuke born	13,5	16,8	19,7	18,0	17,4	21,6	20,49	25,82

Helse, miljø og tryggleik (HMS)

Hovudmålet for HMS- arbeidet er at dei tilsette skal ha eit trygt og godt fysisk og psykisk arbeidsmiljø. Gjennom ei slik målsetjing vil ein oppnå betre kvalitet på arbeidsmiljøet for dei tilsette, og i sin tur betre kvalitet på tenestene som kommunen leverer til innbyggerane.

Herøy kommune har eit nært samarbeid med bedriftshelsetenesta (BHT) og hovudverneombod (HVO). I 2017 har HVO vore tilsett i 50% stilling. Dette har gjeve ytterlegar styrke inn mot det overordna HMS-arbeidet i organisasjonen. Gjennom blant anna etablering av ny versjon av overordna HMS-plan (HMS-handbok), handlingsplan for bruk av bedriftshelsetenesta, målretta arbeidshelseundersøkingar, kurs og samlingar arbeider vi aktivt og systematisk med arbeidsmiljøet i organisasjonen. Avvik vert rapportert og følgt opp i avdelingane.

Herøy kommune har eit Arbeidsmiljøutval (AMU) som arbeider for eit fult ut forsvarleg arbeidsmiljø i organisasjonen. AMU tek del i planlegging og oppfylginga av verne- og HMS-arbeidet i organisasjonen. Arbeidsavklaringsutvalet er eit underutval av AMU.

I tillegg til det som omfattar lovpålagt HMS-arbeid har Herøy kommune som målsetting å ha fokus på folkehelse i «alt ein gjer». Fokus er heile mennesket

gjennom desse delområda: biologi (fysisk helse), kultur (ånd, skjel og psykisk helse) og politikk (samhaldet og fordeling av godane)

Tillitsvalde

Føremålet i Hovudavtalen er å skape eit best mogleg samarbeidsgrunnlag mellom partane på alle nivå. Hovudavtalen skal være eit verkemiddel for å sikre og legge til rette for gode prosessar mellom partane og for ei positiv utvikling av kvalitativt gode tenester i kommunen. Samarbeidet vert baserast på tillit og gjensidig forståing for partane sine ulike rollar.

Det er avgjerande for eit godt resultat at dei tilsette og deira organisasjon vert involvert så tidlig som mogleg når omstilling og reform skal gjennomførast. Tenester av god kvalitet som er tilpassa brukaren sitt behov, føreset gode prosessar og medverknad. Hovudavtalen skal gjennom ordninga med tillitsvalde gje arbeidstakarane reell innflytelse på korleis arbeidsplassen skal organiserast og korleis arbeidsmetodane skal utviklast. Slik innflytelse bidreg til ein fleksibel og brukarvenleg tenesteyting.

I Herøy møtes dei tillitsvalte og kommuneadministrasjonen ein gong i månaden i Kontaktutvalet. Det vert òg sett ned partsamansette arbeidsgrupper ved behov, t.d. under omorganisering og revideringsarbeidet av personalpolitiske tiltak. I 2015 byrja Kontaktutvalet eigenevaluering, sjå tabell 15.

Tabell 15

EVALUERING AV KONTAKUTVALET			
Spørsmålsstillingar/målepunkt	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017
Innkallingsmåte	8,9	8,8	8,8
Agenda	7,1	8,8	7,9
Oppmøte og deltaking	4,6	6,1	6,1
Gjennomføring av sjølv møte	8,1	7,9	7,8
Ansvarsfordeling	6,9	8	7,5
Samhandling mellom partane	6	8,1	7,6
Referat	8,6	9	8
Oppfølging av det som vert bestemt i møte	7,3	6,7	7,1
Er Kontaktmøte føremålsteneleg?	9	9,3	9,2
Snitt resultat per år	7,4	8,1	7,8
Respondentar	8	12	12

Etter ei samla vurdering konkluderte Kontaktutvalet med at utvalet fungerer godt etter sitt føremål. Det vart vidare konkludert med at det ikkje var naudsynt å gjere store endringar.

I Herøy kommune er det tillitsvalte/kontaktpersonar i 16 ulike arbeidstakarorganisasjonar. I organisasjonen er det 5 personar frå 4 arbeidstakarorganisasjonar som er kjøpt fri, heilt eller delvis, for å drive med tillitsvaldarbeid. Frikjøpet er berekna ut frå berekningsnøkkel jamfør Hovudavtalen.

Arbeidstakarorganisasjonar som har frikjøp er:

- Fagforbundet, Utdanningsforbundet, Sjukepleiarforbundet og Delta

Arbeidsgjevar og tillitsvalde har gjensidig plikt for å skape og oppretthalde eit godt samarbeid. Arbeidsgjevar har både informasjons- og drøftingsplikt med dei tillitsvale, og det er i samarbeid oppretta gode rutinar for å innfri dette. Nokre avdelingar involverer tillitsvalte meir bevisst enn andre, men stadig fleire avdelingar ser nytten av eit nært og godt samarbeid mellom leiar og tillitsvalt.

Ein har òg eit IA-utval der bedriftshelsetenesta, NAV Arbeidslivssenter og NAV Herøy, arbeidsgjevar og tilsette er representert. Hovudfokuset er å arbeide med tiltak og oppfølging av delmåla i IA-avtalen.

Partane er samde om at det er viktig å arbeide for eit meir inkluderande arbeidsliv (IA) til beste for den enkelte arbeidstakar, arbeidsplass og samfunnet elles. Målet er redusert sjukefråvær og reduserte tal på dei som fell ut av arbeidslivet/blir ståande utanfor arbeidslivet.

Arbeidsgjevarpolitikk

«Arbeidsgjevarpolitikk i Herøy kommune» presenterer grunnlaget for ein felles organisasjonskultur. Verdiane til kommunen som organisasjon er nedfelt i denne. I denne er det også nedfelt forventingar til leiarar og medarbeidararar.

Arbeidsgjevarpolitikken synleggjer definisjonar, målsetjingar og prinsipp retta mot konkrete verkemiddel for å nå måla. Den er på eit overordna, strategisk nivå og er utgangspunkt for planar og prosedyrar på neste nivå. Arbeidsgjevarpolitikken har eit livsfaseorientert fokus og skal vere eit levande dokument i organisasjonen.

Ei partssamansett arbeidsgruppe byrja i 2016 med å utarbeide ny arbeidsgjevarpolitikk for Herøy kommune. Forslaget til arbeidsgjevarpolitikk skal handsamast og godkjennast av Kommunestyret.

Seniorpolitikk

Målsetting for Herøy kommune er at 90 % av dei som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til fylte 65 år. Minimum 50 % av desse skal stå i arbeid fram til fylte 67 år.

Målet med seniorpolitikken er å auke den gjennomsnittlige avgangsalderen. Å jobbe for økt avgangsalder er i samsvar med IA-avtale og kommunen sin arbeidsgjevarpolitikk. At folk står lenger i arbeid er gunstig i forhold til å bevare opparbeidd kompetanse lengst mogleg i organisasjonen, noko som er økonomisk gunstig for arbeidsgjevar. Vi har tru på at ein god, raus og samla arbeidsgjevarpolitikk legg til rette for og motiverer vår medarbeidarar til å stå lenger i arbeid.

7. Fokusområde Økonomi

Kommunen har teke i bruk ein slik økonomisk HANDLINGSREGEL:

- Netto dr. res. 1,75 % av samla driftsinntekter (om lag 11,35 mill.)
- Driftsfond 5 % av samla driftsinntekter (om lag 32,5 mill.)
- 20 % eigenkapital ved investeringar

Utfordringar på økonomiområdet:

- Driftsutgiftene er høge i høve til inntektene.
- Lave frie inntekter (vi har ikkje eigedomsskatt)
- Lånegjelda er høg.

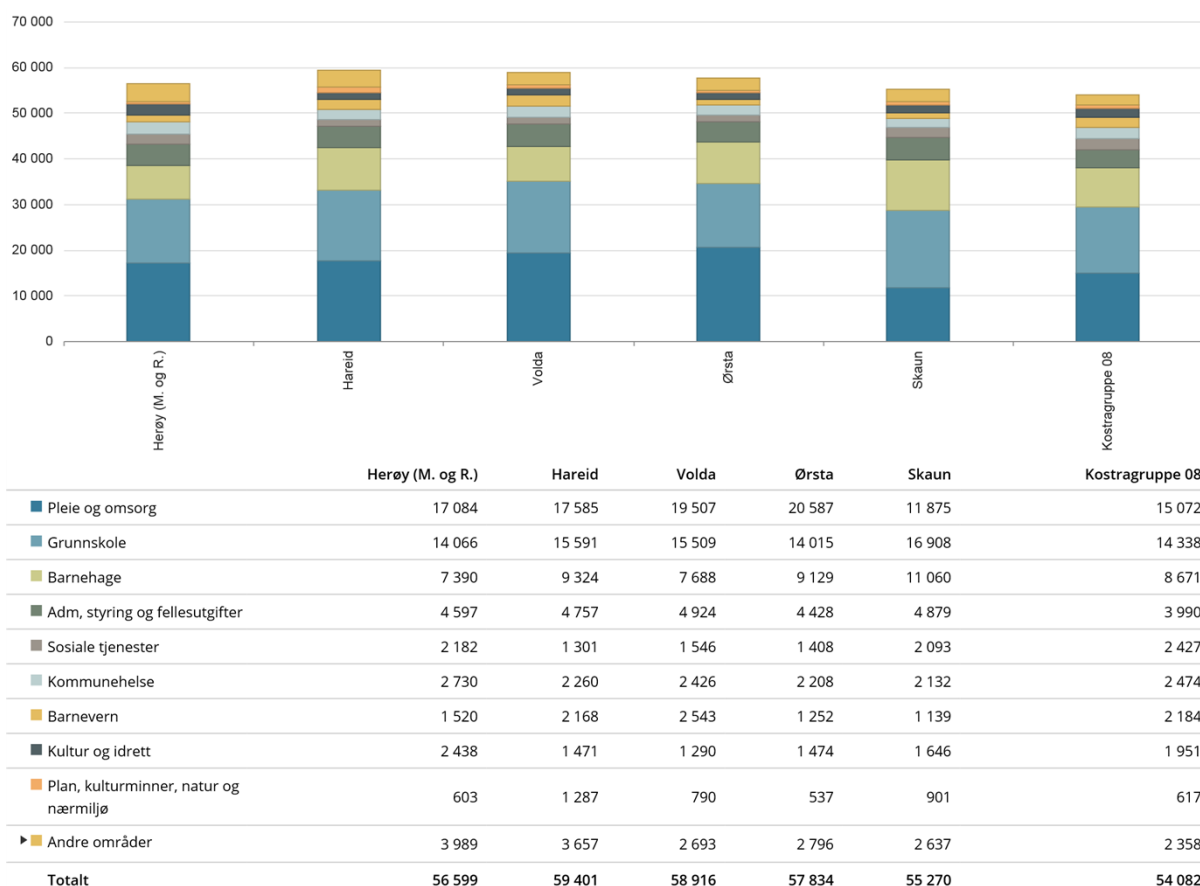
Mål 2017	Netto driftsresultat skal vere minimum 1,75 % av netto driftsinntekter innan 2020.	Driftsfondet skal vere på 10 % av netto driftsinntekter innan 2020.
Korleis lukkast?	Realistisk budsjettering og god økonomistyring	Realistisk budsjettering og god økonomistyring
Korleis måle?	Rekneskap	Rekneskap
Status 2017	1,47 %	39.642.000 (6,1%)
Ambisjon 2020	1,75 %	65.000.000 (10,0%)
Resultatmål 2018	1,60 %	48.500.000 (7,5%)

7.1 Nøkkeltal

Utvikling i lånegjeld og disposisjonsfond:

	Lånegjeld	Disp fond
2017	840.732.000	39.642.000
2016	840.261.000	19.492.000
2015	776.977.000	7.615.000
2014	653.110.000	10.642.000
2013	604.802.000	12.070.000
2012	562.254.000	15.847.000
2011	501.792.000	15.276.000
2010	462.423.000	16.896.000
2009	428.853.000	7.031.000

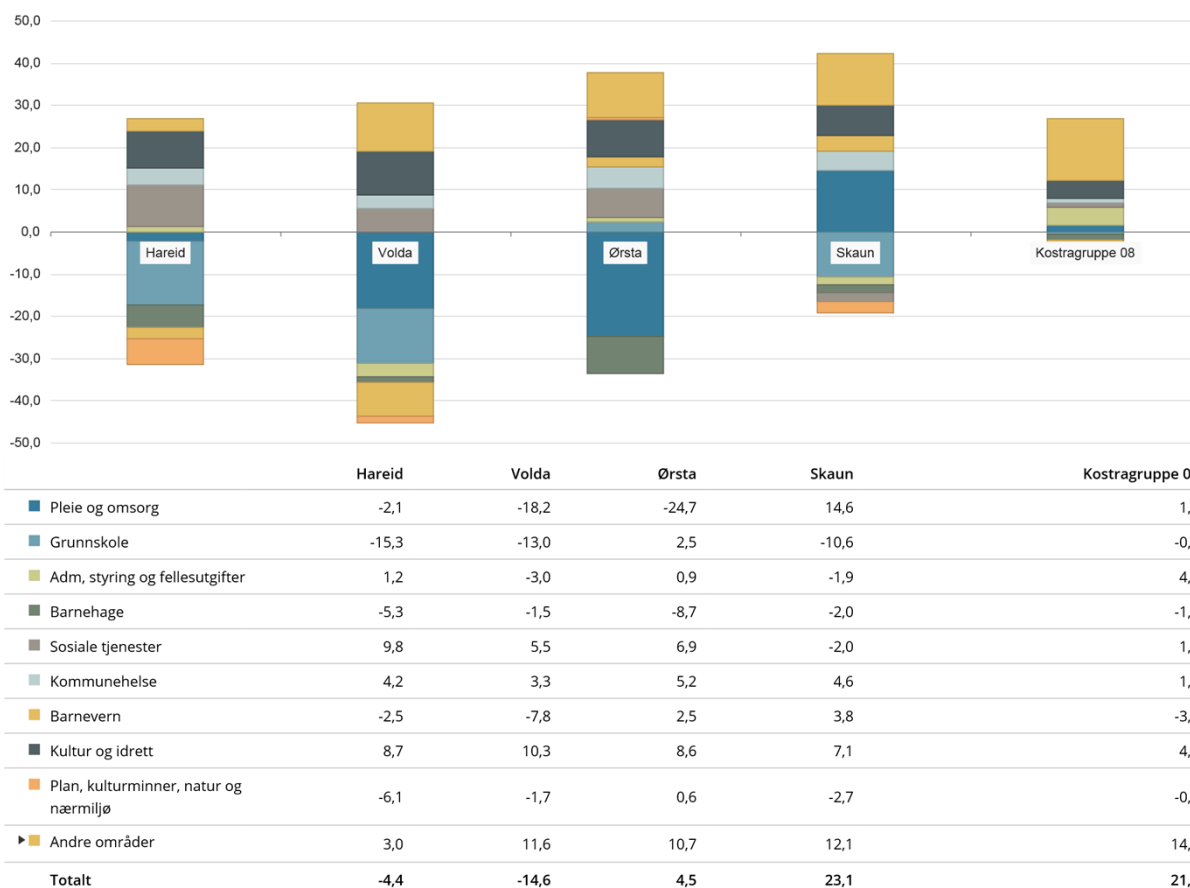
Netto driftsutgifter

Netto driftsutgifter i Herøy i 2017 var kr 56.599,- per innbyggjar. Grafen viser netto utgift per innbyggjar og tenesteområde. Prosent viser tenesteområdets sin del av netto driftsutgifter. Summen viser netto driftsutgift per innbyggjar. Summane er justert med privatskuledel og vertskommune tilskott PU. Korrigerert for utgiftsbehov var utgiftene kr 56.359,- per innbyggjar. Det er omlag kr 2.382,- meir enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8, men betre enn Hareid og Volda av samanlikningskommunane.

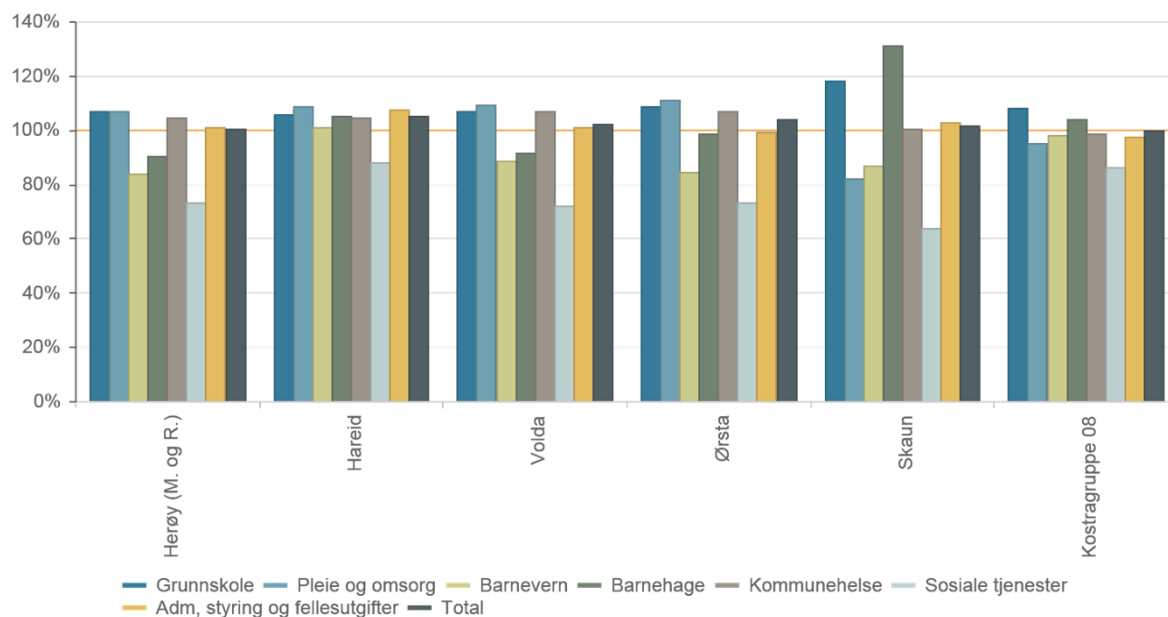

Oversikt innsparingsmulighet ift sammenligningskommuner (mill. kr)

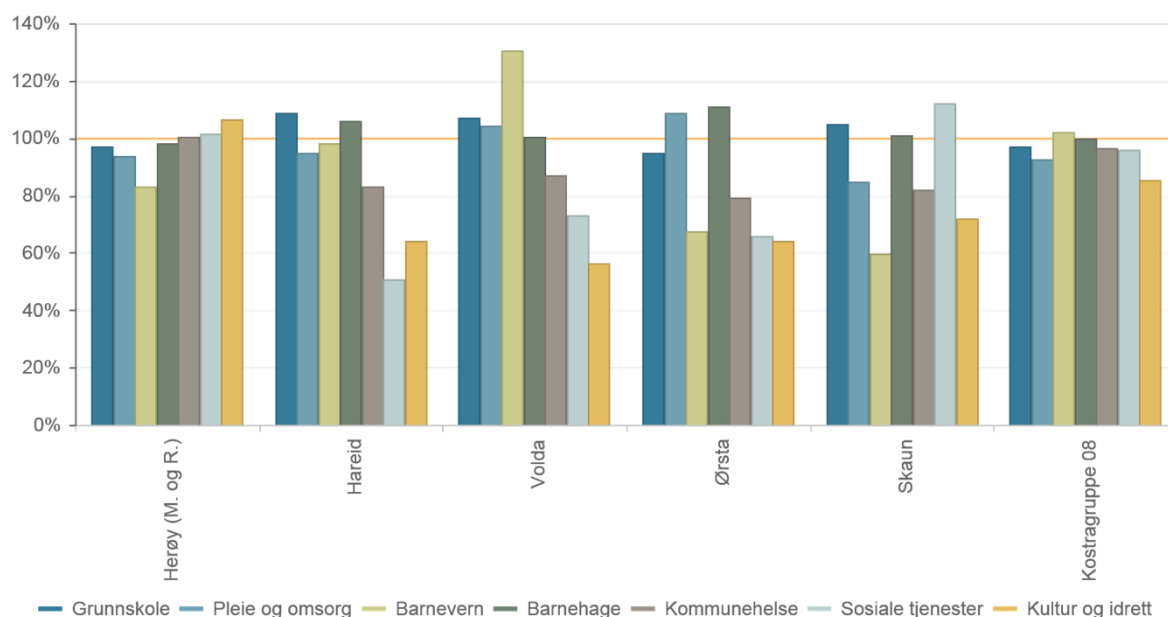
Figuren over viser ulikskapar i kostnader mellom Herøy og andre kommunar i million kroner. Vi ser kor mykje Herøy kan spare ved å drive med same kostnadsnivå som dei andre kommunane. Samla behovskorrigerte netto driftsutgifter i Herøy var 21,9 millioner kroner høgare enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 i 2017 (i 2016 var differansen 24,0 mill kr). Figuren viser også kva tenester som er dyre og billige i Herøy, samanlikna med Kommunegruppe 8 og dei andre kommunane. I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på desse tenestene: Pleie- og omsorg (1,7 mill), Adm styring og fellesutg (4,2 mill), Sosiale tenester (1,1 mill), kommunehelse (1,0 mill) kultur og idrett (4,4 mill) og andre tenester 14,6 mill (brann og ulykkesvern, kommunale bustadar, samferdsle, næringsforvaltning og kyrkje). Utgiftene er lågare innfor grunnskole (0,6 mill), barnehage (1,3 mill), barnevern (3,1 mill) og plan, kulturminner, natur og nærmiljø (0,1 mill kr).

Utgiftsbehov

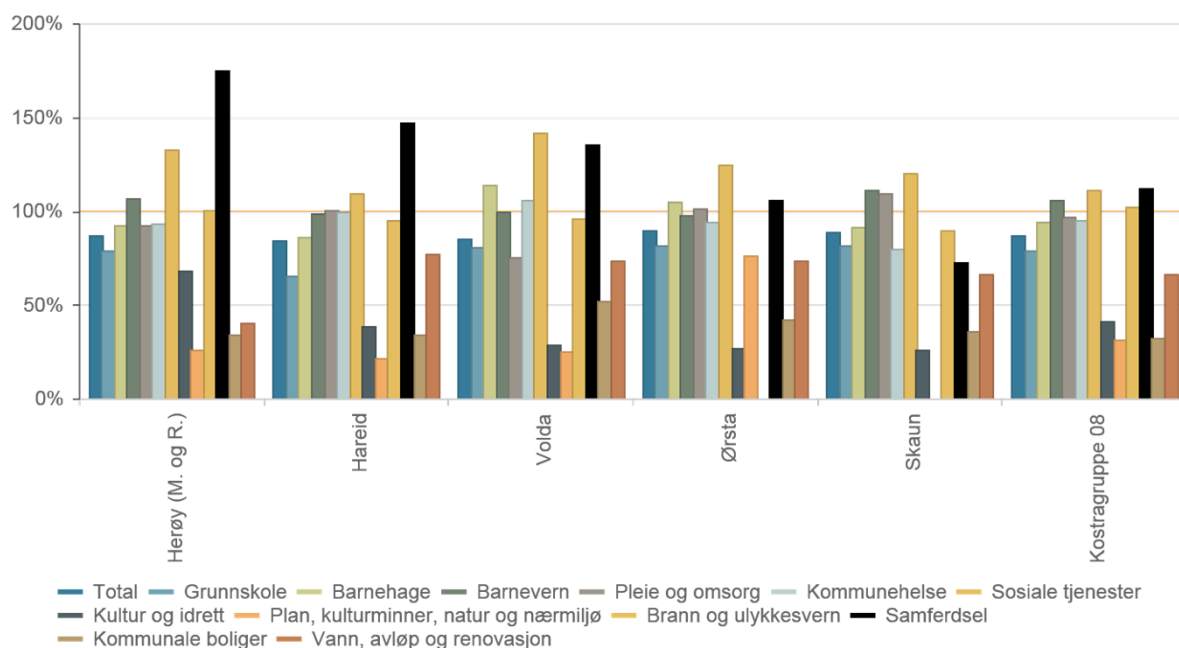
Kommunale rekneskap må korrigerast for ulikskap i utgiftsbehov før samanlikning. I denne tabellen utarbeidd av Framsikt analyse brukar ein behovsberekninga i statsbudsjettet (utgiftsutjamninga). Utgiftsbehovet gjeld ulikskapar i demografi, geografi og sosiale forhold. KMD har berekna Herøy sitt behov til 99,8 % av landsgjennomsnittet per innbyggjar. Herøy har fire tenester med behov over 100% (landsgjennomsnittet). Det er grunnskule, PLO, helse og administrasjon (sjå figuren over). Ein meiner at behovet er nokon lunde likt i alle kommunar når det gjeld tekniske tenester og kultur/kyrkje.

Ressursbruk

Ressursbruk er høve mellom kommunen sine egne utgifter på tenesteområdet og landsgjennomsnittet korrigert for kommunens eige utgiftsbehov. Er ressursbruken høgare enn 100% så bruker kommunen meir pengar enn landsgjennomsnittet korrigert for kommunen sitt utgiftsbehov. Vi ser at det er tilfelle innan sosiale tenester og kultur og idrett.

Kvalitet

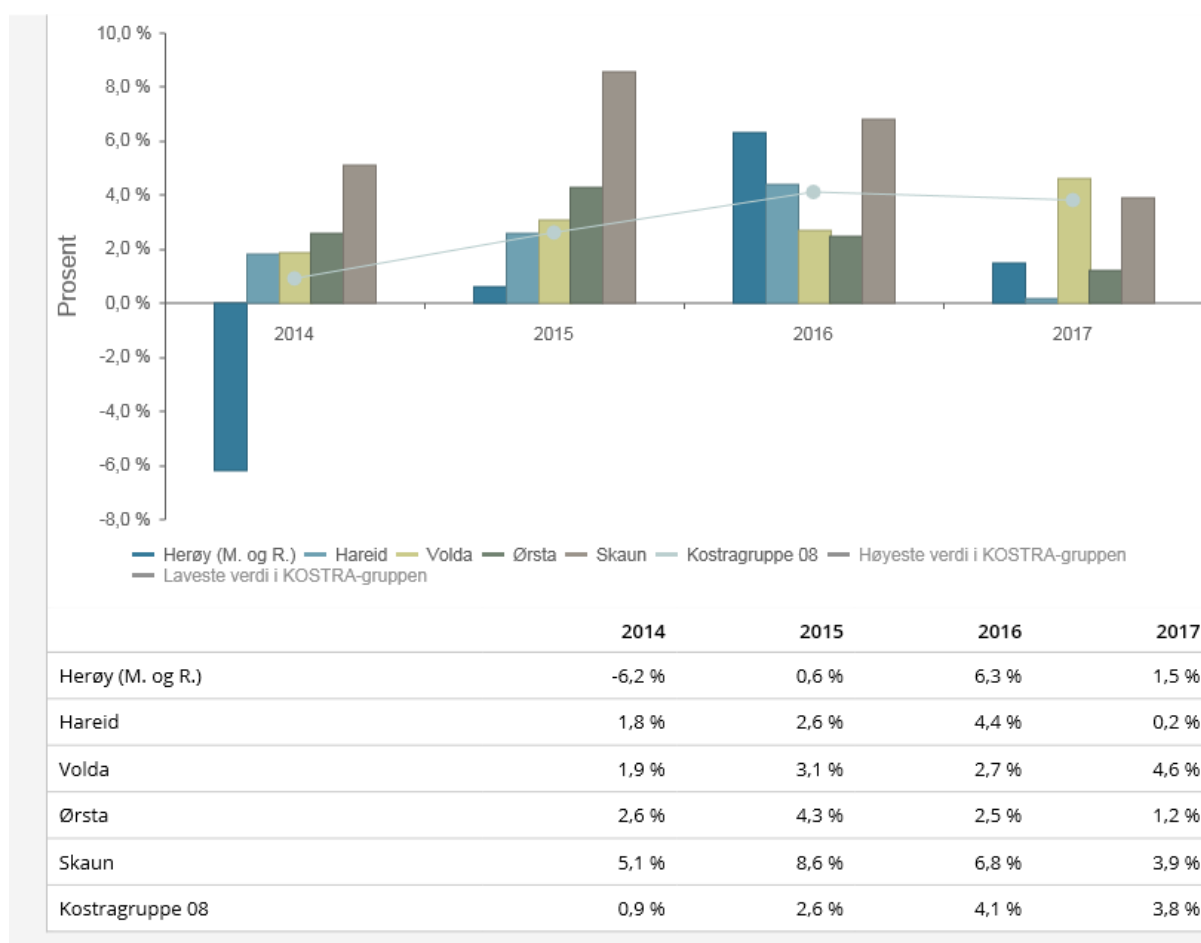

Grafen viser kommunen sin kvalitetsindeks per tenesteområde. Kvalitetsindeksen viser kor gode tenestene er i prosent av landsgjennomsnittet. Indeks over 100 prosent betyr bedre enn gjennomsnittet. Her skorer Herøy bra på barnevern, sosiale tenester og samferdsel, medan plan, kulturminner, natur og nærmiljø samt kommunale bustadar og vatn, avløp og renovasjon skorer vi dårlegare på. Det siste kan skuldast at alle vannverka i Herøy kommune er private.

7.2 Hovudtal drift

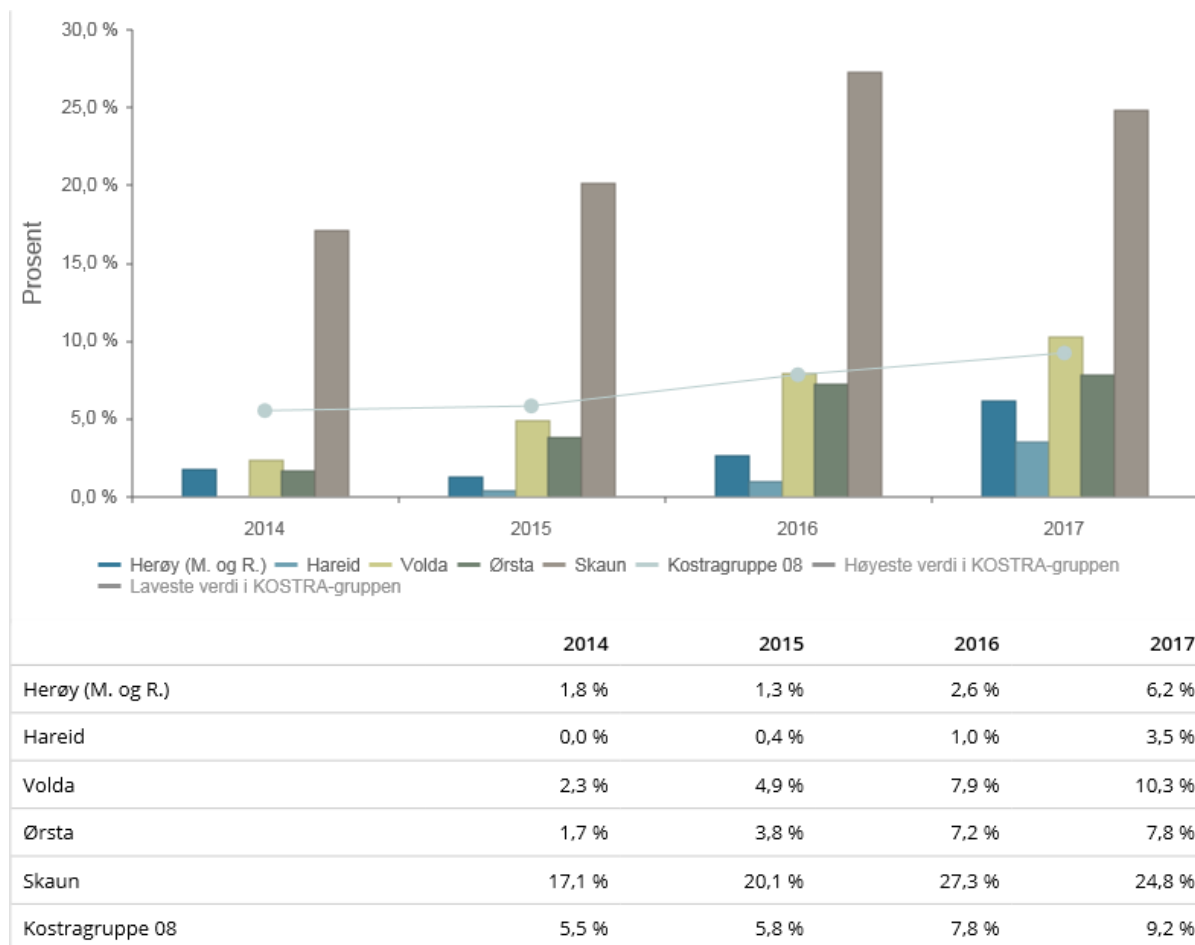
Godt driftsresultat, mykje driftsreservar og låg netto lånegjeld er viktige teikn på sunne kommunale finansar. Herøy har ikkje spesielt gode finansar. Finansane er dårlegare enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 i 2017. Netto driftsresultat er lavare enn gjennomsnittet, reservane (disposisjonsfondet) er små og kommunen har stor netto lånegjeld.

Økonomi - Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

For Herøy sin del et tala inkludert RDA midlane for 2014-2016. I 2017 har vi ført RDA i investeringsrekneskapan slik at den ikkje influerer på økonomiske nøkkeltal. Korrigert for RDA midlane hadde vårt netto driftsresultat i 2014 vore -1,1%, i 2015 1,1% og i 2016 3,8%. Herøy kommune har ikkje eigedomsskatt, slik alle samanlikningskommunene har. Det er den største grunnen til at vi har eit driftsresultat som er dårlegare enn Kostragruppe 8. Det gjennomsnittlege netto driftsresultatet dei siste 4 åra har vore på om lag 1,3 %. Det er litt under bransjenormen på 1,75 prosent.

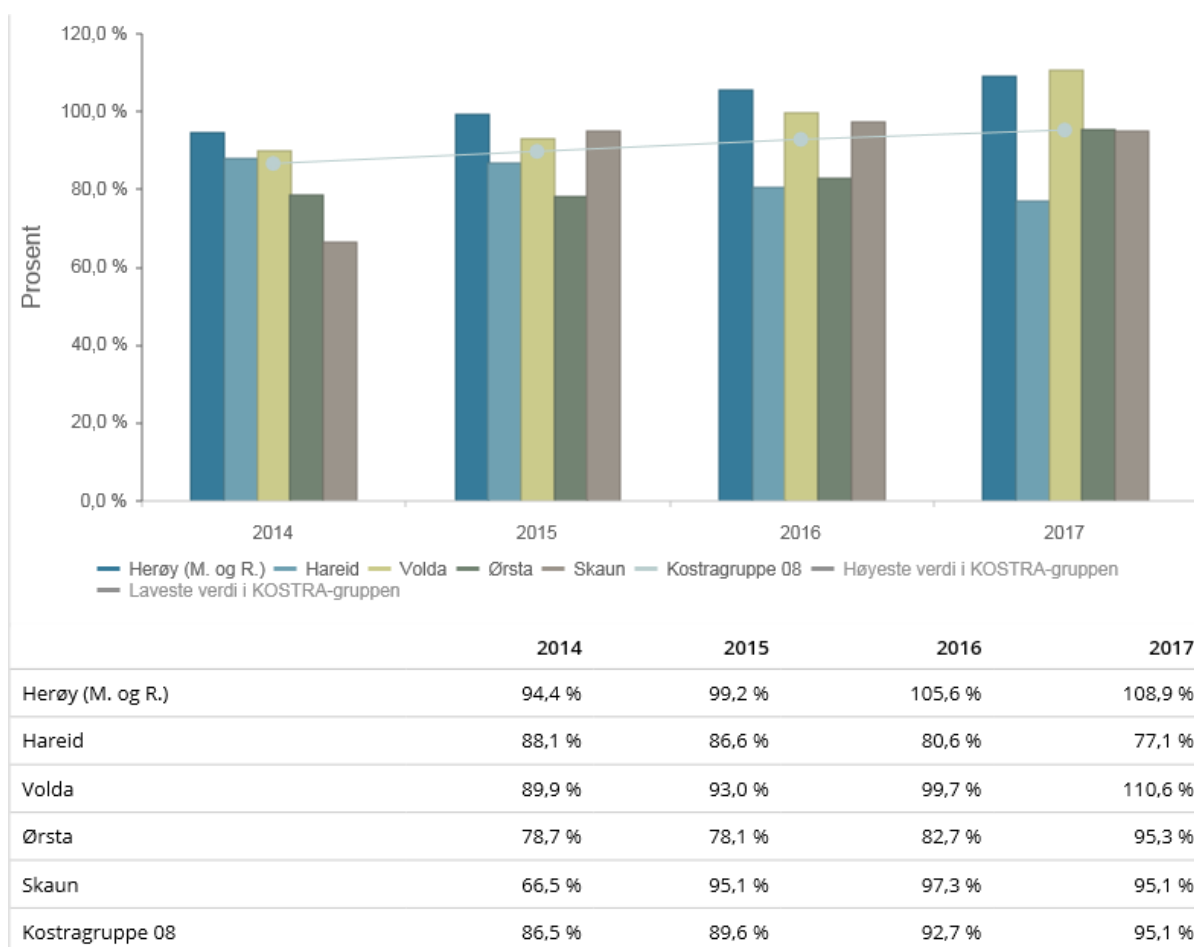
Økonomi - Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

Disposisjonsfondet er kommunen sine reserver for å dekke uføresette utgifter og sviktende inntekter. Det bør utgjere 10 % av driftsinntektene.

Herøy har eit disposisjonsfond på 6,2 %. Det er eit lågt resultat på landsbasis og det er svakt i høve til kommunegruppa. Det gledelege er at fonda har auka bra dei siste 2 års. Gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 er 9,2 prosent. Herøy er nest lågast blant samanlikningskommunane. Dersom ein nyttar heile mindreforbruket i 2017 til å styrkje disposisjonsfondet vil det utgjere om lag 7,7 prosent av kommunens driftsinntekter i 2017.

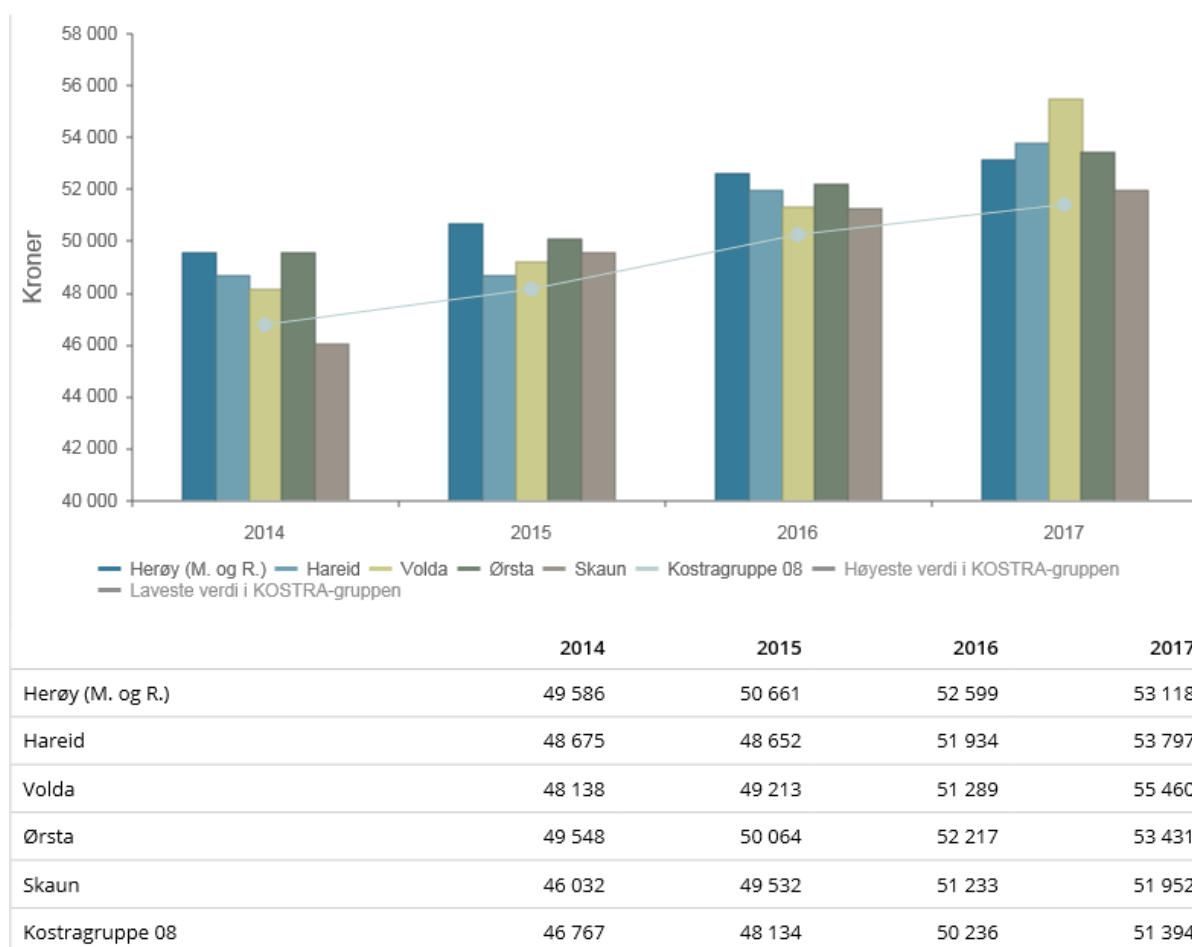
Økonomi - Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Netto lånegjeld bør holdast under kontroll for å unngå for stor renterisiko, spesielt i tider med låge renter. Netto lånegjeld bør helst vere under 50 % av årlege driftsinntekter.

Herøy har stor lånegjeld. Netto lånegjeld i konsernet er nær 109% av driftsinntektene i 2017. Det er 13,8 prosentpoeng meir enn gjennomsnittet i kommunegruppa og nest høgast av samanlikningskommunane. Lånegjelda (gjeldsgraden) har har auka kraftig dei siste fire åra. Frå 2016 til 2017 har Herøy kommune si gjeld auka med i underkant av 1,0 mill kr. Likevel ser vi av tabellen og grafen over at Herøy kommune si lånegjeld har auka med 3,3% i høve brutto driftinntetker. Grunnen til dette er at RDA inntektene (øyremerka statstilskot) var med i driftsrekneskapen i 2016. desse utgjorde vel 34,0 mill kr og gjorde at våre brutto driftsinntekter i 2016 var betydeleg høgare enn i 2017.

Frie inntekter i kr per innbygger

Tidlegare var vi ei skattesterk kommune, men dei siste åra har vi gradvis nærma oss snittet og i 2017 hamna vi like under 100% av landsgjennomsnittet.

Vi ser vidare av tabellen at vi i 2014 var den av samanlikningskommunene (dei lokale) som hadde høgast frie inntekter per innbygger medan vi i 2017 er den med lavast frie inntekter per innbygger.

7.3 Rekneskapsprinsipp

Herøy kommune fører rekneskapen sin etter dei kommunale rekneskapsprinsippa nedfelt i Kommunelova § 48 og rekneskapsførekriftene § 7. Anordningsprinsippet gjeld i kommunal sektor og tilseier at tilgang og bruk av midlar i løpet av året som vedkjem kommunen si verksemd, skal gå fram av driftsrekneskapen eller investeringsrekneskapen. Driftsrekneskapen syner driftsutgifter og driftsinntekter i kommunen og resultat for året. Investeringsrekneskapen syner kommunen sine utgifter i samband med investeringar, utlån med meir, samt korleis desse er finansiert.

Kommunen sin driftsrekneskap syner årlege avskrivningar som er årlege kostnader som følgje av forbruk av driftsmidlar. Avskrivningane har betydning for kommunen sitt brutto driftsresultat, men blir utnulla slik at netto driftsresultat ikkje er påverka av denne kostnaden. Netto driftsresultat i kommunen er derimot belasta med årets

avdrag som er den utgifta som skal påverke kommunen sitt driftsresultat etter gjeldande rekneskapsreglar. Grunnen til at avskrivningane blir vist i rekneskapen er blant anna at dei som tek avgjerder, (adm. leiarar og politikarar) og dei som brukar rekneskapen, skal sjå denne kostnaden presentert i rekneskapen og vurdere den i høve til kommunen sitt driftsresultat og avdragsutgifter.

I 2017 vart RDA midlane for første gang ført i investeringsrekneskapen. Det gjer at nøkkeltala for perioda 2014-2016 og 2017 ikkje er samanliknbare for Herøy kommune sin del. Fordelen med omlegginga er at vi no er samanliknbare med andre kommunar når det gjeld økonomiske nøkkeltal.

Vidare er rekneskapen ført etter bruttoprinsippet. Det tyder at det ikkje er gjort frådrag i inntekter for tilhøyrande utgifter og heller ikkje frådrag i utgifter for tilhøyrande inntekter. Dette tyder at aktiviteten i kommunen kjem fram med rett sum.

7.4 Rammevilkår/resultat

Herøy kommune har eit brukbart betra brutto- og netto driftsresultat i 2017, sjølv om det ikkje kan måle seg med 2016. Netto driftsresultat er positivt med vel 9,5 mill. kr (1,47%). Staten sitt mål er at netto driftsresultat skal utgjere 1,75 % av driftsinntektene (reduisert frå 2,0%). Netto driftsresultat er med det 0,28 % eller nær 2,82 mill. kr lavare enn målsetjinga

Alle tal i 1.000 kr

År	2013	2014	2015	2016	2017
Brutto driftsres	(45.577)	(43.265)	(2.161)	31.014	(2.080)
Netto driftsres	(35.245)	(43.405)	1.150	41.783	9.533
Brutto driftsres eks RDA	2.490	(9.132)	3.876	14.282	(2.080)
Netto driftsres eks RDA	19.249	(6.373)	6.845	24.582	9.533

Som ein ser av tabellen over har RDA-midlane stor betydning når det gjeld brutto- og netto driftsresultatet for perioden 2013-2016.

I rekneskapen per 31.12.2017 utgjer kommunen sine disposisjonsfond om lag 39,6 mill. kroner. Sett i høve til 31.12.2016 er dette ein auke på om lag 21,78 mill. kr. Dersom ein brukar heile mindreforbruket i 2017 til å styrke disposisjonsfonda aukar desse til om lag 49,7 mill kr.

Herøy kommune har dei siste åra hatt bra samsvar mellom budsjett og rekneskap for det som gjeld drifta. Det syner at kommunen har gode budsjettprosessar med involvering frå avdelingar, administrasjon og politikarar. Likevel har kommunen eit forbetringspotensiale når det gjeld å få avsett/brukt ulike bundne og ubundne driftsfond.

Når det gjeld kommunen sitt rekneskapsmessige resultat varierer det mykje frå år til år. Faktorar som har spelt ei avgjerande rolle her dei siste åra (både positive og negative) er momskompensasjon investeringar, finansavkastninga, svingande

skatteinntekter og i perioden 2010-2016 også RDA-midler (sjå ovanfor). Drifta av kommunen er på eit nøkternt nivå, men investeringane har tidvis vore store og det gjer at gjeldsbyrda er stor. Auka finanskostnadar framover vil ha som konsekvens at drifta må reduserast på ein skilde område.

7.5 Hovudtalsanalyse

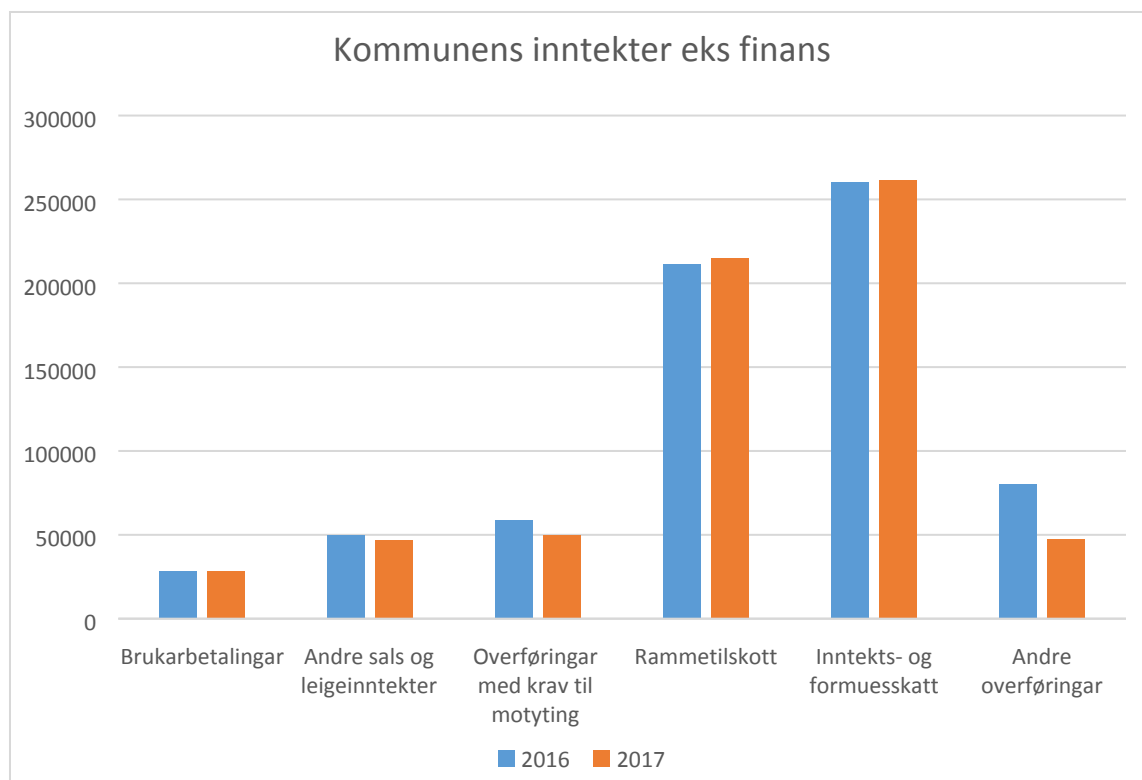
Den kommunale rekneskapen er delt i tre:

1. Driftsrekneskapen
2. Investeringsrekneskapen
3. Balansen

Driftsinntekter

- Skatteinntekter (formues- og inntektsskatt)
- Rammetilskott frå staten
- Andre statstilskott (også øyremerka)
- Andre driftsinntekter som bl.a. vert inntektsført direkte på avdelingane som t.d. refusjonar, brukarbetalingar osv

Fordelinga av inntektene kan ein setje opp slik (mill kr):

Skatt er den største inntektsposten. I 2017 utgjorde denne inntekta nær 40,3% av dei samla kommunale driftsinntektene eks. finans. I 2016 utgjorde dei nær 39,8 % av inntektene.

Skatteinntekter

Skatteoppkrevjaren i Herøy fekk i 2017 kommunale skatteinntekter på om lag 261,5 mill. kr. Det er ein auke i høve til 2016 på nær 1,5 mill. kr.

Skatteinntektene i Herøy kommune var (i mill. kroner) slik:

	Rekneskap 2017	Justert Budsjett 2017
Inntekt	261,5	275,0
% av landsgjennomsnittet per innbyggjar	98,0	
Inntekteutjamning (netto) i mill kr	-0,3 mill kr	

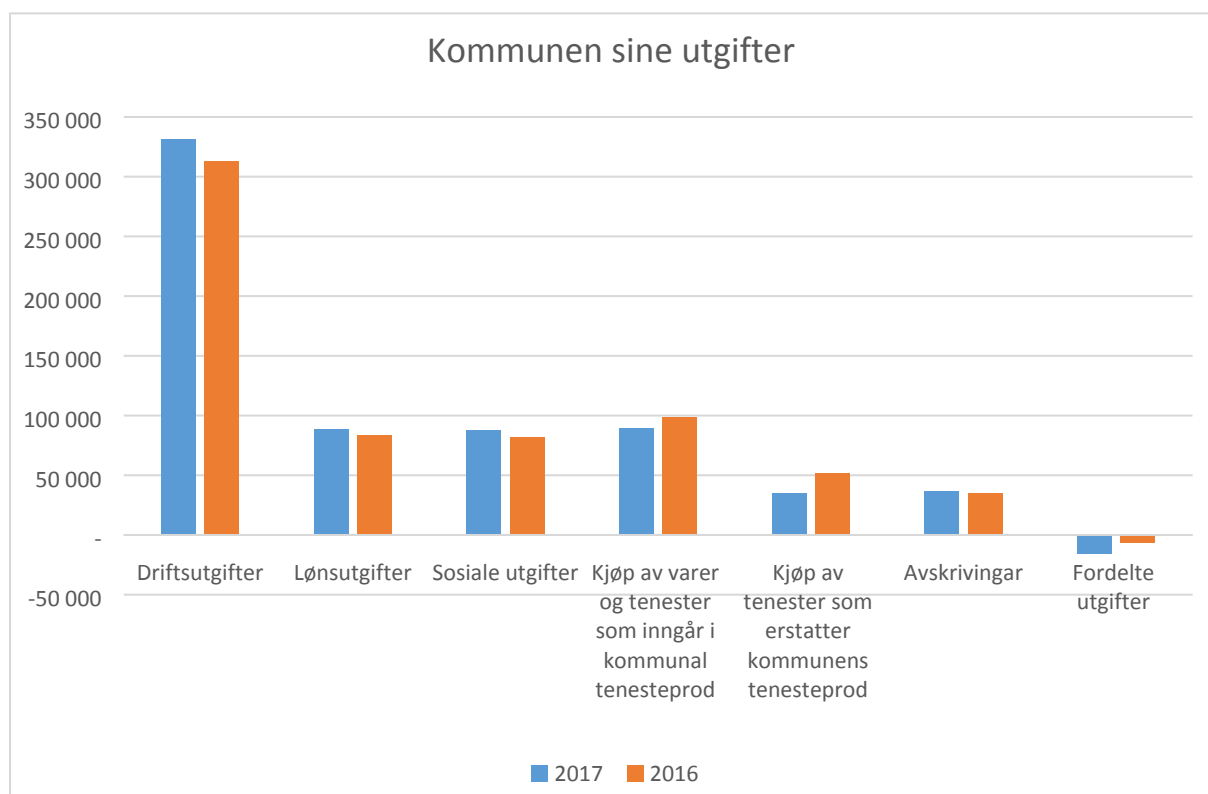
Herøy kommune sine skatteinntekter (forskotspliktige) er vanskelege å budsjettere og har variert mykje få år til år. Tendensen er likevel klar. Vi har gått frå å vere ei skattesterk kommune til å bli ei normalkommune når det gjeld skatteinntektene. 2017 er det første året Herøy har hatt skatteinntekter under landsgjennomsnittet (98%). Går vi tilbake til 2012 var skatteinntektene våre heile 115,7% av landsgjennomsnittet.

Driftsutgifter

Herøy kommune sine driftsutgifter (eksklusive interne overføringar) består av:

- Lønn- og sosiale utgifter
- Kjøp av varer og tenester som inngår i produksjonen
- Kjøp av varer og tenester som erstattar eigenproduksjonen
- Andre utgifter som t.d. tilskott, overføringar, bidrag
- Finans (renter, avdrag, kurstap etc.)

Fordelinga (kr) eks finanskostnadane kan ein setje opp slik:

Driftsutgiftene (eks fordelte utgifter) auka med 3,7 mill kr frå 2016 til 2017 (0,55 %). Løn og sosiale kostnader auka med nær 22,8 mill. kroner (5,7 %) frå 2016 til 2017. Tek ein omsyn til refusjon sjukeløn var auken på nær 20,8 mill kr.

Lønn og sosiale utgifter utgjorde om lag 66,5 % av totale driftsutgifter (eks. interne overføringar, finansieringsutgifter og utbetalte RDA-midlar) for 2017, medan tilsvarende tal for 2016, 2015, 2014, 2013, 2012, 2011, 2010 og 2009 var hhv 65,5% - 66,0 % - 63,3 % - 64,2 %, 64,3 % - 64,3 % - 66,2 % og 66,4 %. Dei siste to åra har lønsrelaterte kostnader auka mykje i kroner sett i høve til andre driftsutgifter. Det kan tyde på at avdelingane har vore flinke til å kutte i andre driftsutgifter desse åra.

Nøkkeltal	2017	2016	2015
Sum driftsinntekter	-648.776	-687.849	-646.270
Sum driftsutgifter	650.856	656.835	648.432
Brutto driftsresultat	2.080	-31.014	2.161
Finansinntekter	-11.672	-12.356	-9.461
Finansutgifter	36.180	36.712	39.269
Motpost avskrivningar	-36.121	-35.126	-33120
Netto driftsresultat	-9.533	-41.783	-1.150
Bruk av avsetnader	-28.088	-13.966	-12-736
Avsetnader	27.652	33.257	6.614
Rekneskapsmessig meir-/mindreforbruk	-10.060	-22.493	-7.273
Brutto driftsresultat i % av driftsinntekter	-0,32	4,51	-0,33
Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter	1,47	6,07	0,17

Netto driftsresultatet i 2017 vart positivt med omlag 9,5 mill. kr. Dette vart nær 10,1 mill. kr betre enn justert budsjett. I driftsrekneskapan brukte vi nær totalt 28,1 mill kr av avsetningane. Av dette brukte vi 0,7 mill. kroner av disposisjonsfonda og nær 4,9 mill. kr av dei bundne fonda. Vi avsette totalt 27,65 mill. kroner i driftsrekneskapan for 2017. Desse vart nytta til avsetjing til bundne fond med nær 5,1 mill. kr, til avsetjing til disposisjonsfond med nær 22,5 mill. kr (det rekneskapsmessige mindreforbruket i 2016, slik at det rekneskapsmessige mindreforbruket i 2017 blir om lag 10,06 mill kr.

Brutto driftsresultat i 2017 vart negativt med nær 2,1 mill. kr. Sidan 2003 er det berre 2006 og 2009, 2010, 2011, 2012 og 2016 som har gitt eit positivt brutto driftsresultat.

Kommunen må gjennomføre pliktige avsetnader og bruk av eksterne midlar som til dømes næringsfond, øyremerka statstilskott (bundne fond) og liknande.

Resultatet etter desse transaksjonane vert kalla rekneskapsmessig meir- eller mindreforbruk. I 2016 fekk vi eit rekneskapsmessig mindreforbruk på om lag 25,556 mill. kroner. Det gir oss slike tal:

	2017	2016	2015
Netto driftsresultat (i 1.000 kr)	-9.533	-41.783	-1.150

Pluss			
Bruk av tidlegare års mindreforbruk	-22.493	-7.406	
Bruk av disposisjonsfond	-715	-579	-5.035
Bruk av bundne fond	-4.880	-5.981	-7.701
Sum bruk av avsetnader	-28.088	-13.966	-12.736
Minus			
Overført til investeringsrekneskapen			
Avsett til tidlegare års meirforbruk			935
Avsetnader til disposisjonsfond	22.493	10.456	2.008
Avsetnader til bundne fond	5.069	22.801	3.671
Sum avsetnader	27.562	33.257	6.614
Rekneskapsmessig mindreforbruk	-10.060	-22.493	-7.273
Rekneskapsmessig meirforbruk			

Det rekneskapsmessige resultatet har ein tendens til å svinge mykje frå år til år i Herøy. I 2017 vart skatteinntektene og rammetilskotet (samla) lavare enn regulert budsjettert (om lag 2,0 mill. kroner). Avdelingane hadde eit samla mindreforbruk på om lag 3,27 mill kr i høve til regulert budsjett. I tillegg vart kommunens netto finanskostnadar om lag 3,95 mill kr lavare enn budsjettert. Resten skuldast lavare pensjonskostnadar enn budsjettert.

Arbeidskapital

Dette er differansen mellom omlaupsmidlar og kortsiktig gjeld. Ved utgangen av 2017 hadde kommunen ein arbeidskapital på 142,2 mill. kr. Dette er ein reduksjon i høve til 2016 på om lag 7,0 mill. kr. Korrigerer ein tala for premieavviket på pensjon vert tala for 2017 114,7 mill. kr og for 2016 om lag 120,3 mill. kr – ein reduksjon på om lag 5,6 mill. kr.

Likviditet

Kommunen sin likviditet var brukbar i 2017. Per 31.12.2017 hadde kommunen om lag 174,5 mill. kr plassert i bankinnskott, aksjar notert på Oslo Børs, sertifikatinnskott og obligasjonar. Dette er ein *reduksjon i høve 2016 på om lag 38,4 mill kr men betre enn både i 2014 og 2015.*

- Likviditetsgrad 1 måler tilhøvet mellom omlaupsmidlar (eks. premieavvik) og kortsiktig gjeld. Det vil seie at den måler kommunen si evne til å dekke sine betalingsplikter etter kvart som dei forfell. Likviditetsgrad 1 bør vere over 2 og i Herøy kommune var den på 2,2. I 2016 og 2015 var den på hhv 1,9 og 2,1.
- Likviditetsgrad 3 seier noko om tilhøvet mellom dei mest likvide midlane og kortsiktig gjeld. Dei mest likvide midlane i dette tilfellet er reine bankinnskott. Likviditetsgrad 3 bør vere på minst 0,33 for å vere tilfredsstillande, og i Herøy kommune syntenøkkeltalet 0,96. I 2016 og 2015 var den på hhv 1,06 og 0,97. Den har såleis vore stabil dei siste åra.

Likviditeten har vore god dei siste par åra og vi må tilbake til 2014 for å finne sist kommunen måtte nytte trekkretten i Danske Bank ASA.

Finanspostar i driftsrekneskapen

Ifølgje rekneskapen var netto finanskostnadar i 2017 på om lag 24,5 mill kr. I 2016 utgjorde netto finanskostnadane 24,4 mill kr og i 2015, 2014, 2013, 2012 og 2011

var den på hhv 29,8 mill. kr 29,6 mill. kr, 14,2 mill. kr, 21,6 mill. kr og 28,9 mill. kr. Det syner at finansinntektene og finanskostnadane kan endre seg mykje i løpet av kort tid. Grunnen til dette finn ein i det vesentlege i dei plasseringane kommunen har i aksje- og obligasjonsmarknaden. I 2017 hadde vi eit netto vinst på 4,7 mill. kr opp 1,0 mill sett i høve til 2016. I 2015 hadde vi eit netto tap på 1,2 mill. kr, i 2014 var gevinsten på beskjedne 0,65 mill. kr medan den i 2013 var på heile 8,1 mill. kr.

I tillegg til dette kjem aksjeutbyttet frå Tussa AS som i 2017 var på om lag 4,1 mill kr – opp om lag 0,8 mill kr sett i høve til 2016.

Rentenivået har synt ein fallande tendens i fleire år. Det har ført til at rentekostnadane har vore nærast uendra trass i ei auka lånegjeld. I 2017 auka imidlertid avdragskostnadane med 1,6 mill kr. Dette skuldast i første rekke auka avskrivingsgrunnlag i balansen. Vi ser også ein reduksjon i renteinntektene. Dette skuldast bl.a lavare gjennomsnittleg innestående på konti samt eit redusert rentenivå.

Tal i mill. kroner

	Rekneskap 2017	Rekneskap 2016	Rekneskap 2015
Renteinntekter/utbytte	11,7	12,3	9,5
Av dette:			
Aksjeutbytte Tussa AS	4,1	3,2	2,8
Kursvinst/utbytte andre aksjar	5,5	5,1	2,7
Andre renteinntekter	2,1	4,0	4,0

Herøy kommune si lånegjeld aukar berre marginalt i 2017. Dei totale rentekostnadane har imidlertid ikkje auka tilsvarande gjeldsveksten. Dette skuldast eit låg rentenivå og at kommunen i samarbeid med Bergen Capital Management har vore aktive i marknaden og fått gode rentevilkår med bankar og finansinstitusjonar. Når det gjeld **reine** rentekostnadar var desse i 2016 på 14,4 mill. kr. I 2015 utgjorde dei 14,7 mill. kr. I 2014 utgjorde dei 14,9 mill. kr. I 2013, 2012, 2011, 2010 og 2009 var dei på hhv 16,5 mill. kr, 18,4 mill. kr, 17,3 mill. kr, 16,2 mill. kr og 17,7 mill. kr. Vi har aldri hatt så stor gjeld og heller ikkje hatt så låge faktiske rentekostnadar på nær 10 år.

Dei totale finanskostnadane kan ein sette opp i ein slik tabell:

Tal i mill. kroner.

	Rekneskap 2017	Rekneskap 2016	Rekneskap 2015
Renteutgifter	13,9	14,4	14,7
Tap/verdireduksjon aksjar og obligasjonar	0,5	2,0	3,6
Avdragsutgifter	21,8	20,3	20,8

Langsiktig gjeld og pensjon

Kommunane er pålagde å føre pensjonane etter liknande reglar som det bedrifter som følgjer rekneskapslova gjer. Dette fører til at kommunane må skaffe til veie ei aktuarberekning ved årsskiftet der det etter nærare fastsette reglar vert berekna kva som er kommunen si utgift dersom drifta skulle opphøyre per 31.12. Dette stiller ein opp mot midlane ein finn i fonda (hjá oss KLP og SPK). Tala syner ei teoretisk over- eller underdekning i ordningane.

Ingen av ordningane syner dekning i og med at AFP-krava (forpliktingane) ikkje kan

forsikraste, men i det teoretiske tilfellet vil dei vere eit krav. Litt grovt kan ein seie at skilnaden mellom berekna krav (forplikting) og pensjonsmidlar syner noverdien av AFP-krava (forpliktingane).

Fordeling av brutto og netto driftsutgifter per sektor

Kommunestyret i Herøy gav gjennom budsjettvedtaket for 2017 ei netto driftsramme til i alt 18 ulike sektorar/avdelingar. Utviklingsavdelinga si netto ramme var ei summering av dei gamle ansvarsområda Utviklingsavdelinga, Anleggs- og driftsavdelinga og Brannvern og feiing. Netto ramme i budsjettvedtaket for desse 3 var samla på 21,93 mill kr, men dette vart gjennom budsjettendingar korrigert til 24,28 mill kr (tiltaksapakken). Rekneskapan synte netto brukte midlar på 25,55 mill kr.

Oversikt over brutto og netto utgifter og inntekter fordelt på ansvarsområder slik det er oppsett i budsjettvedtaket				
Avdeling	Rekneskap	Rev.budsjett	Avvik i kr	Avvik i %
Sektor STAB				
Utgifter	3 762 005	3 943 974	181 969	
Inntekter	-1 096 476	-983 974	112 502	
Serviceforretning	2 665 529	2 960 000	294 471	11,05
Mindreforbruk på kr 294.471,-				
Utgifter	2 260 532	2 302 709	42 177	
Inntekter	-285 423	-122 709	162 714	
Dokumentasjon og politisk sekretariat	1 975 109	2 180 000	204 891	10,37
Mindreforbruk på kr 204.891,-				
Utgifter	5 808 326	5 945 826	137 500	
Inntekter	-391 062	-295 826	95 236	
Økonomiavdeling	5 417 264	5 650 000	232 736	4,39
Mindreforbruk på kr 232.736,-				
Utgifter	10 278 829	9 940 765	-338 064	
Inntekter	-2 818 087	-2 130 765	687 322	
Personal- og organisasjonsavdelinga	7 460 742	7 810 000	349 258	4,68
Mindreforbruk på kr 349.258,-				
Utgifter	6 975 768	7 404 635	428 867	
Inntekter	-655 815	-644 635	11 180	
Informasjonsteknologi	6 319 953	6 760 000	440 047	6,96
Mindreforbruk på kr 440.047,-				
Utgifter	41 706 421	43 644 058	1 937 637	
Inntekter	-17 489 775	-19 671 245	-2 181 470	
Eigedomsavdelinga	24 216 646	23 972 813	-243 833	-1,01
Meirforbruk på kr -243.833,-				
SUM STAB (netto)	48 055 243	49 332 813	1 277 570	2,66
Mindreforbruk Stab på kr 1.277.570,-				
Sektor OPPVEKST				
Utgifter	71 356 837	72 480 359	1 123 522	
Inntekter	-6 091 269	-5 340 359	750 910	
Barnehagar	65 265 568	67 140 000	1 874 432	2,87
Mindreforbruk på kr 1.874.432,-				
Utgifter	138 143 440	142 071 613	3 928 173	
Inntekter	-26 298 316	-28 971 613	-2 673 297	
Grunnskular,PPT,Kulturskulen m.m.	111 845 124	113 100 000	1 254 876	1,13
Mindreforbruk på kr 1.254.876,-				
SUM OPPVEKST (netto)	177 110 692	180 240 000	3 129 308	1,77
Mindreforbruk Oppvekst på kr 3.129.308,-				
Sektor HELSE OMSORG				
Utgifter	55 069 679	50 674 077	-4 395 602	
Inntekter	-14 250 642	-11 874 077	2 376 565	

Barn, familie og helse	40 819 037	38 800 000	-2 019 037	-4,94
	Meirforbruk på kr 2.019.037,-			
Utgifter	146 706 245	138 639 686	-8 066 559	
Inntekter	-34 537 669	-29 319 686	5 217 983	
Pleie og omsorgsavdelinga	112 168 576	109 320 000	-2 848 576	-2,54
	Meirforbruk på kr 2.848.576,-			
Utgifter	57 692 531	56 727 443	-965 088	
Inntekter	-18 030 290	-15 747 443	2 282 847	
Bu- og habiliteringsavdelinga	39 662 241	40 980 000	1 317 759	3,32
	Mindreforbruk på kr 1.317.759,-			
Utgifter	20 784 030	20 945 096	161 066	
Inntekter	-15 031 298	-11 545 096	3 486 202	
Sosial og flyktning	5 752 732	9 400 000	3 647 268	63,40
	Mindreforbruk på kr 3.647.268,-			
SUM HELSE OG OMSORG (netto)	198 402 586	198 500 000	97 414	0,05
	Mindreforbruk Helse og omsorg kr 97.414,-			
Sektor SAMFUNNSUTVIKLING				
Utgifter	21 335 034	18 805 512	-2 529 522	
Inntekter	-11 373 255	-10 195 512	1 177 743	
Kulturavdelinga	9 961 779	8 610 000	-1 351 779	-13,57
	Meirforbruk på kr 1.351.779,-			
Utgifter	12 363 765	11 696 318	-667 447	
Inntekter	-5 146 971	-3 857 697	1 289 274	
Utviklingsavdelinga	7 216 794	7 838 621	621 827	8,62
	Mindreforbruk på kr 621.827,-			
Utgifter	32 957 869	28 808 339	-4 149 530	
Inntekter	-23 916 615	-20 738 933	3 177 682	
Anleggs- og driftsavdelinga	9 041 254	8 069 406	-971 848	-10,75
	Meirforbruk på kr 971.848,-			
Utgifter	10 938 418	9 646 107	-1 292 311	
Inntekter	-1 645 744	-1 272 095	373 649	
Brannvern og feiing	9 292 674	8 374 012	-918 662	-9,89
	Meirforbruk på kr 918.662,-			
SUM SAMFUNNSUTVIKLING (netto)	35 512 501	32 892 039	-2 620 462	-7,38
	Meirforbruk Samfunnsutvikling på kr 2.620.462,-			
Andre OMRÅDER				
Utgifter	4 379 493	4 437 261	57 768	
Inntekter	-426 774	-387 261	39 513	
Folkevalde	3 952 719	4 050 000	97 281	2,46
	Mindreforbruk på kr 97.281,-			
Utgifter	2 649 403	3 903 654	1 254 251	
Inntekter	-273 584	-523 654	-250 070	
Administrativ leiging	2 375 819	3 380 000	1 004 181	42,27
	Mindreforbruk på kr 1.004.181,-			

Utgifter	14 384 703	14 600 858	216 155	
Inntekter	-1 766 021	-1 340 858	425 163	
Overføringer	12 618 682	13 260 000	641 318	5,08
Mindreforbruk på kr 641.318,-				
Utgifter	892 429	919 425	26 996	
Inntekter	-1 703 002	-2 085 655	-382 653	
Ø-hjelp, mottak	-810 573	-1 166 230	-355 657	-43,88
Meirforbruk på kr 355.657,-				
Utgifter	79 958 697	77 843 609	-2 115 088	
Inntekter	-557 176 366	-558 332 231	-1 155 865	
Skatt, ramme, finans, tilskot	-477 217 669	-480 488 622	-3 270 953	0,69

Totalt var det sju avdelingar som hadde meirforbruk i 2017 (5 i 2016) på i alt 4,9 mill. kr, medan 13 (15 i 2016) avdelingar hadde eit mindreforbruk på i alt 8,2 mill. kr. Totalt netto mindreforbruk i høve regulert budsjett var såleis på om lag 3,3 mill. kr noko som seier at avdelingane samla sett har synt god budsjett disiplin.

7.6 Hovudoversikt

Hovudoversikt drift

Økonomisk oversikt - Drift				
Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Rekneskap 2016
DRIFTSINNTEKTER				
Brukerbetalingar	-28 393	-26 813	-26 813	-28 339
Andre salgs- og leieinntekter	-47 014	-48 942	-48 892	-49 565
Overføringer med krav til motytelse	-49 908	-53 699	-31 593	-58 687
Rammetilskudd	-214 703	-203 200	-203 200	-211 084
Andre stallinge overføringer	-46 323	-39 436	-31 796	-74 595
Andre overføringer	-931	-53	-53	-5 533
Inntekts- og formuesskatt	-261 503	-275 000	-275 000	-260 046
Eiendomsskatt verk og bruk	0	0	0	0
Eiendomsskatt annen fast eiendom	0	0	0	0
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	-648 776	-647 143	-617 347	-687 849
DRIFTSUTGIFTER				
Lønnsutgifter	331 119	328 756	311 640	312 648
Sosiale utgifter	87 970	96 777	90 530	83 656
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenesteprod.	87 795	81 212	74 410	81 987
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteprod.	89 069	89 760	89 660	98 290
Overføringer	34 530	29 625	29 690	51 211
Avskrivningar	36 121	33 812	33 812	35 126
Fordelte utgifter	-15 747	-6 252	-6 333	-6 083
Sum driftsutgifter	650 856	653 690	623 409	656 835
Brutto driftsresultat	2 080	6 547	6 062	-31 014
EKSTERNE FINANSINNTEKTER				

Renteinntekter og utbytte	-6 163	-7 275	-6 775	-6 408
Gevinst finansielle instrumenter	-5 483	-4 025	-4 025	-5 935
Mottatte avdrag på lån	-27	-202	-202	-13
Sum eksterne finansinntekter	-11 672	-11 502	-11 002	-12 356
EKSTERNE FINANSUTGIFTER				
Renteutgifter og låneomkostninger	13 856	16 665	16 665	14 435
Tap finansielle instrumenter	492	200	200	2 044
Avdrag på lån	21 832	22 850	22 850	20 233
Utlån	0	250	250	0
Sum eksterne finansutgifter	36 180	39 965	39 965	36 712
Resultat eksterne finanstransaksjoner	24 508	28 463	28 963	24 356
Motpost avskrivninger	-36 121	-34 400	-34 400	-35 126
Netto driftsresultat	-9 533	610	625	-41 783
BRUK AV AVSETNINGER				
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-22 493	-22 493	0	-7 406
Bruk av disposisjonsfond	-715	-1 530	-715	-579
Bruk av bundne fond	-4 880	-2 061	-2 061	-5 981
Bruk av likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	-28 088	-26 084	-2 776	-13 966
AVSETNINGER				
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0
Avsatt til dekning av tidligere års r.messige merforbruk	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	22 493	22 993	0	10 456
Avsatt til bundne fond	5 069	2 482	2 152	22 801
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum avsetninger	27 562	25 475	2 152	33 257
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-10 060	0	0	-22 493

Ser ein på hovudpostane (sum inntekter, sum utgifter, sum finansinntekter etc) er det ikkje så store avvik mellom rekneskap og regulert budsjett. På einskildpostar er det imidlertid store differansar. Det ser vi på skatt, rammetilskott og også andre statlege overføringer. For den siste posten sin del skuldast differansen øyremarka tilskott ressurskrevjande brukarar.

På utgiftssida ser ein at lønskostnadane (ink. sosiale utgifter) har eit positivt avvik på om lag 6,5 mill. kr sett i høve til regulert budsjett. Sjølve lønskostnadane vart imidlertid 2,5 mill høgare enn budsjettet.

Brutto lønskostnadar i 2017 er nær 6,0% høgare enn i 2016. Grunnane til dette er bl.a. lønsoppgjret samt auke av tal på stillingar (midlertidige) i PO pga ressurskrevjande brukarar.

Hovudoversikt Investering

I investeringsrekneskapen fører ein kjøp med ein verdi som er høgare enn kr

100.000,- og som har ei levetid på minimum 3 år. Vidare skal ein her føre inntekter ein berre får ein gong og utgifter av spesiell karakter. I 2017 har vi hatt utfordringar knytt til investering kontra vedlikehald og evt tap som følge av tomtsal.

Økonomisk oversikt - Investering				
Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016
INNETEKTER				
Salg driftsmidler og fast eiendom	-1 651	0	0	-2 095
Andre salgsinntekter	0	0	0	-630
Overføringer med krav til motytelse	-8 036	-20 409	-9 650	-15 603
Moms-kompensasjon	0	0	0	0
Statlige overføringer	-20 645	0	0	-100
Andre overføringer	-1 277	-60	0	-815
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-322	0	0	0
Sum inntekter	-31 931	-20 469	-9 650	-19 243
UTGIFTER				
Lønnsutgifter	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenesteprod.	42 642	124 268	46 400	76 291
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjensteprod.	828	1 593	1 400	1 154
Overføringer	20 198	20 773	9 650	15 395
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	-300
Sum utgifter	63 669	146 633	57 450	92 540
FINANSIERINGSTRANSAKSJONER				
Avdrag på lån	3 368	0	0	3 376
Utlån	17 047	5 000	5 000	23 495
Kjøp av aksjer og andeler	1 788	1 350	1 350	1 705
Dekning av tidligere års udekkede merforbruk	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	703	0	0	0
Avsatt til bundne fond	7 820	0	0	0
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	30 726	6 350	6 350	28 576
Finansieringsbehov	62 463	132 514	54 150	101 874
FINANSIERING				
Bruk av lån	-57 919	-119 864	-45 300	-97 086
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponerte mindreforbruk	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-1 949	0	0	-4 358
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-178	-300	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-2 418	-12 350	-8 850	-430
Bruk av bundne fond	0	0	0	0
Bruk av likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum finansiering	-62 463	-132 514	-54 150	-101 874
Udekket / Udisponert	0	0	0	0

Herøy kommune investerte for om lag 65,5 mill. kr i 2017 inkludert kjøp av aksjer og andeler (eigenkapitalinnskott i KLP) på 1,79 mill. kr. I 2017 vart prosjekt som Eggesbøtun ferdig og tatt i bruk. I tillegg vart det brukt om lag 8,6 mill kr på Myrabakken Bustadfelt på Moltu. Elles er det investert i ei mengd mindre prosjekt som IKT, gravplassar, oppgradering av Bergsøy skule Borga, oppgradering av Herøy omsorgssenter osb. Det meste av investeringane vart finansiert ved bruk av lån.

Balanserekneskapen

Balansen syner eigedelar som likvidar, fordringar, anleggsmidlar og korleis desse er finansiert. Finansieringa i balansen vert delt i 3 – kortsiktig gjeld, langsiktig gjeld og eigenkapital.

Balanseregnskapet		
Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Regnskap 2016
EIENDELER		
ANLEGGSMIDLER		
Faste eiendommer og anlegg	895 634	882 750
Utstyr, maskiner og transportmidler	37 314	39 825
Utlån	96 666	69 620
Aksjer og andeler	90 791	87 689
Pensjonsmidler	718 597	673 198
Sum anleggsmidler	1 839 003	1 753 081
OMLØPSMIDLER		
Kortsiktige fordringer	35 695	49 545
Premieavvik	27 545	28 943
Aksjer og andeler	82 587	66 622
Sertifikater	0	0
Obligasjoner	0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd	91 879	146 329
Sum omløpsmidler	237 705	291 439
Sum eiendeler	2 076 708	2 044 520
EGENKAPITAL OG GJELD		
EGENKAPITAL		
Disposisjonsfond	-39 642	-17 864
Bundne driftsfond	-46 460	-38 241
Ubundne investeringsfond	-7 025	-8 918
Bundne investeringsfond	-2 277	-2 488
Regnskapsmessig mindreforbruk	-10 060	-22 493
Regnskapsmessig merforbruk	0	0
Udisponert i investeringsregnskapet	0	0
Udekket i investeringsregnskapet	0	0
Likviditetsreserve	0	0
Kapitalkonto	-143 356	-110 979
Endring rekneskapsprinsipp AK (drift)	0	0
Endring rekneskapsprinsipp AK (investering)	0	0
Sum egenkapital	-248 820	-200 983

GJELD		
LANGSIKTIG GJELD		
Pensjonsforpliktelser	-883 165	-852 575
Ihendehaverobligasjonslån	0	0
Sertifikatlån	0	0
Andre lån	-840 732	-840 261
Sum langsiktig gjeld	-1 723 897	-1 692 837
KORTSIKTIG GJELD		
Kassekredittlån	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-92 405	-138 260
Premieavvik	-3 132	-3 987
Sum kortsiktig gjeld	-95 537	-142 247
Sum egenkapital og gjeld	-2 068 254	-2 036 066
Ubrukte lånemidler	40 709	50 621
Andre memoriakonti	68	68
Motkonto for memoriakontiene	-40 777	-50 689
Sum memoriakonti	0	0

Dei fleste omløpsmidlane fekk redusert verdi i 2017. Spesielt kontantbeholdninga viste ein stor reduksjon ved dette årsskiftet sett i høve til 31.12.2016. Dette skuldast mange ting bl.a. ei overføring frå kontantar til aksjar og andelar samt at unytta lånemidler har blitt redusert.

Kommunen sine ulike driftsfond vart også styrka, medan investeringfonda vart tappa litt. Når det gjeld dei bundne fonda skuldast det aller meste av auken at vi fekk tilført meir i RDA-midlar i 2017 enn vi betalte ut.

Den langsiktige gjelda auka er nær uendra sett i høve til 2016 og ved årsskiftet utgjorde den om lag 840,8 mill. kr eller om lag kr 93.700,- per innbyggjar.

8. Fokusområde Tenester

Utfordringane for dei kommunale tenestene vil variere frå tenesteområde til tenesteområde. Dei felles utfordringane er:

- Oppnå og dokumentere tilfredsstillande resultat og kvalitet innanfor dei ulike tenesteområda.
- Sikre god brukarmedverknad og løpande utvikling i tenesteytinga
- Leverer tenester i samsvar med brukarane sine lovfesta rettar.
- Digitalisering, innovasjon og bruk av ny teknologi

Det er formulert spesifikke **utviklingsmål for dei ulike tenestene**.

Mål	Resultat av brukarundersøking og nasjonale resultatmålingar skal vere over landsnittet.	Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk.
Korleis lukkast?	Brukarfokus.	Opplæring i lovverk og sakshandsaming.
Korleis måle?	Brukarundersøkingar.	Avvik og klager.
Status 2015	Ikkje målt.	Manglar data.
Ambisjon 2020	Betre enn landsgjennomsnittet.	Manglar data.
Resultatmål 2017	Betre enn landsgjennomsnittet.	Manglar data.

8.1 Kommunebarometeret

Plasseringa er førebels, ettersom ein del data først blir publisert i juni. Dersom vi ser bort frå kommunane sitt ulike økonomiske utgangspunkt, kjem Herøy på ein 310. plass, 159. plass justert for inntekstnivå. Nøkkeltalla er litt betre enn økonomiske føresetnader skulle tilseie. Endeleg tabell blir offentleggjort 21.juni. Herøy er inne på Topp 100-lista innan einingskostnader, sosialteneste og barnevern. Kommunen har sine svakaste plasseringar innan helse (389. plass), økonomi (357. plass) og pleie og omsorg (345. plass). Kommunal Rapport gjer nokre endringar i metoden kvart år. Nye og betre nøkkeltall kjem til, medan andre vert fjerna. Dette påverkar kommunen. Det er i tillegg viktig å hugse at mange ting ikkje blir målt. Ei god plassering eit enkelt år kan skuldast tilfeldigeheiter - på same måte som ei dårleg plassering. Likevel: I hovudsak vil kommunar som ligger langt nede på ein tabell, som regel ha ein del å lære av kommunane som er i toppen av den same tabellen.

Utvikling over tid (sammenliknbar serie)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nøkkeltallene alene	318	41	329	307	354	311	367	279	255
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	217	74	316	279	308	244	313	210	159
Grunnskole				93	152	180	222	221	126
Pleie og omsorg		319	303	251	356	378	403	363	345
Barnevern				242	224	83	215	287	99
Barnehage	259	322	366	377	350	275	331	121	197
Helse		387	404	417	350	361	368	359	389
Sosial	87	158	115	121	179	132	108	138	86
Kultur	269	363	374	355	326	286	263	292	271
Økonomi			343	276	275	343	372	259	357
Kostnadsnivå				105	97	111	94	58	71
Miljø og ressurser		282	212	264		284	280	276	186
Saksbehandling						51			

Vann, avløp og renovasjon

Plasseringene i denne tabellen er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2018-barometeret. Plasseringene vil derfor AVVIKE fra det som ble rapportert for ett eller flere år siden. På den annen side er tidsserien så sammenliknbar som det er mulig å få den.

Herøy målt mot egne naboer

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Volda	42	181	207	248	9	123	148	142	241
Vanylven	56	43	379	304	171	176	58	50	172
Ulstein	59	54	132	331	120	239	207		
Giske	148	110	14	374	411	248	61	398	78
Herøy (M. og R.)	159	126	345	99	197	389	86	357	71
Sande (M. og R.)	232	65	400	317	386	91	81	339	206

Grunnskulen:

Avgangskarakterane på 10. trinn i Herøy har vore omtrent middels dei siste fire åra. Resultata i fjor var omtrent på same nivå som snittet dei siste fire åra. 30 prosent av elevane på 5. trinn dei siste fire åra ligg på lavaste meistringsnivå (av fem). Det er omtrent som normalen for Kommune-Noreg. På ungdomsskolen oppfyller 69 prosent av lærarane i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordjuping i faga. Snittet for heile landet er 68 prosent.

Pleie og omsorg:

I Herøy har 72 prosent av dei tilsette fagutdanning. Snittet for landet er 74 prosent. I dei beste kommunane er andelen minst 84 prosent. Andelen er litt lavare nå enn for eitt år sidan. Målt mot kor mange over 80 som faktisk bor på sjukeheim, har kommunen ein middels andel plassar avsett til demente. Nasjonalt er anslaget at fire av fem gamle på sjukeheim er demente. I Herøy er 52 prosent av plassane meint for demente. Kommunane skal gi eit tilbod til funksjonshemma også utanom arbeid og studier. I Herøy er det 67 prosent som har fått oppfylt sitt behov. Andelen er ganske høgt målt mot resten av landet. Snittet i Kommune-Noreg er 60 prosent. Dei beste ligg på 85 prosent.

Barnevern:

Når vi korrigerer andelen av barn som er i barnevernet for behovet, er andelen i Herøy ganske lav målt mot resten av landet. Sjølv om Herøy ligger betre an enn normalkommunen, er det framleis nokre saker som tar lang tid å behandle. Kommune-Noreg har blitt betre dei siste åra, snittet er nå 87 prosent. Vi har ikkje oppdaterte tall for kor stor andel av barna i barnevernet som er plassert i fosterheim eller institusjon. Snittet i Kommune- Norge er 27 prosent.

Barnehage:

Bemanninga i barnehagane i Herøy er lav målt mot dei som har best tall her. Som regel er bemanninga lavare jo større kommunen blir. Snittet er 6 barn per årsverk. 40 prosent av tilsette i kommunale barnehagar har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er 36 prosent. Nokre få menn jobbar i barnehagane i kommunen. Kvifor er ikkje rekrutteringa betre? 85 prosent av barna med minoritetsbakgrunn går i barnehage, ifølgje talla. Det er bra. Snittet for landet er 77 prosent. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er ei marginal feilkjelde.

Helse:

Legedekninga i Herøy er litt lavare enn i mediankommunen. Kommunestorleik har stor betydning på dette punktet. Det er ledig plass på 40 prosent av fastlegelistene. Dekning av helsesøster målt mot talet på småbarn i kommunen er middels. Målt mot folketalet er det svært få tilsette som er registrert med vidareutdanning innan psykisk helsearbeid.

Sosialteneste:

Unge mottakarar går litt kortare tid på sosialhjelp i Herøy enn i normalkommunen. I barometeret vert kort stønadstid rekna som bra. Det må vere positivt at sosialhjelp er ei mellombels løysing på veg mot noko meir permanent. Blant dei under 25 år, er andelen på sosialhjelp korrigert for behovet på 4 prosent, mens snittet i Kommune-Norge ligger på 3,7 prosent. Sosialstønad vert gitt i over 10 månader til 9 prosent av dei som mottar støtte. Andelen er ikkje høg, kommunen er på 18. plass på denne tabellen. Andelen mottakarar som har sosialhjelp som hovudinntekt er normal. I barometeret er det positivt at få har sosialhjelp som hovudinntekt.

Økonomi:

Korrigert netto driftsresultat var 1,4 prosent i fjor. Mange kommunar leverte betre marginalar. Teknisk berekningsutval tilrår ein pluss på 1,75 %. Herøy hamner på 147. på denne tabellen for 2017. Målt over dei siste fire åra har drifta gått i pluss. Netto renteesponert gjeld er meir enn dobbelt så høg som landsgjennomsnittet (45 prosent), målt mot brutto driftsinntekter. Investeringsnivået har vore omtrent middels i Herøy dei fire siste åra.

Kostnadsnivå:

Netto utgifter til grunnskulen (korrigert for utgiftsbehovet) i Herøy er lave. Kommunen er på 78. plass på denne tabellen. Innan pleie og omsorg ligger kostnadane litt under det som er normalnivået. Barnehagekostnadane er litt under det som er normalnivået. Kostnadane innan barnevernet ligger nærare de billigaste enn dei dyraste kommunane.

8.2 Brukarundersøkingar 2017:

- **Barnehage**

Gjennomsnittresultatet ved dei to førre målingane var 5,3. (1 er dårlegast, 6 er best) Gjennomsnittresultatet i landet i 2017 er 5,2. I Herøy er gjennomsnittresultatet 5,4.

- **Legeteneste**

Brukarundersøking er gjennomført ved den private legetenesta våren 2017. Resultata er positive på dei fleste områda. Det er lavast score når det gjeld tilgjenge og informasjon.

- **Fysioterapi**

Brukarundersøking er gjennomført ved den private fysioterapitenesta våren 2017. Resultata er positive på dei fleste områda. Det er lavast score når det gjeld tilgjenge.

- **PU**

Herøy kommune får ein poengscore på 4,4 poeng, mot landet som har 4,6 poeng.

På kategorien trivsel, som er kategorien Herøy kommune scorar desidert lågast på samanlikna med landet, gjeld dette tilbakemeldingar på jobb/dagaktivitet, fritid og ferietilbod. Det er særskilt på ferietilbod vi kjem dårleg ut, med ein score på 2,9 poeng mot landet som har 4,1 poeng på dette spørsmålet. Trivselen i bustaden er derimot høg, med ein score på 5,1.

Når det gjeld brukarmedverknad, som er den kategorien med lågast poengscore totalt sett både i Herøy og i landet, kjem vi betre ut enn landet på spørsmål om brukaren er med å bestemme innhaldet i individuell plan og om brukaren veit kven som er koordinator. Det spørsmålet vi kjem dårlegast ut på i Herøy, er om brukarmedverknad vert ivaretatt på annan måte enn gjennom individuell plan. Her får vi ein score på 3,6 medan snittet i landet er 4,4.

- **Institusjon (sjukeheim)**

Resultat frå brukarundersøking våren 2017. I denne kartlegginga er det næraste pårørande som har svart på vegne av bebuar på institusjon. Herøy kommune kjem totalt sett betre ut enn landssnittet.

- **Ungdata**

Ungdata er eitt av fleire verktøy som gir oss informasjon om status i oppvekstmiljøet. Vi har i tillegg andre både kvantitative og kvalitative verktøy som vi må nytte når vi skal oppsummere status som grunnlag for strategiar og tiltak.

Resultata frå Ungdata vil bli brukt vidare både på leiarnivå i den enkelte fagavdeling, samt i det tverrfaglege arbeidet, med analyse og vurdering av årsaker og tiltak. I dette arbeidet vil den rapporten som vert kalla Trendrapport Herøy 2017 vere nyttig. Denne viser ei samanlikning mellom svara i 2014 og 2017, og viser dermed positiv og negativ utvikling.

- **Innbyggjarundersøking**

Undersøkinga viser at i snitt er innbyggjarane i Herøy like fornøgde med kommunen som landsgjennomsnittet (4,3 på ein skala 1-6).

Innbyggjarane er mest fornøgd med barnehagane og biblioteket (5,4) og minst fornøgd med transport og tilgjenge (3,1). Spørsmål om møte med kommunen (3,7) og tillit (3,8) kjem også ut med lav score. Desse resultatane samsvarar også med resultatane for landsgjennomsnittet.

Undersøkinga viser at det er lagt godt til rette for næring og arbeid (4,4) og bustadtilbodet (4,3) i forhold til landsgjennomsnittet

8.3 Tilsyn og klagesaker.

Så langt i 2017 har det vore gjennomført 23 tilsyn med til saman 60 avvik. 19 tilsyn har gått på bygningar, 1 på skatt, 1 på sentraladministrasjon og 1 på ROP (rus/psykiatri).

Det ligg ikkje føre ein samla oversikt over klagesaker i 2017.

8.4 Årsrapport sektor Stab

Tenester og oppgaver i sektoren

I 2017 har Sektor Stab omfatta kommunalsjef, Dokumentsenter og politisk sekretariat, innkjøp, Servicetorget, Personal- og organisasjonsavdelinga, Økonomiavdelinga, Egedomsavdelinga og IKT-avdelinga⁹ som utgjer til saman 6 avdelingar. Kommunalsjef Stab er leiar for sektoren og har eiga leiargruppe.

Sektor Stab har som primæroppgåve å syte for interne tenester i organisasjonen innanfor ulike fagfelt. For å levere gode tenester må Stab samhandlar og samarbeider på ulike organisatoriske nivå, med leiarar, medarbeidarar, tillitsvalde og politisk leiing.

Dokumentsenter, politisk sekretariat, innkjøp og leiing:

Dokumentsenter og politisk sekretariat skal yte merkantil internservice til driftseiningane, dei andre stab- og støttefunksjonane, ordføraren, andre folkevald og politiske utval. Dokumentsenter og politisk sekretariat er primært eit internt serviceorgan. Eksterne tenester dreier seg stort sett om utskrifter frå postlista på nett, status for innsende dokument og spørsmål om politiske vedtak. Dokumentsenter og politisk sekretariat er sekretariat for politisk utval medrekna valstyret og har ansvar for gjennomføringa av kommune- og stortingsvala. Kommunen har sentralarkiv og all post til sak/arkivsystemet vert scanna, journalført og arkivert. Avdelinga har også ansvar for møteinnkallingar, trykking og distribuering av saklister og møtebøker til dei politiske utvala.

Servicetorget:

Servicetorget har bl.a. ansvar for publikumsmottaket, sentralbord og ekstern informasjonsarbeid. Avdelinga syt for oppdateringar både på Herøy kommune si nettside, intranettside og Facebook. Dei skriv nyhendeartiklar, lagar videosnuttar og informasjonsmateriale. I tillegg til dette utfører avdelinga sakshandsaming for andre avdelingar.

Personal- og organisasjonsavdelinga:

Personal- og organisasjonsavdelinga har stab og støttefunksjon til dei andre avdelingane og skal arbeide med å utvikle kommunen sin personalpolitikk og verkemiddel på personalområdet i samarbeid med leiarar og arbeidstakarorganisasjonane. Avdelinga har ansvar for lønnsutbetaling, søknad om tenestepensjon frå Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) samt innkrevjing av refusjon sjukepengar. Avdelinga har eit overordna ansvar for sjukefråværsoppfølging, koordinering av tenester frå Bedriftshelsetenesta, AKAN arbeidet og HMS i organisasjonen. Ei viktig oppgåve er og å gi leiarane støtte og hjelp i personalfaglege spørsmål og i utøvinga av leiarane sitt personalansvar, samt å være kontaktledd mellom arbeidsgjevar og arbeidstakarorganisasjonane.

---

⁹ IKT-avdelinga som eiga avdeling vart ved årsskifte 2018 overført og inkorporert i SSIKT.

Økonomiavdelinga:

Avdelinga fører rekneskapen for Herøy kommune, Søre Sunnmøre Landbrukskontor (2017), Opplæringskontoret, Herøy kyrkjelege fellesråd, Ytre Herøy sokn, Indre Herøy sokn og Leikanger sokn. Frå 01.01.2018 fell Søre Sunnmøre landbrukskontor vekk som eige selskap og i staden tek avdelinga rekneskapsføringa til Sande kyrkjelege fellesråd.

Avdelinga syter for utsending av kommunale krav (fakturaer) og innfordring av desse. Skatterekneskapen inklusiv kontroll og innfordring (særnamsmannskompetanse). Avdelinga har også ansvar for sakshandsaming, finans (lån og plasseringar) og opplæring innan økonomiområdet.

Eigedomsavdelinga:

Forvaltning omfattar personal- og økonomiforvaltning, inn- og utleige av formålsbygg, utarbeiding av forsikringsavtalar og oppfølging av forsikringssaker innanfor tingsområdet, utarbeiding og revisjon av kommunedelplan for bustadpolitikk og klimatiltak, oppfølging av offentlege tilsyn og pålegg og strategisk vidareutvikling av kommunale bygg.

Byggdrift

Byggdrift omfattar alle oppgåver som er naudsynte for at kommunale formålsbygg og utleigebustadar fungerer som tiltenkt i det daglege.

Bustadforvaltning, startlån og tilskot:

Bustadforvaltning omfattar inn- og utleige av kommunale utleigebustadar samt handsaming av søknadar om startlån og tilskot til etablering og/eller tilpassing.

Reinhold og Kantine

Kantinedrift ved Herøy rådhus. Reinhold omfattar dagleg og periodisk reinhold samt hovudreingjering i kommunale formålsbygg og einskilde kommunale utleigebustadar.

Prosjekt

Prosjekt omfattar planlagde vedlikehaldstiltak, byggeprosjekt (nybygg, tilbygg og totalrehabilitering av kommunale bygg) og andre mindre investeringstiltak i tilknytning til kommunale bygg. Ansvarsområdet omfattar om lag 64 000 m² BTA bygningsmasse, fordelt på om lag 54 000 m² formålsbygg og 10 000 m² utleigebustadar. Det er ikkje utarbeida nøkkeltal for eigedomsforvaltninga. Forslag til målstyring etter nøkkeltal er under utarbeiding som del av årsplanen for 2017.

IKT-avdelinga

Avdelinga har ansvar for drift, vedlikhald og investering innanfor ansvarsområdet, i tett samarbeid med dei andre sektorane og Søre Sunnmøre IKT.

Det vert syn til prosjekttiltaksplan 2017.

Årsverk

Stillingsheimlar inklusiv vakanse	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Personal- og organisasjonsavdelinga	4,50	5,00	5,00	5,10	5,30	4,70	4,45
Økonomiavdelinga	7,00	7,0	7,3	8,3	-	-	-
Servicetorget	5,5	5,5	5,5	5,5	-	-	-
Eigedomsavdelinga	30,1	30,1	30,1	30,1	-	-	-
Dokumentsenter og politisk sekretariat	2,5	2,5	2,5	2,5	-	-	-
Innkjøp	1,0	1,0	1,0	1,0	-	-	-
Leiing	0,5	-	-	-	-	-	-
IKT-avdelinga	3,0	3	3,0	4	-	-	-
Totalt	54,1	54,1	54,4	56,5	-	-	-

Vakanse i sektoren ved årskifte 2017/2018 var 2,4 stillingsheimlar.

Tenestene:

Mål	Resultat av brukarundersøking og nasjonale resultatmålingar skal vere over landssnittet.	Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk.	Oppfylging
Tiltak i Personal- og organisasjons-avdelinga	Gjennomføre 10-faktor (medarbeidarundersøking)	Implementere og ta i bruk nytt tidsregistreringssystem tidBANK	Gjennomført og rapportert i Kommunestyret. <hr/> Gjennomført leiaropplæring og oppfylging.
	-	Implementere og ta i bruk elektroniske skjema i høve løn. (Føresetnad: samarbeid med SSIKT og tekniske høve)	Er i kontinueleg dialog med SSIKT.
	-	Ta del på prioriterte kurs innan personal- og organisasjonsfaget	Evrykurs for lønsmedarbeidar er gjennomført.
	-	Gjennomføre opplæring for leiarar	Del 1 av opplæring. Gjennomført.
Tiltak i Økonomi-avdelinga	-	Kursaktivitet bl.a. knytt til nytt mva-regelverk	Teke del på momskurs og Evry-samling.
Tiltak i Servicetorget	Innbyggerundersøking	Utarbeide og ta i bruk serviceerklæring	Innbyggerundersøkinga er gjennomført og handsama politisk. <hr/> Utarbeidd serviceplakat.
	Ta i bruk tilbake-meldingssystem (HappyOrNot)	Interne kurs knytt til rolla som servicevert	Gjennomført HappyOrNot-undersøking i 2017. <hr/> Ikkje gjennomført interne kurs.
Tiltak i IKT-avdelinga	Måle responstid på brukarstøtte (support)	Rutinar i høve nye prosjekt og innkjøp	Målar responstid på supporttelefonen.
	Måle løysingstid på innmelde saker	Definere tenesteleveranse og SLA (Service Level Agreement) for SSIKT og lokal IKT-avdeling)	Skal prøve å ta ut Case-rapportar i slutten av året.

Tiltak Dokumentseier og pol. Sekretariat	-	Endring av mal for saksframlegg, med samandrag av saka.	Gjennomført.
	-	Optimalisere og samordne innsyn/politikk på kommunene sine heimesider (Interkommunal arbeidsgruppe)	Gjennomført.
Tiltak i Egedoms-avdelinga (Byggdrift)	Utarbeide nøkkeltal for måling av tenesteutvikling	Alle byggmessige avvik og aktivitetar skal registrerast i avvikssystemet Famac	Er på gang med å hente inn fakta. Ynskjer 2-3 nøkkeltal. Ikkje bestemt enno, då det er på veg ein Norsk standard.
Tiltak i Egedoms-avdelinga (Bustadforvaltning og startlån/tilskot)	-	Klargjering av bustad innan 30 dagar etter avlevering frå leigetakar	Gjennomfører faste bustadmøter med NAV, Helse og omsorg og økonomi.
	-	Utarbeiding av buopplæringsplan for alle nye kontraktshøve	Begynt å jobbe med (mal). Samarbeid md 7 stjerna i høve buopplæring..
	-	Finansinstitusjonar og brukarar skal få betre informasjon om startlån og tilskot	Planlegg møte med bankane. Gjennomført eitt møte.

Organisasjon:

Mål	Kommunen skal vere ein effektiv, kompetent, utviklingsorientert, lærande og politisk målstyrt kommuneorganisasjon.	Alle medarbeidarane skal oppleve Herøy kommune som ein god arbeidsplass der det er lagt til rette for trivsel og motivasjon i tråd med arbeidsgjevarpolitikken sine mål.	Auka nærver i samsvar med målsettinga i IA-avtalen og totalt på heile kommunen minimum 92,5 %	Avgrense tidlegavgang: Flest mogleg og minst 90 % av dei som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til fylte 65 år. Flest mogleg og minst 50 % av desse skal stå i arbeid fram til fylte 67 år.	Oppfylging
Tiltak i Staben	Leiarutviklingsprogram i samband med medarbeidarundersøking (10-faktor) i regi av KS konsulent	Med bakgrunn i resultat og faktorane i medarbeidarundersøkinga 10-faktor, skal det utarbeidast tiltaksplanar.	Gjennomføre regelmessige IA-møte med partane i IA-ualet	Revidering av arbeidsgjevarpolitikk og rutinar på personalområdet	Leiautviklingsprogramm gjennomført i regi av KS. <hr/> Arbeidet med tiltakplanar er i gang.

Samfunnsutvikling:

Mål	Herøy kommune skal vere ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i.	Innbyggjarane, frivillige organisasjonar og næringsliv er tilfredse med kommunen si rolle som tilretteleggar for tryggleik, trivsel og utvikling og kommunen si rolle som samfunnsbyggjar.	Herøy kommune skal ha godt omdøme.	Oppfølging
Tiltak i Stab	Obligatorisk opplæring for nyttilsette	-	-	Fyrste opplæring 24. Mars. Berre ein møtte. Må endre opplegget.
	Gjennomgang og revisjon av arbeidsgjevarpolitikken	-	-	Under arbeid, i lag med gjennomgang av rutinar, retningslinjer og avtalar.

Prosjekttiltak Egedomsavdelinga			
Nr.	Prosjekt	Aktivitet	Oppfølging
51408	Einedalen skule – fleirbrukshall	Revisjon av byggeprogram	Byggeprogram er vedteke. Prosjektet er finansiert. Planlagt byggestart i 2018.
51412	Omsorgsbustadar og base for heimetenesta	Nybygg	Prosjektet skal økonomisk avslutta. Forseinka grunna prosjektleiars oppsigelse av stillinga.
60106	Herøy kulturhus og idrettshall	Asbestsanering	Asbestsanering og gulvlegging er ferdigstilt.
		Nye ytterdører og skalsikring	Ytterdører er skifta ut. Skalsikring er etablert.
		Soneinndeling og delvis utskifting av innerdører	Utskifting av ytterdører og soneinndeling pågår.
		Rehabilitering av lokale for Frivillegsentralen	Utført. Frivilligsentralen har flytta frå dei gamle lokala i Fosnavåg.
60604	Hovudbrannstasjon	Forprosjekt - alternative løysingar	Forprosjekt er vedteke. Prosjektet er finansiert. Planlagt byggestart i 2018. Val av tomt gjenstår.
61302	Ny bil egedomsavdelinga – reinhald	-	Kjøpt
61504	Herøy ressurscenter	Forprosjekt	Egedomsavdelinga avventar overordna vurdering av det framtidige helse- og omsorgstilbodet i Herøy.
61510	Nedre Dragsund 2 - mindre rehabilitering	Tilrettelegging for utleige.	Brannteknisk prosjektering for eventuell ombygging er utført, men det vart ikkje løyvd midlar til ombygging i 2018-budsjettet. Dette er uheldig for egedomsavdelinga som dermed misser næringsleigeinntekter for bygget.

			Fasade mot Kulturhuset er rehabilitert. Fasade mot ungdomsskulen rehabiliterast i 2018.
70016	Bergsøy skule Borga - mindre rehabilitering	Rehabilitering av yttertak – gymsal	Uteområdet mot Havila Stadion og Kulturhusområdet er fristilt for ordinær bruk. Fasade mot ungdomsskulen er fortsatt avstengt grunna fare for takras.
		Desentralisert ventilasjon – prøveprosjekt	Ferdigstilt. Meget positive resultat.
70017	Brannsikring av kommunale bygg	Lukking av branntekniske avvik	Landa tiltak 2,8 mill i midlar
70018	EPC – Energisparekontrakt	Fase 1 – Analyse	Vi førebur sak til kommunestyret vedrørende opsjon på vidare samarbeid med AF gruppen.
70020	Herøy omsorgssenter - mindre rehabilitering	Oppgradering av utvendig rømningsveg	Gjennomført.
		Nye ytterdører og skalsikring	Gjennomført.
		Rehabilitering av brannseksjonering mot Herøy helsesenter	Gjennomført.
		Bygging av mindre utebod for kjøkkenavdelinga	Gjennomført.
70021	Herøy rådhus - mindre rehabilitering	Asbestsanering	Gjennomført.
		Nye ytterdører og skalsikring	Konkurransesgrunnlag for lås og beslag er sendt ut. Konkurranse for ytterdører avventer denne utlysinga.
		Nye branndører	Konkurranse for branndører avventer utlysinga av lås og beslag.
		Ombygging av personaltoalett	Toalettet i 3. etasje er fortsatt avstengt, men skal rehabiliterast i samsvar med dagens løysing.
		Rehabilitering av personheis – forprosjekt	Norconsult har vore på synfaring med tanke på rullestolrampe, ombygging av hovudinngang og detaljprosjektering av personheisrehabilitering.
70022	Leikanger skule og grendahus	Tilbygg og rehabilitering	Økonomisk avslutning står att.
70039	Kvithaugsmyra 4 - mindre rehabilitering	Rehabilitering av yttertak	Gjennomført.
70040	Myrsnipa barnehage - mindre rehabilitering	Rehabilitering av yttertak	Gjennomført.

Planlagd vedlikehald Eigedomsavdelinga	
130 – Administrasjonslokale	
Herøy Rådhus	Montering av avfuktingsanlegg
	Reparasjon av rustsprenging – utvendig kledning.
	Montering av avfuktingsanlegg
221 – Førskulelokale	
Bergslia bhg	Reparasjon av overvannsledning og asfalterting
	Utskifting av poten til barnehagen
222 – Skulelokale	
Nerlandsøy skule	Rehabilitering av trapperomet
Stokksund skule	Maling av betongkonstruksjonar
Ytre Herøy Ungdomskule	Maling av betongkonstruksjonar
	Reparasjon rustsprenging i fasaden
Stokksund skule	Etablering av reinholdssentral
Bergsøy skule Blåhaugen	Maling av betongkonstruksjonar
	Reparasjon av uteområdet
234 – Aktivitetstilbod	
Solheim dagsenter	Utskifting av taktekking og underkonstruksjon
241 – Helsebyg	
Herøy helsesenter	Montering av solskjerming
261 – Institusjonslokale	
Herøy omsorgssenter - raud og grøn avdeling	Maling av betongkonstruksjonar
	Generell oppussing av skyllerom og lager
	Utskifting og reparasjon av golvbelegg
	Rens av ventilasjonskanaler til kjøkken
Herøy omsorgssenter - blå avdeling	Overbygg reservestraumaggregat
Myrvåg omsorgssenter	Skifte vindu fløy A byggetrinn 1
265 – Utleigebustadar	
Sjukeheimsvegen 6	Maling av trekledningsvegg
Trolldalsvegen 16-18	Maling av trekledningsvegg
Rabbegjerdet 3	Maling av trekledningsvegg
Tjørnvågvegen 274-276	Maling av trekledningsvegg
	Vedlikehald av elektrisk installasjon
Øvre Myklebust 15	Maling av trekledningsvegg og montering levegg
Solbergvegen 2-4	Maling og reparasjon trekledningsvegg
386 – Kulturbygg	
Fosnavåg konserthus og kino	Vedlikehold av parkettgolv.

Prosjektiltak IKT-avdelinga

Prosjekt	Aktivitet	Oppfølging
Nytt supportsystem IKT	Testfase	Ferdig. Er i full drift. Vert kopla mot SLA 2018.
Vurdering nytt skuleadministrativt system	Sjusstjernaprojekt	Avtale signert og nytt system klart for installasjon 2018. SSIKT-prosjekt.
Flytting av kulturserver/DX-billettsal	Mogleg i februar, men ventar på svar frå DX	Ferdig. Gjennomført i mars
Nytt program helsestasjon	Overgang til HsPro saman med Sande (dei andre 5 køyrer dette)	Utsett på ubestemt tid. Avgjerda ligg til avdeling for Barn, familie og helse/Helsestasjonen
WIFI- Flytte alle WIFI-antenner over til SSIKT	Starta januar - Cisco prime for wlan kontrollere vil forenkle bl.a. utdeling av gjestenett-passord	Ferdig
Flytte internettaksess	Februar/mars	Ferdig
Flytting av ISY-proaktiv	2017	Ferdig. KomTek installert.
Oppgradering av ShiftManager til ny versjon	Veke 6	Ferdig
Flytting av DB Visma barnehage	Program er flytta til driftssenteret, database ligg igjen lokalt	Ferdig
Prosjekt 10G nettverk	Kjernenettet klart for 10G linjer ut til andre kommunale bygg med fiber. Vert testa mot skular som nyttar streaming	Ferdig
Flytting fiber rådhuskjellar	Tussa og Herøy kommune sin fiber skal trekkast til telerommet i staden for gamle serverrommet. (tussa ville finne ein dato i februar). Full nedetid alle tenester	Ferdig, flytta den 15.03.18
Utrulling iPad til alle elevar på 1. og 2. trinn	Samarbeid med oppvekstavdelinga som finansierer kjøp av einingane	Ferdig
Nedbygging/avvikling serverrom på rådhuset	2017	Ferdig
Nybygg OBOBH – Eggesbøtun	Trådlaus, klientar, AV osv.	Ferdig
Maskinrullering	2017	Ferdig
Nye AV-løysingar møterom rådhus	2017	Smarttavle møterom i Servicetorg. Videokonferanse til møterom 1. Smarttavle i formannskapssalen. Opplæring planlagt 2018.
ID-kort?	2017?	Bilete er lagt inn av alle på rådhuset og kort-skivar er kjøpt inn. Må avklare kven som skal produsere korta i kommunen
Flytting av låsesystem?	2017?	Utsett til 2018
Flytting av SD-anlegg?	2017?	Eigedom har eit eige prosjekt rundt dette

8.5 Årsrapport sektor Oppvekst

Tenester og oppgåver i sektoren

Sektor Oppvekst omfattar barnehage, grunnskule, kulturskule, pedagogisk- psykologisk tenestekontor og Internasjonal skule.

Barnehagen skal i samarbeid og forståing med heimen ta i vare barna sine behov for omsorg og leik, og fremje læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfridom, nestekjærleik, tilgjjeving, likeverd og solidaritet, verdiar som kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn og som er forankra i menneskerettane.

Kommunen har 4 kommunale og 5 private barnehagar.

Grunnskulen arbeider etter nasjonale styringsdokument som opplæringslova m/forskrifter, læreplanverket, ulike stortingsmeldingar og rundskriv.

Det er eit mål at alle elevar skal oppnå grunnleggande ferdigheiter og oppleve meistringar og utfordringar i skulen. Grunnskulen bygger på prinsippet om likeverdig og tilpassa opplæring for alle i ein inkluderande fellesskule.

Målet for dei vaksne på Internasjonal skule, er å hjelpe den enkelte til eit meir meningsfylt liv i det norske samfunnet. Dei skal få tilstrekkeleg norskopplæring og kunnskap om det norske samfunnet til å styrkje grunnlaget for sjølvstendig innsats og samarbeid med andre i yrke og samfunnsliv.

Alle kommunar skal ha eit kulturskuletilbod til barn og unge, i tråd med opplæringslova. Kulturskulen i Herøy er mellom dei største i fylket, med undervisning i fleire musikkuttrykk, dans og drama.

PPT skal hjelpe skular og barnehagar i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling, for å legge opplæringa betre til rette for elevar med særlege behov. Tenesta skal i tillegg vere eit sakkunnig organ.

Satsingsområde	Måleindikator	Resultat 2016	Mål 2017	Resultat 2017
Grunnskulen				
Målretta arbeid med lesing	Resultat Nasjonale prøver lesing 5.trinn. Prosent elevar på Meistringsnivå 2 og 3	59,9%	65%	66,7%
Alle elevar skal ha eit godt læringsmiljø	Resultat frå Elevundersøkinga, indikator Meistring	7.trinn:3,9 10.trinn:3,8	Minimum 4,0	7.trinn 3,9 10.trinn 3,9
	Grunnskulepoeng 10.trinn	39,9	42	41,6

Barn skal trivast på SFO	Udir si Foreldreundersøking	-	4,5	4,2
Samla trivsel skule/SFO			4,5	4,6
Barnehagen		Resultat 2016	Mål 2017	Resultat 2017
Mange nok pedagogar til å gi barna eit tilbod i samsvar med lokalt og nasjonalt lovverk.	Pedagogtettleik over minstenorm, for å møte muleg framtidig krav	-	50% innan 2020	Snitt alle barnehagar, 43%
Godt samspel vaksne-barn og barn-barn.	Brukarundersøking	-	5,4	5,4
Godt samarbeid med heimen	Brukarundersøking		5,4	5,5

Nøkkeltal	2015	2016	2017
Kommunale barnehagar	4	4	4
Barneskular	5	5	5
Kombinerte skular (1-10)	1	1	1
Ungdomsskular	1	1	1
Barn i kommunale barnehagar	123	121	116
Andel barn med barnehageplass	93,6%	95,3%	92,6
Elevar barnetrinn	755	749	739
Elevar ungdomstrinn	309	303	322
Elevar i SFO	288	299	271
Elevplassar musikkundervisning	297	301	242*
Elevplassar andre kulturuttrykk	290	302	299

* I tillegg: Prosjekt "Korps i barnehage og skule", der barn får opplæring i messingblåseinstrument og samspel. Dette er eit samarbeid mellom grunnskule, kulturskule og lokale korps.

** Kostra-tal ikkje klare for 2017

	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18
Tal på elevar	1064	1052	1059	1061
Tal på årsverk lærarar	97,5	99,7	100	98,5
Tal på lærarar	115	113	113	115
Tal på elevar pr.årsverk til undervisning	12,7	12,4	12,2	12,3
Årsverk ass/fagarb. i undervisning	13	12	12	13
Årsverk ass/fagarb. SFO	8,5	9	11	13
Lærartettleik 1.-7.trinn	13,1	12,9	12,6	12,6
Lærartettleik 8.-10.trinn	15,8	14,9	15,3	15,8
Undervisningstimar totalt pr.elev	56	58	58	58
Årsverk pedagogar i barnehage	11,6	12,9	11,2	13,8***

Årsverk assistentar/fagarb. i barnehage	12,9	11,7	13,3	12,1
Årsverk tilsette PPT	5,05	5,05	5,05	5,05
Årsverk tilsette kulturskulen	8,26	8,76	8,68	8,19
Årsverk tilsette Vaksenopplæring (norsk, samfunnsfag)	4,0	4,0	7,5*	4,0
Årsverk stab Oppvekst	3,0	3,0	3,0	4,0 **

*Pga mindreårige asylsøkjere, avd EMA

** Pga omorganisering, og tidl barnehageleiar inn i stab oppvekst

*** Inklusiv styrarar, samt spesial- og støttepedagogar felles for alle barnehagar

Nokre samanlikningar for 2017 (skuleåret 2017/18)

	Herøy	Fylke	Nasjonalt
Tal på elevar pr.årsverk til undervisning	12,3	11,2	12,0
Lærartettleik 1.-7.trinn	12,6	11,8	12,9
Lærartettleik 8.-10.trinn	15,8	13,6	14,2
Undervisningstimar totalt pr.elev	58	64	60
Andel årstimar gitt av godkjent personale (prosent)	98,6	95,1	95,6
Korrigerte opphaldstimar barnehage	12263	11111	11363

Nasjonale kvalitetsindikatorar grunnskule

Prøvetype Nasjonale prøver	Herøy kommune	Møre og Romsdal fylke	Nasjonalt
Lesing 5. kl	47	49	50
Rekning 5.kl	49	50	50
Engelsk 5. kl	51	50	50

Prøvetype Nasjonale prøver	Herøy kommune	Møre og Romsdal fylke	Nasjonalt
Lesing 8.trinn	46	49	50
Lesing 9.trinn	52	53	54
Rekning 8.trinn	49	50	50
Rekning 9.trinn	53	53	54
Engelsk 8.trinn	48	50	50

Fag Eksamen	Herøy	Møre og Romsdal	Nasjonalt
Norsk hovudmål skriftleg eksamen	3,1	3,4	3,4
Norsk Munnleg eksamen	4,2	4,5	4,4
Matematikk skriftleg eksamen	3,5	3,4	3,4
Engelsk Skriftleg eksamen	3,4	3,7	3,8
Engelsk Munnleg eksamen	4,0	4,5	4,5

For resultat elles, viser ein til Tilstandsrapporten for grunnskulen 2017.

Viser også til revidert Strategi for skuleutvikling, med kvalitetsmål og handlingsplanar for 2018-22.

8.6 Årsrapport sektor Helse og omsorg

Tenester og oppgåver i helse og omsorg

Sektor helse og omsorg omfattar avdelingane pleie og omsorg, barn, familie og helse, bu og habilitering og tenestekoordinering.

Gjennom helse og omsorg skal kommunen

- sikre at alle som har behov for helse- og omsorgstenester vert gitt tryggleik for nødvendige og individuelt tilpassa tenester.
- sikre at det vert gitt eit heilskapleg, samordna og fleksibelt tenestetilbod som ivaretek kontinuiteten i tenesta.
- bidra til at den enkelte får høve til å leve og bu sjølvstendig og til å ha eit aktivt og meningsfullt tilvære i fellesskap med andre.
- sikre at tenestetilbodet så langt som råd vert utforma i samarbeid med brukaren.
- fremje innbyggjarane si velferd ved mellom anna å fokusere på folkehelse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold, søkje og førebyggje og behandle sjukdom, skade eller lyte innan dei områda avdelinga har ansvar for.
- særleg sikre at innbyggjarar som lever under forhold som kan skade deira helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg i rett tid, samt bidra til at born og unge får trygge oppvekstvilkår.
- spreie opplysning om, og auke interessa for, kva den enkelte sjølv og allmenta kan gjere for å fremje sin eigen trivsel og helse.

Standard for heimehjelp, heimesjukepleie og institusjonsomsorg er fastsette i tenesteerklæringar som er vedtekne av kommunestyret.

Resultatmål barnevern	Barnevernet leverar kvalitativt gode tenester til dei som treng det.	Undersøkelsessaker i barnevern skal følgje krava til tid for undersøking som er i lovverket.
Korleis måle?	Brukarundersøking.	Ingen overskridelser i undersøkelsessaker.
Tiltak	Brukarundersøking fyrste halvår 2017.	Gjennomgang og forbetningsarbeid etter forvaltningsrevisjon.
Resultat 2017	Ikkje gjennomført.	Ingen overskridingar over 6 månader.
Resultatmål legetenesta	Legetenesta leverer kvalitativt gode tenester.	“Ta tilbake” pasientane til Herøy frå andre kommunar ved så skape trygghet for befolkninga med stabil legedekning.
Korleis måle?	Brukarundersøking.	Rekruttere i henhold til rekrutteringsplan for fastleger.
Tiltak	Brukarundersøking, fyrste halvår 2017.	Tilsette i 4 ledige heimlar.
Resultat 2017	Ikkje målt opp mot landssnitt, men ok resultat.	Rekruttert i 2 ledige heimlar.
Resultatmål psykisk helse	Tal på ungdom som slit psykisk i kommunen, skal reduserast	Auke tal på personar med vedtak på tenester i Psykisk Helse, som har tildelt aktivitetstilbod utanfor eigen heim.
Korleis måle?	Ny kartlegging av status, med betre resultat enn 2015.	Fleire inn i tildelte dagaktivitetstilbod, gruppetilbod og individuelt tilpassa tilbod.

Tiltak	UngData kartlegging, fyrste halvår 2017.	Oppstart av prosjektet "Kvikk" Herøy.
Resultat 2017	Gjennomført. Tverrfagleg plan er revidert som følge av kartlegginga.	Tal på aktive vaksne (18-67 år) med aktiviseringstilbod i teneste for psykisk helse, var meir enn tredobla ved utgangen av 2017 .
Resultatmål rehabilitering	Fysioterapitenesta leverar kvalitativt gode tenester.	Redusere ventelistene til fysioterapi
Korleis måle?	Brukarundersøking for dei private fysioterapeutane.	Færre på venteliste.
Tiltak	Utvikle og gjennomføre ei brukarundersøking, slik at ein kan følge utviklinga.	Gode gruppetilbod som gir tilbod til fleire samstundes.
Resultat 2017	Gjennomført. Ikkje målt mot landssnitt. Ok resultat. Forbetringsbehov knytt til ventelister.	Fleire gruppetilbod er starta opp.
Resultatmål flyktingetenesta	Få på plass gode samarbeidsrutinar med samarbeidspartane i flyktingetenesta.	
Korleis måle?	Evaluere samarbeidsavtalen mellom NAV, Internasjonal skule og flyktingetenesta.	
Tiltak	Etablere nye faste møtepunkt med andre samarbeidspartar.	
Resultat 2017	Samarbeidsrutinar med klar ansvardeling Flykting – NAV utarbeidd. Samarbeidsavtale er ikkje fornya.	
Resultatmål NAV	Redusere utbetaling av økonomisk sosialhjelp, jamført med same tidspunkt i 2016	
Korleis måle?	Mindre utbetaling i 2017 enn i 2016.	
Tiltak	Følgje utvikling nøye, og sjå på tiltak for å redusere utbetalinga.	
Resultat 2017	Resultatet vart eit meirforbruk på 4,9% eller NOK 297 759. Endring i 4. Kvartal var på heile 42% eller NOK 654 609, noko som gir oss ei stor bekymring for 2018. Kontoret har i 2017 hatt høgare aktivitet på arbeidsmarknadstiltak enn nokon gong. I tillegg er det starta opp prosjekt som Klekkeriet, Slippen, Kommunal tiltakspakke, Jobbklubb i Fosnavåg og andre prosjekt i samarbeid med kommunen som Grønt Team o.a. innan teknisk sektor.	
Resultatmål buhabtenesta	Sikre kvalitet, likeverdig tenestetilbod og stor grad av brukarorientering.	Kompetanseutvikling i teneste for utviklingshemma.

Korleis måle?	Brukarundersøking	Fleire tilsette med yrkes og høgskulekompetanse i tenesta. Frå 74,5 % til 80% tilsette med utdanning.
Tiltak	Brukarundersøking i bedre kommune, fyrste halvår 2017.	Målretta kurstilbod, vidare og etterutdanning, og god bruk av fagdagar.
Resultat 2017	Gjennomført. Resultat 4.4 mot landsnittet på 4.6.	Ikkje måltal per d.d på utdanningsgrad. 0 dispensasjonar knytt til kap. 9 om tvang og makt i 2017.
Resultatmål pleie og omsorgstenesta	Eit trygt og godt tenestetilbod til dei som treng det.	Betre kvalitet i demensomsorga
Korleis måle?	Brukarundersøking i bedre kommune.	Auka tal på tilsette med vidareutdanning innan demens, frå 12 til 15 tilsette.
Tiltak	Brukarundersøking for dagsenter og institusjon, fyrste halvår 2017.	Tilby vidareutdanning til dei som kan vere aktuelle.
Resultat 2017	Gjennomført. Resultat 4.7 mot landsnittet 4.6.	Auke frå 12 til 13 tilsette. I tillegg tok 21 tilsette ABC'en om musikkbasert miljøbehandling.
Resultatmål pleie og omsorgstenesta	Offensiv satsing på velferdsteknologi	
Korleis måle?	Auke i tal på tilsette med mobilpleie i tenesta frå 24 til 30.	
Tiltak	Auke i lisensar ved behov. Pilot på eRomprosjekt i Myrvåg 2017.	
Resultat 2017	Auka frå 24 til 31 tilsette med mobilpleie i tenesta. Pilot på eRom i Myrvåg er utsatt til 2018.	

Planlagde tiltak og investeringar

Ny omsorgsbustad med 16 husvære vart oppført ved blå avdeling på Eggesbønes. 15 omsorgsbustadar med tilbod om heildøgns omsorgstenester erstatta dei ti sjukeheimsplassane ved gul avdeling som vart lagt ned. 1 husvære er knytt til blå avdeling. Innflytting var i mars 2017.

Pleie og omsorg

Nøkkelinformasjon	2017
Tal på omsorgsbustad helse og omsorg (84 + 25)	109
Ressurskrevjande brukarar	12
Tal på sjukeheimsplassar	91
Øyeblikkeleg hjelp – senger	2
Dagplassar institusjon	16
Tal på brukarar som har hatt matombering i 2017	126

Tal på brukarar som har hatt tryggleiksalarm i 2017	208
Tal på brukarar som har hatt omsorgsstønad i 2017	30
Tal på brukarar som har hatt støttekontakt i 2017	145
Personleg assistent	1
Tal på vedtak i helse og omsorg	1764
Tal på personar som har fått vedtak	564
Avslag	44
Tal på klage	9

Klager:

- Vedtak: 2 klager. Ny saksgang.
- Innhald i teneste: 4 klager. I 2 av dei fekk kommune medhald. Dei 2 andre er ikkje behandla hjå fylkesmannen.
- Vederlag: 2 klager. Medhald på ei, den andre ny saksgang.
- Betaling: 1 klage. Ikkje ferdigbehandla hjå fylkesmannen.

Liggedøgn institusjon:

Herøy helse og omsorgssenter, 56 senger fordelt slik:

Grøn avd 20 senger

Raud avd 20 senger

Blå avd 16 senger

Gul avd 10 senger

Samla liggedøgn i perioden: 20 884 liggedøgn/365 dagar utgjir 57,2 pas i gjennomsnitt kvar dag av 56 senger (102%). Men vi hadde 66 senger fram til 06.03.17. Og i tillegg benytter vi oss av eit ekstra rom på Blå.

Myrvåg omsorgssenter, 35 senger fordelt slik:

Avd A 17 senger

Avd B 18 senger

Samla liggedøgn i perioden: 12 215 liggedøgn/365 dagar utgjir 33,5 pas i gjennomsnitt kvar dag av 35 senger (95,6%).

Tilsaman: 33 099 liggedøgn/365 dagar er 90,68 pas av 91 senger*. Beleggsprosenten i perioden samla: 99,6%.

*91 senger frå 06.03.18.

Øyeblikkeleg hjelp, 2 senger.

112/365 dagar er 0,30 pas i gjennomsnitt, fordelt på 2 senger. Beleggsprosenten i perioden: 15,3% (basert på tall i Gerica).

Tal på nye brukarar som har fått opphald i institusjon:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Langtid	56	47	37	53	50	57	45	42	55
Korttid	60	57	54	90	87	82	103	99	118
Avlastning	0	2	0	3	2	0	2	1	0
Sum	116	106	91	146	139	139	165	142	173

Tal på brukarar som har hatt heimeteneste i 2017	377
Tal på brukarar som har hatt praktisk bistand i 2017	240

Barnevern:

Nøkkelinformasjon	2014	2015	2016	2017
Melding	67	53	94	78
Tal på undersøkingar	36	50	76	66
Avslutta undersøkingar	46	42	62	62
Barn under omsorg	9	8	9	12
Barn på midlertidig tiltak (4-6,2). Beredskapsheim	2	0	0	0
Barn med hjelpetiltak pr. 31.12.	58	68	81	61
Barn i fosterheim	8	8	9	10
Barn i ungdomsheim Barn i barneverninstitusjon	1	1	1	2
Barn i ettervern (etter fylte 18 år) pr. 31.12.	6	10	9	8

Merknad:

Statistikken viser at barnevernet i løpet av 2017 har arbeidd med 78 nye meldingar/barn. Av desse vart det oppretta undersøkingssaker på 66 av desse. Barn under omsorg og i løpande hjelpetiltak kjem i tillegg. Barn som går ut av omsorg ved fylte 18 år og som ynskjer å bli fylgt opp med ettervernstiltak blir prioritert. Barnevernet har tilsyn med 13 fosterbarn som er plassert i Herøy frå andre kommunar.

Fristar for barnevernsundersøkingar:

Første halvår 2017: 3 fristoverskridingar

Andre halvår 2017: 0 fristoverskridingar

Helsestasjon og skulehelsetenesta:

Nøkkelinformasjon	2014	2015	2016	2017
Born fødde	102	92	92	99
Heimebesøk til nyfødde	72	88	92	86
Foreldreførebuande kurs	25 par	21	23	22
2 -årskonsultasjonar	Tilbod til 100% - Tilnærma 100% oppslutning	81	90	81
4 -årskonsultasjonar	Tilbod til 100% - Mellom 95 - 100% oppslutning	98	88	79
HFU konsultasjonar (open 1dag/2t i veka)	78	113	64	147
Vaksinasjonsprogrammet	95-100%	95% men SYSVAK melder om 85%	95%	96%
Reisevaksiner	258	668	695	673

Årsverk sektor helse og omsorg: 253 årsverk**Årsverk kommunalsjef: 1,0**

Årsverk:	2017
Talet på årsverk	1
Adm årsverk, KOSTRA funksjon 120	1

Årsverk pleie og omsorg: 136,2

Årsverk:	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Talet på årsverk	143,24	141,73	142,23	143,9	143,182	136,2
Adm årsverk, KOSTRA funksjon 120	5,3	5,3	5,3	5,3	4,5	1,0
Fagressurs teneste	137,94	136,43	136,93	136,93	138,6	135,2

Årsverk bu og habilitering: 61,4

Årsverk	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Talet på årsverk	58,2	58,8	59,4	62,4	62,4	61,4
Adm årsverk, KOSTRA funksjon 120	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Fagressurs teneste	57,2	57,8	58,4	61,4	61,4	60,4

Årsverk barn, familie og helse: 47,4

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Talet på årsverk	38,2	38,2	38,7	38,7	47,4	47,4
Adm. årsverk KOSTRA, funksjon 120	1,7	1,7	1,2	1,2	1,7	1,7
Fagressurs teneste	32,96	32,96	33,46	33,46	41,5	41,5

Årsverk tenestekoordinerings: 7,0

Årsverk:		2017
Talet på årsverk		7
Adm årsverk, KOSTRA funksjon 120		0,2
Fagressurs teneste		6,8

8.7 Årsrapport sektor Samfunnsutvikling

Tenester og oppgaver i sektoren

Å legge til rette for at Herøy kommune er ein god plass å bu, arbeide og besøkje, skal vere gjennomgåande for den aktiviteten som avdelinga styrer etter. Frå 01.01.2017 vart kulturavdelinga ein del av sektor samfunnsutvikling.

Avdelinga sitt arbeid omfattar eit vidt spekter av oppgaver som planlegging, byggesak, geodata, gjennomføring av anleggsprosjekt, teknisk drift av infrastruktur, VAR- område, naturforvaltning, friluftsliv, arbeid mot barn og unge, kulturproduksjon, folkebibliotek, frivilligsentral mm.

Utfordringane varierer frå tenesteområde til tenesteområde, men ein skal oppnå og dokumentere tilfredsstillande resultat og kvalitet innanfor dei ulike tenesteområda. Sektoren skal vere kjend for å:

- Sikre god brukarmedverknad og løpande utvikling i tenesteytinga
- Levere tenester i samsvar med brukarane sine lovfesta rettar.
- Digitalisering, innovasjon og bruk av ny teknologi

Utviklingsavdelinga

Planlagde driftstiltak	Gjennomføring
Etterslepet av ubehandla og ikkje ferdigbehandla saker (bygge-, dele- og dispensasjonssaker) skal vere så lavt som råd.	I løpet av 2017 er det registrert inn 376 nye saker medan det vart produsert 383 vedtak. Avdelinga ser ein nedgang av innkomne saker, men kompleksiteten aukar.
Saksbehandlingstida for oppmålings-forretningar skal vere kortare enn lands-gjennomsnittet og kurante saker skal ha ei maks. behandlingstid på 12 veker (frå behandla delesak til tinglyst matrikkelbrev).	I 2017 vart det utarbeidd/ferdigbehandla 85 matrikkelbrev. Ein ser ein klar nedgang i saksmengde innanfor dette ansvarsområdet knytt til frådelingar.

Anlegg og driftsavdelinga

Planlagde driftstiltak og investeringar	Gjennomføring
Hamneavgifter	Innført frå 1. april 2017.
Pumpeleidning frå Vågsholmen til Ytre Almenning – samarbeid Herøy Vasslag	Ferdigstilt.
Almenningen	Delvis ferdigstilt.
Myrabakken bustadfelt på Moltu	Ferdigstilt
Opparbeiding/tilordning Vike-Toftedal	Ferdigstilt.
Mindre prosjekt i bustadfelt og snuplasser.	Ferdigstilt

Myrabekken avskjeringskanal på Moltu	Ferdigstilt.
Leikanger skule(tilkomst, snuplass og parkering).	Ferdigstilt.
Elbil ladestasjonar , ytre og indre Herøy	Ferdigstilt.
Trafikktryggingstiltak	Prosjekt 2017 ferdigstilt
Mjølstadneset etappevis utbygging	Delvis ferdigstilt
Leine hamn, heving av industriveg m.m.	Ikkje oppstarta.
Avlaupsplanen	Avlaupsleidning ved Kiwi er ferdigstilt.
Mjølstadneset-tilrettelegging av areal	Det er inngått avtale om masseuttak som eit ledd i ferdigstilling av industriareal.

Brann og redning

Brann	Måleindikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017
Feiing og tilsyn	Feiing av pipe og tilsyn av ildsted	Feiing 1450 Tilsyn 725	Feiing 1470 Tilsyn 735	Ein skal halde same frekvens som i 2016
Trygg og sikker innsats	Måleindikatorar hentast ut frå adaptit	0-skadde under innsats	0-skadde under innsats	0-skadde under innsats
Tverrfagleg kartlegging av risikogrupper	Rapportering gjennom samarbeid	0	3	3 kartleggingar
Bekymringsmeldingar	Utføre tilsyn når ein mottek bekymringsmeldingar	0	2	100%
Nasjonale kampanjer	Ein skal følgje opp nasjonale kampanjer knytt til ansvarsområdet	3	4	3 kampanjer

Kulturavdelinga

Kultur	Måleindikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017
Kulturkontor	Godkjend kulturminneplan	-	0	1
	Nye turkart i samarbeid med Sande kommune	-	0	1
Barne- og ungdomsarbeid	Tal besøkande fritidsklubben pr. veke fordelt på to kveldar	100 (haust)	100+	100
	Tal saker med uttale frå ungdomsrådet	3	3	5
	Tal gjennomførte ungdomsarrangement pr år.	5	4	10
	Tal deltakarar på UKM	43	45	50
Frivilligsentral	Flytte etablerte møteplasser/tiltak til nye lokalar i Kulturhuset	-	0 (flytting gjennomført i desember)	100 %
	Etablere nye møteplasser og tiltak	-	0 (flytting gjennomført i desember)	2

Kulturhus	Tildeling av øvingstider til alle som søker (innan fristen)	100 % (ny)	100 %	100 %
	Brukarundersøkingar	-	0	1 pr/år
Idrettshall	Tildeling av treningstider til alle som søker (innan fristen)	71 %	100 %	100 %
	Brukarundersøkingar	-	0	1 pr/år
Folkebibliotek	Auke tal aktive personlege lånarar	1 122	1 079	5 %
	Auke tal arrangement for unge	6 (ny)	0	2
Konserthus	Selte billetter	15 000	14 375	14 000
	Tal arrangement pr. år (40 egne + 20 innleigde)	69 (44 egne og 24 innleigde)	70 (42 egne og 28 innleigde)	60
	Brukarundersøkingar	-	0	1 pr/år
Kino	Selde billetter	30 429	25 856	29 000
	Brukarundersøkingar	-	0	1 pr/år

Årsverk

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Talet på årsverk - Utvikling	7,0	5,0	6,0	7,0	7,0	7,0	7,0	6,9	6,8
Talet på årsverk - Anlegg og drift	9,5	9,5	12,8	12,8	12,0	12,0	10,3	-	-
Talet på årsverk (og teneste)- Brann og Redning	3,1	3,1	3,0	3,0	3,0				
Talet på årsverk - Kultur	10,69*	10,54	11,19	11,39	9,09	9,4	8,9	-	-
Adm. årsverk, KOSTRA funksjon 1200	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

*Timetilsette ved fritidsklubben er ikkje medrekna.

9. Endringsbehov

9.1 Økonomiplanen

I K-sak 165/17: Budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 vart det gjort slik oppstilling over balansen i økonomiplanperioden:

	2018	2019	2020	2021
Innsparingar				
Rammeinnsparing	7 450	7 450	7 450	7 450
Vakansar/stillingsred.	920	620	620	620
Andre driftsinnsparingar	0	0	0	0
Sum innsparingar drift	8 370	8 070	8 070	8 070
Kalk renter/avskrivning VAR	400	800	1200	1 600
Bruk av fonds	11 275			
Ytterlegare driftsreduksjonar		10 000	10 000	10 000
Bruk av fonds/eigedomsskatt/auka skatteinntekter		2 715	5 945	8 555
Sum auka innt/red kostn	11 455	14 555	17 155	20 555
Tot innsparing/auka innt	19 825	22 625	25 215	28 625
Skal finansiere:				
Driftsrammer høgare enn inntekter til fordeling	14 555	14 555	14 555	14 555
Nye tiltak	5 270	3 870	3 570	3 870
Auka renter/avdrag	220	3 160	7 090	9 800
Sum til inndekning	20 045	21 585	25 215	28 225
Diff	0	0	0	0

Oppstillinga viser at det er eit stort behov for å redusere utgiftene/auke inntektene i åra framover.

9.2 Evaluering av helse- og omsorgstenesta

Ressurssenteret for omstilling (RO) presenterte evalueringsrapporten for helse og omsorgstenestene i kommunestyret 31.08.17. RO meiner at kommunen må arbeide vidare med:

- Klargjere strategiar for helse og omsorg politisk og organisasjonsmessig – gå gjennom konsekvensar og einast om ideologi, retning, konsekvensar og prioriteringar.
- Det bør spesielt jobbast med innretning av tenestetilbodet innan pleie og omsorg – er innretninga i dag bærekraftig? (Heimetenester – institusjonsdrift, sjukeheimane si rolle og funksjon).
- Satsing på førebygging, folkehelse, meistring, rehabilitering – i alle tenester – kva må til?
- Klargjering og og systematisering av arbeid med velferdsteknologi – kompetanseheving og frå ord til handling.'
- Heilskapleg, koordinerte tenester for å sikre rettstryggleik, kvalitet i sakshandsaminga, likebehandling og tildelingspraksis

- Barnevern – fristar, sakshandsaming og undersøkingar
- Kompetanse psykisk helse/rus – framtidig behov
- Brukarmedverknad og brukarfokus – jfr brukarundersøkingar og nasjonale mål – viktig og korleis
- Frivillige og nettverk – handlingsplan
- Heiltid og deltid og arbeidstidsordningar
- Gode endringsprosessar med vekt på medarbeidarskap, involvering, samhandling, tverrfagleg – for å oppnå ønska effektar av endringa i organisasjonsstrukturen.
- Kompetanseutvikling og mobilisering – læringsmiljø – kompetanseplan i forhold til framtidig behov – strategisk kompetanseplan?
- Organisatoriske tilpassingar på bakgrunn av tenesteutvikling/behov.

Evalueringa vert fylgd opp med planlegging av tiltak i samarbeid med RO:

9.3 Andre forhold

- **Interkommunalt samarbeid**

Vanylven kommune har teke initiativ til interkommunalt samarbeid med Herøy på fleire tenesteområde. Sande kommune er også invitert til å vere med på samarbeidet.

- **Bygningsmessige tiltak**

Kommunen har store utfordringar når det gjeld standard på bygningsmassen.

- **Bustadpolitikken/kjøp/sal av hus**

I K-sak 44/16 vart kommunedelplan for bustadpolitikken 2015-2019 vedteken. I strategien i planen heiter det m.a.:

«Herøy kommune skal selge utleigebustadar til leigetakarane til takst og reinvestere eventuell salsgevinst i nye byggeprosjekt for å sikre vidareutviklinga av bustadmassen, herunder auka tilgang på kommunale utleigebustadar.»

- **Organisasjonsutvikling**

Kommunekompasset, innbyggjarundersøkinga, lokaldemokratiundersøkinga, brukarundersøkingane og medarbeidarundersøkinga (10-faktor) har peika på område der kommunen har eit utviklingspotensial. Dette skal følgjast opp på ein systematisk måte i heile organisasjonen.

Referatsaker

**RS 3/18 Årsrapport 2017 - Den offentlege tannhelsetenesta Årsrapport
2017 - Den offentlege tannhelsetenesta 22.03.2018 00:00:00 Møre og
Romsdal fylke**

årsrapport
2017

den offentlege tannhelsetenesta

Innhold

Forord	3
DEN OFFENTLEGE TANNHELSETENESTA I MØRE OG ROMSDAL	4
MÅL OG HOVUDUTFORDRINGAR FOR TANNHELSESTENESTA	4
TENESTETILBOD OG DEKNINGSGRAD	5
Styringsmål på dekningsgrad – tilsyn og behandling	5
<i>Barn og unge 3-18 år (gr. A)</i>	5
<i>Psykisk utviklingshemma (gr. B)</i>	5
<i>Eldre og uføre i institusjonar og personar i heimesjukepleie (gr. C)</i>	5
<i>Ungdom 19-20 år (gr. D)</i>	6
<i>Rusmisbrukarar (gr. E)</i>	6
<i>Vaksne betalande pasientar (gr. F)</i>	6
<i>Behandla under narkose</i>	6
<i>Fengselstenesta</i>	6
TANNHELSERESULTAT	7
SiC-indeks	9
Tannhelsesdata frå Møre og Romsdal samanlikna med landsgjennomsnitt	10
FOLKEHELSEARBEID, - FØREBYGGING OG SAMHANDLING	12
KLAGESAKER TIL FYLKESTANNLEGEN OG BEKYMNINGSMELDING TIL BARNEVERNET	13
ORGANISASJON	14
Ny organisering i kompetanseregionar	14
Bemanning og rekruttering	15
Kompetanseutvikling	16
Arbeidsmiljø	17
Leiarutvikling	18
Bortfall av den delen av særavtalen som gjeld provisjonsbasert bonus	19
Beredskap og krisehandtering	19
Utfordrande økonomisk situasjon	19

Årsrapporten er utarbeidd av fylkestannlegen i Møre og Romsdal fylkeskommune.

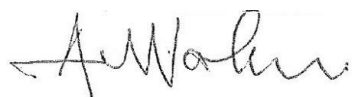
Rapporten er tilgjengeleg for nedlastoing: <https://mrfylke.no/Tenestekomraade/Tannhelse>

Forord

Fylkeskommunens samfunnsoppdrag på tannhelsefeltet inneber ansvar for å organisere førebyggjande tiltak for heile befolkninga og sørge for at tannhelsetenester og spesialisttenester er tilgjengelege for alle som bor eller oppheld seg i fylket.

Fylkestannlegen vil rette ein takk til alle medarbeidarane i tannhelsetenesta, tilsaman tohundre tannlegar, tannpleiarar og tannhelsesekretærar, som gir profesjonell, trygg og kvalitativ god behandling til grupper i samfunnet som treng ekstra oppfølging, og til vaksne betalande pasientar som kan nytte seg av tenestene vi tilbyr. Innsatsen er stor både på klinikk og i det utoverretta og førebyggjande arbeidet. Gjennom informasjonsarbeid, rettleiing og undervisning i skoler, til pleiepersonell, flyktingetenesta og andre, set vi fokus på at den orale helsa er viktig for livskvaliteten. Motiverte og kunnskapsrike medarbeidarar er vitig for å skape eit godt samarbeid og gode relasjonar med våre eksterne samarbeidspartar.

Den offentlege tannhelsetenesta skal framleis vere eit fylkeskommunalt ansvar. Stortinget stemte i juni 2017 nei til kommunal overtaking frå 2020. Dette gir dei beste føresetnadane for å bygge vidare på ein modell som sikrar likeverdige tannhelsetenester, god tenestekvalitet og pasientsikkerheit for brukarane våre.

Anthony Normann Valen
fylkestannlege

DEN OFFENTLEGE TANNHELSETENESTA I MØRE OG ROMSDAL

Fylkeskommunen har ansvar for den offentlege tannhelsetenesta og skal organisere førebyggjande tiltak for heile befolkninga og gje eit regelmessig og oppsøkjande tilbod til:

- Barn og unge frå 0-18 år
- Psykisk utviklingshemma i og utanfor institusjon
- Grupper av eldre, langtidssjuka og uføre i institusjon og heimesjukepleie
- Ungdom som fyller 19 eller 20 år i behandlingssåret. (19-20-åringar har rett til behandling med 75 % reduksjon i dei takstane som gjeld for betalande pasientar.)

Ikkje-lovpålagde grupper som har rett på gratis tannbehandling:

- Rusmisbrukarar i institusjon og personar som pga. eit rusmiddelproblem mottar tenester etter Helse og – omsorgstenestelova, og personar under legemiddelassistert rehabilitering (LAR)
- Personar med psykiske lidningar som får poliklinisk behandling i spesialisthelsetenesta over ein periode på minimum tre månader.
- Personar i pleie av pårørande finansiert med omsorgslønn. Pleiebehovet må attesterast av lege.

Fylkeskommunen skal sørge for tannmedisinsk hjelp til heile befolkninga som bur eller mellombels oppheld seg i fylkeskommunen, herunder flyktningar, personar med opphald på humanitært grunnlag og asylsøkarar som oppheld seg i statlege mottak.

Ved mange klinikkar blir det også gitt tilbod til den vaksne betalande befolkninga.

Tannhelsetenesta har 37 tannklinikkar i 34 av dei 36 kommunane i fylket. Fylkeskommunen har avtale med 19 kommunar og 18 private huseigarar om leige av lokale til tannklinikkk. Det er stor variasjon i standard på tannklinikkkane i fylket. Sidan 2002 er det bygd 11 nye tannklinikkar, medan 15 klinikkar er oppgraderte. Universell utforming og tilgjenge for funksjonshemma ved klinikkkane inngår som resultatmål i Regional delplan tannhelse. Dei nye klinikkkane som er bygd/renovert dei siste åra tilfredsstillar desse krava. Ved mange av klinikkkane er det lite rom for ombygging eller utvidingar innanfor noverande bygningsmasse. For nye klinikkklokale blir det utarbeidd rom- og funksjonsprogram med kravspesifikasjonar som kan nyttast av utleigarane i planarbeidet.

MÅL OG HOVUDUTFORDRINGAR FOR TANNHELSESTENESTA

Regional delplan tannhelse, vedtatt av fylkestinget i 2013, gjer greie for sentrale utviklingstrekk, utfordringar og strategiske vegval for den offentlege tannhelsetenesta i fylket fram mot 2025. Planen identifiserer strukturar og organisering som best kan sikre tannhelsetenesta eit kunnskaps- og kompetanseløft til beste for innbyggjarane. Fokuset i planarbeidet er behandlingsskvalitet og pasienttryggleik. Planen definerer eit normtall på minimum 1000 pasientar i gruppene A og C under tilsyn pr. tannlege og tannpleiar.

Demografiske endringar, urbanisering og auka mobilitet i arbeidsmarknaden, teknologisk utvikling og spesialisering er utviklingskrefter som er premissgivande for den framtidige tannhelsetenesta i Møre og Romsdal. Større krav til kvalitet, kompetanse og pasientsikkerheit i en situasjon med rekrutteringsutfordringar og ustabil bemanning, er sentrale utfordringar for tannhelsetenesta.

Innsatsen for dei prioriterte gruppene skal styrkast med vekt på:

- Kvalitet og pasientsikkerheit
- Robuste kompetansemiljø
- Ei berekraftig klinikkorganisering
- Folkehelsearbeid og samhandling med kommunane

TENESTETILBOD OG DEKNINGSGRAD

Styringsmål på dekningsgrad – tilsyn og behandling

I 2017 var totalt 72 913 personar under tilsyn i den offentlege tannhelsetenesta. Dette utgjør nær 30% av alle innbyggjarane i fylket. Den største gruppa er barn og unge opp til 18 år med 50 634 personar under tilsyn. Eldre, langtidssjuka og uføre i institusjon og i heimesjukepleie er det i alt 5 618 personar under tilsyn. 10 287 vaksne, betalande pasientar nyttar også den offentlege tannhelsetenesta.

Tenesta hadde i 2017 høg måloppnåing for alle dei prioriterte gruppene. Måltala for dekningsgraden er definert i Regional delplan tannhelse. Dekningsgraden er eit uttrykk for kor mange av dei som har rettar etter tannhelselova som er under tilsyn og behandling. Med pasientar som er under tilsyn og behandling, reknast undersøkte og behandla pasientar, dei som er planlagt ikkje innkalla, samt etterslep (pasientar som har fått ny, men forseinka innkalling).

Tilsyn av lovpålagte grupper	Måltal	Resultat 2017	Måloppnåing i % 2017 (2016)
Barn og unge frå 3-18 år (Gr. A)	97%	98,1%	101% (99,6%)
Psykisk utviklingshemma over 18 år (Gr. B)	95%	95,9%	101% (100,3%)
Eldre og uføre i institusjon (Gr.C1)	90%	90,3%	100% (96%)
Eldre og uføre i heimesjukepleie (GR.C2)	65%	78%	120% (128,4%)
Ungdom 19-20 år (Gr.D)	70%	79,5%	114% (109%)

Barn og unge 3-18 år (gr. A)

Barn og unge opp til 18 år er den største gruppa på 51 622 personer der 50 634 var under tilsyn i 2017. Tilsynsprosenten på 98,1%, og ligg over måltalet som er 97%.

3-åringar utan karieserfaring er i 2017 på 94,1 % som er ein liten nedgang frå 2016 (94, 5%). Det er også ein nedgang på 12 åringane frå 56% til 55%, og ei betring for 5 åringane på 85% i 2017, mot 82% i 2016. For 18 åringane viser tala ei lita betring, 19,7% i 2017 mot 18,5% året før. Innkallingsintervalla er basert på eit individuelt behandlingsbehov. I snitt er det no 18 månader mellom kvart besøk dei unge har på tannklinikken. Risikopasientar blir kalla inn på tannklinikken hyppigare for oppfølging.

Psykisk utviklingshemma (gr. B)

Av totalt 1 034 personar med psykisk utviklingshemming over 18 år, var 992 under tilsyn i 2017. Dette utgjør 95,9% av gruppa. Gjennom formelle samarbeidsavtaler mellom tannhelsetenesta og kommunal teneste med ansvar for personar med utviklingshemming er målet er eit kvalitetssikra tilbod, der brukarane i målgruppa får ivaretatt sitt daglege munnstell.

Eldre og uføre i institusjonar og personar i heimesjukepleie (gr. C)

I gruppa eldre og uføre i institusjon (C1) og i heimesjukepleia (C2) har pasientar under tilsyn auka frå 5564 i 2016 til 6798 i 2017. Den største gruppa er C2, som utgjør 4230 personar. Av gruppe C1 har 90,3% vore under tilsyn i 2017 og i gruppe C2 har 78% vore under tilsyn, noko som er ei måloppnåing på

henholdsvis 100% og 120%. Samarbeidsavtale og auka satsing retta mot denne gruppa, kan vere ei mogleg årsak til høg måloppnåing.

Måлтаlet som er sett for gruppe C2 speglar at mange framleis ønskjer å gå til sin privat tannlege eller ikkje ønskjer tilsyn med tannhelsa. Det blir kontinuerlig arbeid for at brukarane får kunnskap om tilbodet gjennom heimesjukepleietenesta. Brosjyren «God tannhelse heile livet» blir distribuert til pleie og omsorgstenesta i kommunane, for utdeling til brukarane. Brosjyren gir informasjon om rettane til brukarane, samt råd og tips for ei god tannhelse. Den revidererte samarbeidsavtalen mellom tannhelsetenesta og pleie og omsorgstenesta inneheld også rutinar som skal og sikre at brukarane får det tilbodet dei har krav på.

Ungdom 19-20 år (gr. D)

Ungdom på 19 og 20 år har rett på tilsyn frå den offentlege tannhelsetenesta, og betaler 25% av taksane til den offentlege tannhelsetenesta. Denne gruppa har prioritet framfor vaksne betalande pasientar. 79,5 % av gruppa var under tilsyn i 2017, som er ei auke frå 76,3% i 2016 (74,5% i 2015) På grunn av studiar og arbeid utanfor kompetanseregionen/fylket, er det enkelte som takkar nei til tilbodet.

Rusmisbrukarar (gr. E)

Personer med rusmiddelavhengigheit som mottar tenester gjennom kommunal rusomsorg/NAV eller er under LAR-behandling (legemiddelassistert rehabilitering) har hatt rett til frie tannhelsetenester sidan 2008. I 2017 var det registrert 531 rusmisbrukarar med rett på gratis tilsyn. Dette er om lag like mange som var registrert i 2016. Behandlinga er ressurskrevjande og det har vore naudsynt med ei økonomisk opptrapping for å halde tritt med behandlingsbehovet. Brukarforventningane til behandlingsomfang er ofte mykje større enn det ressursrammene opnar for.

Vaksne betalande pasientar (gr. F)

6902 vaksne, betalande pasientar nytta den offentlege tenesta i 2017 og genererte ei honorarinntekt på ca. 26 mill. Tannlegespesialistane generer om lag 20% av honorarinntektene.

Behandla under narkose

232 pasientar vart behandla under narkose i regi av den offentlege tannhelsetenesta i 2017, mot 266 i 2016. 154 av behandlingane hadde ventetid under 3 månader.

Fengselstenesta

Møre og Romsdal fylkeskommune og staten har ei avtale om tannhelsetilbod for innsette i fengselet på Hustad og i Ålesund. Dette er eit statleg finansiert tilbod, som tannhelsetenesta er ansvarleg for gjennomføringa. Fylkeskommunen kjøper tenester frå privatpraktiserande tannlegar, og totalt 62 innsette har fått tannbehandling i 2017.

TANNHELSERESULTAT

Tannhelsa til barn og unge i Møre og Romsdal har blitt gradvis betre, men i 2017 ser vi ein liten nedgang hos 3-, og 12-åringane, jf. tabellen s. 10 og 11. 94,1% av 3-åringane, 84,7% av 5-åringane, 55,4% av 12-åringane og 19,7% av 18-åringane er utan ny karieserfaring i 2017. Hos 18-åringane viser tala ei betring med 1,2 prosentpoeng i høve til året før. Det er mogleg at auka satsing på førebygging og utoverretta arbeid, mellom anna gjennom kantinesatsinga i vidaregåande skole, har medverka til betringa hos 18-åringane.

Tabell: Resultat tannhelsetilstand på indikatorcull 2017 (grunnlaget for landsstatistikk for fagfeltet odontologi) (Tal for 2016 i parentes)

Årskull % av undersøkte	3 åringer utan karies. 92,8% av heile kullet er undersøkt	5 åringer utan karies. 99,2% av heile kullet er undersøkt	12 åringer utan karies. 99% av heile kullet er undersøkt	18 åringer utan karies. 96,2% av heile kullet er undersøkt
Ingen karies	94,1% (94,5%)	84,7% (82%)	55,4% (55,7%)	19,7% (18,5%)
1-4 kariesangrep	4,7% (4,5%)	10,9% (12,8%)	40% (39,6%)	43%(42,7%)
10 kariesangrep eller mer	0,2% (0,3%)	0,9% (0,9%)	0,4%(0,1%)	10,5% (12,2%)

Sidan 2012 har det blitt registrert prosentdel utan karieserfaring på 3-åringar i fylket. Talet har vore stabilt og variert mellom 94% og 95% personar utan karieserfaring. Dette er forholdsvis likt med landsgjennomsnittet. For 5-åringar har delen personar utan karieserfaring auka frå 81% i 2012 til 85% i 2017, noko som ligg over landsgjennomsnittet (81% i 2017).

Hos 12-åringane har personar utan karieserfaring auka og frå 51 % til 55,4% sidan 2012. I same tidsrom har delen utan karieserfaring for 18-åringane auka frå 16,9 % til 19,7% i 2017.

Sjølv om utviklinga i tannhelsestatus gradvis blir betre, viser landsgjennomsnittet ei langt betre tannhelse både hos 12 og 18-åringane enn i Møre og Romsdal, og det blir arbeidd med tiltak for å betre tannhelsa.

Tannhelsesdata på kommunenivå (sjå tabellen neste side) synleggjer tannhelsetilstanden i kvar enkelt kommune (m.a. til nytte for den enkelte kommune i folkehelsearbeidet). Ei oversikt over prosentdel personar utan karieserfaring i dei nemnde årsgruppene viser interessante forskjellar mellom kommunane. Det er viktig å vere klar over at dei minste kommunane har så små årskull at ein samanlikning av tala frå år til år i desse kommunane ikkje blir statistisk signifikant.

Tannhelsa hos innvandrarbarn frå Aust-Europa og andre verdsdelar er dårlegare enn hos norske barn. I Møre og Romsdal er det ei stor arbeidsinnvandring, der vi ser at mange av barna har karies når dei kjem til landet. Både språkbarriere og forståing av helserelatert åtferd kan gi utfordringar i det helsefremmande og førebyggjande arbeidet. Gjennom eit målretta samarbeid med helsestasjonstenesta kan vi nå denne målgruppa på eit tidleg stadium. Det er også utarbeidd rutinar for samarbeid med flyktingtenesta og asylmottak i kommunane.

Prosentdel personar utan karieserfaring i enkelte årskull i 2017 – kommune, kompetanseregion (KR), fylket og landet

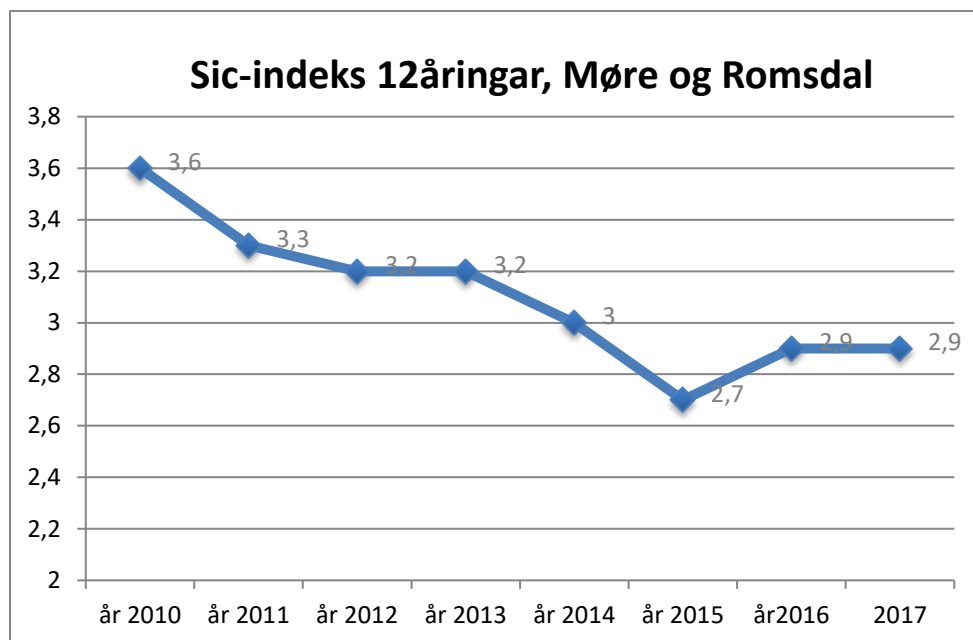
Årskull	3-åringar	5-åringar	12-åringar	18-åringar
Hareid	98%	91%	60%	19%
Herøy	90%	87%	56%	21%
Sande	95%	78%	50%	19%
Ulstein	95%	79%	47%	15%
Vanylven	88%	70%	39%	22%
Volda	94%	83%	56%	24%
Ørsta	95%	88%	62%	16%
Søre Sunnmøre KR	94%	84%	54%	19%
Giske	98%	91%	52%	24%
Haram	91%	82%	56%	20%
Norrdal	95%	87%	48%	17%
Sandøy	91%	93%	50%	43%
Skodje	94%	82%	56%	25%
Stordal	100%	67%	42%	39%
Stranda	89%	78%	64%	23%
Sula	95%	83%	64%	22%
Sykkylven	88%	80%	48%	10%
Ørskog	94%	82%	56%	25%
Ålesund/Bjørgvin	91%	82%	56%	23%
Ålesund/Spjelkavik	94%	88%	61%	25%
Ålesund KR	93%	84%	58%	22%
Aukra	100%	80%	57%	14%
Eide	93%	80%	43%	8%
Fræna	92%	78%	49%	14%
Gjemnes	100%	91%	42%	25%
Midsund	92%	92%	67%	30%
Molde	95%	88%	57%	25%
Neset	91%	91%	46%	23%
Rauma	94%	91%	60%	14%
Vestnes	98%	85%	42%	6%
Molde KR	95%	86%	53%	19%
Averøy	98%	78%	69%	20%
Tingvoll	94%	70%	61%	19%
Sunndal	94%	87%	47%	22%
Surnadal	98%	95%	55%	26%
Rindal	96%	95%	70%	26%
Halsa	90%	100%	50%	26%
Smøla	100%	88%	63%	13%
Aure	100%	92%	69%	28%
Kristiansund	95%	81%	56%	16%
Kristiansund KR	96%	84%	57%	20%
Heile fylket	94%	85%	55%	20%
Heile landet	?%	81%	60%	27%

SiC-indeks

SiC (signifikant kariesindeks) blir brukt for å sette søkelys på dei som har mest karies, og blir årleg registrert på 12-åringane. SiC-indeksen viser gjennomsnittleg tal tenner med hol på den tredjedel av gruppa med mest karies, og skal brukast som eit styringsverktøy for planlegging av det førebyggjande arbeidet. Gjennomsnitt DMFT* hos 12-åringane viser at dei fleste har friske tenner, sjølv om det fortsatt er nokre med høge verdiar. WHO sitt mål for SiC-indeks er på 3 eller mindre.

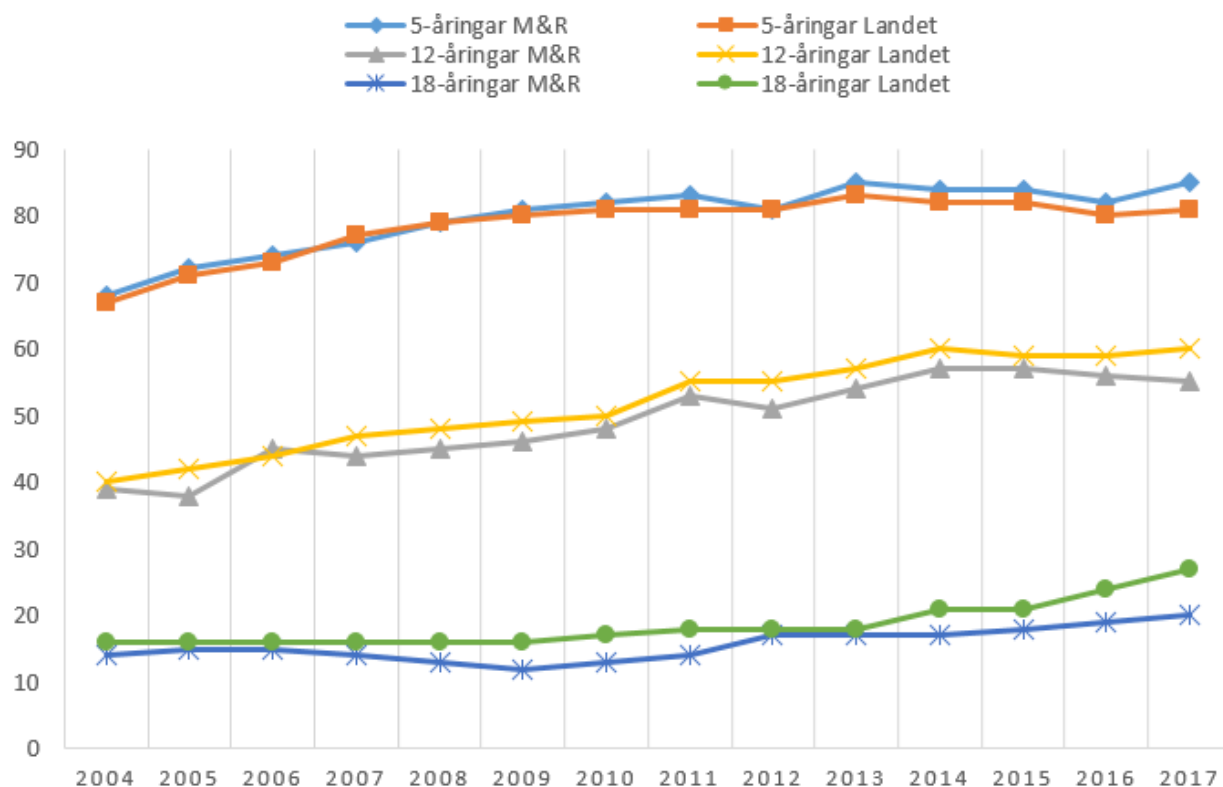
Gjennomsnitt DMFT på den tredjedel av gruppa med mest karies	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
SiC- indeks for 12-åringar i Møre og Romsdal	3,3	3,2	3,2	3,0	2,7	2,9	2,9
SiC- indeks for 12-åringar landsgjennomsnitt	3,0	2,9	2,9	2,7	2,6	2,6	2,6

*DMFT-tala gir ein verdi på kor mykje karies (tannråte) pasienten har (Decayed), kor mange tenner som er tapt (Missing) og, kor mange tenner som er fylt (Filled).

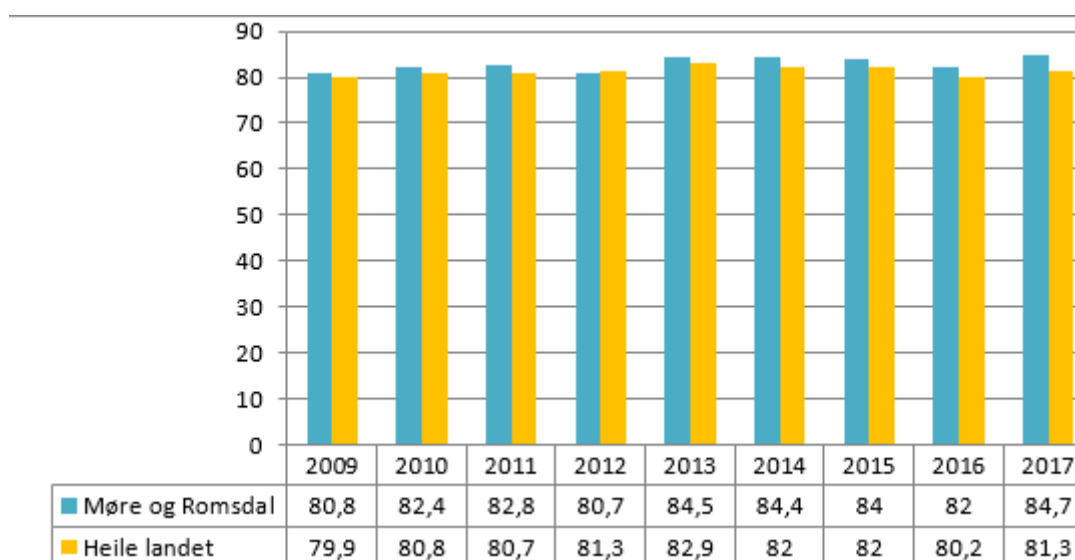

Tannhelsesdata frå Møre og Romsdal samanlikna med landsgjennomsnitt

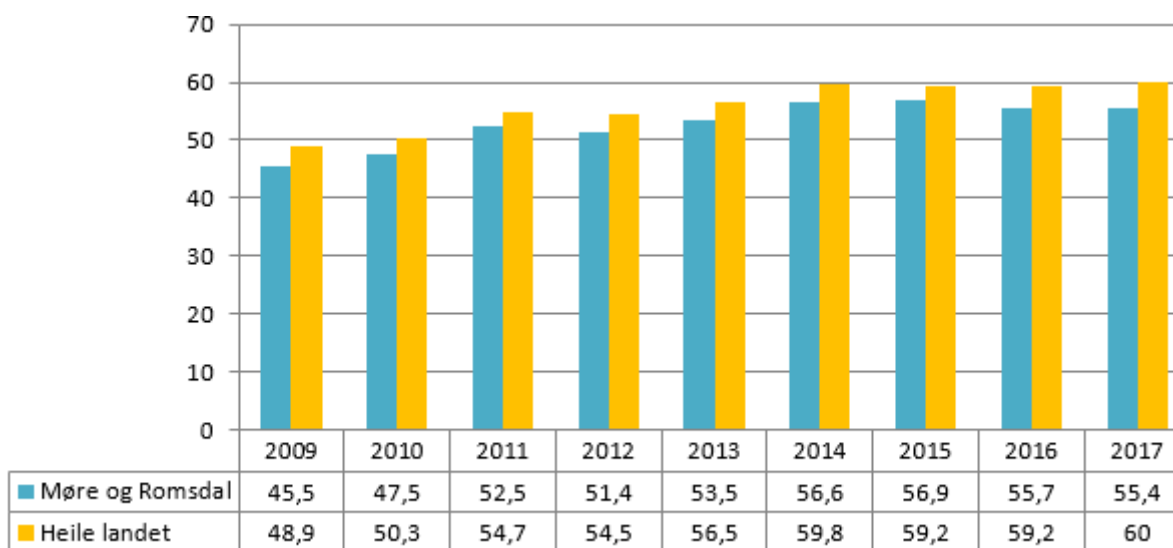
PROSENTDEL 5-,12- OG 18-ÅRINGAR UTAN KARIESERFARING 2004-2017

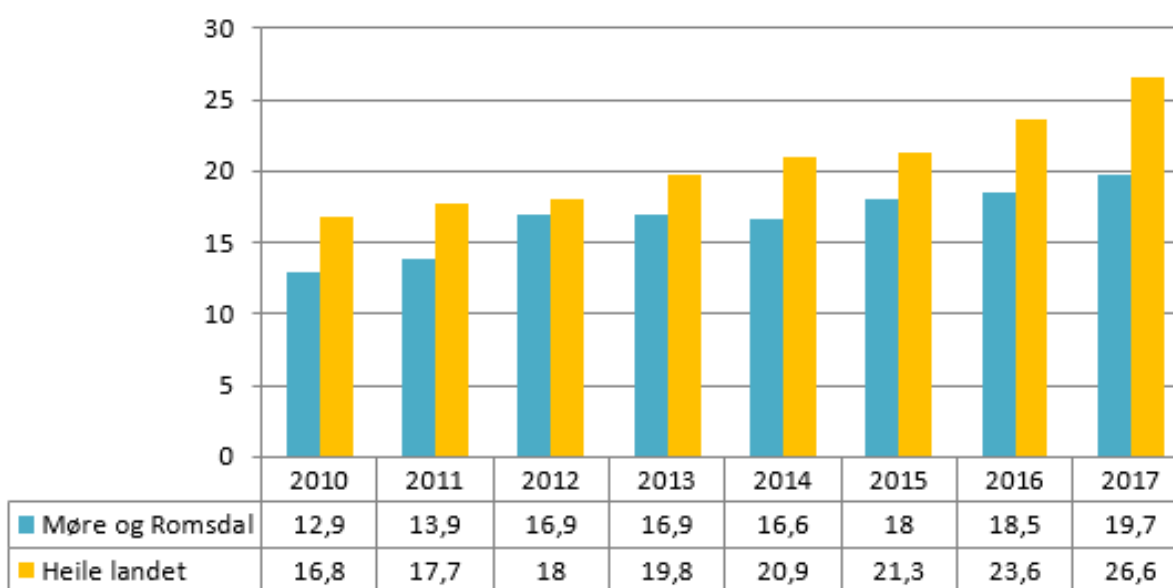
Prosentdel 5-åringar utan karieserfaring

Prosentdel 12-åringar utan karieserfaring

Prosentdel 18-åringar utan karieserfaring

FOLKEHELSEARBEID, - FØREBYGGING OG SAMHANDLING.

Fylkeskommunen har ansvar for den offentlege tannhelsetenesta, og skal organisere førebyggjande tiltak for heile befolkninga og gi eit regelmessig og oppsøkande tilbod til prioriterte grupper.

Fylkeskommunen skal vere ein pådrivar og understøtte folkehelsearbeidet i kommunane, jf. Lov om folkehelsearbeid, kap.4. Tannhelsetenesta kan mellom anna bidra med å gjere tilgjengelig opplysningar om tannhelsetilstanden. Fylkeskommunen skal vere særleg merksam på trekk ved utviklinga som kan skape eller oppretthalde sosiale eller helsemessige problem eller sosiale forskjellar.

For å utjamne sosial ulikskap i helse og tannhelse, er det også viktig at tannhelsetenesta har eit tverrfagleg samarbeid med kommunale tenester for at flest mogleg blir i stand til å ta vare på si orale helse.

Det er etablert og utvikla samarbeidsrutinar med klare ansvarsforhold mellom tannhelsetenesta og fleire kommunale tenester. Ei samarbeidsavtale mellom flyktingtenesta/asylmottak og tannhelsetenesta, sikrar eit gjensidig samarbeid til beste for brukarane. Innvandrarak er ei samansett gruppe, og det er sosial ulikheit mellom innvandrarak på same måte som hos etniske norske borgarak. Kunnskap om tannhelse i ulike innvandrargrupper kan vere mangelfull, der grupper av barn kan ha ein større risiko for å dårleg tannhelse. Det er tilrådd å ha høg merksemd mot barn og unge med innvandrarakgrunn og med tett oppfølging av dei med større behandlingsbehov:

Folkhelsekontaktane har i samarbeid med overtannlegen i sin kompetanseregion, ansvaret for folkehelsearbeidet. Folkhelsekontaktane har møte med tannpleiarane to gonger per år for planlegging og koordinere folkehelsearbeidet. Tannpleiarane gjer ein stor innsats i dette arbeidet, og ved klinikkar utan tannpleiarbemanning gjer også enkelte tannhelsesekretærer og tannlegar ein innsats i dette feltet. Lite tannpleiarressursar i enkelte kompetanseregionar er ei utfordring i folkehelsearbeidet.

- Ved mange klinikkar vart samarbeidsmøter med helsestasjonstenesta utsett i vente på Nasjonale føringar for tannhelsetenesta med retningslinjer for samarbeidet. Samarbeidet har likevel fungert godt med henvisningar frå helsestasjonstenesta for barn under 3 år og deltaking av tannhelsepersonell under gruppesamtaler/undervisning til flykningar og asylsøkarar. Helsesøster deler ut gratis tannbørste frå tannhelsetenesta på 6-månaderskontroll då tannhelse blir tatt opp som eige tema
- Informasjonsarbeid og undervisning blir gitt til foreldre med barn i samarbeid med flyktingtenesta og asylmottak. Ved første besøk på tannklinikken får barn frå asylmottak og flyktingtenesta utdelt ei mappe med tannhelseartiklar, samtidig som det blir gitt informasjon og veiledning i tann og munnstell.
- Årlege samarbeidsmøte med kommunal pleie- og omsorgsteneste og teneste for psykisk utviklingshemma. Det blir gitt regelmessig undervisning til pleierpersonell ved institusjonar og i heimesjuepleia. Omsorgspersonell for personar med utviklingshemming og brukaren får individuell veiledning på klinikken. I nokre kommunar får brukaren og omsorgspersonalet hjelp og opplæring i sin bustad.
- Samarbeidsmøte med barneverntenesta har blitt utsett ved dei fleste klinikkane i vente på samarbeidsavtale, føringar og rutinar for samarbeid mellom tenesteområda. Denne prosessen vart ferdigstilt i 2017 og samarbeidet blir formalisert våren 2018.

- Årleg undervisning om oral helse retta mot Helse og oppvekstfag (Vg1), helsefagarbeider, helse-servicefag, barne og ungdomsarbeidarfag (Vg2), apotekteknikar og helsesekretær (Vg3). På grunn av kapasitetsproblem var det nokre få skular som ikkje fekk tilbodet i 2017.
- Årleg undervisning til 8.-klassingar på Søre Sunnmøre, eit samarbeid mellom tannhelsetenesta, lærarar, elever og foreldre. Undervisning retta mot 4 klasse i Midsund og Rauma kommune og
- Undervisning i tannhelsefag for sjukepleiarutdanninga ved Høgskolen i Molde, med video-overføring til sjukepleiarstudentar i Kristiansund.
- Arbeidsgruppa for kantinesatsinga med representantar frå kulturavd. God Helse, idrettskretsen, fylkesmannen og utdanningsavdelinga og fylkestannlegen arrangerer årleg fagkurs for kantinepersonell i vidaregåande skolar. Ei samling berre for kantineleiarane blir halde i tillegg.
- TkMN-prosjekt retta mot pleiarar som arbeider i heimesjukepleien. Vestnes kommune er del i prosjektet knytt til spørjeundersøking og undervisning med avslutning av prosjektet i 2017.
- Ålesund kompetanseregion deltok med stand om tannhelsetema under Leikivalen.
- Deltaking med foredrag og undervisning ved etterspørsel til foreningar og pensjonistlag.

Tannhelsetenesta har lagt ned 1127 timar i det førebyggjande arbeidet utanfor klinikken i 2017, mot 1259,8 timar i 2016 og 1369,4 timar i 2015. Dette er ikkje ein ønskeleg trend sett i eit førebyggjande perspektiv.

KLAGESAKER TIL FYLKESTANNLEGEN OG BEKYMRINGSMELDING TIL BARNEVERNET

Heller ikkje i 2017 var det klagesaker til fylkestannlegen som gjekk vidare til Helsetilsynet.

Registrering av påminningsbrev for gjentekne gonger ikkje møtt, og bekymringsmeldingar til barnevernet. Nytt for 2017 er også registrering av førespurnader FRÅ barneveret til tannhelsetenesta.

Tal påminningbrev om gjentekne gonger ikkje møtt, og at det blir vurdert å sende bekymringsmelding til barnevernet dersom pasienten ikkje møter, (jf.pasientrettighetslova § 3-4 og § 3-2)		Tal bekymringsmeldingar sendt barnevernet.(jf.helsepersonelllova §33)	Tal førespurnader frå barnevernet til tannhelsetenesta
2011	56	22	
2012	18	6	
2013	53	7	
2014	38	16	
2015	41	13	
2016	36	17	
2017	109	24	40

ORGANISASJON

Kompetanseregionar

Frå 1.1.2016 har vi fire kompetanseregionar i fylket (Kristiansund, Molde, Ålesund og Søre Sunnmøre), og planen er å etablere ein kompetansetung sentralklinikk i kvar region. Kompetanselinikkane skal sikre regionen stabilitet og akuttberedskap også i periodar med vakansar på dei mindre klinikkane. Styrka satsing på kompetansebygging er avgjerande for å sikre gode fagmiljø og utviklande arbeidsplassar. Målet er eit godt fagleg og stabilt tannhelsetilbod til innbyggjarane i alle delar av fylket.

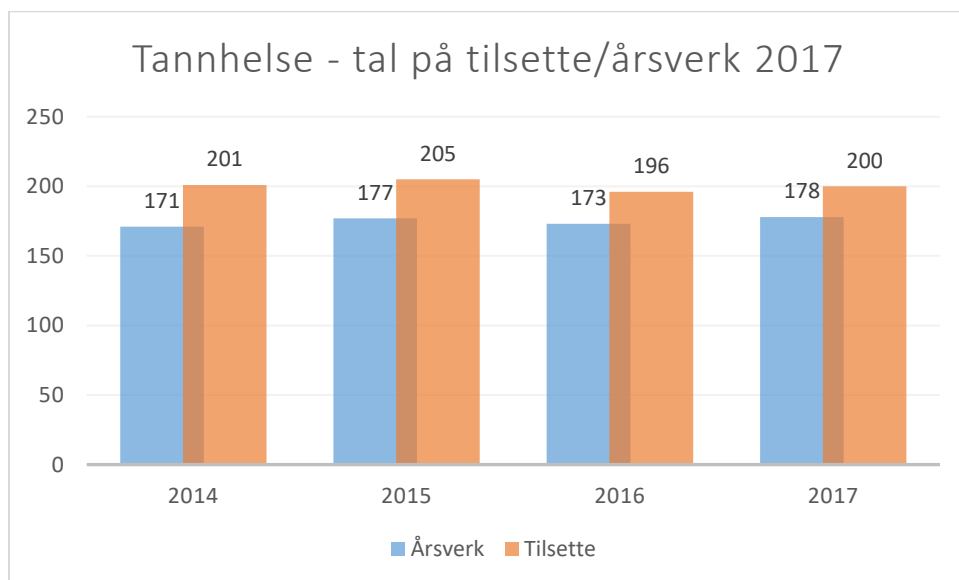
Kompetanselinikken i Molde kompetanseregion er etablert. Funksjonsprogram for kompetanselinikk i Kristiansund kompetanseregion er utarbeidd, med tanke på realisering i 2022/2023. Bygging av kompetanselinikk i Kremmergården i Ålesund starta i august 2017 og er planlagt opna i mars 2019. Funksjonsprogram for kompetanselinikk i Kristiansund kompetanseregion er utarbeidd, med tanke på realisering i 2022/2023.

Frå 1.1.2016 er tannhelsetenesta organisert i 4 kompetanseregionar.

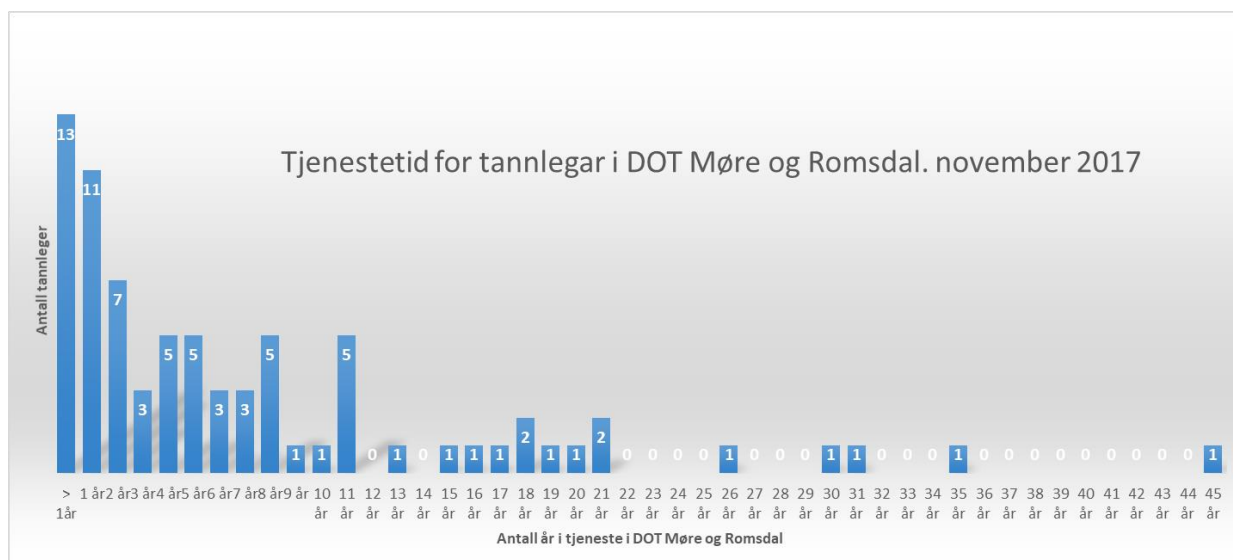

Bemanning og rekruttering

Ved utgangen av 2017 hadde tannhelsetenesta 200 tilsette i til saman 178 årsverk. I tillegg er 5,6 årsverk knytt til administrative funksjonar ved fylkestannlegens kontor. Diagrammet på neste side viser alders-/kjønnssamansetning og nyrekruttering i 2017. Kvinneandelen tilsette i tannhelsetenesta er 89%. Gjennomsnittsalderen er 45,1 år (48 i heile fylkeskommunen).

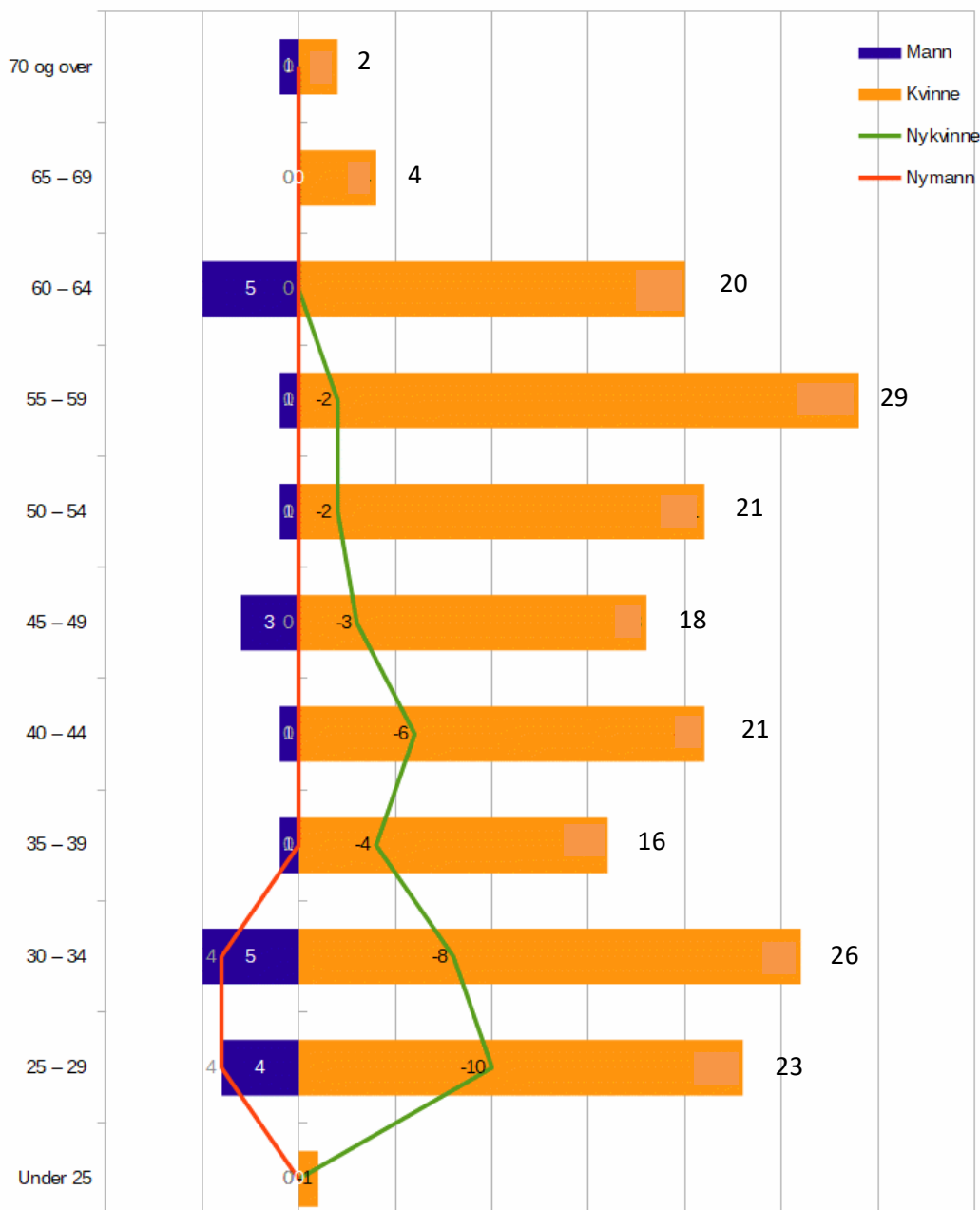

Vi har hatt over 40 tilsettingar i 2017, og opplever relativ stor turnover og mobilitet i stillingane. Nyutdanna tannhelsepersonell ønskjer primært eit fagleg og sosialt arbeidsfellesskap, og det er svært utfordrande å rekruttere til stabilitet i ein tenestestruktur med mange små klinikkar. Som diagrammet nedanfor viser, har 25% av tannlegane 2 år eller kortare fartstid i organisasjonen.

Tannhelsetenesta er ein attraktiv arbeidsplass for kvinner. Vi har tilsett mange nye kvinnelege tannlegar også i 2017 og er glade for at tannhelsetenesta sikrar tilflytting av unge kvinnelege akademikarar. Som kjent har fylket ein stor ubalanse i talet på kvinner og menn i aldersgruppa 20-40 år.

Tannhelse - Alder, kjønn og rekruttering pr. november 2017 Nytilsett er tilsett mellom januar 2016 og novmeber 2017

Kompetanseutvikling

Den offentlege tannhelsetenesta gir eit tenestetilbod som krev høg og spesialisert kompetanse, og det er svært viktig at tilhøva leggjast til rette for at alle tilsette kan vedlikehalde og vidareutvikle sin kompetanse i takt med den faglege utviklinga innanfor tannhelsefaget. Tannhelsetenesta sin strategiske kompetanseplan og distrikta sine lokale kompetanseplanar er oppdatert i 2017.

Fylkeskommunen skal sørge for nødvendig dekning av tannlegespesialistar i fylket og har etablert stipendordningar og deltidsstillingar for tannlegar under spesialistutdanning. Hausten 2017 har vi 3 spesia-

listkandidatar under utdanning med bindingstid i Møre og Romsdal fylkeskommune. Dette gjeld spesialistkandidat i kjeveortopedi og kjeve- og ansiktsradiologi, samt ein kandidat i pedodonti (barnetannlege). I løpet av kort tid vil den einaste kjeveortopeden på Nordmøre gå av med pensjon og fylkeskommunen har inngått ei intensjonsavtale om overtaking av spesialistpraksisen i Kristiansund.

Ein av våre tannpleiarar, som også er klinikkleiar, har i 2017 fullført samlingsbasert vidareutdanning (60 studiepoeng) i tannpleie og helsefremmande arbeid ved høgskolen i Sørøst-Norge. To av klinikkleiarane våre har gjennomført fylkeskommunen sitt leiarutviklingsprogram som gir 7,5 studiepoeng i høgskole-systemet.

I 2017 har seks medarbeidarar i tannhelsetenesta deltatt i etter- og vidareutdanningskurs arrangert av NTNU og TkMN i korleis ein planlegg forskings- eller kvalitetsforbetningsprosjekt i tannhelsetenesta.

I august 2017 starta fylkeskommunen med eit nytt kull på 20 deltakarar på tannhelsesekretærutdanning ved Borgund videregående skole. Kurset er samlingsbasert, og deltakarane blir autoriserte tannhelsesekretærer ved avslutning i desember 2018.

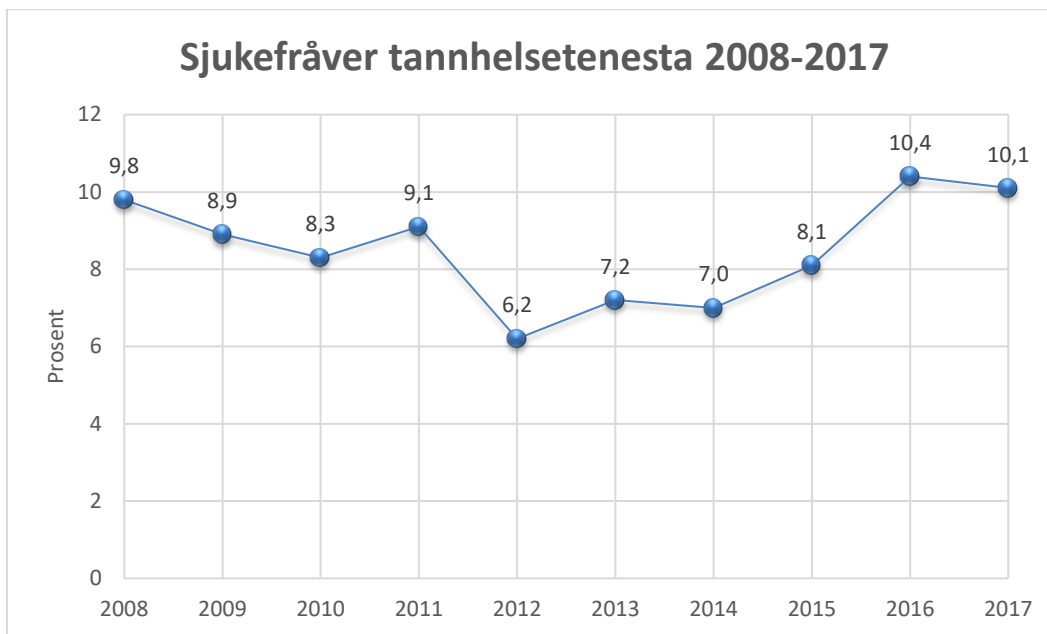
Dei siste år er det etablert eit fagleg nettverk med TOO fagleiar, psykolog, rådgivande faggruppe og paraplyteam for pasientar som har vore utsett for tortur, overgrep eller har odontofobi. Arbeidet skjer i samråd og samarbeid med TkMN og Helsedirektoratet.

To-dagars etatssamling, med fagleg påfyll, erfaringsutveksling og sosialt samver, vart gjennomført på Scandic Seilet i Molde i mai 2017. Fylkesrådmann Ottar Brage Guttelvik delte ut 25- og 40-årsgåver for lang og tru teneste. I tillegg fikk to medarbeidarar merksemd for 50 års teneste (!) i den offentlege tannhelsetenesta. Det faglege programmet omfatta innslag om nasjonal fagleg retningslinje for tannhelsetenester for barn og unge mellom 0-20 år, føredrag om ulike dentale utviklingsforstyrningar, presentasjon om TAKO-senteret og eit føredrag om protetik og eldretannpleie.

Arbeidsmiljø

Samarbeids- og arbeidsmiljøutvalet (SAMU-T) dekkjer funksjonsområdet for arbeidsmiljøutval etter arbeidsmiljølova og ordningar for medraderett etter hovudavtalen. Utvalet har i 2017 hatt 4 møte og behandla 27 saker. Utvalet har tre arbeidstakarrepresentantar (hovudtillitsvalde og sektorverneombod) og 3 arbeidsgivarrepresentantar (fylkestannlegen og to overtannlegar). Det er utarbeid eigen [HMS-årsrapport for 2017](#).

Sjukefråveret ligg på 10,1% for heile 2017. Det er store skilnader i sjukefråveret mellom kompetanseregionane. Det er i all hovudsak større langtidsfråver over 40 dagar som bidrar til auken i sjukefråveret vi har hatt dei siste åra.

SAMU-T er involvert i arbeidet med å kartlegge årsakene til auken og treffe effektive tiltak. I 2017 har vi med basis i ein systematisk, kvalitativ og kvantitativ tilnærming jobba prosjektretta med å identifisere utfordringar og tiltak for å få arbeidstakarar tilbake i arbeid der det er realistisk. Konklusjonar og område for vidare arbeid er:

- Profesjonalisering av klinikkleiarrolla gjennom eige leiarutviklingsprogram tilpassa tannhelsetenesta sin organisasjon.
- Auka leiarstøtte.
- Aktivt arbeid med KOMPASS på klinikkane og i regionsamlingar.
- Haldningsskapande arbeid for å ivareta og legge til rette for at gravide kan stå lenger i arbeid.
- Målretta bruk av allereie innvilga OU-midlar til arbeid med sjukefråversarbeid, helsefremmande arbeidsplassar og ivaretaking av eigen helse.
- Søknad til NAV om støtte til gruppetiltak.

Leiarutvikling

I 2017 starta vi med dialogmøter i dei fire kompetanseregionene. Styringsdialogmøta er to årlege kontaktmøte (februar/mars og oktober/november) mellom fylkestannlegen, overtannlegen og klinikkleiarane i regionen. Møta handlar grunnleggjande om korleis vi skal forvalte samfunnsoppdraget vårt på ein god måte.

Leiarutfordringane er store i tannhelsetenesta med mange små klinikkeiningar, store geografiske avstandar og stor utskifting av tannhelsepersonell. Fylkestannlegen har i 2017 starta arbeidet med å målrette opplæring, oppfølging og utvikling av tannhelsepersonell i leiarstillingar på klinikknivå. SAMU-T vart i desember 2017 presentert for ei skisse til et utviklingsprosjekt som skal realiserast i 2018 med mål å gi klinikkleiarane eit leiarfagleg fundament og læringsarenaer for å sikre meistring av ein mangfaldig og utfordrande klinisk kvardag.

Bortfall av den delen av særavtalen som gjeld provisjonsbasert bonus

Avtalen om produksjonsbasert bonus (del av «Særavtale om lønnsmessige tiltak i tannhelsesektoren») inngått i 2010, vart sagt opp av arbeidsgivar med verknad frå 1.1.2018. I utgangspunktet var avtalen konstruert for å lette rekruttering av nye medarbeidarar og for å stabilisere dei erfarne medarbeidarane på de minste klinikkeiningane. Situasjonen i dag er at vi har fleire tannlegar i arbeidsmarknaden og relativt god tilsøking på stillingar, med den konsekvens at rekrutteringsvanskar ikkje lenger er grunngeving for å halde stillingar vakante. Samstundes blir mange av dei tilsette på de små klinikkeiningane verande i kort tid, og særavtalen har hatt lite å seie for å sikre stabilitet. Arbeidsgivar har invitert arbeidstakarorganisasjonane til forhandlingar om ny særavtale.

Beredskap og krisehandtering

Tannhelsetenesta har i 2017 fått en eigen plan for beredskap og krisehandtering som inneheld innsatsplanar for ulykker, brann, truslar, vald, smittespreiing og bortfall av kritisk infrastruktur. Målet med planen er ei førebyggjande, effektiv og god krisehandtering tilpassa tannhelsetenesta sin tenestestruktur til beste for tilsette og pasientar.

Planen har primært leiarnivåa i tannhelsetenesta som målgruppe, og beskriv

- beredskapsprinsipp, organisering, ansvars- og rollefordeling ved aktuelle beredskapssituasjonar
- prinsipp og praktisk tilnærming til varsling, handtering og oppfølging av kriser og ulykkeshendingar
- innsatsplanar for ulike typar kritesituasjonar med tilhøyrande oppgåvefordeling for nøkkelpersonell som skal handtere hendinga

Utfordrande økonomisk situasjon

Tannhelse hadde i 2017 ei samla driftsramme på 142,5 mill. kroner og eit meirforbruk på 2,4 mill. kroner. Dei økonomiske rammene gjer det nødvendig å halde om lag 13 årsverk vakante, og meirforbruket skuldast i hovudsak at det er tilsett for mange behandlarar. Andre forklaringsfaktorar er redusert sjukepengerefusjon og lågare honorarinntekter som følgje av mange nyttilsette behandlarar.

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Foto: Torill Aspholm

Brosundet i Ålesund

Årsmelding 2017

FORORD

Pasienter, brukere og pårørendes opplevelser i helse- og omsorgstjenestene er en viktig kilde til læring og forbedring av tjenestene. Utviklingen går i retning av at brukerne av helse- og omsorgstjenestene får stadig sterkere rettigheter og det forventes og kreves at de skal bli sett, hørt og tatt på alvor. De fleste som kontakter pasient- og brukerombudet har opplevd at deres forventninger på dette området ikke er tilstrekkelig imøtekommet. Denne årsmeldingen viser en oversikt over aktiviteten hos pasient- og brukerombudet i løpet av 2017.

Vi etterlyser at helse- og omsorgstjenestene i sterkere grad involverer pasienter, brukere og pårørende i utviklingen av tjenestene og bruker deres erfaringer for å utvikle «pasientens helsetjeneste». Ny forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenestene som trådte i kraft fra 2017 legger større vekt på at ledelsen skal *«sørge for å gjøre bruk av erfaringer fra pasienter, brukere og pårørende»*.

Det er betydelig fokus på å utvikle og forbedre eldreomsorgen og ta tak i de utfordringer som er på dette området. Vi har over flere år omtalt disse utfordringene i våre årsmeldinger der vi erfarer at mange kommuner ikke er godt nok rustet til å innfri de forventninger som overordnede myndigheter har til både omfang og kvalitet i disse tjenestene. Regjeringen har nå oppnevnt en Eldreminister og det planlegges å opprette et nasjonalt «eldreombud» i tilknytning til pasient- og brukerombudsordningen. Dette ønskes velkommen da det kan bidra til et sterkere trykk på at eldre får innfridd sine behov, interesser og rettigheter innen eldreomsorgen.

Kristiansund 28.02.2018

Runar Finvåg
pasient- og brukerombud

INNHold

1. Innledning	2
2. Arbeidsområde og virksomhetsbeskrivelse	2
2.1 Om Møre og Romsdal	2
2.2 Arbeidsområde	2
2.3 Arbeid med enkeltsaker og å bidra til økt kvalitet i tjenestene	2
3. Økonomi og drift	3
3.1 Resultat regnskap i forhold til budsjett	3
3.2 Personal- og kompetanseutvikling	3
3.3 Utadrettet informasjonsvirksomhet	3
4. Statistikk - nye henvendelser og problemstillinger 2017	4
4.1 Hvilke tjenester gjelder problemstillingene	4
4.2 Problemstillinger angående spesialisthelsetjenesten	5
4.3 Problemstillinger fordelt på tjenester i kommunene	5
5. Fokusområder i 2017	6
5.1 Omsorgen for våre eldre – leve hele livet?	6
5.2 Betydningen av en «Beklagelse»	7
5.3 Klageordninger som rettssikkerhetsgaranti	8
5.4 Kjernejournal	9

1. Innledning

Pasient- og brukerombudet skal arbeide for å ivareta pasientenes og brukernes behov, interesser og rettssikkerhet overfor den statlige spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten, og for å bedre kvaliteten i disse tjenestene. Helsedirektoratet administrerer ombudsordningen, men ombudene er faglig uavhengig og selvstendig. Det er i utgangspunktet et pasient- og brukerombud i hvert fylke.

2. Arbeidsområde og virksomhetsbeskrivelse

2.1 Om Møre og Romsdal

Møre og Romsdal fylke har:

- 36 kommuner
- 4 sykehus
- Ca. 266 000 innbyggere
- Areal på 15 099 km²

2.2 Arbeidsområde

Pasient- og brukerombudets arbeidsområde omfatter statlige spesialisthelsetjenester og kommunale helse- og omsorgstjenester. Selv om arbeidsområdet gjennom pasient- og brukerrettighetsloven er avgrenset til offentlige helse- og omsorgstjenester, så mottar ombudet også henvendelser på andre områder som for eksempel privat helsetjeneste, tannbehandling, NAV og vergemål.

2.3 Arbeid med enkeltsaker og å bidra til økt kvalitet i tjenestene

Ombudet er en viktig mottaker og formidler av pasient- og brukeropplevelser. Enhver kan henvende seg til ombudet. De som tar kontakt er pasienter, brukere, pårørende eller ansatte i helse- og omsorgstjenesten. Det er mulig å ta kontakt anonymt, og tjenesten er gratis.

Ombudet skal være et tilgjengelig lavterskeltilbud for de som har spørsmål, tilbakemeldinger eller klager til helse- og omsorgstjenestetilbudene. Bistanden går ofte ut på å lytte, stille spørsmål, gi informasjon om muligheter, hjelpe til å sortere og gi råd. Dersom det er grunnlag for å gå videre med saken, skjer det i samarbeid med pasienten. Alternativene vil ofte være ett eller flere av disse:

- ta opp saken direkte med tjenestestedet, gi tilbakemelding eller be om et dialogmøte
- klage til fylkesmannen
- søke erstatning fra Norsk pasientskadeerstatning

Ombudets videreformidling av pasienter, brukere og pårørendes erfaringer og opplevelser i helse- og omsorgstjenestene, kan bidra til økt kvalitet i tjenestene. Dette skjer i enkeltsaker, i dialog med helsepersonell, tjenestene og tilsynsmyndighetene, og ikke minst i gjennom årlig melding til Stortinget om kvalitet og pasientsikkerhet.

3. Økonomi og drift

Pasient- og brukerombudskontoret i Møre og Romsdal ligger i Kristiansund og har 4 årsverk: Pasient- og brukerombud Runar Finvåg, seniorrådgiver Marianne Glærum, rådgiver Reidun Helgheim Swan og rådgiver Torill Avnsnes Aspholm.

3.1 Resultat regnskap i forhold til budsjett

Budsjett og regnskap for de tre siste årene (tall i hele tusen):

	2015	2016	2017
Budsjett	2 930	2 949	3 309
Regnskap	3 086	2 903	3 270

Økonomistyringen gjennom året har vært god med et regnskapsresultat på 98,8 % i forhold til budsjett.

3.2 Personal- og kompetanseutvikling

Helse- og omsorgstjenestene er i stadig endring, både med hensyn til organisering, innhold og utforming av lover, forskrifter og veiledere. Dette stiller krav til ansatte om kontinuerlig å tilegne seg ny kunnskap og kompetanse på disse områdene. Ansatte har deltatt på ulike kurs og konferanser i løpet av året.

For at kontoret kan yte ombudstjenester effektivt og med god kvalitet, er det viktig med god personalforvaltning. Ombudskontoret er forholdsvis lite med fire medarbeidere og dermed sårbart med hensyn til sykefravær. Det er derfor kontinuerlig fokus på HMS-arbeid på kontoret.

3.3 Utadrettet informasjonsvirksomhet

At pasient- og brukerombudsordningen er kjent i befolkningen er en viktig forutsetning for at ombudsordningen skal bli benyttet av de som trenger den. Arbeidet med å gjøre ordningen kjent skjer i hovedsak gjennom kontakt med den enkelte pasient, bruker og pårørende og foredragsvirksomhet på konferanser, hos pasient- og brukerorganisasjoner og helsepersonell. I 2017 gjennomførte ansatte 17 foredrag i hele fylket.

Sosiale medier er blitt en viktig informasjons- og formidlingskanal i befolkningen. Pasient- og brukerombudet i Møre og Romsdal opprettet i 2016 en egen profil på Facebook. Siden formidler lokale og nasjonale nyheter innen helse- og omsorgstjenesten. I tillegg har Pasient- og brukerombudet egen nettside på <https://helsenorge.no/pasient-og-brukerombudet>

4. Statistikk - nye henvendelser og problemstillinger 2017

Alle henvendelser til pasient- og brukerombudene registreres og kodes for å analysere hvilke problemstillinger pasienter, brukere og pårørende opplever i ulike deler av tjenestene.

Nye henvendelser og problemstillinger for 2015, 2016 og 2017:

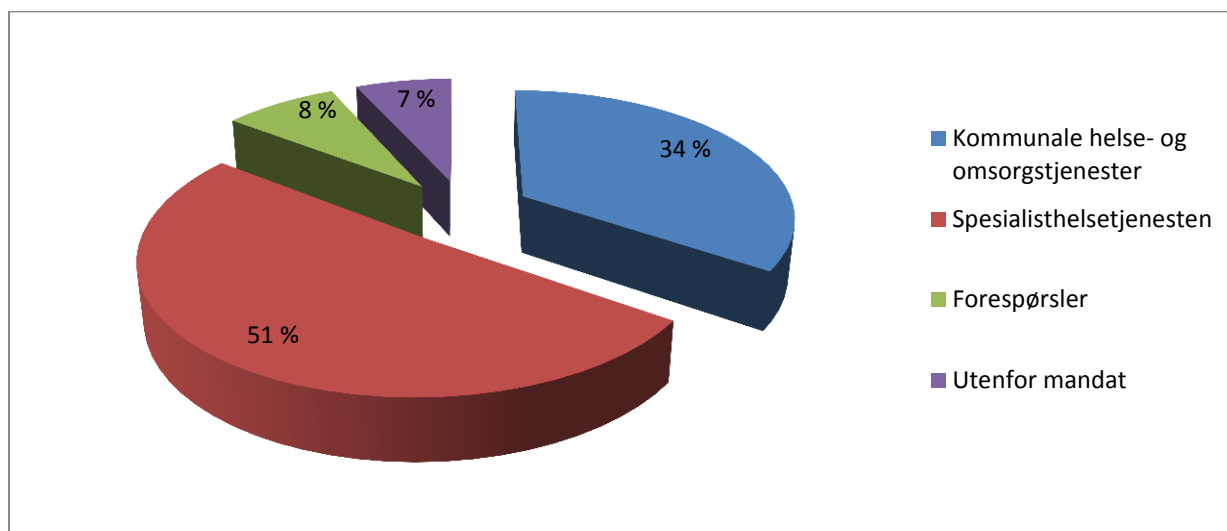
	2015	2016	2017
Nye henvendelser	601	635	581
Problemstillinger	862*	869*	786*

*Totalt antall problemstillinger registrert i henvendelser til ombudet.

Tabellen viser et stabilt tilfang av nye henvendelser til Pasient- og brukerombudet i Møre og Romsdal, men med en mindre nedgang i 2017.

4.1 Hvilke tjenester gjelder problemstillingene.

Figuren under viser fordeling av problemstillinger på hvilke tjenester i 2017 (i prosent).

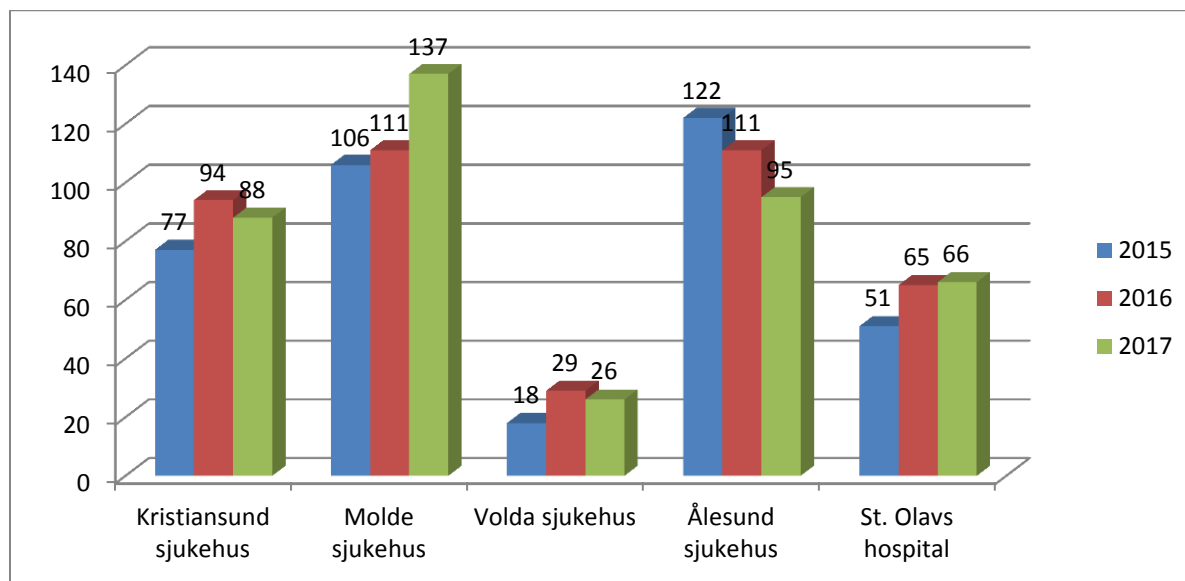

Oversikten viser at det er flest problemstillinger angående spesialisthelsetjenesten (51 %) og 34 % av problemstillingene gjaldt kommunale helse- og omsorgstjenester. Sakene som omhandler kommunale helse- og omsorgstjenester er ofte tids- og ressurskrevende der saksbehandler har mer omfattende kontakt og oppfølging med klager og tjenestested, enn saker som gjelder spesialisthelsetjenesten.

Kategorien «Forespørsler» på 8 % omhandler henvendelser om generelle spørsmål om rettigheter og klageordninger. Kategorien «Utenfor mandat» på 7 % omhandler henvendelser som ligger utenfor ombudets arbeidsområde, eksempelvis er dette spørsmål om NAV, privat helsetjeneste, vergemål og tannbehandling. En del pasienter og brukere har sammensatte utfordringer der de har behov for hjelp også fra NAV i tillegg til helse- og omsorgstjenestene. Vi ser fortsatt et behov for en ombudsordning som gjelder for brukere av NAV.

4.2 Problemstillinger angående spesialisthelsetjenesten

Diagrammet under viser fordeling av antall problemstillinger fordelt på sykehus 2015, 2016 og 2017.

Diagrammet viser antall problemstillinger fordelt på sykehusene de tre siste årene. Det er flest problemstillinger tilknyttet Molde sjukehus som har hatt en jevn økning de tre siste årene. Ålesund sjukehus har det vært en jevn nedgang av antall problemstillinger de tre siste årene, mens Kristiansund og Volda sjukehus har det vært forholdsvis stabilt tilgang av problemstillinger. St. Olavs hospital er både lokal- og universitetssykehus og mange pasienter fra fylket får der behandling.

Det er flest problemstillinger om kirurgiske inngrep (spesielt ortopedi) der det stilles spørsmål om mulig svikt og feilbehandling. Den nest største kategorien omhandler pasienter som opplever problemer i behandling av psykiske lidelser. Problemstillingene innen psykisk helsevern omhandler ofte mangel på informasjon og medvirkning, i tillegg til klage på tvang, medisiner og feil i journal.

Deretter følger kategoriene indremedisin, onkologi og nevrologi. Her er det ofte spørsmål om pasienten har vært utsatt for mulig forsinket eller feil diagnostisering, og problemstillinger angående venting på å få behandling. Spesielt innen kreftbehandling blir vi kontaktet av pasienter som opplever at de må vente lenge mellom utredning, diagnostisering og gjennomføring av ulike behandlingstiltak. En del av disse pasientene opplyser at de ikke har fått oppnevnt koordinator eller kontaktlege.

4.3 Problemstillinger fordelt på tjenester i kommunene

I 2017 var ble det registrert 319 (395 i 2016) nye problemstillinger fordelt på alle kommunene. Av disse omhandlet over 46 % de tre største bykommunene i fylket. Fordelingen av antall problemstillinger var Kristiansund kommune 76, Ålesund kommune 45 og Molde kommune 27. Det er grunn til å tro at det høye antallet for Kristiansund kommune kan forklares med at Pasient- og brukerombudet er lokalisert i Kristiansund og dermed bedre kjent i befolkningen i denne kommunen.

Fastlege

Når det gjelder henvendelser om kommunene er det flest henvendelser angående fastlege (44%). Pasienter tar opp problemer med manglende og forsinkede henvisninger, diagnostisering, medisiner, og uenighet om behandlingstiltak. Fastlegen er et viktig kontakt- og knutepunkt for pasienten i helsevesenet og dermed en viktig samarbeidsaktør for pasienten til å komme videre til andre behandlingstilbud ved behov.

Sykehjem og helsetjenester i hjemmet

Problemstillinger knyttet til korttids- og langtidsopphold i sykehjem og helsetjenester i hjemmet utgjør 27% (28% i 2016) av henvendelsene innen kommunale helse- og omsorgstjenester. Det er i hovedsak pårørende som kontakter ombudet i disse sakene. Årsaken til kontakt omhandler i hovedsak manglende tildeling av tjenester, manglende medvirkning i utforming av tjenestetilbudet og klage på kvalitet i tjenestetilbudet. Noen opplever at verdighetsgarantien ikke oppfylles.

Legevakt

Problemstillinger knyttet til legevaktstjenesten (5%) omhandler i hovedsak at pasientene mener seg feildiagnostisert og ikke får riktig behandling og oppfølging. Det kan i enkelte tilfeller innebære betydelig risiko for pasientene hvis alvorlig sykdom ikke blir diagnostisert og fulgt opp innen kort tid. Det er viktig at helsepersonell setter av tilstrekkelig tid for å lytte til pasientens eller pårørendes beskrivelse av plagene fordi dette er et viktig bidrag til å stille riktig diagnose. Vi hører dessverre ganske ofte at pasienter som har oppsøkt legevakt opplever at legen har dårlig tid og dette kan innebære en risiko for at riktig diagnose og behandling ikke blir gitt.

Andre kommunale helse- og omsorgstjenester

Pasient- og brukerombudet får også noen henvendelser angående andre kommunale helse- og omsorgstjenester. Dette gjelder blant annet fysioterapi, støttekontakt, brukerstyrt personlig assistanse og avlastning. Problemstillinger knyttet til disse tjenestene omhandler i hovedsak at pasient/bruker ikke får tilstrekkelig omfang av tjenesten eller at kvaliteten i tjenesten ikke er god nok.

5. Fokusområder i 2017

Fokusområdene er av prinsipiell betydning og vi mener at våre erfaringer på disse områdene kan benyttes til læring og forbedring av kvaliteten i tjenestene.

5.1 Omsorgen for våre eldre – leve hele livet?

Kommunene har ansvaret for å gi kvalitativt gode tjenester og god og omsorgsfull hjelp til den enkelte. Mye fungerer bra, og vi vet at det i økende grad arbeides med kvalitetsforbedringer og økt fokus på pasientsikkerhet i kommunene. Men vi hører også om hjemmetjenesten som ikke kommer til avtalt tid, for korte besøk, stadig nye hjelpere, mangelfull kompetanse, mangelfull klinisk registrering, og feil i medikasjonen. Slike erfaringer skaper utrygghet og engstelse både hos brukeren og pårørende.

Tjenestene gis den enkelte avhengig av hvilket behov man har. En sykehjemsplass er kun aktuelt dersom helse- og omsorgshjelpen ikke tilfredsstillende kan gis i hjemmet. Sykehjemsplass vil i utgangspunktet først bli aktuelt når den enkelte har behov for en slik omfattende bistand. Vi erfarer ulik praktisering av når man tilbys eller innvilges sykehjemsplass. Noen kommuner har få sykehjemsplasser, mens andre har så mange plasser at de leier ut plasser til andre kommuner. Vi erfarer at spesielt de store bykommunene i fylket har betydelige utfordringer med å ha tilstrekkelig antall sykehjemsplasser.

Når det gjelder tjenester til de eldre er det ofte pårørende som kontakter ombudene. Vi hører om pasienter som skrives ut fra sykehus og sendes rett hjem til egen bolig, til tross for at sykehuspersonalet klart har uttrykt et behov for rehabiliteringsplass. Pårørende spør seg hvorfor kommunen ikke følger de faglige råd som sykehuslegen gir om hva pasienten trenger etter utskrivning. Mange pårørende undrer seg over at tilbudet fra kommunen er mindre enn det sykehuslegen på faglig grunnlag har ment er det rette for pasienten. Systemet er slik at sykehuset ikke har

instruksjonsmyndighet overfor kommunen i forhold til hvilke tjenester pasienten skal tilbys. Sykehusets vurderinger skaper imidlertid klare forventninger hos pasienten, og mange opplever det som vanskelig å forstå at disse ikke forplikter kommunene.

Pårørende forteller også om innvilgede rehabiliteringsopphold, men hvor innholdet i rehabiliteringen synes svært sparsomt. En del etterlyser mer aktivitet, og gir beskrivelser av oppholdene som «oppbevaring».

Vi blir kontaktet av fortvilte pårørende som ikke får sykehjemsplass for sine nærmeste. Sykehjemsplass er fortsatt i mange kommuner et «knapphetsgode». Vi hører om varierende kvalitet, med variasjoner fra en avdeling til en annen. Det kan være manglende legetilsyn eller svikt i hjelpen til basale behov som spising og toalettbesøk. Viktige tiltak som individuell tilrettelegging av tjenestene og rehabilitering blir ikke gjennomført. Vi hører om fallskader, liggesår, uoppdagede brudd og feilmedisinering, og saker med mangelfull ernæring og dehydrering. Mangler i kvaliteten og kompetansen i den helsehjelpen som gis fører til unødvendige innleggelses og reinnleggelses på sykehuset, og det oppleves utrygt og belastende for pasienten. Dette bekymrer ombudet.

Vi mottar også historier om skrøpelige eldre som i sine sykdomsforløp har svært mange forflyttinger, fra hjemmet, via fastlege/legevakt, til sykehus eller til øyeblikkelig hjelp døgn, hjem igjen, nytt sted ny seng – forflyttet i sin skrøpelige tilstand. Mange reagerer på de mange forflytningene. Noen ganger kan det være vanskelig å forstå forskjellen på tilbudet i en sykehjemsplass og i en bemannet omsorgsbolig. Hvilke tjenester de eldre skal søke om forutsetter kunnskap om de ulike tilbudene, og hva som vurderes som best for den enkelte. Det er ulikt lovverk for sykehjemsplass i forhold til tjenester i omsorgsbolig. I en omsorgsbolig betaler man husleie for boligen og man må søke om helse- og omsorgstjenester. Ved behov for lege er det fastlegen som skal benyttes. Pasienter på sykehjem betaler for oppholdet. Betalingen avhenger av om man har korttidsplass eller langtidsplass. Som pasient på sykehjem er det sykehjemslegen som er ansvarlig for det medisinske tilsynet og oppfølgingen. Pasientene på et sykehjem har også rett til andre helsetjenester avhengig av behov. Dette skal ivaretas av sykehjemmet, og er ikke avhengig av at pasienten må søke særskilt om disse tjenestene – slik som pasienter i en omsorgsbolig må. Disse ulikhetene kommer ikke alltid like klart frem, og kan være vanskelig å forstå. Enkelte ganger er også tilbudene lokalisert samme sted, og hvor betegnelsene på tilbudene kan skape forvirring.

Kommunene har gjennomgående mange tilbud til de eldre. En økende andel tilbyr forebyggende hjemmebesøk. Vi er enig i at dette er et sentralt virkemiddel i kommunenes forebyggende arbeid. Slike samtaler kan gi informasjon om muligheter, skape trygghet, forebygge og sikre at rettigheter ivaretas. Ombudet mener at forebyggende hjemmebesøk bør være et tilbud til alle eldre over 80 år som ikke allerede mottar helse- og omsorgstjenester.

5.2 Betydningen av en «Beklagelse»

De fleste som tar kontakt med pasient- og brukerombudet har hatt dårlige opplevelser i kontakt med helse- og omsorgstjenestene. Mange vil klage eller gi en tilbakemelding til tjenestene fordi de håper å bidra til at slike hendelser ikke skal skje igjen, og at andre pasienter ikke skal bli utsatt for liknende hendelser. Pasient- og brukerombudet støtter denne tilnærmingen, og bistår mange med å klage eller gi tilbakemelding til tjenestene.

Mange pasienter, brukere og pårørende har før de har kontaktet ombudet, prøvd å gi en direkte tilbakemelding til tjenestene etter en dårlig opplevelse. Mange uttaler at hvis bare tjenestene hadde imøtekommet dem på en bedre måte, tatt seg bedre tid til å lytte til deres tilbakemelding og beklaget forholdet, så ville de ikke gått videre med saken. Dessverre opplever en del at dette ikke

imøtekommes, men derimot at tjenesten er mer i forsvarsposisjon når de får kritikk, i stedet for å imøtekomme og ta kritikken konstruktivt for å avdekke mulige feil og finne forbedringspunkter.

God kommunikasjon i kombinasjon med en beklagelse der dette er aktuelt, kan bidra til å gjenopprette pasientens tillit til helse- og omsorgstjenesten.

Pasienten kontaktet ombudet etter at hun hadde fått et urovekkende brev fra sykehuset. For et år siden hadde pasienten vært innlagt og tatt MR-røntgen av hodet og hadde da fått informasjon om at det ikke var gjort funn på bildene. Nå ett år senere står det i brevet fra sykehuset at hun har hatt et lite hjerneinfarkt og at hun burde ha startet med behandling. Vi bisto med en klage til sykehuset for å få avklart hva som hadde skjedd. I svaret fra sykehuset viste de til at de hadde hatt en grundig gjennomgang av saken. Det ble gitt en grundig redegjørelse med god informasjon om hva som har skjedd og at pasienten burde vært fulgt opp med utredninger og iverksatt nødvendige behandlingstiltak. Sykehuset beklaget hendelsen og avsluttet brevet: «Det er svært viktig for oss å få slike tilbakemeldinger fra pasienter, da dette også bidrar til at vi kan kontinuerlig forbedre våre rutiner til det beste for pasientene».

5.3 Klageordninger som rettssikkerhetsgaranti

Gode klageordninger er en rettssikkerhetsgaranti for pasienter og brukere. Innen helse- og omsorgstjenesten har vi et ganske omfattende og for mange ganske komplekse klageordninger.

Pasient- og brukerombudet bistår mange pasienter, brukere og pårørende med å fremme klage til helse- og omsorgstjenesten og tilsynsmyndighetene, og bistår dem med å søke om erstatning hos Norsk pasientskadeerstatning. I en del tilfeller når klager frem med sin klage eller sitt erstatningskrav, men i mange tilfeller når de ikke frem. Likevel mener vi det er viktig at pasient, bruker og pårørende fremmer sin klage og erstatningskrav fordi det gir en tilbakemelding til tjenesten om at klager ikke var fornøyd med kontakten med tjenesten. I mange tilfeller er disse tilbakemeldingene til tjenestene viktig for at de skal tilstrebe og utvikle stadig bedre tjenester.

Vi opplever at det er høy terskel for mange pasienter, brukere og pårørende til å klage på tjenester de har fått/eller ikke fått innen helse- og omsorgstjenesten. Årsakene til dette kan være mange. Noen uttrykker skepsis om at det ikke nytter å klage, mens andre er redd for at en klage skal medføre negative konsekvenser neste gang de som pasient eller pårørende skal i kontakt med tjenesten eller helsepersonellet de har klaget på. Noen uttrykker at de ikke vil klage fordi klagesaksbehandlingen tar altfor lang tid, og noen uttrykker mistillit til at de tror tilsynsmyndigheter er mer på parti med helsepersonell og helse- og omsorgstjenesten enn pasient, bruker og pårørende.

Befolkningens tillit til at klageordningene fungerer godt og effektivt er svært viktig for at klageordningene skal bli brukt etter sine intensjoner. Saken som er omtalt i dette kapitlet er en spesiell sak, men illustrerer hvordan klageordningene våre ikke alltid fungerer like godt. Saken viser at det kan være vanskelig å nå frem med sin klage, og at for noen så krever det både langvarig innsats og stå-på vilje for å få prøvd sin klage i alle klageinstanser.

Pasienten tok kontakt med pasient- og brukerombudet etter at hun mente seg feilbehandlet etter at hun hadde hatt et hjerteinfarkt. Hun hadde en kjent hjertesykdom og hadde innsatt pacemaker. Hun var sykepleier og hadde kunnskaper både om sykdommen og behandling av denne. Hun hadde i januar 2013 blitt kjørt til sykehus av ambulans med mistanke om hjerteinfarkt. På sykehuset hadde det gått for lang tid før oppstart av behandlingen av hjerteinfarkt slik at deler av hjertet hadde blitt veldig skadet. Dette medførte at hun i etterkant fikk transplantert inn nytt hjerte. Pasienten mente at sykehuset hadde gjort feil bl.a. i feildiagnostisering og feilbehandling av infarkt, og at dette fikk alvorlige konsekvenser for henne.

Det ble først sendt en klage til Fylkesmannen som konkluderte med at pasienten hadde fått adekvat behandling. Det ble sendt erstatningssøknad til Norsk pasientskadeerstatning (NPE) der pasienten ikke fikk medhold. Sakkyndige hadde konkludert med at behandlingen ikke avvek fra god praksis. Hun klaget saken til Pasientskadenemnda og fikk heller ikke medhold her. Nemnda hadde innhentet ny sakkyndigvurdering som igjen hadde vurdert at behandlingen ikke avvek i tilstrekkelig grad fra god praksis til at det ble gitt erstatning. Pasienten ga seg ikke og tok den økonomiske risikoen det er med å ta saken til retten. I tillegg hadde hun klaget saken inn til Statens helsetilsyn for å prøve saken der. Tingretten oppnevnte en ny sakkyndig som trakk motsatt konklusjon av det som tidligere sakkyndige hadde kommet frem til og mente pasienten var utsatt for feil behandling i flere ledd under behandlingen av hjerteinfarkt. Det ble inngått forlik mellom pasienten og Pasientskadenemnda og hun ble tilkjent erstatning. Statens helsetilsyn konkluderte i juni 2017 med at pasienten var utsatt for uforsvarlig behandling på sykehuset. Pasienten hadde etter nesten 5 års klagebehandling i ulike instanser nådd frem med sin klage.

I denne saken fikk klager til slutt medhold etter langvarig klagebehandling i flere klageordninger som til slutt endte i rettssystemet. Pasienten uttalte mange ganger at hun opplevde å måtte kjempe «mot» klageordningene. I og med at klageordningene skal bidra til at rettssikkerheten til pasientene skal bli ivaretatt, er det grunn til å stille spørsmål om ordningene fungerer godt nok når det går så mange år fra en klage fremmes til et endelig vedtak foreligger. Historien er gjengitt med tillatelse fra pasienten.

5.4 Kjernejournal

«Kjernejournal» er en elektronisk tjeneste som alle fastboende i Norge har fått, med unntak av de som har reservert seg mot dette. Kjernejournalen inneholder viktig helseinformasjon og er tilgjengelig på alle sykehus, kommuner og fylker i Norge. Dersom en blir akutt syk, har helsepersonell rask og sikker tilgang til opplysningene. Pasienten kan selv legge inn varsel slik at en får vite når andre har vært inne i kjernejournalen.

Pasient- og brukerombudet ble kontaktet av en nå voksen kvinne som i ungdomstiden gikk til konsultasjoner hos BUP (barn- og ungdoms psykiatrisk). Da hun sjekket sin kjernejournal var hun oppført med nesten 200 konsultasjoner, selv om det reelle tallet var ca. 50 besøk. Dette opplevde hun som belastende og det kunne oppfattes at hun hadde hatt et svært omfattende behandlingsforløp hos BUP. Det viste seg at alle henvendelser mottatt hos BUP på denne pasienten telte som en konsultasjon; hvis både mor og far ringte til BUP i løpet av en dag, da telte det som to «konsultasjoner». Hvis jenta selv hadde en samtale med behandler og deretter tok en test hos en annen på BUP, da telte dette også som to «besøk». Det var registrert opp til 4 «besøk» på en dag. POBO veiledet henne og ga informasjon om hvordan hun via Min Helse på nett kunne rette sin kjernejournal slik at den ble riktig i forhold til de reelle besøkene på BUP.

Pasient- og brukerombudet anbefaler alle å logge seg inn på «Min helse» på Helsenorge.no og sjekke hva som er registrert. Når en er innlogget får en tilgang til tjenester som hjelper en å følge opp egen helse. Der er oversikt over Egenandeler, Resepter, Pasientreiser, Bytte fastlege, Europeisk helsetrygdekort, Vaksiner og Velg behandlingssted. Det er også flere andre plattformer som er under utvikling. En kan i tillegg legge inn informasjon og endre det som allerede er registrert og dette gjøres enkelt og digitalt når en er innlogget fra portalen «Min helse».

Pasient- og brukerrettighetsloven kap. 8. Pasient- og brukerombud

§ 8-1. Formål

Pasient- og brukerombudet skal arbeide for å ivareta pasientens og brukerens behov, interesser og rettssikkerhet overfor den statlige spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten, og for å bedre kvaliteten i disse tjenestene.

§ 8-2. Arbeidsområde og ansvar for ordningen

Staten skal sørge for at det er et pasient- og brukerombud i hvert fylke. Pasient- og brukerombudets arbeidsområde omfatter statlige spesialisthelsetjenester og kommunale helse- og omsorgstjenester.

Ombudet skal utføre sin virksomhet selvstendig og uavhengig.

§ 8-3. Rett til å henvende seg til pasient- og brukerombudet

Pasient- og brukerombudet kan ta saker som gjelder forhold i den statlige spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten, opp til behandling enten på grunnlag av en muntlig eller skriftlig henvendelse eller av eget tiltak.

Enhver kan henvende seg til pasient- og brukerombudet og be om at en sak tas opp til behandling. Den som henvender seg til pasient- og brukerombudet, har rett til å være anonym.

§ 8-4. Behandling av henvendelser

Pasient- og brukerombudet avgjør selv om en henvendelse gir tilstrekkelig grunn til å ta en sak opp til behandling. Dersom pasient- og brukerombudet ikke tar saken opp til behandling, skal den som har henvendt seg gis underretning og en kort begrunnelse for dette.

§ 8-5. Pasient- og brukerombudets rett til å få opplysninger

Offentlige myndigheter og andre organer som utfører tjenester for forvaltningen, skal gi ombudet de opplysninger som trengs for å utføre ombudets oppgaver. Reglene i tvisteloven kapittel 22 får tilsvarende anvendelse for ombudets rett til å kreve opplysninger.

§ 8-6. Pasient- og brukerombudets adgang til helse- og omsorgstjenestens lokaler

Pasient- og brukerombudet skal ha fri adgang til alle lokaler hvor det ytes statlige spesialisthelsetjenester og kommunale helse- og omsorgstjenester.

§ 8-7. Pasient- og brukerombudets oppgaver

Pasient- og brukerombudet skal i rimelig utstrekning gi den som ber om det informasjon, råd og veiledning om forhold som hører under ombudets arbeidsområde.

Pasient- og brukerombudet skal gi den som har henvendt seg til ombudet, underretning om resultatet av sin behandling av en sak og en kort begrunnelse for resultatet.

Pasient- og brukerombudet har rett til å uttale sin mening om forhold som hører under ombudets arbeidsområde, og til å foreslå konkrete tiltak til forbedringer. Pasient- og brukerombudet bestemmer selv hvem uttalelsene skal rettes til. Uttalelsene er ikke bindende.

Pasient- og brukerombudet skal underrette tilsynsmyndighetene om tilstander som det er påkrevet at disse følger opp.

Pasient- og brukerombudet skal sørge for å gjøre ordningen kjent.

§ 8-8. Forskrifter

Departementet kan gi forskrifter til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene om pasient- og brukerombud.

**Pasient- og
brukerombudet**
i Møre og Romsdal

Adresse: Astrups gate 9
6509 Kristiansund

Telefon: 715 70 900

E-post: mr@pobo.no

Hjemmeside: pasientogbrukerombudet.no

Følg oss gjerne på Facebook

Fra: Arkiv Herøy[arkiv@ssikt.no]
Sendt: 19.03.2018 10:53:34
Til: Brit Berge
Tittel: VS: brev om eldreomsorga med grafar

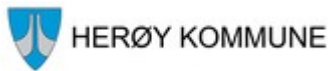
Fra: Renathe Rossi-Kaldhol
Sendt: 16. mars 2018 12:35
Til: Arkiv Herøy <arkiv@ssikt.no>
Kopi: Olaus-Jon Kopperstad <olaus-jon.kopperstad@heroy.kommune.no>
Emne: VS: brev om eldreomsorga med grafar

Helsing

Renathe Rossi-Kaldhol

Kommunalsjef
Helse og omsorg

Tlf. 70081300 Mob. 94881303

www.heroy.kommune.no

Fra: Terje [<mailto:olglikr@tussa.com>]
Sendt: 16. mars 2018 11:26
Til: Magnus Remøy <m-remoey@online.no>; Magnus Myklebust <magmykle@tussa.com>; Linn-Therese Hansen Sævik <linn_saevik@hotmail.com>; Renathe Rossi-Kaldhol <renathe.rossi-kaldhol@heroy.kommune.no>; Arve Moltubakk <arve.moltubakk@tussa.com>; Bjørn Otterlei <bjorn@polarsea.no>; Terje Krogset <olglikr@tussa.com>; Solfrid Hagemann <solfrid.hagemann@hotmail.com>
Emne: brev om eldreomsorga med grafar

Vedlagt sender vi brev om eldreomsorga med grafar frå pensjonistlaga i kommunen som vi ber om vert teke opp til handsaming.

mvh
Terje Krogset

v/Terje Krogset og Solfrid Hagemann

Til Kommunestyre, Formannskapet, Politiske Parti, Komite for helse og omsorg og Eldrerådet i Herøy kommune

ELDREOMSORGA SINE FRAMTIDSUTFORDRINGAR ?

Nærarer halvparten av kommunane i Møre og Romsdal vil i åra som kjem, få meir enn fordobla talet på eldre over 80 år. Eldrevæksten vil vare i minst 25 år.

Å møte den komande eldrevæksten vert ei stor oppgåve, og den må løysast lokalt i kvar enkelt kommune. Vi stiller spørsmål om erkjenninga er stor nok både frå rådmann og lokalpolitikarar i vår kommune kva komande eldrevækst vil kreve av kommunale helsetenester til personar med demens og andre alvorlege sjuke. Det psykiske helsevernet er også eit område som står framfor store utfordringar. I tillegg er det ein sterk vekst i yngre brukarar med nedsatt funksjonsevne og eit større spekter av helsemessige og sosiale problem.

Når ein også les referat frå årsmøta til dei ulike politiske parti i Herøy så er det vanskeleg å sjå av referata at helsetenester/eldreomsorga har fått ein viktig plass.

Pensjonistlaga vil på det sterkaste oppmode kommunen til å få utarbeidd eldreplanar som klargjer eldrevæksten sine behov og løysingar – også på lengre sikt – så snart kommunedelplan for helse og omsorg er ferdig.

Innan kort tid vil dei eldre utgjere ca. 20% av innbyggjarane i kommunen. 80% av desse vil kunne vere ein betydeleg ressurs for kommunen dersom det vert lagt til rette for det. 10% vil trenge ein del helsehjelp og 10% vil trenge mykje hjelp. Ut frå dette er det viktig at vi får utarbeidd både ein eldreplan og ein frivilligplan.

Samspelet mellom kommunen og dei frivillige blir viktig framover. Dette er også regjeringa sin strategi for eit aldersvennleg samfunn.

Pensjonistlaga er glade for at det er sett i gang oppstart av arbeid med ny kommunedelplan for helse og omsorg.

Vi er svært spent på kva dette vil resulterer i. Vil det vere økonomiske ressursar til å oppfylle dei strategiar som planen kjem fram til, jfr. kor lite nytt det vart plass til i 2018 budsjettet. I tillegg er kommunen i gang med ytterlegare tiltak for innsparingar som vil vere betydelege også i helse- og omsorgssektoren.

Vil politikarane vere villig til å ta dei naudsynte prioriteringar i denne samanheng.

Vi veit at barn og skule ser ut til å vere innbyggjarfavoritten, veksttiltak er politikarfavoritten. Kva så med helse og omsorg???

Mange kommunar synest å satse på å møte eldreveksten gjennom mål om «bu heime lengst mogleg» og digitalisering av tenesteproduksjon og tenestetilbud. Det ein er ute etter er sparing gjennom å krympe helsetenestene til personar med demens og andre alvorleg sjuke – alle andre ynskjer jo å bu heime. For å oppnå sparing må noko takast bort. Kva som vert teke bort er noko vi i pensjonistlaga vil fylgje nøye med på framover.

«Bu heime lengst mogleg» meiner vi er ei totalt uforpliktande målformulering overfor brukarane. Kommunale digitaliseringsframstøt må ikkje gjennomførast på ein måte som gjer eldretenester utilgjengelege for mange eldre. Vi veit at det er mange eldre som enno ikkje er på nett. På landsbasis reknar ein med at det ca. 400.000 personar.

Pensjonistlaga vil difor tilrå at «Bu heime lengst mogleg» vert erstatta med «Hjelp til å klare seg sjølv lengst mogleg».

Av mange er mangel på helsepersonell spådd å verte eldreomsorga si største utfordring. Dei fleste kommunar har for slapp innsats for å skaffe helsepersonell. I ein fersk rapport viser det seg at 70 prosent av offentlege utlyste sjukepleiarstillingar i Møre og Romsdal er deltidstillingar. Grunnen til at så mange stillingar blir lyst ut som deltidstillingar, er ikkje det at det er vanskeleg å rekruttere folk til heiltidsstillingar. Nei, dette handlar om i svært stor grad om kva som er praktisk og billeg for arbeidsgjevar. Dette er ikkje rekrutterande og spesielt med tanke på den lave mannlege andelen i yrket. Å få sikre eldreomsorga nok helsepersonell er ei langsiktig oppgåve som det må settast inn betydelege ressursar på. Pensjonistlaga krev auka innsats både frå kommunen og fylkeskommunen for å skaffe nok helsepersonell til å møte eldreomsorga sine komande behov.

Det vil verte færre yrkesaktive for kvar eldre framover. I Herøy er det i 2016 0,32 eldre over 65 år pr. person i yrkesaktiv alder (20-64 år). Dette vil auke til 0,52 i 2040. Altså nær ei dobling. Sjå elles vedlagde grafar.

I tillegg blir det det stadig færre nyfødte. Norske kvinner føder no i snitt rekordlave 1,62 barn. Dette er det lavaste som har vore målt til no.

Denne utviklinga vil sannsynlegvis medføre at det vil verte noko mindre behov for skule- og barnhageplass. Men er vi villige til å omprioritere?

Det vil bli kamp mellom dei ulike næringar framover om den yrkesaktive befolkninga. Helse og omsorgssektoren vil måtte ta del i denne kampen.

Kommunen må bli flinkare til å nytte lærlingar i åra som kjem. Dette meiner vi vil vere eit av fleire gode tiltak som kan vere med å sikre rekruttering av kvalifisert arbeidskraft.

I dag er eldrerådet brukarutval i kommunen. Pensjonistlaga meiner at dette ikkje er ei tilfredsstillande ordning. Planprogrammet for den nye kommunedelplanen for helse og omsorg legg også opp til at det skal vere ei brei involvering blant innbyggjarar og brukarar og vil be om at det vert sett i verk arbeid med å få plass eit eige brukarutval for institusjonane og heimebasert teneste.

Eit anna området som Pensjonistlaga er bekymra for er vold mot eldre både i private heimar og på institusjonar. Undersøkingar viser at overgrep mot eldre er meir utbreidd enn vi likar å tru. Ingen kommune er immune mot dette sosiale og helsemessige problemet. Pensjonistlaga ber om at kommunen tek dette på største alvor og har utarbeidde rutiner for å ta seg av dette.

Også tannhelse for dei eldre er eit område som kommunen må rette merksemda si mot. Tennene er ein del av kroppen som er med å gje dei eldre ein god alderdom.

Så til slutt. Vil kommunen ha økonomi til at alle eldre i kommunen framover skal få ein verdig alderdom???

Pensjonistlaga er uroa over framtidsutsiktene til tross for at vi i Herøy i dag maktar å tilby tilfredsstillande helsetenester. Alle tilsette i etaten bør ha stor honnør for dette.

Med vennleg helsing

YTRE HERØY PENSJONISTLAG

Terje Krogset (sign.)

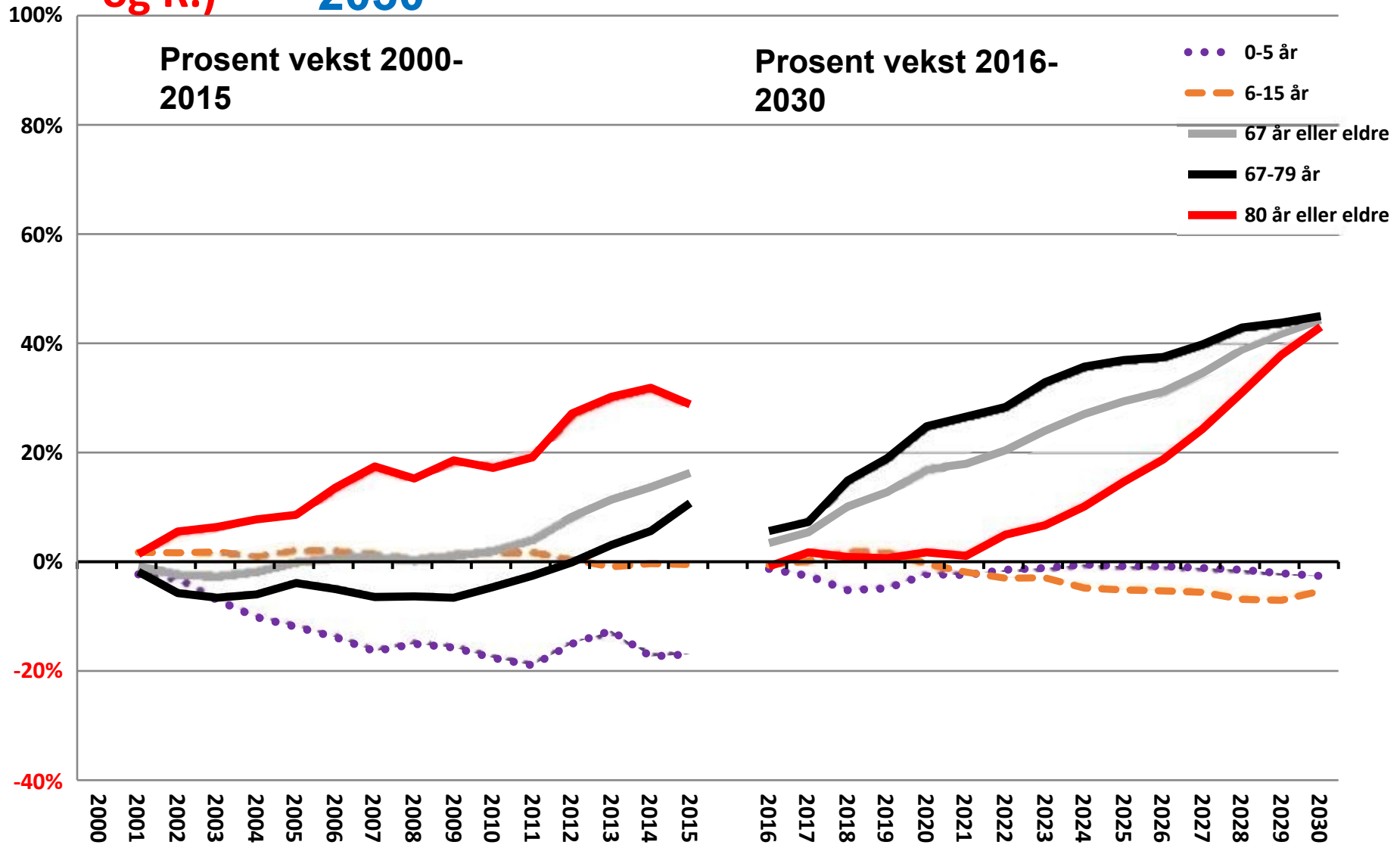
leiar

INDRE HERØY PENSJONISTLAG

Solfrid Hagemann (sign.)

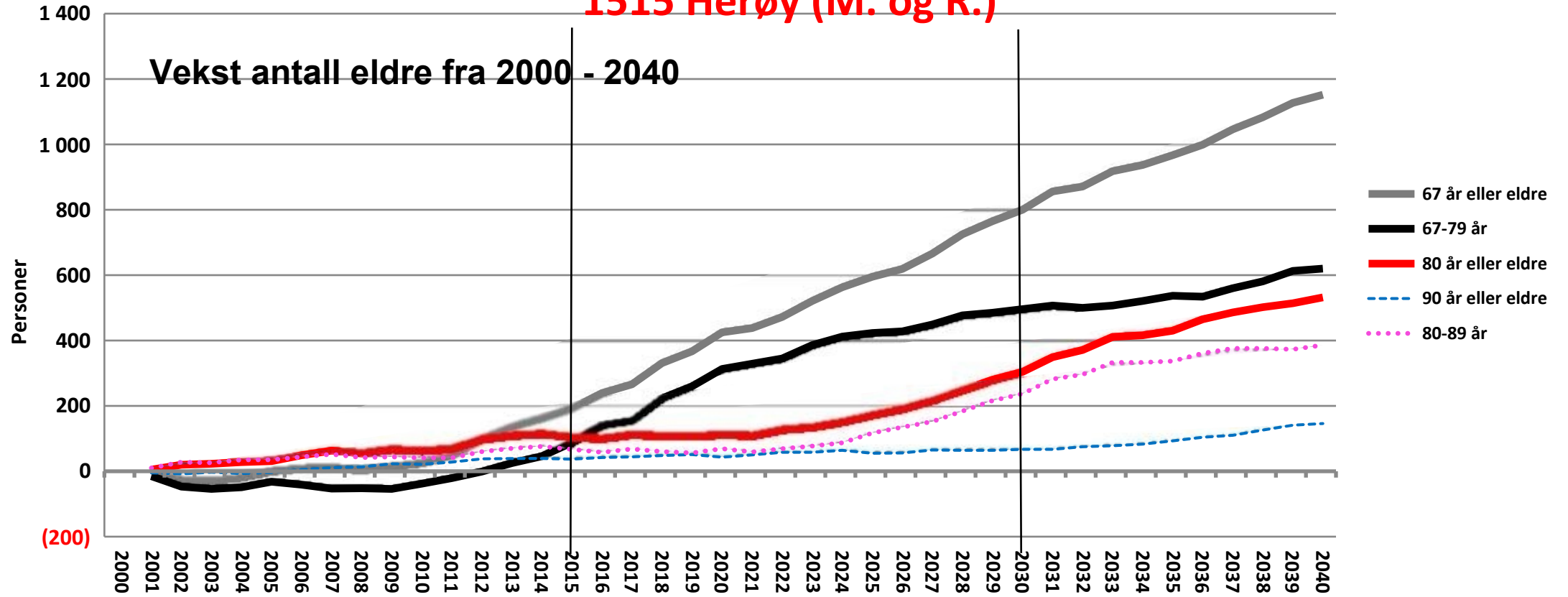
leiar

1515 Herøy (M. VEKST % barn og eldre 2000-2015 og 2016- og R.) 2030

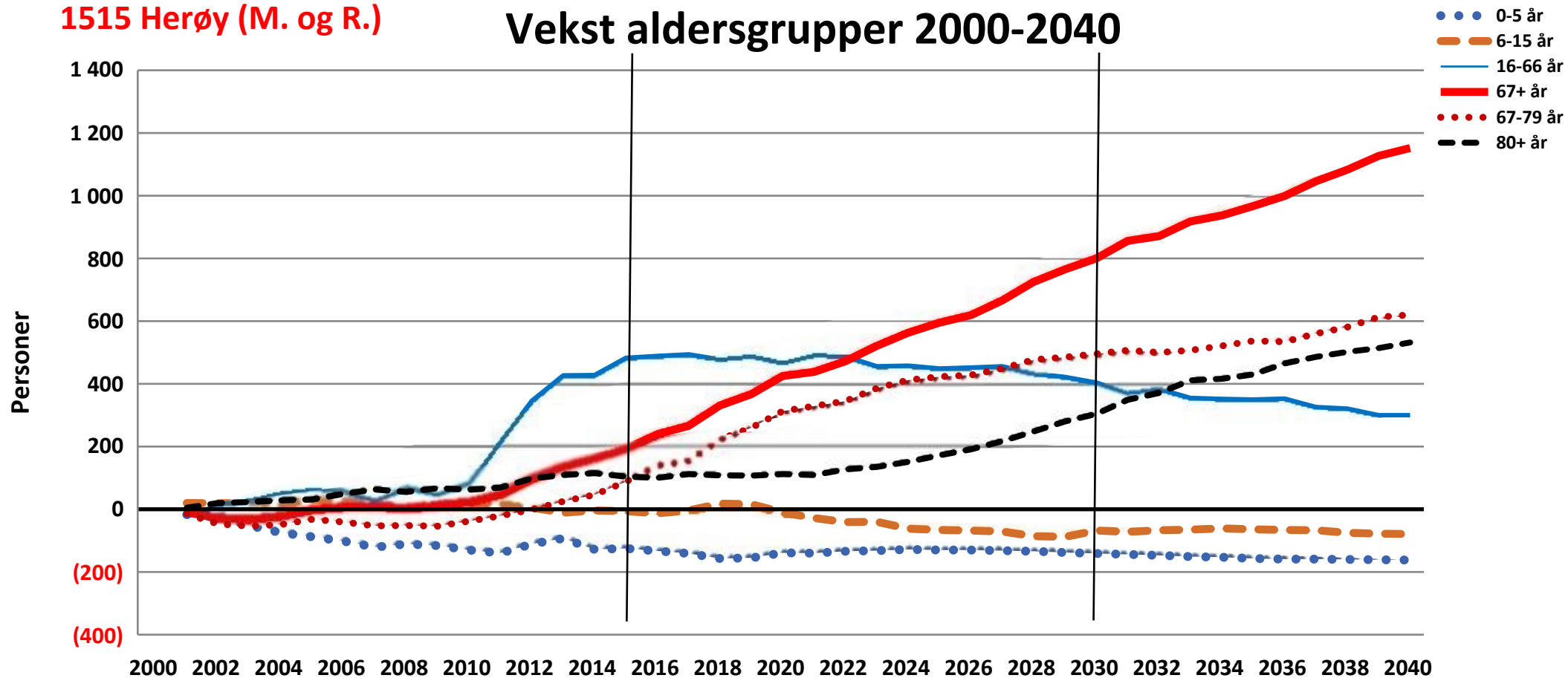
1515 Herøy (M. og R.)

Vekst antall eldre fra 2000 - 2040

1515 Herøy (M. og R.)

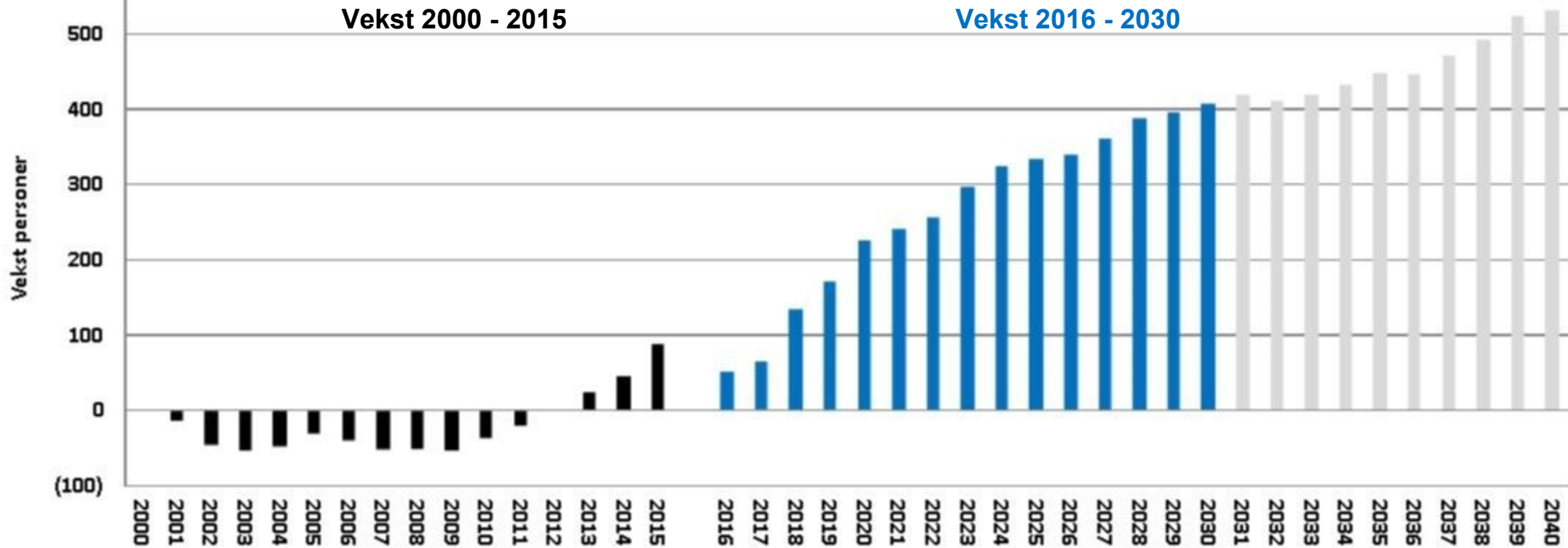
Vekst aldersgrupper 2000-2040

1515 Herøy (M. og R.)

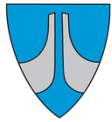
Vekst antall eldre fra 2000-2015 og fra 2016-2030

67-79 år

HERØY KOMMUNE

Eigedomsavdelinga

SAKSPROTOKOLL

Sakshandsamar:	RMY	Arkivsaknr:	2018/259
		Arkiv:	614

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
7/18	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	21.03.2018
8/18	Eldrerådet	12.03.2018
9/18	Komite for helse og omsorg	08.03.2018
50/18	Formannskapet	13.03.2018
29/18	Kommunestyret	22.03.2018

SAL AV KOMMUNALE BUSTADAR - REINVESTERING I NYE BUSTADPROSJEKT

Tilråding:

1. Kommunestyret vedtek avhending av fylgjande gjennomgangsbustadar:

Gjennomgangsbustadar	Bueiningar
Eggesbøvegen 53	1
Igesundvegen 21	3
Rabbegjerdet 3	2
Storebakken 3	4
Storenesvegen 30-36	4
Tjørståvegen 274-276	2
Vatnevegen 6-12	4
Øvre Myklebust 15	2

2. Kommunestyret ber om at eksisterande leigetakar får tilbod om å kjøpe bustadane til takst. Kommunestyret ber rådmannen vurdere om det einkilde sal kan finansierast heilt eller delvis med startlån frå kommunen.
3. Formannskapet vert styringsgruppe for sal av dei einkilde bueiningane. Salsgevinst skal avsettast på bustadfond for reinvestering i nye bustadprosjekt.
4. Reinvestering i nye bustadprosjekt vert å handsame på ordinær måte i kommunestyret basert på slik geografisk prioritering:
  - a. Fosnavåg sentrum frå Skarabakken til Igesund.
  - b. Utbyggingsområder langs FV 654:
    - Eggesbønes
    - Buholmvegen
    - Tjørnvåg
    - Myrvåg
5. Kommunestyret vedtek "leige til eige" som overordna strategi for eigarskapet i nye bustadprosjekt.

Møtebehandling:

Eigedomsleiar Robert Myklebust møtte og orienterte.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for helse og omsorg - 08.03.2018

1. Kommunestyret vedtek avhending av fylgjande gjennomgangsbustadar:

Gjennomgangsbustadar	Bueiningar
Eggesbøvegen 53	1
Igesundvegen 21	3
Rabbegjerdet 3	2
Storebakken 3	4
Storenesvegen 30-36	4
Tjørnvågvegen 274-276	2
Vatnevegen 6-12	4
Øvre Myklebust 15	2

2. Kommunestyret ber om at eksisterande leigetakar får tilbod om å kjøpe bustadane til takst. Kommunestyret ber rådmannen vurdere om det einkilde sal kan finansierast heilt eller delvis med startlån frå kommunen.

3. Formannskapet vert styringsgruppe for sal av dei einskilde bueiningane. Salsgevinst skal avsetast på bustadfond for reinvestering i nye bustadprosjekt.
4. Reinvestering i nye bustadprosjekt vert å handsame på ordinær måte i kommunestyret basert på slik geografisk prioritering:
  - a. Fosnavåg sentrum frå Skarabakken til Igesund.
  - b. Utbyggingsområder langs FV 654:
    - Eggesbønes
    - Buholmvegen
    - Tjørnvåg
    - Myrvåg
5. Kommunestyret vedtek "leige til eige" som overordna strategi for eigarskapet i nye bustadprosjekt.

Møtebehandling:

Eigedomsleiar Robert Myklebust møtte og orienterte.

Tilråding i Eldrerådet - 12.03.2018

Eldrerådet støttar rådmannen si innstilling i sal av kommunale bustader og reinvestering i nye bustadprosjekt.

Eldrerådet anmodar om at reinvestering i nye bustadprosjekt blir oppført mest mogleg sentralt med tilknytning til gode kommunale tenester og offentleg kommunikasjon.

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Råd for menneske med nedsett funksjonsevne - 21.03.2018

1. Kommunestyret vedtek avhending av fylgjande gjennomgangsbustadar:

Gjennomgangsbustadar	Bueiningar
Eggesbøvegen 53	1
Igesundvegen 21	3
Rabbegjerdet 3	2
Storebakken 3	4
Storenesvegen 30-36	4
Tjørnvågvegen 274-276	2

Vatnevegen 6-12	4
Øvre Myklebust 15	2

2. Kommunestyret ber om at eksisterande leigetakar får tilbod om å kjøpe bustadane til takst. Kommunestyret ber rådmannen vurdere om det einskilde sal kan finansierast heilt eller delvis med startlån frå kommunen.
3. Formannskapet vert styringsgruppe for sal av dei einskilde bueiningane. Salsgevinst skal avsettast på bustadfond for reinvestering i nye bustadprosjekt.
4. Reinvestering i nye bustadprosjekt vert å handsame på ordinær måte i kommunestyret basert på slik geografisk prioritering:
  - a. Fosnavåg sentrum frå Skarabakken til Igesund.
  - b. Utbyggingsområder langs FV 654:
    - Eggesbønes
    - Buholmvegen
    - Tjørnvåg
    - Myrvåg
5. Kommunestyret vedtek "leige til eige" som overordna strategi for eigarskapet i nye bustadprosjekt.

Møtebehandling:

Eigedomsløiar Robert Myklebust møtte og orienterte i saka.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 13.03.2018

1. Kommunestyret vedtek avhending av fylgjande gjennomgangsbustadar:

Gjennomgangsbustadar	Bueingar
Eggesbøvegen 53	1
Igesundvegen 21	3
Rabbegjerdet 3	2
Storebakken 3	4
Storenesvegen 30-36	4
Tjørnvågvegen 274-276	2
Vatnevegen 6-12	4

2. Kommunestyret ber om at eksisterande leigetakar får tilbod om å kjøpe bustadane til takst. Kommunestyret ber rådmannen vurdere om det einsskilde sal kan finansierast heilt eller delvis med startlån frå kommunen.
3. Formannskapet vert styringsgruppe for sal av dei einsskilde bueiningane. Salsgevinst skal avsettast på bustadfond for reinvestering i nye bustadprosjekt.
4. Reinvestering i nye bustadprosjekt vert å handsame på ordinær måte i kommunestyret basert på slik geografisk prioritering:
  - a. Fosnavåg sentrum frå Skarabakken til Igesund.
  - b. Utbyggingsområder langs FV 654:
    - Eggesbønes
    - Buholmvegen
    - Tjørnvåg
    - Myrvåg
5. Kommunestyret vedtek "leige til eige" som overordna strategi for eigarskapet i nye bustadprosjekt.

Møtebehandling i kommunestyret – 22.03.2018:

Formannskapet si tilråding vart samrøystes vedteken.

Vedtak i Kommunestyret - 22.03.2018

1. Kommunestyret vedtek avhending av fylgjande gjennomgangsbustadar:

Gjennomgangsbustadar	Bueingar
Eggesbøvegen 53	1
Igesundvegen 21	3
Rabbegjerdet 3	2
Storebakken 3	4
Storenesvegen 30-36	4
Tjørnvågvegen 274-276	2
Vatnevegen 6-12	4
Øvre Myklebust 15	2

2. Kommunestyret ber om at eksisterande leigetakar får tilbod om å kjøpe bustadane til takst. Kommunestyret ber rådmannen vurdere om det einskilde sal kan finansierast heilt eller delvis med startlån frå kommunen.
3. Formannskapet vert styringsgruppe for sal av dei einskilde bueiningane. Salsgevinst skal avsettast på bustadfond for reinvestering i nye bustadprosjekt.
4. Reinvestering i nye bustadprosjekt vert å handsame på ordinær måte i kommunestyret basert på slik geografisk prioritering:
  - a. Fosnavåg sentrum frå Skarabakken til Igesund.
  - b. Utbyggingsområder langs FV 654:
    - Eggesbønes
    - Buholmvegen
    - Tjørvåg
    - Myrvåg
5. Kommunestyret vedtek "leige til eige" som overordna strategi for eigarskapet i nye bustadprosjekt.

Særutskrift:

Sektor Stab v/ kommunalsjef

Sektor Stab - Eigedomsavdelinga v/ eigedomsleiar

Sektor Helse og omsorg v/ kommunalsjef

Eldrerådet

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne

Vedlegg:

Prenta vedlegg

1. Kommunale utleigebustadar - geografisk oversikt

Uprenta vedlegg

1. K-sak 165/17 - Budsjett 2018 og Økonomiplan 2018-2021
2. K-sak 44/16 - Kommunedelplan for bustadpolitikk

Samandrag av saka:

Saka gjeld sal av kommunale bustadar, strategi for reinvestering i nye bustadprosjekt og strategi for framtidig eigarskap og drift.

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Saka er utarbeidd på bakgrunn av kommunedelplan for bustadpolitikk og kommunestyrets vedtak av budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021.

I K-sak 165/17 Budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 fatta kommunestyret slikt vedtak:

Kommunestyret ber om at det innan 31.03.2018 vert lagt fram sak om sal av kommunale bustadar og andre kommunale eigedomar.

Inntekter frå sal av kommunale bustadar skal avsettast på investeringsfond for reinvestering i nye bustadprosjekt der kommunen er byggherre eller deltakar i på anna vis.

Vedtaket byggjer på gjeldande kommunedelplan for bustadpolitikk, jf. K-sak 44/16.

Utgangspunkt

I kommunedelplanen for bustadpolitikk vart fylgjande målsetting for bustadpolitikken vedteken:

Alle skal ha ein god og trygg stad å bu.

Målsettinga vart i same kommunedelplan fylgd opp gjennom fylgjande strategi:

1. *Herøy kommune sin bustadpolitikk skal vere heilskapleg og nyskapande og gjennomførast i samarbeid med næringslivet. Det bustadsosiale arbeidet skal vere ein integrert del av bustadpolitikken.*
2. *Herøy kommune skal gjennom kommuneplanens arealdel og ulike reguleringsplanar legge til rette for bustadbygging i alle bygdelag.*
3. *Herøy kommune skal som byggesaksmyndigheit og planmynde sikre bukvalitet for alle og heilskapleg samfunnsutvikling.*
4. *Herøy kommune skal som tilretteleggar, koordinator og utbygger vurdere ulike*

former for samarbeid med grunneigarar og utbyggerar for å sikre realiseringa av planlagde prosjekt.

- 5. Herøy kommune skal gjennom planarbeid og samarbeid om utbygging, særleg arbeide for ei bærekraftig vidareutvikling av Fosnavåg sentrum.*
- 6. Kommunale bustadtomter skal seljast til marknadsverdi, alternativt til redusert marknadspris og utbyggingsvilkår som bidreg til auka bukvalitet og attraktivitet.*
- 7. Kommunale bustadar skal vere eit mellombels tilbod og kombinerast med bustadsosiale tenester som medverkar til at einskildmennesket tek ansvar for eige liv.*
- 8. Herøy kommune skal selje utleigebustadar til leigetakarane til takst og reinvestere eventuell salsgevinst i nye byggeprosjekt for å sikre vidareutvikling av bustadmassen, herunder auka tilgang på kommunale utleigebustadar.*

Sak om sal av kommunale bustadar fylgjer opp ovannemnde strategipunkt, særleg pkt. 1, 4, 5, 7 og 8 og er basert på fylgjande faktiske forhold, slik desse er omtala i kommunedelplanen for bustadpolitikk:

Herøy kommune har færre bustadar til utleige enn nabokommunane. Mange av bustadane er også i dårleg teknisk stand, uhensiktsmessig store og tidvis ueigna for den aktuelle brukargruppa.

Bustadane er lokalisert til Bergsøy, Frøystad og Tjørvåg og ikkje nødvendigvis optimalt plassert i forhold til offentleg transport og tenestetilbod.

Bustadane er dels eigd av kommunen sjølv, dels inngår bustadane i eit sameige der kommunen må forhalde seg til eit styre og eit årsmøte på lik linje med øvrige eigarar. I sistnemnde tilfelle ligg ansvaret for drift og vedlikehald av bygningskroppen til sameiget, medan kommunen som eigar av einskilde leilegheiter har det same ansvaret som øvrige andelseigarar.

(...)

Behovet for nye bustadar er primært knytta til gjennomgangsbustadar for brukargrupper under NAV og barn-, familie- og helseavdelinga. Desse avdelingane melder eit behov for fleire og mindre bueiningar med sentrumsnær plassering. Pleie- og omsorgsavdelinga og bu- og habiliteringsavdelinga har ikkje meldt behov for fleire bustadar i planperioda.

I tida etter at kommunedelplanen vart vedtatt, har rådmannen gjennomført intern omorganisering slik at noverande Sektor Helse og omsorg omfattar ovannemnde avdeling for barn, familie og helse, avdeling for pleie- og omsorg og avdeling for bu- og habilitering. Likeins har eigedomsavdelinga og Sektor Helse og omsorg sett i verk ein prosess for å overføre ansvaret for sakshandsaming knytt til søknad om og tildeling av kommunal bustad til Sektor Helse og omsorg, uavhengig av kva type kommunal bustad søknaden gjeld. Dette som ledd i å redusere den fragmentariske

organiseringa som har vore til no og som fyrst og fremst har vore ei ulempe for brukarane.

Det interne samarbeidet om kommunale bustadar vil såleis i framtida verte delt mellom Sektor Helse og omsorg - som ansvarleg for handsaming av søknad og vedtak om tildeling - og Sektor Stab v/ Eigeomsavdelinga - som ansvarleg for kontraktsinngåing og kontraktsoppfølging av den einsskilde leigetakar basert på dei vedtaka som er gjorde. Sektor Helse og omsorg vil fortsatt ha hovudansvaret for den bustadsosiale oppfølginga av den einsskilde leigetakar.

I utgangspunktet bør eigeomsavdelinga ha ansvaret for søknad, vedtak om tildeling, kontraktsinngåing og kontraktsoppfølging av brukargrupper som ikkje krev bustadsosial oppfølging, eksempelvis unge nyetablerarar. Organiseringa må difor vurderast på nytt dersom kommunestyret vedtek at andre brukargrupper skal prioriterast for kommunale bustadar i framtida.

Oversikt over kommunale utleigebustadar

Kommunens portefylgje av utleigebustadar er fordelt slik innanfor den såkalla "omsorgstrapp-modellen":

Bueiningar kategorisert etter "omsorgstrappa"		Bygg	Bueiningar
A	Gjennomgangsbustadar	14	36
B	Omsorgsbustadar	7	50
C	Omsorgsbustadar med fellesdel	7	50
D	Omsorgsbustadar med heildøgns omsorgstilbod	1	15

Gjennomgangsbustadar og omsorgsbustadar (B) er i utgangspunktet likestilte bueiningar med tanke på tekniske fasilitetar. Hovudforskjellen ligg i kva brukargrupper som er prioritert for tildeling. Gjennomgangsbustadar vert primært leigd ut til personar med eit mellombels behov for kommunalt butilbod. Omsorgsbustadar vert leigd ut til personar med eit meir permanent behov for kommunalt tilbod, i kombinasjon med vedtak om tenester etter helse- og omsorgstenestelova.

Omsorgsbustadar med fellesdel (C) innebær fyrst og fremst eit tilbod om fellesareal med visse kvalitetar for bebruarane, primært eit felles opphaldsrom. Omsorgsbustadar med heildøgns omsorgstilbod (D) er direkte samanlignbare med tradisjonelle institusjonsplassar, men bebruarane er leigetakarar på lik linje med bebruarar i bustadkategori A, B og C.

Etter Rådmannen si vurdering er det gjennomgangsbustadane ein bør vurdere å avhende. Ei geografisk oversikt over plasseringa av desse fylgjer som prenta vedlegg 1.

Strategi for sal

Av dei gjennomgangsbustadar kommunen eig sjølv, foreslår rådmannen å avhende bustadar som er markert med blå tekst i tabellen nedanfor.

Gjennomgangsbustadar	Bueiningar
Eggesbøvegen 9	1
Eggesbøvegen 53	1
Igesundvegen 21	3
Rabbegjerdet 3	2
Sjukeheimsvegen 10	3
Sjukeheimsvegen 14	8
Solbergvegen 2-4	2
Solbergvegen 6-8	2
Storebakken 3	4
Storenesvegen 30-36	4
Tjørvåvegen 274-276	2
Trolldalsvegen 16-18	2
Trolldalsvegen 20-22	2
Vatnevegen 6-12	4
Øvre Myklebust 15	2

Vi foreslår bustadane avhenda fordi eksisterande leigetakarar kan vere i stand til å kunne kjøpe eigen bustad, dels fordi bustadane er hensiktsmessige å avhende for å frigjere kapital til reinvestering i betre eigna utleigebustadar. Dei andre bustadar tilrår vi å behalde i kommunalt eige av fylgjande årsaker:

Eggesbøvegen 9

Eggesbøvegen 9 vart kjøpt i samband med bygginga av omsorgsbustadar og base for heimetenesta og er plassert innanfor helse- og omsorgsområdet på Eggesbønes. Bustaden bør behaldast i kommunalt eige med tanke på vidareutvikling av området til dette formål.

Sjukeheimsvegen 10

Sjukeheimsvegen 10 har totalt 3 bueiningar i tillegg til å huse dagens Aktivitetssenter og Vaksenopplæring. Bygget må difor behaldast i kommunalt eige inntil andre lokale for aktivitetstilboda er etablert.

Sjukeheimsvegen 14

Sjukeheimsvegen 14 har totalt 8 bueiningar over to plan og bør behaldast i kommunalt eige som potensiell hardbruksbustad, sjå nærmare i avsnittet om behovet for nye bustadar.

Trolldalsvegen 16-18 og 20-22 - Solbergvegen 2-4 og 6-8

Desse bustadane er avsett til flyktningar. Bustadane er eigna til dette formål på grunn av storleiken, men kanskje mindre eigna med tanke på geografisk beliggenheit. I mangel av andre alternativ, tilrår vi difor å behalde desse i kommunalt eige.

* * *

Bustadane kan seljast på det opne marknaden etter bodrunde. Alternativt kan bustadane seljast direkte til noverande leigetakar etter takst. Begge salsmodellar utløyser behov for meklerbistand og/eller takstmann.

Sal av kommunal bustad til eksisterande leigetakar føreset at leigetakar har naudsynt finansiering, anten i form av oppspart eigenkapital og lån i ordinær bank eller med fullfinansiering med startlån. Leigetakar må ha betjeningsevne.

Dersom eksisterande leigetakar ikkje har betjeningsevne for eit lån, eller av andre årsaker ikkje ynskjer å kjøpe eigedom, kan det vere aktuelt å selje bustaden til ein 3. part. Eksisterande leigeavtalar bør då transporterast til ny eigar som ny utleigar. Dersom ny eigar seier opp leigetakar, kan dette medføre ny søknad om kommunal bustad frå vedkomande. Dette fordi bustadane - medan dei var i kommunalt eige - har vore avsette til personar med behov for kommunal bustad.

Eventuell gevinst frå sal av kommunale bustadar bør avsettast på bunde fond (bustadfond) for investeringar i nye utleigebustadar.

Behovet for investeringar i nye kommunale utleigebustadar

Ved sal av kommunale gjennomgangsbustadar er det behov for reinvestering for å stette dei behov som i dag ikkje er dekkja opp som kommunalt butilbod. Etter drøftingar med Sektor Helse og omsorg er det særleg behov for fylgjande reinvesteringar innanfor tradisjonelt bustadsosialt arbeid:

Akuttbustad

Det er behov for ein akuttbustad for personar som av ulike årsaker har eit umiddelbart behov for mellombels bustad og som av ulike årsaker ikkje bør bu i nærleiken av andre.

Ein slik bustad bør etablerast på kommunal grunn og bør i prinsippet også vurderast etablert som flyttbar løysing (modulbygg). Uansett løysing bør bustaden leigast ut på fast basis til NAV Herøy som framleiger den for maksimalt 3 mnd. av gongen til dei aktuelle einskildpersonar.

Hardbruksbustad

Det er behov for hardbruksbustadar knytt til brukargrupper som administrasjonen ikkje vurderer eigna til å bu i ordinære bustadar. Dette skuldast leigetakarens ekstraordinære slitasje på bygg og inventar med tilhøyrande fare for skade på tilgrensande bustadar.

Eigedomsavdelinga tilrår at Sjukeheimsvegen 14 vert avsett til dette føremål. Bygget er med sin primærkonstruksjon i betong eigna for formålet, og kan gradvis tilretteleggast for styrka butilbod til gruppa. Allereie i 2018 vil oppgradering av yttertak mm. iverksettast. Den einskilde bustad vert tilrettelagt for ny utleige ved leigetakerskifte.

Mindre gjennomgangsbustadar

Det er behov for mindre gjennomgangsbustadar for einslege. Etter eigedomsavdelinga si vurdering bør såleis sal av større bueningar - eksempelvis rekkehus eller 3-roms leilegheiter - delvis erstattast med mindre bueningar i nye prosjekt.

Flyktningar

Det er behov for å sette av einskilde kommunale bustadar til flyktningar. Per i dag er det særleg 2-manns bustadar på Frøystad og i Trolldalen som er avsette til føremålet. Desse kan i utgangspunktet også nyttast vidare, sjølv om bustadane bør tilretteleggast noko meir med tanke på hard bruk.

Flyktningar kan også vere einslege med behov for eit mellombels butilbod. Dei inngår forsåvidt i gruppa som har behov for mindre gjennomgangsbustadar. Likeins kan flyktningar i prinsippet busettast privat. Dette vert vurdert i den einskilde sak.

Ovannemnde behov for kommunale bustadar, sett i samanheng med kommunens moglegheit til å nytte sin eigarposisjon strategisk, danner utgangspunktet for fylgjande forslag til strategi for kjøp av bustadar og reinvestering i nye prosjekt

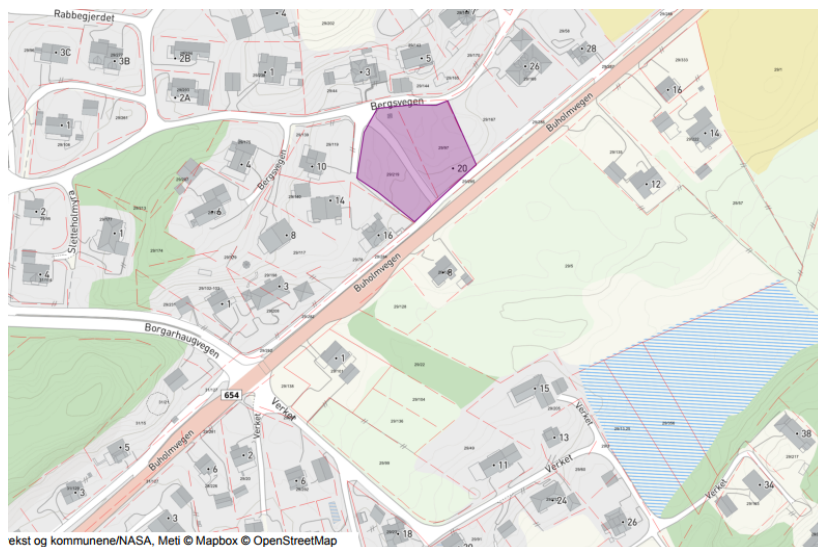
Strategi for reinvestering i nye prosjekt

Ovannemnde behov for kommunale bustadar sett i samanheng med kommunens moglegheit til å nytte sin eigarposisjon strategisk, danner utgangspunktet for kjøp av nye bustadar og reinvestering i nye prosjekt.

Med nye bustadar meiner administrasjonen bustadar som reduserer vedlikehaldsbehovet for kommunen som eigar og som er betre tilpassa det behov som er meldt inn administrativt og som er betre tilpassa dei brukarar som er prioritert for tildeling.

I nye prosjekt bør kommunen vurdere tradisjonell gjennomføring med kommunal byggherre, men også andre former for samarbeid med private. Særleg kjøp av bustadar under planlegging kan vere aktuelt, for å bidra og/eller sikre at desse planane faktisk vert realisert.

Prioriterte område for reinvestering er, etter administrasjonens vurdering, dei ulike sentera langs FV 654 samt Fosnavåg sentrum. Sentrale tomter og prosjekt på Eggesbønes, Tjørvåg og Myrvåg er såleis av interesse. Kommunens eigen grunneigedom ved Buholmvegen er i den samanheng ei mogleg tomt for eit nytt prosjekt:

Nye investeringar kan finansierast gjennom bustadfondet, ordinært låneopptak, Husbanktilskot og med kostnadsdekkande husleige for kommunens etterfylgjande driftskostnader. Husbankfinansiering føreset at vilkåra for dette er oppfylt i tillegg til at det legg føringar for etterfylgjande eigarskap og bruk, så det må vurderast i kvart einkilde tilfelle om slik finansiering er hensiktsmessig.

Strategi for framtidig eigarskap og drift

Ved reinvestering i nye bustadprosjekt, bør kommunen ha som utgangspunkt at eigarskapet skal vere kortvarig. Perioden for eigarskap og eventuelt vidaresal må vurderast i den einkilde sak. Det einkilde kontraktsforhold bør i den samanheng vurderast opp mot ulike former for "leige til eige"-kontrakter slik at kommunale leigetakarar i større grad enn før vert eigarar av eigen bustad.

Medverknad og involvering

Saka er utarbeidd av eigedomsleiar og bustadkonsulent og har vidare vore drøfta med kommunalsjef helse- og omsorg og avdeling for koordinerande tenester.

Eigedomsleiar har orientert eldrerådet og rådet for menneske med nedsett funksjonsevne om saka i møte 15.01.2018. Dette som førebuing til etterfylgjande formell handsaming av saka.

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen rår kommunestyret til å vedta sal av kommunale gjennomgangsbustadar i samsvar med saksutgreiinga.

Eit prinsippvedtak om sal i samsvar med saksutgreiinga medfører at det vert iverksett ein prosess for sal av den einkilde bustad. I den praktiske gjennomføringa av dette rår rådmannen til at formannskapet vert styringsgruppe. Dette for å sikre ei forsvarleg handsaming av den einkilde sak om avhending.

Konsekvensar for folkehelse:

Sal av einkilde bustadar kan skape utryggheit for den einkilde leigetakar. God informasjon på førehand kan kompensere for dette.

Konsekvensar for beredskap:

Ingen særskilt konsekvens.

Konsekvensar for drift:

Sal av uhenksmessige utleigebustadar, kan redusere driftsutgiftene for Herøy kommune. Nye bustadar kan betre tenestetilbodet for innbyggjarane

Fosnavåg, 21.02.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Robert Myklebust
Eigedomsleiar

Sakshandsamar: Robert Myklebust

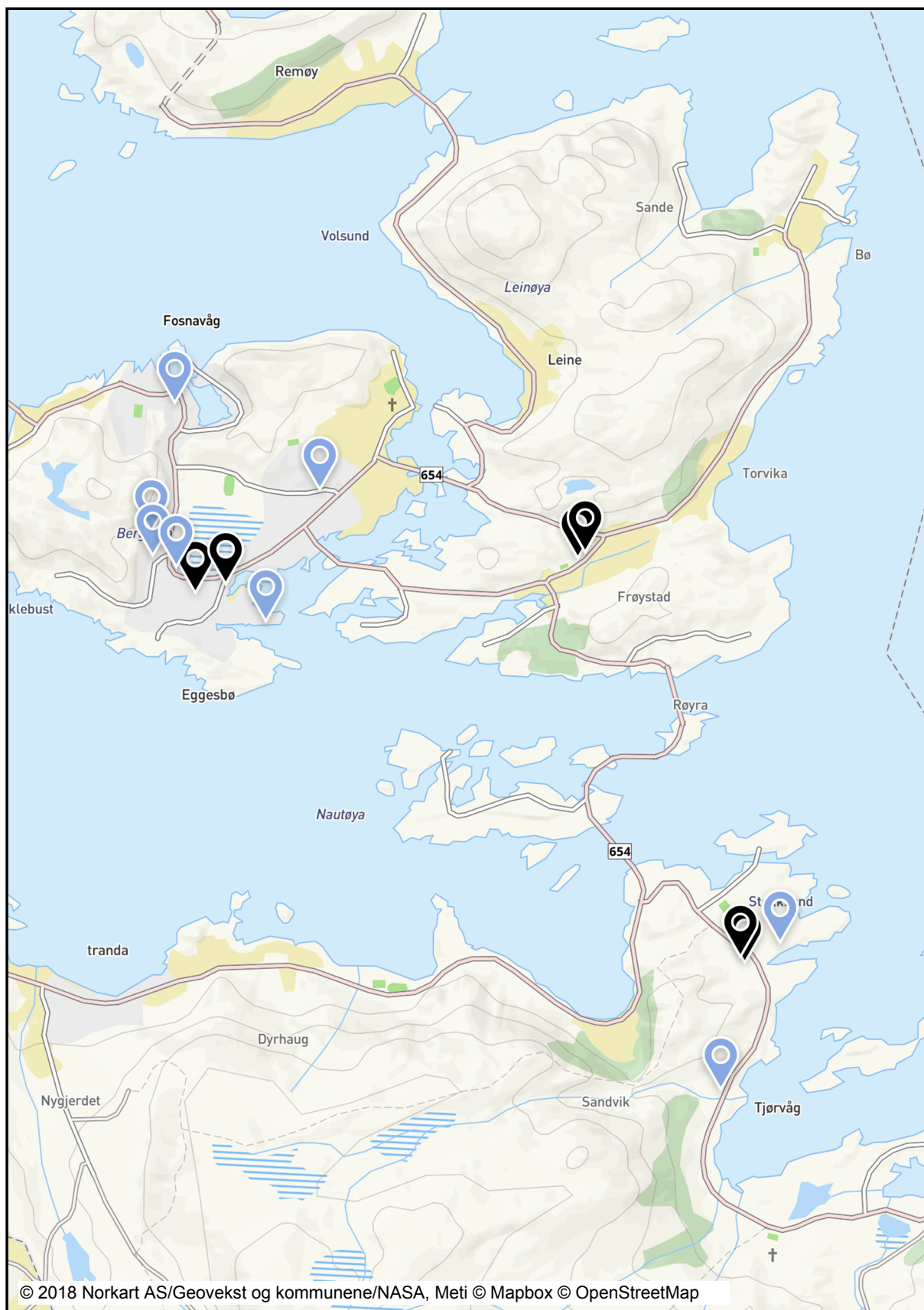

Utskrift fra Norkart AS kartklient

Dato: 23.02.2018

Målestokk: 1:50000

Koordinatsystem: UTM 32N

Tegnforklaring